

ته فسیری
سی جوزئی کوتایی
قورئانی پیروز

له گه ل پاشکوی

کۆمهله نه حکام و بابه نیک

که کرنکن بو ژبانی موسلمان

نعم ته فسیر و پهرتوو که وەر گیراوه بو زیاتر له چل زمانی جیاوازی دنیا

منتدی اقرأ الشقافي

www.iqra.afhamontada.com

www.tafseer.info

الحمد لله والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم... براو خوشگانی موسلمانم : سلامی خوی گوره تان لی بیت ودهممتی په روه دگارتان په سوره بریت، بزائن که پتویسته چوار شت هه په له زانماندا بیزانین : **په که میان** : زانیاریمان هه بیت. که بریتیبه له ناسینی خوی گوره (جل جلاله) و ناسینی پیغه مبه ره که شی ۱۱۱ و ناسینی نایینه که شی که نایینی نیسلامه، چونکه دروست نیبه به بی زانیاری خواپه رستی بگین، هه رکه سپش و ابکات سهره دجام ویزل ته بیت و بدلتیاییه وه له روه که وه له نه صرانیه کان ته بیت.

نوره میان : کارکردن بهو زانیاریانه، هه رکه سپک زانیاری هه بیت و کار بهو زانیاریه ی نه کات نه وه له روه که وه له جوله که نه بیت، چونکه نه وان زانیاریان هه بوو، به لام کاریان پینه نه کرد، په کیک له فیل و ته له که کانی شهبان نه وه په که مرقف هان نه دات له زانیاری دوریکه ویت و به خه یالی نه وهی که نه گهر شت نه زانی نه وه لای خوا عوزدی ته بیت، به لام نازانی، هه رکه س نه گهر توانای نه وهی هه بوو فیتری شت بییت، به لام خوی فیتری شت نه نه کرد نه وه بیانوی نامین لای خوا، نه مهش فیلی میله ته که ی نوح بوو (علیه السلام)، کاتی که ده ستیان نه کرد به تاو گو تیکه یانداو جله کانیان ته دا به سهر دهم و چاویاندا تا به حسایی خویان بیانویان هه بیت و بیانویان نه بن، وک خوی گوره نه فهرمووی: ﴿سَمِعُوا وَفَعَلُوا وَأَعْتَبُوا﴾ (نوح: ۷).

سپه میان : بانگه وازکردن بق نهو زانیاریه، چونکه زانایان و بانگخوازان میراگری پیغه مبه ران، خوی گوره شی به دلتیاییه و نه فرینی له بهنی نیسراتیل کرد له سهر نه وهی که به رگریان لهو خرابانه نه کرد که میله ته که یان نه یانکرد، بیغه په له نهو نیشه ی که نه یانکرد، وک خوی گوره نه فهرمووی: ﴿كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ﴾ (المناداة: ۷۹) بانگه شه کردن و خه ک فیزکردن په کیک له فهرزه کیفیه کان، نه گهر هه ندیک پنی هه ستن وکاره که بیت هجی که س گونا هیار ناییت، نه گهر هه موو خه لکیش وازیان لیته تا نه وه هه موویان گونا هیار ده بن. **چاره میان** : نارامگرتنه له سهر نارامگرتی زیان، نارامگرتن له سهر فیزیوونی نهو زانیاریانه، نارامگرتن له سهر کارکردن بهو زانیاریانه، نارامگرتن له سهر بانگ شه کردن بق نهو زانیاریانه.

له پینتاو به شداریکردن له نه هیشتنی نه زانین و ناسانکاریکردن بق وهرگرتنی زانیاری پتویست (العلم الواجب)، له م کنتیبه کورته دا هه ستاوین په کزکردن نه وهی هه ندی لهو شتانه ی که به شی پتویست له زانیاریه شه رعیبه کان نه دات به خو پنه ره کانی، له گه ل نایه ته کانی سی جوزنی کوتایی قورئان و ته فسرده کانیشی له به رنه وهی زور دوپاره نه بنه وه وریسا شه رعیبه که ش نه لیت: (ما لا يدرك كله لا يترك جله) نه وهی نه توانیت هه مووی به ده ست به نیت، حق هه مویشی وازلینا نه نیت واته : به پنی توانا و پتویست ده بیت هه ولی شاره زایوون له دینه که ت به دیت، نه م په رتوکه که هه ندیک لهو پابه ته پتویستانه . نیمه زور پیداکریمان له سهر نه وه کروه که له هه موو شته کاند زور به کورتی شت بلین و نه وهی فهرمووده ی سه حیح وپاستی پیغه مبه ره ۱۱۱ له سهری بنووسین، لاق نه وه ش لیفاده ی که شتیکی کامل و بی عه پیمان نووسینی، چونکه نه وه ته نیا خوی گوره په بق خوی بریاریدوه، به لام نه مهی نیمه هه ولی که سپک هه نه وه نده ی له بارداپه، جانه گهر راست ودروست درجوو نه وه له خوداوه یه و (لینی به زیاده بیت) و حق نه گهر به هه له شدا چووین، نه وه له دروون و شهبانه وه هاتوه ته درو خواو پیغه مبه ری خوا ۱۱۱ لینی دروین، په دهممتی خواش لهو که سه بیت که به دیاری هه له کاشمان بق نه تیریت و هه رخنه ی ناماندار وینا دانه رمان لیده گرت.

داوا له خوی گوره ش ده که یان که پاداشتی به خیری هه موو نهو که سانه بداته وه که به شداری ناماده کردن و چاپکردن و پلاوکردن وه و خو پندنه وه و خه ک فیزکردنی هه بووه له م په رتوکه دا و نهو به شداریه یان لی وهریگریت و پاداشت و خیری چه ندقاتیان بق بنووسیت.

خوا زانانه و سه لات و سه لامیش له سهر پیغه مبه رمان موحه مده ۱۱۱ و نال و بهیت و هاوه لانی به ریزی به گشتی.

کومه لیک له زانایان و قوتاییانی زانسته شه رعیبه کان له جیهانی نیسلامیدا نه م په رتوکه یان په سهند کروه . بق زانیاری زیاتو، یان بق هاوکاری و به شداری کردن له م (خیردا) یان بق ده ستخستنی نه م په رتوکه سدرانی نه م ماله په رکه www.tafseer.info ، پستی لیکترونی (نیمه یل) kurdy@tafseer.info

جایی نوره م ۱۱۳۳ کجی

فهزل و خیری قورئانخوین

* قورئان کهلامی خوایه، فهزل و گورهیی قورئان له بهرامبه قسه و کهلامی خه لکی تردا وه که فهزل و گورهیی خوا وایه له بهرامبه دروستکراوه کانیدا، باشترین و تهیه کیش له زمان بیهته دهر شه وهیه که قورئانی پی بخوینریت.

هندی له فهزل و خیری قیریوونی قورئان و خه لک فیرکردن و خویندنه وهی: **پاداشتی فیرکردنی قورئان:** پیغه مبه ﷺ شه فرموویت: (باشترینتان شه وانان فیری قورئان شه بن و کهسانی تریش فیری قورئان ده کن). { رواه البخاری }

پاداشتی خویندنی قورئان: پیغه مبه ﷺ شه فرموویت: (هرکس پیتهک له قورئان بخوینیت چاکه به کی ده سنده که ویت، چاکهش به ده قاتی خوی شه ریته وه). { رواه الترمذی }

نیین ره جهاب نه لیت: "چه ندقات کردنه وهی خیر و چاکه بۆ هه موو خیرته، قورئانیش به روونی شه مه نه لیت و شه فرموویت: (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) هرکس چاکه یه بکات خوا ده چاکه ی بۆ شه نووسی، به لام چه ندقات کردنه وهی دوا ده جاره که شه بۆ شه که سانه یه که خوی گوره ویستی وایه بۆیان چه نجاره ی بکاته وه، جاری واهیه بۆیان شه کاته حه و تسه د قات و زیاتریش، پاش فهزل و به ره که تی خوا هوی شه مش بریتیه له ملکه چبوونی دل و بیرکردنه وه و تینگه یشتنی لینی ....

خیر و فهزلی قورئان فیربوون و له بهرکردن و پسپویری هینانه وه له خویندنه وهیدا: پیغه مبه ﷺ شه فرموویت: (نمونه ی شه که سه ی که قورئان ده خوینتی و له بهریشی ده کات له که ل فریشته پاکه کانی خوادایه و نمونه ی شه که سه ی که قورئان ده خوینیت و بهرده وام هاو پیته تی ده کات و ده یلته وه و له سه ری قورس شه سیت، موو پاداشتی پی ده ریت) { متفق علیه } هه روه ها پیغه مبه ﷺ شه فرموویت: (شه وتری به هاو پیته ی قورئان: بخوینته و بهرزه ره وه و ده نگ هه لپره به قورئان، و ده چوئن له دنیا دا ده نگ هه لده بی، چونکه پله ی تر له ویدا ده وه ستی که کوتا ثایه تی تیدا ده خوینی). { رواه الترمذی } .

"خه تابی" ده لیت: پله کانی به هشت به شه ندازه ی ثایه ته کانی قورئانه، شه ورتیت به قورئانخوین: به و پلیکانه دا سهرکه وه به شه ندازه ی شه و ثایه تانه ی له دنیا دا ده تخویندن، هرکس هه موو ثایه ته کانی قورئان بخوینتی، له ناخیره تا ده سه لات په پیداده کات به سه ر شه و په ری پله کانی به هه شتدا، هرکس سیش جوژی له قورئان بخوینتی شه وه به شه ندازه ی شه جوژه به پلیکانه کاند سه رده که ویت، شه و سه ری پاداشتی له شه و سه ری خویندنه وه که پدا راده وه سیت.

پاداشتی شه و که سه ی که مندا له کانی فیری قورئان ده کات: پیغه مبه ﷺ شه فرموویت: (هرکس قورئان بخوینیت و فیری قورئان خویندیش ببیت و کاری پی بکات، له رۆزی قیامه تا دایک و باوکی تاجیکی و شه کریته سهریان که رۆشناییه که ی وه رۆشنایی خۆره، دوو عابای جوانی و اشیان شه کریته بهر دنیا له بهرامبه ریا دا خوی پاناکری، شه پرسن: هوی چیه شه بهرگانه کرایه بهرمان؟ پشیان شه وتری: به هوی شه مناله که تان خه ریکی قورئان بووه). { رواه الحاكم }

تکای قورئان بۇ ھاۋەلانى ئە دۈرۈڭدا: پېغەمبەر ﷺ ئەفەرموۋىت: (قورئان بېخوئىن، چۈنكى لە رۆڭى قىيامەتدا ۋەك تىككارى ھارپىكائى دېتە حىزور) { رواه مسلم } ھەرۋەھا ئەفەرموۋىت: (رۆڭۈ و قورئان ھەردوۋىكىيان تىكا بۇ بەندەكان دەكەن لە رۆڭى قىيامەتدا). { رواه احمد والماکم }

پاداشتى ئەۋانەى كۆدەبىنەۋە لەشۈننىكىدا بـ قورئان خوينـدن و تـوئىژىنەۋە لەماناكائى پېغەمبەر ﷺ ئەفەرموۋىت: (ھىچ كۆمەلە خەلكىك نىيە لەمالىك لەمالەكانى خودادا كۆيىنەۋە و دەست بەقورئانخوئىن دەكەن و توئىژىنەۋەى بىكەن لەسەرى، جگە ئەۋە نەبىت دلتارامى و سۆزۈ مېھرى خوا دانەبەزىتە سەريان و فرىشتە چۈرەدەورىان ئەگرىت و خۋاى گەرەش دەست بە باسكردىيان ئەكات لەناو ئەۋانەدا كە نىزىكى خۋىنى). { رواه ابو داود } .

ھەندى ئە ئەھكام وئادابەكانى قورئان خوئىن

ئادابەكانى قورئانخوئىن: ئىبن كەسىر ژمارەيك ئاداب باسدەكات بۇ قورئانخوئىن و ئەلئىت: (پىۋىستە دەست لە قورئان ئەدات و قورئان ئەخوئىنەۋە ئەگەر دەستوئىژى نەبىت، ئەبى پىش قورئانخوئىنەۋە سىۋاك بىكات وجوانترىن جلوبەرگى خۋى لەبەردا بىت وپوۋىكاتە قىبلە ۋەك باۋىشكىشى ھات ۋاز لە قورئانخوئىن بھىت و قورئانخوئىنەكەى نەبىت بۇ قەسەى پىۋىست نەبىت، ئەبى زەين وپىرى لای قورئانخوئىنەكەى بىت لەسەر ئايەتەكانى مژدە بوەستىت وداۋاى خىر لەخوا بىكات ۋەلەسەر ئايەتەكانى ھەرۋەشە بوەستىت ۋەپەنا بەخوا بىگرىت، نابىت قورئانەكە بەكراۋەى بەجى بھىلئىت، نابىت ھىچ شتىكىش بىخاتە سەر قورئانەكە، نابىت قورئانخوئىن دەنگ بەسەر يەكتەدا بەزىكەنەۋە (لەيەكترى تىكبدەن)، نابىت لەناو بازارپو شوئىنى ناشايستەدا قورئان بېخوئىت).

چۈنەتەى قورئان خوئىن: لە ئەنەسىيان پىرسى - رەزەى خۋاى لئىبىت - پېغەمبەر ﷺ قورئانى چۈن ئەخوئىندەۋە؟ فەرموۋى: پېغەمبەر ﷺ قورئانى درىژ ئەكردەۋە كە (بسم الله الرحمن الرحيم) ئەخوئىندەۋە درىژى ئەكردەۋە، يانى (بسم الله) درىژ ئەكردەۋە و(الرحمن) درىژ ئەكردەۋە و(الرحيم) درىژ ئەكردەۋە. { رواه البخاري }

رېژەى ئەۋ ئايەتەنەى لەشەۋ وروژىكىدا باشە بېخوئىنئىت: ھاۋەلە بەرېژەكانى پېغەمبەر ﷺ رېژەيكە قورئانئان دانەنا بۇ ئەۋەى لە ھەموو رۆژىكىدا بېخوئىن، ھىچ ھاۋەلىك نەبوۋە كە بەردەۋام لەسەر ئەۋە بوۋىت كە قورئان لە كەمتر لە ھەفتەيكەدا خەتم بىگرىت، بەلكو لە پېغەمبەرۋە ﷺ دېۋايە تىكراۋە كە ئەھى كىردۈۋە لەۋەى لە كەمتر لە سى رۆژدا خەتمىكى قورئان بىگرىت .

نامۇزگارىيەك:

قورئانخوئىن بىلە لەبەر (حفظ) ئەگەر قورئانخوئىن قورئانەكەى لەبەرېۋ، سەيرىكرد ئەگەر قورئانەكە بە لەبەر بېخوئىت باشتر فىكرى ئامادە ئەبىت ودى ئەداتە قورئانەكە وياشتەر لئى وىدەبىتەۋە، ئەۋە باشترە لەبەر بېخوئىت ئەك لەناو قورئانەكەدا، خۇ ئەگەر ھەردوۋ بارەكەى لايەكسان بوۋ، ئەۋە باش ۋايە لەناو قورئانەكەدا بېخوئىت .

سوره تنی الفاتحه

ثم سورته ناواناره (فاتحة الكتاب) لهبر شهوی قورئانی پیرۆزی بهم سورته دهست پی دهکات ولهگل شهوشدا شه کهسهی قورئان دهنوسپتهوه صهرتا بهم سورته دهست پی دهکات، خویندنی قورئانی پیرۆزی شه بهم سورته دهست پی دهکات، شهشه مانای شهوی نی به که (الفاتحة) بهکم جار دله زیمیت بی پیغه مبهری سازیز (پیرۆز)، هندیکه دهلین شه سورته مهککی په، وهندیکی تریش دهلین مهدهنی په.

ثم سورته جهند ناویکی تریش هبه وهک (فاتحة الكتاب، أم الكتاب، السبع المثاني، سورة الحمد، سورة الصلاة، الواقعة) لهبارهی هه زلی ثم سورته شهوه هه موده کهلیکی زله هاتوه، لهه هه موده شه پیغه مبهری خوا (پیرۆز) دهه رمویت: **«لَا إِلَهَ إِلَّا رَبُّ الْعَالَمِينَ هِيَ السَّبْعُ الْمَثَانِي، وَالذِّكْرُ الْعَظِيمُ الَّذِي أُوتِيَتْهُ»** یوخاری ومسلم رهوا بهتین کربوه واتا: سورتهی الحمد له رب العالمین جهوت نایه تی دو بهاره بهوه وشه قورئانه کهوره وپیرۆزی به که به من دروه.

ثم سورته لهگل شهوی زمارهی نایه تهکانی کهمن، بهلام هه مو ماناکانی نیسلا میان نیادا کزیه شهوه، هه له بناغه سهه کهکانی نیسلا، هه تا نهکانهکان ولقهکانی، پاشان نیان وپیرۆز به خوا بهرستی ونه حکامهکان ورۆزی نوایی وناو وسیفته جوانهکانی پهروه رنکار وریگا وریازی پیغه مبهران وپیاوچاکان.

په ناوی خوی بهخشنده ومیهره بیان، جمهوری زانیان لهسه نهوهن که (بسم الله الرحمن الرحيم) نایه ته که له سورتهی (الفاتحة) به پیغه وانهی سورتهکانی ترهوه، شهشه شه دهگه نیته که خوی کهوره دهیه ویت به مرقفکان رایگه نیته که ثم سورته به ناوی پهروه رنکار تانهوه دهست پی دهکات، کهواته نی نیاندانان نیروه هه مو کاریکتان به ناوی خودوه دهست پی یکن.

سوپاس وستایش بی پهروه رنکاری جیهانیان وضارهنی گه ریزون، (حمد) بریتیه له سوپاس کرنی خوا به زمان بهشیومه که مرقف به رهزلهندی خوی ثم سوپاس دهکات، بهلام (شکر) شهوه به که مرقف، له بهرامیهر نعمتهکی خوی کهوره دهیکات شهشه به دل و به زمان ونه ندانهکانی له شه ثم شوکه دهکات.

خاوهنی بهحم و سۆزۆکی نییگار وۆز ومیهره بانیسهکی نه پراوهیه، شهشه دیو نسای پیرۆزی پهروه رنکارن، که هه رنکیان به لگن لهسه سۆز ومیهره بانی و بهخشندهی خوی کهوره، هه ندیک له زانیان بیان وابه (الرحمن) بهحمی فراوانی خوی کهوره دهگه نیته له دونیادا که باوه ردار وپیاوهریش دهگرنهوه، بهلام (الرحيم) نایه ته به بهحمی خوی کهوره بی نیاندانان له قیامه ندا.

پهروه رنکار خاوهن و سه ردار و مالکی ورۆزی پاداشت دانهوه و سزا وهرگرتنه، بهشیومه که پهروه رنکار له ورۆزه پاداشتی بهنده چاکه کارهکانی ده داتهوه و سزا له بهنده تاوانبار

وگونا بهارهکانی دهسینیت.

شه پهروه رنکار نیغه ته نه زاتی بهری شه ده پر سین و نه نه اش دلوی یارعهتی و کهم که میان له تر ده که یکن.

دهی کهواته شه خوی کهوره شهش ریتو نیان بهکه وهیدایه تان بده بی سهه ریتگی راست، یوسه ریتگا وریبازه راستهکی خوت که ناینی پیرۆزی نیسلا، لهسه شه ریتبازه سهه قامگیر و دامه زرومان بهکه بهه میشه بی.

که ریتبازی شه که سانه په ناو نیغمه شه بهرزهکانی خوت بیت بهخشیون، نهک ریتگا وریبازی شه وانهی شهشم و قینی توپان لیگراوه، کهمه بهست پیتی جوله کهکانه، ههروه ما شه خوی کهوره نه مانخه یته سهه ریتبازی شه که سانه شه که سهه رنکارن وگرمپایون له گاورهکان، شهوه که سانه شه پهروه رنکار نعمتهی خوی به سهه ردا پشتوون له نایه نیکی تردا باسی کربوه که دهه رمویت (أولئك الذين أنعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن أولئك رفيقا) واتا: شه وانهی پهروه رنکار نازو نعمتهی خوی پیغه خشین له پیغه مبهران وراستگوبان وشه هیدان وپیاوچاکان، بهراستی شهواته هاره لانیکی چاکن.

له کزای ثم سورته پیرۆزه دا سوننه ته نیاندانان بلیت (ثامن) واتا: شه خوی کهوره ثم دلا وپارانه ومان وهریگره و فبوالی بهه رمو.

پیغه مبهری خواش (پیرۆز) لهه رموده بهکدا که نیامی نهحمه د واین حاجه ته خریجیان کرنوه لهم یارهیهوه دهه رمویت: «ما حسنتكم اليهود علی شيء ما حسنتكم علی السلام والأمين» واتا: جوله کهکان شه وندهی لهسه سهه لام کربون و ثامن کرنی پاش (الفاتحة) سهه سویدیتان پی ده بهن لهسه هیچ شنبکی تر نهوهنده سهه سویدیتان پی ناهن.

سورة تى المجادلة

هؤى دليه زيني نهم سورته : سهرمتا بق تيگه شخت له واتار
 مه به سته كانى نهم سورته پتيويست ناگادارى هؤكارى دليه زيني
 بين نوويش بهم هتيويه به : نيمام نه حمهده وهاكم گيپاويانه توره
 له عانقه دايكي موسلمانان (خوای لي رازي بيت) ده گيتي توره
 كه فهرمويه تي: سوپاس بق شو خويهي هم مو قسمو گفتو گويك
 ده بيسيتي سويئد به خوا خه و لهي كچي نه عليه به ده هات بق لاي
 پيغه مبهري خوا (پيغه) - دربارهي زهار كرني ميژده كهي
 شكانى - ووتى : نه پيغه مبهري خوا (نومسي كوي صامت)
 كه نجيه تيه كهي خواردم، له پيئار شويا پير بوم تاكار كه شوه ته
 نه وى نيستا كورده كيش ليپوه ونايت به لامدا، وپيى روم تى
 وهك دايكم وايت بق من، نهى خويهي من سكالاي خوم بولاى تى
 نه هيتن، بهم هتيويه خوای گوره نهم نايه تانهى دليه زاند بق
 پيغه مبهري خوا (پيغه) .

به ناوي خوي به خشنده وميره يان

1 نهى موحه مد به راستي په روه ريكارت - الله - ووتى نه
 نافرته ي بيسيت كه ووتويي له گن ده كوي سهاره
 به ميژده كهي - كه پيى ووت بور وهك دايكم وايت - ونه ويش سكالاي
 خوي بولاى خوای گوره برد بق چاره سر كرني گرفته كهي،
 له كانيكدا په روه ريكارتي گويي له گفتوگوي هه ريككان بيو،
 بيگومان خوي گوره بيسهرو بينايه به هم مو كارو كرده به يه .

2 نه وانهى به هاروسه ريكانيان ده لئين تى وهك دايكم وايت،
 هاروسه ريكانيان به ووتانه نايته دايكي نه وان، چونكو دايكي
 نه وان هه نه ووتانه كه نه وانيان لي بووه، بيگومان نه وانه
 قسمو گرفتاريكي ناپه سندن ده لئين وديز ده كن، وه (نه گهر نه وان
 په شيمان بپشه وه) به راستي خوابش خويهي به خشنه ري
 ليپورده به .

3 نهو كه سانهى كه به ريكانيان ده لئين تى وهك دايكم وايت
 وياشان په شيمان ده بيه وهك لوهي كه وتويانه، پتيويست له
 كه غاره تيدا به نده به كه تازاد بكن پيش نه وى به به كه بگه نه وه،
 نه وى كه خوا واجبي كرد له سهرتان له تازاد كرني به نده
 ناموزگاريه كه بو تان، ناموزگاريان پي ده كريت تا جاريكي تر
 نه ووتانه نه به توره به ده متانا، خوای گوره ش ناگاداره به
 كارو كرده وانه نه وه ده يكن .

4 جا نه گهر كه سيك نه يپو يان نه يوتاني به نده تازاد بكات نه وه
 يا نو مانگي نه ولو له سر به يك به ريزو بيت به يي بچران، پيش
 نه وى له گن خيواني به به كه نه وه (جا نه گهر به بي عوزديكي
 شهري به يني نيگهوت نه وه ده بيت جاريكي تر له سهر تاره
 ده ست بكاته وه به ريزو گرتن، يان پيش نه ولو بيوني نه وى

سورة الجن

بسم الله الرحمن الرحيم

قد سمع الله قول التي تجادل في زوجها وتشكك في الله
 والله يسمع عما وركا ان الله سميع بصير 1 الذين يظهرون
 منكم من نسايتهم ما هم امنهتهم ان امنهتهم لا التي
 ولدتهم وانهم يقولون منكر من القول وزواوات
 الله لتفوق عفور 2 والذين يظهرون من نسايتهم ثم يعودون
 ليا قالوا فحرير رقب من قبل ان يماسا ذلك فوعظوت
 به 3 والله بما تعملون خبير 4 فمن لم يجد قسيام شهرين
 متتابعين من قبل ان يماسا فمن لم يستطع فاطعام ستين
 مسكينا ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله وتلك حدة الله
 وللكافرين عذاب اليم 5 ان الذين يحادون الله ورسوله كسوا
 كما كبت الذين من قبلهم وقد ازلنا آيات بنيان وللكافرين
 عذاب مهين 6 يوم يبعثهم الله جميعا فينبشهم بما
 عملوا احصه الله ونسوه والله على كل شئ شهيد 7

مانگه چويه لاي خيواني، جا نه گهر كه سيكيش نه يوتاني و له
 توانيدا نه يو نه وى نو مانگ له سر به يك به ريزو بيت، يا خوارني
 شست هه ريك بيات (كه بق هه به يكيكيان نيو صاعه له گن يان
 خورما يان برنج و هوشو دكانى تا تير ده بن) نهو كه غاره ته وى بق
 نه وى به كه باوه رتان به په روه ريكار و پيغه مبهري كهي بشو تر بيت،
 نه مانه ش سنوو و پاواني خورن، نه وى بيپاوه رانه ش كه نكولي لهي
 فهرمانانه ده كن سزايه كي به تيش به تازاريان بق هه به .

1 بيگومان نه وانهى دزايه تي خوا و پيغه مبهري كهي ده كن رسوا
 و سهر شوي ده كرين، هه روهك چون بيپاوه راني پيش نه وانيش رسوا
 و سهر شوي بيون، جا به راستي نيم به لگه ونيشانه گه ليكي پوون
 وناشكرامان ناره خواره وه (له سر گه وري وده سلاي خوا
 وده ريك سيكيش بيپاوه ريان پي بكات) نه وى بق بيپاوه ريان سزاي
 تيرده ختي رسوا كهر تاماده كروه .

2 له ريككاندا په روه ريكار هه هه مويان زيندوو ده كانه وه،
 پاشان هه اليان پي دده بهو كار وكرده وه نايه جي ونا دوستانه ي
 كه كرونيانه، چونكه په روه ريكار هه موي له سر يان نووسيوه
 وناماري كروه له كانيكدا نه وان له بيريان چوره توه، وخوايش
 ناگادار و شاهيده به سهر هه مو شتيكدا .

 (جوله که کان کاتیک تیمانداریک به لایاندا بیوشتایه توانجیکیان
 لئی دودا وله ناو خویاندا چپه یه کیان ده کرد، پهره ورنگاریش
 قه ده غی گسردن له م کاره یان) خسای گه وره لیسره ده په
 پیغمبر (ﷺ) ده فهرموت : مایا نیت بینن شو که سانه ی که
 قه ده غه کران له چپه کردن، که چپه دیمان گه رانه سه سر پیشه ی
 خویان ورانسان نه هینا له چپه کردن و توانج دان له تیمانداریان،
 ویرد و دام خاریکی چپه یه یکن که هه سووی گونا و بوژمنایه تی
 و نا فهرمانی پیغمبره، و ه کاتیکیش دین بولات نه ی (موحه مه د) به
 جوریک سلاوت لی ده که ن که خسای گه وره بهو جوژه سلاوی لئی
 نه کرد و بیت (واژه : به ناشرینترین شووه که ده یانوت : الصام علیکم :
 واته مرسدن و نیا چوون بۆ لئی) وه له نئوان خویاندا

مالتان دهریگن وگوپرایلی خوا وپیغهمبره‌کئی بکن، خوابیش
نقد به ناگایه یو کارو کردوانی که نیوه دهیگن.

(شعی موحه‌سه) ثابا سهیری ثوانت نه‌کرد له (دوو
پروه‌کان) که نؤستاپه‌تی ویشنگیریان له نه‌توه وه‌وزیک ده‌کرد
که خوای گه‌وره خاشم و قیمنی خوی اسی گرتیوون (که
جووله‌که‌کان) یوون، نه‌وش بزانه شو دوو پروانه نه له‌نیوون ونه
له نه‌وانیش به‌لکو که‌سانیکی بین ه‌لویستن، و سوتندیش به‌درو
ده‌خون له‌کانتیکدا خویشیان دهرانن که درو ده‌گن.

(له‌تولی ش‌م کاره ناپه‌سند و خوروه خرابانه‌یاند)
په‌روه‌رگار سزایه‌کی سه‌خت و پهنی بۆ ناماده‌کردن، په‌راستی
نه‌وی (ش‌م دوو پروانه) ده‌یاند کرد کاریکی خراب و په‌فتاریکی
ناشرین یو.

(ش‌م دوو پروانه له‌ترسی تولی ش‌م ه‌موو کاره
خرابانه‌یاند که ده‌یاند به‌رامبه‌ر په‌ نیامانداران) سوتندیان
ده‌خوارد و ش‌م سوتندانه‌شیان کردیو به‌ قه‌لقان و پاریزه‌ریک
له‌ترسی شمشیری موسلمانان، تاوه‌کو خویان و مال و سامانیانی
پتی بیاریژن، به‌مش پگریان ده‌کرد له‌ پشای خوا
به‌ساردکردنه‌وه و لادانی خلکی، هر له‌به‌ر ش‌م سزایه‌کی به
سۆ و سه‌ر شوپکه‌ریان بۆ ناماده‌یه.

(نه‌مال و سه‌روعت و سامانیان نه‌کوپ و کال و مندالیان ناتوانن
له‌ده‌ست تولی په‌روه‌رگار بزکاریان بکن، ثانوته‌هاوه‌ن
وگره‌هی ناگری نۆرمه‌خن و به‌هنا ه‌تابش نیاید دمیخته‌وه.

(له‌په‌رتیکا خوای گه‌وره ه‌موویان زیندو ده‌کاتوه، شو
دوو پروانه سوتندی بۆ خوا ده‌خون که (ش‌ه‌لی نیامان یوون)
ه‌ه‌روک چۆن له‌ دونیادا سوتندی نوریان بۆ نیوه ده‌خوارد، وه
واده‌زاتن شو سوتند نوریان قازانچیکیان پی ده‌گه‌پن
(په‌روه‌رگارش له‌ناو خه‌لکیدا پسوایان ده‌کات) و ده‌فرمویت:
به‌راستی ما نه‌مانه‌ درۆزن.

(شو که‌سانه‌ شه‌پتان زال یووه به‌سه‌ریاندا (به‌وه‌سه‌وه‌سه
دوست کردن بویان) جا به‌و ه‌ویه‌یادی خوای له‌به‌ر بریونه‌توه،
تا نه‌وانی (که‌شه‌پتان زال یووه به‌سه‌ریاندا) ده‌سته و تاقم وگره‌هی
شه‌پتان، جا نیوه‌ش ه‌وشیارین که‌هر گریه‌گئی شه‌پتان - له
دونیا و قیامه‌تا - زه‌رمه‌ندن (چونکه‌ نوپه‌ریان فرۆشته‌وه به‌ دونیا
و هیدایه‌تیشیان گزیوخته‌وه به‌ گوماری).

(بۆگومان نه‌وانی که‌ نژیاتی خوا و پیغهمبره‌کئی ده‌کهن،
تا نه‌وانه له‌ رسواترین و زه‌ربترین خه‌لگن له‌ دونیا و قیامه‌تا.

(خوای گه‌وره (له‌قه‌ده‌ردا) بریاری داوه که‌ خۆم
و پیغهمبره‌کاتم سه‌ر ده‌کوین (نه‌مش مانای شووه‌نی به‌ که
هیچ که‌سیگه‌ بتوانیت ه‌ملمانی له‌گه‌ن خوادا بکات، به‌لکو نه‌وه
ده‌گه‌په‌نیت که‌ په‌روه‌رگار ده‌یویتی به‌ پروانداران بلی نیوه
خۆتان نه‌نیا نین، به‌لکو ه‌میشه‌ له‌گه‌لثام) چونکه‌ به‌راستی هر
خوا خواجه‌کی به‌هیز و بااده‌سته (به‌وه‌ی خاوه‌ن ه‌یزه به‌ سه‌ر
خستنی نیامانداران و پسواکردنی دۆمنا).

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نَجَّيْتُمُ الرُّسُوْلَ فَقَدِمُوْا بَيْنَ يَدَيْ جَنُوْرِكُمْ
صَدَقَ ذٰلِكَ خَبْرُكُمْ وَاَطَهَّرُ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ
اَسْتَفْتُمْ اَنْ تَقْدِمُوْا بَيْنَ يَدَيْ جَنُوْرِكُمْ صَدَقَتْ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا
وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَاَقْبِسُوْا الصَّلٰوةَ وَاَتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيعُوْا اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهُ وَاَللّٰهُ خَبِيْرٌ يَّمْلِكُوْنَ ﴿١٢﴾ اَلَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا
غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُوْنَ عَلَى الْكَذِبِ
وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ اَتُخَذُوا اٰيٰتُهُمْ حَتَّةً تُصَدَّدُوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٥﴾ لَنْ تَغْنِيَّ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَدُهُمْ مِنَ اللّٰهِ
شَيْئًا اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٦﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ
اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيَحْلِفُوْنَ لَهُٗ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ وَاَحْسِبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ اَلَّا
يَأْتِيَهُمْ هُمُ الْكَذِبُوْنَ ﴿١٧﴾ اَسْتَوْدِعُهُمُ الشَّيْطٰنَ فَاَلَسْتَهُمْ ذِكْرًا
اَفَهٗ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطٰنِ اَلَا اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿١٨﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ يَخٰدُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُٗ اُولٰٓئِكَ فِي الْاَدْلٰىيْنَ ﴿١٩﴾
كَتَبَ اللّٰهُ لَاَعْلٰىكُمْ اَنَا وَرَسُوْلِيْ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٢٠﴾

ه‌یچ کومه‌ن و قومیکه‌ تا بنیت و ده‌ست ناکه‌ویت که‌ باوه‌ریان
به‌ خوا و پیژی نواي مه‌بیت، له‌همان کاتدا نؤستاپه‌تی نه‌وانه بکن
که‌ نژیاتی خوا و پیغهمبره‌کئی ده‌کهن، هر چه‌ند شو نوژمانه‌ش
باوه‌په‌ریان بن، بیان کوپ ویرا و بزم و عه‌شیره‌تیشیان بن (شو
که‌سانه‌ی تابو شووه‌ خۆشه‌یوستی خوا و پیغهمبره‌کئی پش
ده‌خن به‌سه‌ر خۆشه‌یوستی خرم و که‌سه‌ بیباوه‌ره‌کانیان) تا نه‌وانه
خوای گه‌وره باوه‌ر و نیامانی له‌ دلدا چه‌پاندیوون ویشنگیری کردیوون
به‌سه‌ر خست و سه‌رکووتن له‌لایه‌ن خۆسه‌وه و له‌پاشه‌په‌زیشتدا
ده‌یاخته‌ باخه‌کانی به‌مه‌شته‌وه، که‌چه‌نده‌ها وویار به‌ ژیر نه‌خت
وگره‌شکه‌کانیانی تی ده‌په‌رت، هاوکات له‌گه‌ن ژیانی نه‌بروده‌ا، خوای
گه‌وره لییان رازی و نه‌وانیش له‌خوا رازین (واته‌ رازین له‌و نعمت
و خۆشگوزهرانی که‌ خوا پتی داوون) تا نه‌وانه حزب و ده‌سته و تاقم
وگره‌هی خۆن، ناگادرین ویزان که‌ هر حزب و ده‌سته و تاقمی خوای
گه‌وره سه‌رکه‌وتو سه‌رفرازن (نه‌یو حاتم و نه‌به‌رانی و حاکم
پویه‌پتیان کردیو که‌ باوکی شو عوبه‌یده‌ی کوپری چه‌پاح له‌ جه‌نگی
به‌ردا نیازی کرد که‌ شو عوبه‌یده‌ی کوپری بگوزیت، به‌لام شو
عوبه‌یده‌ سه‌ره‌تا خۆی لادا، چه‌ند جاریکی تر باوکی نیازی کرد که‌
شو عوبه‌یده‌ بگوزیت، نوآتر شو عوبه‌یده‌ باوکی خۆی کوشت) به‌م
ه‌ویه‌وه ش‌م کوئا ناپه‌تی سوره‌تی موجدله‌ ه‌انه‌ خواره‌وه.

له هؤزی (بني عامر) کوشت که کانی خوی هاویه یمانی
جوله که کانی (بني نضیج) بوون، پیغمبری خواش (ﷺ) بۆ
ئوهی خویننه کیان بدات بۆشت بۆ لای جوله که کانی (بني نضیج)
تاوه که له پیکای ئهوانهوه خوینی شهو نوو کوزدلووه بدات،
جوله که کانی (بني نضیج) بيش ئه میان به مهل زانی وکسیکیان
نارده سهریانیک، که له ژویدا پیغمبری خوا (ﷺ) دانیشبووه
قسهی له گه له دهکردن، تاوه که به پیکای زۆر گهوره له سه ریانوه
بضات به سه پیغمبری خوا و بیکوژیت، خرای گه وره ش
به ره پیغمبری (ﷺ) تاگادلو کردموه له پیلانه
نکریمه کیان، پاش ئه مه پیغمبر (ﷺ) سوپای پیکه وه نا
وچووه سهریان، ئهوانیش چوونه ناو له لاکانیانوه و خویان قایم
کرد، فواتر که زانیان چاریان نیه دلویان له پیغمبری خوا کرد که
وازیان لێ بهینیت که شوین و جیکای خویان چۆل بکن و مه ره که ی
باری ووشتریک کول و پهل بهن له گه ل خویاندا، پیغمبری خواش
(ﷺ) به مه زانی بووه، نوای ئه مه جوله که کان له به ره شهوی
خانوه کانیان دهست موسلمانان کان نه که مژیت دهستان کرد به
پوخانی خانوه کانیان به دهستی خویان.

خۆشه یستان ده بیست شهوش یزانین شیانداران هیچ کانی
دهست پیخشهر شه بوون له شکاندن پیه مان ویه لێن له گه ل
هاویه یمانه کانیاندا، له گه ل شهوشدا جوله که کان حه ق وابه وه
له وش زیاتریان له گه ل بکریت، چونکه شه کاره ی جوله که کان
که کردیا به دهست وازه ی ئه مه سه رده مه به (خیانه العظمی)
داده نریت، به لام پیغمبری خوا (ﷺ) زۆر میهره بان بووه،
ته نها به وه نده وازی لیه یانان.

به ناوی خوی گهوره و میهره بان

شهوی له تا سمانه کان و زه مویدا هه ن به پاک و بیگه ردی
تسبیحات و زیکرو یادی خوا ده کن، (به شیوه یه ک له ژۆر فرمان
و ده ستی خوا ده رتاچن) مه ر ئه خوا به یه بالاده ست وکار به چی وایا.

مه ر ئه خوا به یه که بیباورمه کانی شهلی کتاب (جوله که کانی
بني نضیج) ی له ما ل و جیکای خویان ده رکرد له یه که م ده ست
پیکرنسی گۆرینه وه وه، وناچاری کردن (شاری مه دینه
به جیه یلێن)، ئه ی ئیمانداران ئیوه به ته ما شه بوون ئابه و شیوه یه
ویه و پیه سوا به وولات به چی به یلێن، چونکه خاوه نی قه لای قایم
و یاخانیکی زۆر و قراون بوون، خۆشیان سه ره تا وایان ده زانی که
قه لا و شوراکانیان له تۆله ی خوا ده یانباریزیت، به لام فره مان
په ره رگار له جیکایه که وه بزیان هات که شه جوله که کانه
باوه ریان نه کرد ویه ته ما شه بوون شتی وا بوو بدات، و پیغمبری
خوا (ﷺ) سوپایان به یلێنته سه ره بۆ جه نگ کردن له گه ل یان،
شه ویه و په ره رگار ترسیکی وای خسته بووه دلپانه وه که
به دهستی خویان خانوه کانی خویان ده پوخاند و تیکیان ده دا،
و ئیماندارانیش شهوی ما بوویه وه پوخاندیان (تاوه که
شوینته واریشیان له مه دینه دا نه یلێنت) (له فرموده یه کهدا هاتروه،
که پیغمبری خوا (ﷺ) ده فره مویت: (نصرت بالرعب مسیره
شه ر، واته: په ره رگار سه ره کوونی به من دله به وه ی که

لَا يَحِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ
حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
 عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٣﴾

سُورَةُ الْحَشْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿١﴾ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنْهُمْ لَمَنْعُهُمْ
حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنَّهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْشِبُوا وَقَدْ
فِي قُلُوبِهِمُ الرَّعْبُ يَخْرُجُونَ يُلُوفِهِمْ وَأَيْدِيهِمُ الْمُؤْمِنِينَ
فَاصْبِرْ وَأَتَّوَلَى الْأَبْصَرَ ﴿٢﴾ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

سورة تي الحشر

له باره ی ئه مه سوره ته وه (نبن عباس) ده بیست پیغمبر (ﷺ)
کانی هاته مه دینه به یمان نامه یه کی له گه ل جوله که کانی (بني
نضیج) به ست به وه ی شه جه نگیان له گه لدا بگات شه ئهوانیش
بهیجنگین له گه ل موسلماناندا، به رامبه ره مهش سه ر ومان سه روه ت
وسامانیان پارێزدلو بیت، به لام جوله که کان شه پیه مان یان شکاند،
پیغمبریش (ﷺ) کانی به مه ی زانی سوپایه کی پیکه وه ناو
چووه سهریان بۆ ویتن واته ئیوه به هیچ شیوه یه ک خاوه نی عه د
ویه لێن ئه ی من، جوله که کانی (بني نضیج) زانیان تازه کار له کار
قراوه وه چیان پیناکریت به رامبه ره موسلمانان زانی بوون به ی
جه نگ کردن ما ل و جیکای خویان چۆل بکن و مه دینه و ئیوه
نورگی عه رب به جیه یلێن ته نها باری ووشتریک کول و پهل له گه ل
خویان بهن وچه شام، زانیان ده لێن، ئه مه ده رکرنه ی جوله که
یه که م ده رکرنیان بوو له ئیوه نورگی عه رب، گۆتا جاریش
له سه رده می عومری کوبی شه تابدا بوو که جوله که کانی خه یبه ی
له ئیوه نورگی عه رب ده رکرد.

هه ندیکی تر له زانیان ده لێن: پیه مان شکانده کیان شه وه بوو
پاش شهوی به کیک له وه هه فتا هاوه له ی پیغمبری خوا (ﷺ) له
بیری مه وه نه پیکاری بوو له کوشتن، له کانی گه پانه ودا نوو کسی

به درزی و پیکای مانگیک ترسی خستوده دلی نوژمنه کانه موه) جا کواته ئی شو که سانه ی که خاوه من فام و زیری وهوشن په ند وه ریکرن (له موه ی که به سهر جوله که کان سات، بزانن شهوه پاش پوزی هموو که سیکه که غدر و خیانت بکات).

۱) جا نه گهر په روه ریکار شهوه دهره دهری وصال چو لکرونه ی له سهر بریار نه دناپه، شهوه هه ره له دویا سزای ددان، وله پاشه پوزی بشدا ناگهی دوزخیان بۆ هه به .

۲) شهه سزایانه شیان به هوی شهوه بیوو که دزایه تی خوا و پیغه مبه ری خوابان کرد، جا هه رکه سیکیش دزایه تی خوی گه وه بکات، بابازانیت توله و سزای خوی گه وه رۆر سهخته .

۳) شهوه ی بریاران له دار خورماکانیان یان لئی که پان و نه تان برین هه موه ی به ئیزن وه رمانی خوا بوو، وه بۆ ریسوا کردنی له خواباخیان وله سنوور دهره چوان بوو .

کاتیک جوله که کانی (بني نصير) چوونه ناوه لاکانیانه وه و خویان قایم کرد، موسلمانان ههستان به برینی دار خورماکانیان تاوه کو بیته دهره موه، جا کاتیک جوله که کان شهه بیان بیینی سهر زه نشی موسلمانان کرد و پییان ووتن : خۆ ئێوه به لای خۆتانوه چاگساری و نیسلاح ده گن بۆ شهوه دار خورماکانیه ده برین؟ (ناوایه خوی نه گریسی جوله که له هه موه سهره مبه رکه کاری رۆر خراب

ناشیرین ده گن به رامبه ر ئیمانداران له کوشن و برین و خوی پشته کوشنی پیغه مبه ران، کهچی ده بیان ویت له به رامبه ریا موسلمانان گولیان بۆ پاشه ن!!! شهوه بیوو له به رامبه ر شهه و ته به یی جوله که کاند موسلمانان سهرسام بوون، پاش شهوه خوی گه وه وه لاسی دانه وه وه رموه ی شهوه له به ر شهوه که خوی گه وه

بیباوه ی وله سنوور دهره چو مکهانی جوله که زه لیل و سهر شۆر بکات به وه ی کاتیک ده برین که موسلمانان به به ر چاویانه وه و مال و سهره و و سامانیان دهره خۆین و دار خورماکانیان ده برین.

۴) شهوه ی په روه ریکار له سهره و و سامانی جوله که کانی (بني نصير) ی سه نه وه و گه یه مبه ر بۆ پیغه مبه ر (پیشو)، ئێوه بۆ په ده ست هینسانی هیچ مانده و نه بوون نه سب و و شترتان بۆ تاونه دلبوو، (له به ر شهوه په روه ریکار مال و سامانی شهوه جوله که نه ی

تا بیست کرد به پیغه مبه ری خاوه) به لām خوی گه وه پیغه مبه رکهانی زال و سه رکه و ترو ده کات به سهر هه ر که سیکه که به یه ویت، بیکرومان خوی گه وه به ده لāt به سهر هه موه شتی کها.

۵) شهوه مال و سامانی خوی گه وه به خشی به پیغه مبه ر که ی له سهره و تی جوله که کانی شاری نه تانه کان، شهوه په روه ریکار بریاری داوه بۆ خوا و پیغه مبه ر و خزمانی و هه تیوان و هه ژاران و پیوارانیش بیت ، شههش بۆ شهوه که شهوه مال و سامانه ته مه له نه تیوان

ده وه مه نه مکهانی ئێوه دا نه بیت (شههش خوکی خوی گه وه به تا رۆزی قیامت هه ر مالی داراییه که له چه نگدا بگه ریت به بی کوشن و شه پکردن که پتی ده لێن (اللهی) مال خوا و پیغه مبه ر و خزمانی و هه تیوان و هه ژاران و پیوارانه) جا شهوه ئیمانداران شهوه ی که پیغه مبه ر (پیشو) بیی به خشین و هه ی بگرن، و هه ر هه رمانیکیشی به سه ردا گردن جی به جی یکن، له هه رچیش قه ده نه ی کردن وازی

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

الْعِقَابِ ۝ مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَسَةٍ أَوْ تَرَكْتُمْوهَا قَائِمَةً

عَلَى أَصُولِهَا فَأَيُّ ذِي اللَّهِ وَلِيَ خَيْرَ الْفَرِيقَيْنِ ۝ وَمَا آفَاةُ اللَّهِ

عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَبْلٍ وَلَا رِكَابٍ

وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ ۝ مَا آفَاةُ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَالرَّسُولِ

وَلِلَّذِي الْقُرَى وَالتَّنْعِيمِ وَالْمَسْكِينِ وَآبِي السَّبِيلِ كُنْ لَا يَكُونَ

دَوْلَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا

نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

لِلْفُقَرَاءِ الْمُتَّحِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْرُهُمْ

يَتَقَوْنَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَنَصْرُونَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ

هُمْ الصَّدُوقُونَ ۝ وَالَّذِينَ نَبَّوهُمُ الدَّارَ وَالْآيْمَنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

يُحْشُونَ مِنْ هَاجِرِ إِلَهُمْ وَلَا يَحْدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً

مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ

وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

لِيَهْتِنَ وَلِي نودر بکونه وه، جا له خوا بترسن و ته قوای خواتان

هه بیت، چونکه به راستی توله ی خودا رۆر سهخت و به تینه .

۱) شهوه مال و سامانی که له (جوله که کانی بني نصير) گهرا بۆ شهوه ژاره کچه ریانه یه، شهوه (هاوه لاسی) که له مه ککه وه

وه دهرنران و کۆچیان کرد بۆ مه دینه و مال و سامانی خویان به جی هینت، شههانه چاوه دوانی به خشی و په زامه ندی خوی گه وه،

هه ر بۆیه له به ر په زامه ندی په روه ریکاریان و لاسی خویان به جیهینت، و به ی هیچ نیازتیکی دنیایی پشتیوانی له خوا

و پیغه مبه ر که ی ده گن و هه ولی سه رخستی ریازه که ی ده دن، ناوه وانه راستگۆن (له باوه و کارو کردوه یاندا).

۲) له نوای شهوه ی خوی گه وه ده ست که وه تی جوله که کانی دا به کچه ری کهان، شههانه دیت سهر ستایش و پیوارچاکی ئیماندارانی

خه لکی مه دینه (نه نصاریه کان) و ده ره مویت : شهوه که سانه ش که پیشتەر مال و جیگای خویان ناماده کرد له پیناو پیشوازی برا

کچه ری کهانیان و دیلیان پارازنده وه به نووری ئیمان، و شهوه که سانه شیان خۆش ده ویت که کۆچیان کرد بۆ لایان، وله به رامبه ر

شهوه شدا که درا به مهاجره کان له ده سکه و تی جوله که کانی (بني نصير) هیچ دنگران نه بوون وله دهره یاندا (له هه سوودی به خیلی)

شتیک تروست نه بوو به رامبه ریان، نه که هه ر شهوه نده به لکو هه زلی شهوهان پیش ده شهن به سهر به رزه وه شهیه کانی خۆیاندا، هه رچه نه

[illegible]

نای موحده نام بهیسی شو ده بی که نو رو سو
کامل و نوس به بر حوبه که کاس به که ده در سکرین له مه ده
نیمه ش به که ناما در ده در جس و مه در احمد هیل و ده
کانشش له ران و نری سو ده گو سی حه مه و شو سو سو
ما که بی وانه به حه که ران و ده حه بیگش له بزر
بنگومان نیمه پشتریانی نیمه ده که بی (شبه له کانتیکوله)
حوی گوره حوی شاهید که شو به که سو ده که و سو

[illegible]

لَعَنَ كَان لَكَ فِيهِمْ أَمْرٌ حَسَنٌ لَيْسَ كَان يَرْجُو أَنَّهُ وَلَيَوْمَ الْآخِرِ
وَمَنْ يَبُولُ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الَّذِي يُحْيِيهِ ۝ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَحْمِلَ
تَكُونُ لَيْسَ عَدِيَّتُهُمْ مَوَدَّةٌ وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
لَا يَسْأَلُكَ اللَّهُ عَمَّا لَمْ يَكُنْ لَكَ بِشَيْءٍ لَيْسَ وَلَمْ يَخْرُجْ
مَنْ دَرَكَهُ أَنْ يَرْوَاهُ وَيَقْطَعُ بِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يَخْتِمْ الْمَقْطُوعِينَ
إِنَّمَا يَسْأَلُكَ اللَّهُ عَمَّا لَمْ يَكُنْ لَكَ فِي الدُّنْيَا وَأَخْرَجَكَ
مَنْ يَرْوَاهُ وَصَحْرًا عَلَى حَرْبِهِمْ مَنْ يَوْمَئِذٍ قَالُوا لَيْسَ
هَذَا بَشَرٌ يَتَّبِعُ نَذِيرًا مَوْءِدًا حَاءَ كَذِبًا أَلَمْؤُوسًا
مَنْ حَرَّبَ قَامَ جَوْهَرٌ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَنْصَرِفُ مِنْ عَيْنِهِمْ مَنْ يَوْمَئِذٍ
وَلَا يَرْجِعُونَ إِلَى كَذِبٍ لَأَفْرَاجُهُمْ وَلَهُمْ يَحْلُونَ هَذَا وَهُوَ
مَنْ يَنْقُورُ وَالْأَحْيَاءُ عَيْنُهُمْ نَكْحُهُمْ دَعَا سَمُورُ خَوْفٍ
وَلَا تَمْلِكُ بَعْضُهُمْ لَكَ فَوْزًا وَتَسْتَوْفُوا تَعْلَمُونَ وَيَسْتَوْفُوا تَعْلَمُونَ
دَعَا حَكِيمٌ لَيْسَ بِحَكِيمٍ سَأَلَهُ عَلَيْهِ حَكِيمٌ وَإِنْ فَانَكَ
فَتَى مِنْ أَرْوَحِكَ فِي تَكْدِيرٍ فَعَدَّتُمْ فَتَوَالِيكَ دَهْشَتِ
تَوَحُّهُ شَلَمَ تَعْلَمُونَ وَتَعْلَمُونَ لَيْسَ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ

۳) سیریکه (والدین من) به سور، سور، سور گمبندی که
دور سینه تپان کردن و حوای گوره حوشه و سنی و مهره نام است
دروست نکات (نه نیتان همدان و نه نه کسی به زور دیگران
نهمن) به پستی هر حوی گوره نه نه نه نه نه و نه نه نه نه
خوش بوی من مان

(۴) حوای گورہ پریشان سی ہو گئیں وہ دیکھ کر
 بکس والد گھر سے لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر
 تھجھکن گون لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر
 (وہ زبانی وصال کا کاسی)، بیگم کو حوای گورہ
 حویش دھوٹ، رائے مامہ لے کر لے کر لے کر لے کر
 کریم بیگم کو لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر
 صدیق دیکھی ہاتھ بولای کہ لے کر لے کر لے کر
 ہادیث دیار پورہ کہ لے کر لے کر لے کر لے کر
 لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر
 عائشہ کرد لے کر لے کر لے کر لے کر لے کر
 (تواریخ) تیمامی محمد ریوایتی کریمہ،

 رنگو خدای گهواره فقه فقهی میوه سیب است که
 پستوان و پالایش و پوسند می شود به نیک که به نیک لنگر
 گزین و لاشوی و مالی حویلی درین کرب و عامر شود به نیک
 که به نیکان هم بود لند در کربستان (و اما به نیک پستوانی میوه)

جا نه‌گه‌ر مه‌ڤيگ له ماوه‌ر و خه‌زانه‌كانتان له‌دست چو به
 گه‌ر مه‌ڤيگ بو ناو بي‌ناوه‌ر پان و (شه‌روانيش ماره‌يان گه‌ر مه‌ڤيگ وه
 و ماره‌يه‌كه‌م بو نيوه نه‌گه‌ر پانده‌وه) شه‌رويش كه‌هه‌نگان
 له‌گه‌لدا كردن و غه‌نيمه‌ت و مال و مه‌مانان لى‌گه‌شت به نه‌داوه‌ى
 نه‌و مه‌ڤيگى كه‌هه‌ر حه‌ر حه‌ر گه‌روه راسى نه‌و شه‌رويه‌يه
 گه‌ر مه‌ڤيگ نه‌و مه‌ڤيگ و مه‌لو سه‌مه‌يه‌ لى‌گه‌شت گه‌روه راسى
 كه‌ڤه‌نه نه‌و و حه‌ر نه‌رسى كه‌نوه ماوه‌ر به‌ر به‌رسى

[illegible]

هـی پیغمبره‌ری خوا (پیشو) هر گانتک تافردتانی باوه‌دار
هاتن یوقات و بهیمه‌تیاں دا پخت بهودی که هیچ شتیک نه‌کهن یه
هاولان و شهریکی خوا و دزی نه‌کهن و زیبا و دلوین پیس نه‌کهن
و مسال و یوسه‌کایر به‌کوش و رسیده به‌چالدر نه‌کهن (و هک
سه‌رده‌می نه‌قامی) و به‌هیچ شتویه‌ک بوختان نه‌کهن له سوان
و سب و پیس و خوسد و نه مدلی حه‌لکی به‌هیس و بیکه‌ر به
هی حویان. بار کچه کوربه‌کاسی حویان هری سده و سه‌جیگای
کوریک بهیس و بیکه‌ر به کوری حویان وه سه‌به‌چسب نه‌کهن له
هیچ کاریکی چاک و حیدر. نه‌گه‌ر نه‌ده‌بار کرد و به‌به‌سب دا
پس به‌وه بوش به‌پیس و به‌نه‌کهن به‌گه‌ر به‌سه‌سنه و دلوای
سجوسه‌ویندر به‌یکه‌ لای حوای گه‌وره، به‌راستی حوای گه‌وره
به‌یکه‌ گوبه‌ بوشی میهره‌به

مککے کے حوی گہرہ حاشم و قحطی حوی لکڑسوی (کہ
مہمب پنی حوہ کہ گاہ) چونکہ مہمب پنی حوی و
نومند مور بہ سہموری مور بہ قحطی حوی و
مہمب پنی حوی و نومند مور بہ سہموری مور بہ
گہرہ کان (و بہ نہ ہندی حوی کہ مہمب پنی حوی و
لای مہمب پنی حوی و حوہ کانہش حوی و بہ ہادی
وہ گرنسہ لای حوی و پڑی حوی و کہ و بہ نہ ہندی
و بہ نہ ہندی حوی و حوہ کانہش حوی و بہ ہادی
وہ گرنسہ لای حوی و پڑی حوی و کہ و بہ نہ ہندی

بِأَنَّهُ لَقِيَ دَاحَةَكَ أَتَوْمْثُ بِبَيْتِكَ لَا لِأَنَّهُ كَرَّمَ
 اللَّهُ شَيْئًا وَلَا لِأَنَّهُ قَرَّبَ وَلَا لِأَنَّهُ رَفَعَ وَلَا لِأَنَّهُ
 بَنَى بَيْتَهُ بِقَرْبِهِ بَلْ لِأَنَّهُ رَفَعَ لَاحِظُكَ
 فِي مَقَرِّهِ بِبَيْتِهِ وَسَقَى مِنْ لَحْمِهِ عَذْوَرُ رَحِمِهِ
 بِتَأْيِهَا الْكَلْبُ مَوَا لَاسْتَوَى قَوْمًا عَسَى اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 فَدَيْسُوا أَوْ لَا هَرَفَ وَكَيْسَ أَنْفَعُ مِنْ حَبِّ تَقْوَرٍ

سورة الضحى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۖ تَقُونَ لَهُ كُفْرًا فَتَكُونُونَ
اللَّهُ يَحْكُمُ الَّذِينَ يُقْتُلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا ۖ كَانَهُمْ
شَيْءٌ مَرصُورٌ ۖ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَقُومُوا
تُؤَدُّونَ ۖ وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ ۖ قُلْتُ
رَاعُوا آرَاءَ اللَّهِ قُوتُهُمْ ۖ سَاءَ لَا يَهْدِي اللَّهُ الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۖ

[illegible]

پیشتر ولایت دناوہ دروست شد کہ وہ علی نادرانی بہ
پرست و مشرکہ مہنسب ہلالم کہ نام در سری جوگنی
نمودی پیشروی ہمسج کردہ وہ بعد ہلالم نادرانی
نہی کتاب ہر جوگنی وہ حوی ۱۰۹۰ دروستہ ہوا وہ بہار
بیادلوایت ہلالم بہ مرغی تالیفتی خوی کہ جتگای نہوہ نیہ
پاسی لیوہ یکینہ پاش دہیزنی نام تاپتہ (ولا ٹسکرا ہمسج
الکوفہ) وہ نادرانی سیدوہ لی حور مہنسبہ وہ ومارہاں
ہکون، عومری گوری غہططاب لہو رزہدا بو حزانہ طہ لاق

[illegible][illegible]

(۱) (ایزہ دا خواہی گمردہ پہننی دہ کاترہ کہ جہاد کرن لہ

(۱) سواى تازه‌ي موصى جهادى كه حوى گرده ناسى موسى
پيغمبر (ع) است دهگان كه به وقت ده پيماو به گوايه‌رسمي
هون دهه‌ولي بويان دو هزاره‌باشند ، جهاد گردن نه‌هه موسى
بيران پيماوه ده گنيل موصى ووسى = گنه‌كوى نوى گنه‌كه‌م
بو زارم ده‌دهن اده نه‌گردن هه = سى حو . بان به قسه
ده‌خوس پيدن وصوب صه‌كه‌م = كنه‌كد نوهه بگوياي
ده‌رين كه من پيماه‌مى حوى ووسى = بو لى نوهه . هك گنيل
نوهه ليه هه‌ف و پراسمى لاسه = ديش دلى وه‌گنيل
رسمه‌رگه‌دانى گردن ، مزارعستى حوى گنه = ديش ريموصى كه‌م
گنه لى لىسوز ده‌رجو ماكار

(۸) نای موجود در میان نهادهای دولت که عیسای کوری
میرایم (علیه السلام) وونی نای کوری به تقویت انجمن بین ساوکی
نیری (معاون بود) بگویند من بهمه: سرروی هوام بو لای
نموده، پس نای نو نهاده دهه بهمه؟ به پیش مید هانویه
(بای موسی) و مرگینی و مرگه تان دده می به پیغمبریک که
نهادهای معوه دیت و نای نهاده: محمد و معوه نهاده
نایان هبه) حا کانیک عیسی پیغمبر (علیه السلام) موجوده

فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَمُوتُ لَكُمْ وَ يُقْبَلُ مِنْكُمْ ذَلِكُمْ فَانْتَبِهُوا
 يَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَ لَكُمْ خِزْيٌ فِيكُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَ مِنَ الْآخِرَةِ وَ مِنَ
 حَيَاتِهِ فِي حَبْطِ عَذَابٍ ذَلِكَ لِقَوْمٍ غَافِلِينَ وَ أُخْرَىٰ تُجَازِي سَآئِرُهَا
 مِنْ اللَّهِ وَ رَفَعَ قُرْبَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
 أَصْغَارًا لِلْعَالَمِينَ أَلَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لِلْحَبِيبِ مَنْ أَمْسَارَ إِلَى اللَّهِ
 قَالَ الْمَوَدَّةُونَ خُذْ أَمْرًا اللَّهُ قَامَتْ طَائِفَةٌ مِنْ تَوَلَّى بَشَرًا
 لَكَوَتْ طَائِفَةٌ قَائِلِينَ أَمْ نَمْنَعُ عَذْرًا فَصَحَّ طَهْرُ

[illegible][illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

④

نہیہ

حولہ

مہ لکھنؤ

سُورَةُ الْحَٰكِمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَسْجُدُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرٌ
عَلَيْكُمْ هُوَ الَّذِي يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُوْلًا مِّنْهُ يَخْتَلِفُ
عَنِّيهِ مَآ يَشَاءُ وَبِهِ رُكُوعُكُمْ وَبِهِ تُقَامُ السُّجُودُ وَكُلُّ شَيْءٍ
مِّنْ قَبْلِ لِي صَدْرٌ مُّبِينٌ وَهُوَ الَّذِي لَمْ يَخْلُقْ لَكُمْ
دِيْنًَا لَّيْسَ بِالْحَكِيمِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ مَن يَشَاءُ يَخْلُقْ لَكُمْ التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ
يَجْعَلْهَا كُتُبًا لِّلْحَمْدِ يَحْمِلُهَا نَسْنٌ مِّنْ لَّعْنَةٍ
الَّذِينَ كَفَرُوا تَابَ اللَّهُ وَآتَى لَهَا دِيْنًَا نَّظْمًا
قُلِ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِن رَّغَبْتُمْ إِلَيْنَا فَأُولَٰئِكَ لَنَا
ذَوْرٌ الْآخِرُ فَتَقَبَّلُوا الْوَيْلَ إِن كُمْ صَادِقِينَ وَلَا يَسْمُرُونَ
أَنفُسَهُمْ مِّنْ أَيْدِيهِمْ وَآتَى عَسَاةَ عِيسَىٰ قُلِينَ
لَعْنَتَ الَّذِي تَقْرَأُونَ فِيهِ فَبِمَا كَفَرْتُمْ تَقْرَهُونَ
بِالْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَفَسَدَكُمْ كَمَا تَقْتُلُونَ

فِي مَكَّةَ

متن

رہے ج

71

پہلے صفحہ

لپہہ لپہہ

پیشہ ورانہ

[illegible][illegible]

چونکه حوای که دره با شتر از جاده

سورة قی الفاقون

[illegible]

سورة مدثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د حاكك تَشْفِقُونَ فَاَلَوْ شِئْتُمْ لَرَأَيْتُمْ اَنْتُمْ وَلِلّٰهِ يَفْقَهُ
اَنْتُمْ لِرِسْوَلِهِ اَنْتُمْ يَشْفِقُونَ لَكُمُ الشَّوْكَ
خُذُوا اَنْفُسَكُمْ خَتَمُ فُصُوْهُ عَنْ سَبِيلِ رَبِّكُمْ سَاءَ مَا كَانُوْا
يَفْعَلُوْنَ اَلَيْسَ لَكُمْ اَنْتُمْ كُنْتُمْ كَفَرُوْا فَصِغْ عَلَى قُوْنِهِمْ
لَهُمْ لَا عَقْلُوْنَ ﴿١٠﴾ وَارْتَبَتْهُمْ فُجُورُهُمْ اَحْسَا اَمْثَلَهُمْ
يَنْتَوُوْنَ تَتَمَعُ لِقَوْمِهِمْ كَاَنَّهُمْ مُّسْتَدْرِكُوْنَ كُلَّ
مُتَحَدٍّ عَلَيْهِمْ فَهُمْ يُفْعَلُوْنَ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ اِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا
وَسَوْفَ نُنَاقِشُكَ عَنْ اَمْرِكَ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَاوِلُ

پیغمبرش می دانگ کرد. همیشه قسمه کم نو گمراهی ده ، نه با
داری نه شویر عدوللای کوری نوی و ده و نه کانید شوایش
ده مسمار کرسه سوید حور ر که بهار و سووه ، شتر
پیغمبر ^ص سوهری نه قسمه کی می نه کار قسمی
عدوللای نه سب رمی نو سو تووشی ده و حقه یک نووم که
نه رگر نووشم نه نوو نوو شتر نو حوم له مالدا ، ایضهم ، مامهم
بی ی روتم چی وای و کردی نه و سه به مکعب که پیغمبر
ستاره نه دوری داشت و نوخر بدینی نمبا حوای گره نه نام
ایه تانی دیمزاند **إِنَّا جَاهِدُ الْمُضَلِّينَ أَفَلَا تَنفَعُكُمْ** **إِنَّا لَنُؤْتِي**
لَهُ هُمُ الَّذِينَ يُؤْتُونَ لَا يُعْطَوْنَ عَلَىٰ مِنْ عَدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ
يُغْنَوْا **»** نه ما پیغمبر **(پیغمبر)** ناردی به خویندها و
نه نکاسی حوید ده که نه سوور و نه مروی (سوگرمان) ای
مد جو ی گره راستی مسکاسی نوی ده رخت

بہمنوی حوی گورہ ومیہرہ نار

شاهی (موجوده) کا کاتب کہ دو ہجڑہ کس ہاتھ مولی،
موسر شاہی دہر مہرستی کہ تو پیغمبری حوایہ
فانیکا خوی گہرہ درانیت کہ تو پیغمبری شہوت، وہ
بولی گہرہ شاہیتی شہوت دہلت کہ سنگمان شو نو مولیہ درویش۔

[illegible]

٦) **ټوانه کسانیکن ده لاین :** هېچ مېه خېشن بهوانه ی
(موهاجرین) وله ده روړی پیښه میری جوان، تاوه کو (ماسو ده مین)
ویلاوې لږ ده کمن، (ټوانه نازان !!) هر چسې گه بېنه کانی
روړی ولسمه مولکی حوی گوره یه. سلام دیو روړه کسان
له به ده روړی به خوشه (هېچ بیدگه واده مه

[illegible]

١٦) نو کاره حریه شین له سر به ، سو که سرده له
پواله تد ، نو ورس هسا پش ، سا ، به به حیدر سمدور
مور (به هوشه هوه حوی گوره ماس به به حنی به به
لید ، ته وشی که سو دی همد به عمومی وچکوبی)
هم نو روانه تپی ناگن .

۱) (نهی موحده) گامد رده عید لکش و سیمانی
مهر سامند ده کس او رده عید مهر و سیمانی و کس
شید و کس یکش نسه رده عید و سیمانی
و پوانتین) توش گویان بق ده گیت، وه لهر خالیته لیان
له بلور به خوا (کاتیک له معطیسی نژدا داده بیضن) نه لئی
تخمه لری مه لسیزولون (که هیچ سوویان پی ناگه نیته)،
نوه ندهش ده ترسین که حوای گوره بهیجان مه مالیت واده زانی
مهر بانگ نکرت وهر شنک بته میثوره بزی نه وانه، دهی

سورة القصص

به سوی جوی به چشمه و مهره

(۱) نه وې له ناسته کانه وده ده په سهال ويگه ردي ته ميچان وړيکو يادي خو ده که د سمونه له لږه رهاړ وده سه لاني خوا ده رچس مو خو د که خاوه مي هه مو مولکيکه وه مو سناشکل شسه نه وه هه نه ویش ده سه لانداره به سر هه مو شينکه

(۱) حوا نهو راته به که (له سهوون وستی گردون، نه مې
 هه بابه بنه وده ورگوهر سووه به . روی حوی) هه شمابه
 باوه پرداره (به نه روی حوی نه مې هه لسه سووه) حویش
 شمابه به هر کار وکرده مهل که به مکه

خواجه نصیر بیچینی حاوی در سی نسفانکار و روهی
دروست گردود وله خواهرین شوم به به و پوحصاری نموده
محققان بوده و سه رنه حمام و گره و شر ه بولای نه وه

۴) هه چى نه سيمه کار و نه سيمه حوى گوره و نه
و نه سيمه موري - نه زانیت، وه زانایه به موري دهيشار نه وه
(له باحى خو نه ده باس له بهر چوى خه خه ، به بهوشى نه شکرى
ده که نه ده باس جو ار به بهوشى نه به بهوشى و به بهوشى نه
به بهوشى نه وه.

نایا هوالی نوگل رهزنای پښتستان پښه نهگه شتوه که
 مېدوه وړوور نهخواي گوره، چو به ۰۰ رگار مصري د ايه
 نوباد چه شتنس ټوله کار وگرده و و حاسه نه فياعه تيشند
 مصري روز سه حقيان مو همه

(۴) نوشتن نامه نه‌وهی گانلک پنجمه‌ره گانی حویار مه
ه‌لگه ویشایی ی‌پرویه‌وه ه‌لگه مه گانله کردن
روبار و دیکه‌وه و ویشار تاب م‌رود ه‌لگه مه نه‌وهی
پنجمه‌ره ی‌کات ۱۱ مه نه‌وه‌وه ه‌لگه ویشار ه‌لگه
(له شایس حو) حوی گ‌وره‌ره ی‌کات ه‌لگه مه گ‌وه‌ره
ه‌لگه ویشار ده‌وه‌مه‌ده ویشایی ی‌کات ه‌لگه

بیموده‌ای و ادرس که زیندو ذکر کرده پیش مردمان
(شاهی موجهه) پیدایش می‌کند و خود و سودا
پرده‌ده بگرم زیندو ده‌گرفته و پاشایش می‌انگازد و
هو کارو کرده‌ای که گردونه، نه‌ش می‌خواه کار یکی نقد
ناساه.

جا نيتر بارو پيڻن به خوا ربه پيڻه ميره کي ويو نور
دروناکي کي که (قورخانه) بزمان دمه زانديون، خوايش ناگادره به و
کار ورگړه دولتي که ده بکس.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[illegible]

١٠٠
١٠١
١٠٢
١٠٣
١٠٤
١٠٥
١٠٦
١٠٧
١٠٨
١٠٩
١١٠
١١١
١١٢
١١٣
١١٤
١١٥
١١٦
١١٧
١١٨
١١٩
١٢٠
١٢١
١٢٢
١٢٣
١٢٤
١٢٥
١٢٦
١٢٧
١٢٨
١٢٩
١٣٠
١٣١
١٣٢
١٣٣
١٣٤
١٣٥
١٣٦
١٣٧
١٣٨
١٣٩
١٤٠
١٤١
١٤٢
١٤٣
١٤٤
١٤٥
١٤٦
١٤٧
١٤٨
١٤٩
١٥٠
١٥١
١٥٢
١٥٣
١٥٤
١٥٥
١٥٦
١٥٧
١٥٨
١٥٩
١٦٠
١٦١
١٦٢
١٦٣
١٦٤
١٦٥
١٦٦
١٦٧
١٦٨
١٦٩
١٧٠
١٧١
١٧٢
١٧٣
١٧٤
١٧٥
١٧٦
١٧٧
١٧٨
١٧٩
١٨٠
١٨١
١٨٢
١٨٣
١٨٤
١٨٥
١٨٦
١٨٧
١٨٨
١٨٩
١٩٠
١٩١
١٩٢
١٩٣
١٩٤
١٩٥
١٩٦
١٩٧
١٩٨
١٩٩
٢٠٠

天

مہادی جوی مہاشیدہ ومیہرہ

[illegible]

ٺوڃواري پي سوي لاقداق جي پوءِ اسان واپس آيو
گهره کاريڪي و پيش بهمسب مياڻ اميد نه رهندو بهي
مياڻن پنهنجن سمورو بهادر ته به گهرو ڏاڪڻي و روپيد
يا لهاله کاڌي خوياب بميننه وه ودرينه جن.

[illegible]

(۱) وہ بہ حبیب گاہ کہ وہ ہدیٰ و بروری نہ درک، ہش حساسی ہو
 نہ کر دیت، جا ہر کہ سبک دشت و یہ نای بہ ہوا بیت نہ وہ نہ نہا

نسب الله الرحمن الرحيم

يَأْتِيَنِي بِدَافِعَتِهِ نَسَبَهُ فَمَعْنَاهُ مِنْ هَذِهِ وَأَخْصَرُ
تَعْدَهُ وَتَقْوَاهُ رَكْعَةً لَا تَحْرُكُوهَا مِنْ ثَبُوتِهَا
لَا يَحْرُكُهَا إِلَّا بِإِذْنِ بَعْضِهِ فَيُسَبِّحُ فِي ذَلِكَ حُرُودُ
تَبْوَةٍ مِنْ بَعْدِ حُرُودِ أَنْهَ فَقَدْ صَلَّمَ بِنَفْسِهِ لَا يَدْرِي لِمَنْ
تَبَّ بِحَدِيثِ بَعْدِ ذَلِكَ مُرًّا فَمَدَّ لِي عَنْهُ فَأَسْكُتُ
مَعْقُوبٌ وَدُرُوفُهُ مَعْقُوبٌ وَأَشْهَدُ دُرُوفِي عَدْلًا مُسَكَّنًا
وَأَقْسَمُ شَهِيدَهُ تَبَّ دَعَاكَ بِوَغْطَةٍ مِنْ كَابِ ثَوْبِي
رَبِّهِ وَالْوَهَّ الْأَخْرُوفِي تَبَّ تَحْلِلُكَ تَحْرُجًا وَبِرْقَةً
مِنْ حَيْثُ لَا تَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنْ تَبَّ
تَبَّ أَكْرَمُ قَدْ حَلَّ تَبَّ لِكُلِّ شَيْءٍ وَقَدْ رُ ۝ وَالَّتِي يَسِيرُ
مِنْ تَحْجِصٍ مِنْ تَبَّ كَرِيمٌ رَسَمَ فَعَدَّ عَنْ نَسَبِهِ شَهْرٌ
وَأَتَى تَحْجِصٌ وَوُلَّتْ الْأَحْمَدُ شَهْرٌ أَلْ يَصْعَقُ حَمَلُهُ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لِمَنْ يَرِيقُ ثَلَاثَ رِيقَاتٍ ۝ ذَلِكَ مُرَاتِبُهُ ثَلَاثُ
تَبَّكَ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيُغْنِهِ اللَّهُ عَنْهُ ۝

خوبی باشد که پیشتر می‌دید، چونکه مرسوم بود که هر ماهی
بهار هرچی را بیت دهانه می‌نهند به سبد، بگوهران خدای
گدازه مو و موو شنبلیله بخشید به یکی داری کزای رسوه که رخی
به حق گوشت).

٢٤) نو و ناره بهی بی نومید دهس به که وینه حایره وه (وانه
لههر پیری ناگه وینه حایره وه) خا ننگر (لهرابمی عیبددهار)
که وینه گوم و بنود و له وه نو و عیبددهار سی مانگه، ه و وه ها
نو و به شی (لههر مبدلار) که عیبددهار که وینه و به حایره وه
نو و بیش عیبددهار ههر سی مانگه، وه نو و ناره به شی که
سیکن پرده عیبددهار نو و گانه که مبدل که ب دهنیت ها ههر
که سیت به خو ترسینیت به و ره رگار کاری مو ناسار ده گار
(نو و ی ناسکاره حوکنمی نه لاق و عیبدده و گره به و وه ی
زان) ههر مانی حوایه مو شو و ی ره راند و وه خا ههر که سیکنش
له خوا بترسینیت، به و ره رگاریش له گونا مه کانی خورش ده بیت

رپارٹیشنس روڈ گورنمنٹی پری سکول حضرت

پاش همو نه گانه و باخوشبخت شادی و ده روی خیر
ده گنده

بازید به شاور گوید شنبه کان نه گانه پشوو له
هرمانی خوی گوره و پیمه سره کسان سخی سور نعلش
سیرسمه و نه کی موسمان نه گار کرب و سخی رور مه حت
و روریشمان د

سیر نکامی کرده و ده پیمه سره کسان خوشمان چه شنت
و سره مخامی سه پیچه که شپس رینکی گوره بو بومان
له بو روزنشد خوی گوره سرانه کی رور سه مخی بو
ساماده کردوو، که وانه به خو سترس نی نه که سانه کی که
خاوه می زری و هوش به نسه نی نه وانه که ده رنر هساوه
رخه من که خو فورنی بو نیوه راهه راسوه

پیمه سره کی باروه که بانه روونه کی خوی گوره مان
نه سره ده حویینه و ده ساوه کو نه که سانه کی ده رین هساوه
و کوره و ده چاکر کرسه له ساریکی و گومرای بیساوه پی
ده ریان به پیست بو روونکی نعل و نسلا، خا هرکه س ساوه پی
نه خو هید سب و کوره و ده چاکر کرسه نه و ده پروه رگار
ده حانه به هشت و سانه که ده رووار به ریزید ده روت
و به هه میش پش تیایدا ده مینیت و ده بنگومان پروه رگار له شوی

بیخ ویدی پال و چکی بو نام ده کرده
خو نه و نه که هر حور ناسه که کی دروسگر و ده
و ده سوسی نه ویش روی دروسگر و ده به حور چس و ده
نه سوسه هرمانی خور ده سره رین د سراس خوی گوره
ده سانه کی به سره همو شمسکه هه بنگومان نه و حور به
رست و راندی خوی ناگاری همو شمسکه

لَا تُكُونُ مِنْ خَشْتٍ سَكَنٌ مِنْ خَشْتٍ لَا تُكُونُ مِنْ خَشْتٍ
عَلَيْهِمْ وَإِنْ كُنْ وَلَيْتَ حَقٌّ فَلَقُوا عَشْرَ حَقٍّ بَصْعَ حَقٍّ
فَإِنْ أَصْعَقَ لَكَ فَنُفُوسُ خَوْفٍ نَدْوٍ نَشْرٍ بِمَرْوَبٍ وَر
نَاسِرْتُمْ فَسَرَضِعْ لَهُ شَرِي . . . مِنْ دُوسَعَةٍ مِنْ سَعَةِ
وَمِنْ فَيْرَ عَيْتِهِ رَزَقَهُ فَسَقَى مَدَى . . . لَيْكَلَفَ نَهْ نَهْ
لَا مَاءَ لَهَا سَيَحْمَلُ لَهْ بَعْدَ عَشْرِ . . . وَكَأَنَّ مِنْ فَرْنِي
عَنْتَ عَنْ أَفْرَرِهَا وَرَشْلَه . . . حَسْبُكَ شَيْدُكَ وَنَدْنَه
عَدَا نَكْرُ . . . فَدَا قَتْ وَرَ مَرْدَه . . . عَفْهُ مَرْدَ حَمَر
عَدَا نَهْ هَمَّ عَدَا شَيْدُكَ فَسَقَى . . . لَيْكَلَفَ نَهْ نَهْ
فَدَا نَهْ . . . لَيْكَلَفَ نَهْ نَهْ . . . لَيْكَلَفَ نَهْ نَهْ
سَجَرِ لَيْدِي . . . وَنَحْمُو حَسْبُكَ مِنْ نَطْمِثٍ وَ لُتُور
وَمِنْ بُوَيْسٍ بَالَهْ وَبِقَمَلٍ صَبِيحَه حَمَرٍ حَمَرٍ مِنْ نَحْمِ
لَا نَهْرَ خَلِيلٍ يَبْ . . . فَدَا حَسْبُكَ نَهْ نَهْ . . . لَيْكَلَفَ نَهْ نَهْ
سَجَرِ سَمَوَبٍ وَمِنْ لَأَقْرَ مَتَهْ . . . لَأَقْرَ مَتَهْ . . . لَأَقْرَ مَتَهْ
أَلَهْ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ فَيْرَ . . . نَهْ نَهْ . . . لَيْكَلَفَ نَهْ نَهْ

نه وانه کی که نه لاق دراور و نه لاق مان سو بیل موه، نه
حیگا و شوپیه کی حور بشه حور، نه بش بشه حور بکس
نه پنی بوانان، روره و ریمان پر مه گانه و نه بکیر پی هال
مه چس، خا نه گار نه و نه سکر و ده رنر سور نه گار می
نه لاقش دران نه و ده حور حور بکس نه و کانه کی سکه کس
داده سیر و مند له که بان ده سب ده رنر نه گار شپس د
به مند له کانتان نه و ده ماف و کربی خویانیا بدنه، ده شکریت به
شیره و به کی جوار له نتوان خزاندا رنک بکمون (له سره
به خیز کربنی نه و مندله)، خو نه گار رنه که و تن له نتوان به کدا،
نه و ده کربت ژنیک تر شپ بدان به مندله که به خیزی بکات.

نه و ده که سی که ده و له منده و خوی گوره سهره و
وسامانی پنداره با به گوزیه ده و له منده کی خوی به خشتیت (به
نه و له و ده رنر کان نه گار مندله شیره و ده رنر) نه و ده که شس
هه ژار و ده سب کوریت بوو، با به گوزیه نه و ده خوی پنی دله
به خشتیت، چونکه خوی گوره دلوی مال نه خشتین ناکات به
گوزیه نه و نه نیت که پنی به خدیوه، بنگومان پروه رگار

به ناوی جوای به حشمد و منوره

۱) نئی پیمبر بچی شیب ، خوب حرم - گیت
 ۲) لگاتنگا حوا بوی حلا کر بویہ - روتوب زنگار پری
 ۳) بکیت لہ پیمبر شو کرے حوا ، گورہ لیجوش مووہ
 ومیرہ مائہ

کاتیڭ پتھمبر (پتھمبر) به نهٺنی قسبه په کی درکاتد لای

۴) نام شایسته پرورده گانه خدایا، جبهه و حادور عاشقه (ویمار ده لیست نه گهر ره به یکه و گه به وه بولای حوا اکاریکی باشان کردووه) چونکه بهر سر به و کاره مان دلفان لای دانه حای ورمستی. وه نه گهر بفری به کتر مگر (دز به

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فمن الله الرحمن الرحيم

ننگر مذهبیت در آیه می‌گردد همچنان پس باکریست چونکه نه
مشتیوانی (توری همه) .

[illegible]

۱۰) نهی پیغمبر بجهنگی له گال بییاوه پان و دوو پدوان وتوند
ونیز به له گالپاندا، نهوانه جینگا وشوینیان ناگری دزده که
خوابترین جینگا وسره نه بجامه.

۱۱) خوی گوره نمونه به که دهینیتوه بؤ بییاوه پان به ژنه کی
سوح و به ژنه کی لوط، شم دوو ژنه خیزان وژی دوو بهنده کی
باوه پداری چاکی نیمه بوون، که چی شم دوو ژنه ناپاکیان کرد
(به دی باوه پریان پی نه میقان و گالتیان پی ده کردن و سپوږمیان
به سهره ده کردن، نه که مه بهست خیانتی هار سرتی بیت)
له بهر شم شم دوو پیغه بهره (نوح و لوط) که میزدی نهوان بوون
نه یانقلانی لای خوی گوره نکایه کبان بؤ بکن و سزایان لای
دورینه نهوه، وه پیمان ویترا (به دی دوو ژنه) بجه نهوان ناگری
دزده خوه له گال نهوانی که ده چنه ناویره وه (واته له گال
بییاوه پانی تردا).

۱۲) هاروما خوی گوره نمونه به که دهینیتوه بؤ
باوه پریان به ژنه کی فرعون (ناسیای کچی موزام که
ناره نینکی نیامدار بوو له کاتیکدا فرعون سزای نهوا له صهر
نهوی دوهی هسارو به موسی به سهره مرگد نهو ژنه) وونی:
نهی په روه دگارم جانوو کوشکیم لای حوت بو دوسه بکه
نه هه شیدا، ویرگرم بکه به فرعون وکار وکرده وهی ویرگرم
بکه به گسی سه مکرر

۱۳) هاروما نمونه به دهینیتوه مو نیامدار به هاریه می
کچی عصرون که دلموس خوی پاد رگرت، نه مه نیمه ش بهو
روخی که حوس دوسمار کړوه موومان کړه پید شویش
دوهی هسارو به وونه وکشمه گانی په روه دگاری، (شم نهوه نه)
هه شیده وه ردهم له بری مل که چ وه راسه د راسی خود بوو

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَلَّوْا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ عَسَىٰ رُكْنٌ
لَّكُمْ تَكْفُرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَتَذَكَّرُوا مِنْهَا عَسَىٰ تَعْلَمُونَ
مِنْ غَنَائِهَا أَلَا تَهْتَفُونَ لِأَمْثَلِهَا لَا يَخْفَىٰ لَكُمْ سِرُّهَا وَلَا يَخْفَىٰ لَكُمْ
مَعْنَىٰ تَوَلَّوْا بِمَعْنَىٰ تَوَلَّوْا إِلَيْهِمْ وَتَلَمَّسُوا يَتَوَلَّوْا رُكْنٌ
أَتَمُّ لَهَا ثَوْرٌ وَتَعْلَمُونَ أَنَّكَ عَلَىٰ صَدْرٍ وَفِيهِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا جَاهِدُوا الْكَافِرَ وَتَسْفَحُوا وَلَا تُقَاتِلُوا فِي
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفِتْنَةُ وَرَسُولُكُمْ عَلَيْهِمْ
لَا يَكُنْ كَقَوْمٍ أَفْرَأَتْ نَوْجٌ وَتَرْتَابُهَا تَكُنْ كَقَوْمٍ
عَذَابٌ مِنْ عَذَابِ نَارٍ كَذِبٌ فَتَقْتُلُوا عَنْهُمْ
مَنْ لَكُمْ شَيْئٌ وَقِيلَ أَذْخَلْتُمْ مَعَهُ تَحِيْلًا
وَصَرَفْتُمْ عَنْهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا فَرَعَوْنُ
قَالَتْ رَبِّ نِيْلِي بِعَذَابِكُمْ فِي حَنَنٍ حَقٍّ مِنْ فَرَعَوْنُ
وَعَمِيهِ وَيَخْفَىٰ مِنْ قَوْمٍ لَّصِيْمِينَ وَتَرْتَابُهَا
يَعْمَرُونَ لِّيْ أَتَخْشَعُ فَرْحَهُ فَتَحْكُمُ بِهِ مِنْ زُجُجٍ
وَصَدَقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهِ وَكُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهِ

سهریچی خو ناگس، به هار کړیکش ده - بهار پی بکرت
نه حامی دده

۱۴) له قیامنه په روه دگار به ساروه هارموب نهی
نهوانی بییاوه نهوه هیچ مو و ساروه به دهینیتوه
چونکه به راسی نهوا پاداشتی هه شیده به سر نهوه کار
وکرده وونه دهریمه وه که به دوت کړه وه

۱۵) نهی نهوانی باوه پان هیلوه نهویه بکن ویکه پنهوه
بؤلای خوا به گرانوه و نهویه بکی په کهای ولسقزانه، تا
په روه دگارتان له گوناهه کانتان خوش بیت ویتادانه باخ
ویه هشتانیکه وه که چند روپار به ژیراندا ده پوات، نهو پوړه
پوژگاریکه که خوی گوره پیغه بهره وشو (نیامدار نهوی)
له گالیدان سهر شوم ناگاس، موور پووناکیان بیت ودمچیت
له بهر دهه و لای راستیانوه دهرموشیتوه، (له بهر لمبه به شم
نعمته دا) ده لپن نهی په روه دگارم شم موور وپوناکیه مان بؤ
تهوا بکه وه ایمان خوش به، چونکه به راسی هه شوی که
دهسه لاتداری به سهر هه موو شینکدا

شعرة منك

(۱) مگو مار نه و نه نسي نه په بهمي و بهميده نه په زور ده گاريښ
نه بهرسي محوش يوو وپا د نسي گوهريار نه نامده کړاوه

پیار ملی لاناں چو نہ گرسیم کہ وی سہرہ ویدار
بہ خدا پوچھو، کی ہمسہ (حکے لہجہ) ؟ اورہ) شای روال
وسازگار تان بدانی؟

سورة تن القلم

به باوی خوای به خشنده و مبهده بای

سوتند به پینوسی و به دیرانه‌شی که دهینوسیت.

مؤلفی (موصی) له سایه‌ی مهر ناز و نعمته‌ی که خودا

بینگمان پاداشتی نه برآوردت بق همه.

۱) مەراسىمى ئۆلەسەر پەۋقۇسىدە ۋە جۈزىيەتتە ئۆلەسەر پەۋقۇسىدە

نام روانه خوش دهیمیت ونه وسمتر دهیمیت

۱۰۰۰ کە كاسپان شېئىرى (۱۰۰۰ لە يۈزى سۈيىدە مۇر شېئىرى ئاشۇقرا

بنگوماں پہ روہ رینگارت لہہ مرو کہیں مرہ ہو کہ سہی

دیی راست و هیله‌بانی گرتونه مر

دهلین لہسہر ولیدی کوہی موغہیرہی باوکی خالیدی کوہی

۱۰. هر کجی گوید به لی نه و که سده به که نه که سو و بیاره که ت

1940

فمنه

س والعموم يسطرون   ف من بعدهم ريث يحوي

... ..

عَنْ مَنْ صَلَّى عَنْ سَيِّدِهِ وَهُوَ عَلَيْهِ بِالسَّهْمَيْنِ وَلَا تَصِيغ

الماء في البحر

بسمِ عَنَّا بِعَدَدِ لَيْلٍ رَّبِّهِمْ زَكَرِيَّا ذَا مَالٍ وَسَمِينٍ

...

رحمى له ثابته كه ب) كه او بسش به رمى بمونيس به رامينه ر تو

محققین و مسووک و پسران.

اسی خاك دینن و دہ بن و جہزیان له مارلوهه.

مستطی مکاری کی تاوانسار

بہار شادی شریعہ کے واسطے ہے مگر جسے روایت میں ہے

له کانیگد میخده و تاته کامی نیمه ی به سه ردا

بیتینانہ

نیمه نه و شپه رستمه من تافیکرده وه، ههروه چور حاره

نور وچن بهره کي لي بگه نه وه (تا هزاران نه زلن) (نه و باحانه

43) (له پژوی نوایی نا) چاربان شوقه و پهسوایی دایان دموگیت،
چومکه له دوفد ر بگ دکر مو سوزده برس (ماده هس
له کابریکا نوو له ش ساعه ۹۰ دروسنیش نوی

۱۴) درم نمی بینید به ۱۰۰ کسان می که نه فوراً نه در
۵۰ سال، وورده وورده کشند - در کمال و عجز به می نه می
به خوبی بران و هه سیم بر کن

له دینیدا اقله تیان ددهم نوله کو تاوانه گانیان زیواتر میت،
(به ۹م بابازان) توله وه خشی من بهرامهر نهوانه زید تۆکمه
وه هیزه وه دهستم دیرگاریان نابیت.

پادشاه و کرمیار آمده که ... و نهوهی قهر در سراسر و به پیروی
دهانه چن.

۴۷ وەتايىا ئىسىم (يېڭىلارمانى) ھەممىگە لى غەيب ورتاقچى
مۇننىيەكانيان لا ھەب تاوۋەكو ھەدى بەلگىلى يى بىنما جوق خۇپيار
ئىسوم سەھەد ورتاقچى سەھەد سەھەد

۴۵) انهي موجهه د م. بگره له اړخه فرمي
په ژره ښکارته وه. مکه د ۱۰ څاوه ملي نهه مگه کي پټ (مهمه)
پټي پوس پټه ماره - - که نارمي مگر وگه مکه ي
مخپه پټ (وه کاتمکنځ نه، نهه مگه خوشي ۱۰ ملي پر سو د
حجم وپه ژره وهاوري بر د ي په ژره رڼگر

خو نه گار و حجت و هه یی په وړه د گار نه یوله، نو اری
د وړه نه د شتمنکی وړتکه و، و نه سو و سه رره ستمنیش ده کړا
نه محاسباش نه و، ورس په شمعار یووه و و نه و یی
کړه) په وړه د گاری هه لپیږد ووه و کړدی په یه کتیک له صالحان
و چا که کار

نئی (موجودہ) سولہ، بیسویں سوڑ تریکے لہ نژیہ سی
ویرس لہ لوگانیت گوردس ۹۰ فورٹہ دہست مہ چاوی (پمپسیر)
مہاندین، وہ دہلنی: تم پنے مہرہ شپتہ.

۳۲ لکاتیڳدا نەم قورئانە تەنھا ئامۇزگارمە بۇ تەلوی دۇنیا
(بەئېسان و جېلۇكۋە)

میراثی و غیر میراثی

به بوی خوی به هشتمه و امهره

 (الحاله) په ټيگه له ناوړه کافي دقځي لويدي، په وړانديهي شو
 پدغه پځيکي راسته، چوونک هموړ راسته کافي نيدا
 د وړه وکت.

نہ روزہ ہے

و جو ایست که در روز سه جمعه

حَسْبُهُمْ نَصْرُهُمْ رَهْمَتُهُمْ وَهُدًى لَهُمْ يَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ سَيُوفٍ
 . هَذِهِ مِنْ بَيْنِهَا هَدًى لِحَدِيثِ سَيُوفٍ رَحْمَتُهُمْ مِنْ حَيْثُ
 لَا يَتَوَكَّلُونَ . وَهُوَ قَوْلُهُ كَذِي مَعِينٍ . فَتَسْتَعِثُّهُمْ خَرَفُهُمْ
 مِنْ مَعْرِضِ تَقْصِيرٍ . أَمَّا هَدًى لِحَدِيثِ سَيُوفٍ . فَهِيَ
 الْكُرْبَةُ . وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْخُرُوبِ نَادَى وَهُوَ مَكْطُومٌ . وَلَا
 يَدْرِكُهُ نَفْعٌ مِنْ رَبِّهِ . يَدْرِيَهُ وَهُوَ مُدْمِئٌ . وَخَسْرَتُهُ
 حَسْبُهُ مِنْ تَقْصِيرٍ . وَبِمَا كَذَلِكُمْ كَفَرْنَا أَلَمْ تَفْقَهُ بَأْسَ صَرْفِ
 سَمْعِهِمْ وَتَوَكُّلِهِمْ عَلَى اللَّهِ . وَهُوَ الَّذِي كَذَلِكُمْ

سورة مائدة

فَسَمِعَ رَأْسُ الْوَحْيِ رَجْعَهُ
وَأُذُنُكَ مَخْفُفَةٌ ۖ كَذَبَتْ ثَمُودُ
عِندَ آلِ قَارِعَةَ ۖ فَأَمْسَوْدَ وَهَيْكُلُهَا
صَارَ عَيْنُهُ سَحَابٌ عَيْنُهُ
سَعِيدٌ وَنَحْبُهُ يَوْمَ حُشُومٍ فَرَى
لِقَوْمِهَا صَرْعَى ۖ فَهِيَ تَحْمِلُ حَامِلَةٌ ۖ

۴) سمودی گه‌ی صالح و عادی (گه‌لی هوردا) نو بۆزه
منه‌ی (که‌ل داده‌هه‌و بومی) نه‌رومان رسی و دوعریان پی
هه‌تتا.

نہایت گہرے سمورے رنگ کی باغیچہ کی طرف

الماء والسر

گالی عمارت به رشته نامه‌گی ساروی به هیری به حجت
ناوبران.

حیات شو و هشت پژو خوی گوره شو پشه بایه
 رده دام به سر د زان کرسن، نه گره لوی بیوتابه شو گلهت
 دی به مردهوی که وتری وه که قیدی دار خورهای پولوی ناو زانو
 یای لنها توه .

نایا کسان لی دہ بندی کے مایقہ۔

فیرمون وگ لانی پیش شریش له دانیشتونانی گوند
شاره کان سره زرینو وکان به گوناوه و توانیا نه وه هاتن.

هر که لب له و گاهه سارینچی پست مری به روه رنگاریان
 روه نه و خا حوی گه و ره گرنسی به گرنسکی رور سه حن

موسم سرما کے آغاز کے ساتھ ہی

د لارو په تړاو کې د نورو کسانو له خوا تر ځان سره اړیکې

ره هیچ کرده به گتان به په نهانی و نهی نی نامیننه وه.

به‌تای خوی به‌خشنده و سهرمیان .

دربنده کار و حوره ندر سارده کور - لای حوای گوره
له پوزنگدا (مه بهست پنی رونی دویسه) که به نندازه ی په دنیا
هرار مار (ی بویه)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وہیں سے کہیں گے

هروه‌ها هاوسه‌ر و براکشی مکانه فوراسی له پهبانو

٢٥ قسم: ب. معرب و معرب بن الحروف على شذوحيه اسفله

وَمِنْ مَسْئُولَاتِهِ فَذَلِكَ مِمَّا يَتَّبِعُهُ وَيَتَّبِعُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَمِنْ مَسْئُولَاتِهِ فَذَلِكَ مِمَّا يَتَّبِعُهُ وَيَتَّبِعُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَمِنْ مَسْئُولَاتِهِ فَذَلِكَ مِمَّا يَتَّبِعُهُ وَيَتَّبِعُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَمِنْ مَسْئُولَاتِهِ فَذَلِكَ مِمَّا يَتَّبِعُهُ وَيَتَّبِعُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

212

۸۱) ته وځا سويد سمه به : د ننگار وروڼه وکړ - سمه به
د دهه لاس ته به سبه به : د ننگار وروڼه وکړ - سمه به
زستان وهاوړندا خوږين وځنگاي ه لاهان وناوړووني پلژ د دگرځيت
وپه ښوړه به له هاروړندا ځنگاي ه لاهان ټکي ه به و له رستان ښا
ځنگاي ټکي تو به به مش پلژ له چمن د ځنگايه کوه ه لښت و له چمن
ځنگايه کيشو و ناوړه ښت)

بود که رفته رفته نافع و مانی چونکه بیگومان نه که ر کاتی دیار

کراوی مریدان به هیچ شیوه و به بودا حیرت نگر نبوده اند
 روح فرسودی نمی بیند و در گذار من به شش و سه
 انگه وانی که که کم کرد (بقی به کخوابه رسمی).

کہ جسے بگڑا رہے گی میں ہیجی ہائوں زیادہ کریں
 ہاتھیں واکرین نہ بنت۔

مکتوب هه کاسی من مانگم مکتوبه سو نه وهی سو مکتوبه
خوش بمانه، نهوان په مکه کابل به شخس نه و گوښایانده له به
په ورو ورو وکاله سو مکتوبه مکتوبه گوښایانده خوش بمانه

مہاراجا کو یہ خبر ہوئی کہ اس نے اپنے ایک دوست کے ساتھ ایک عورت سے
 ملاقات کی ہے۔ وہ عورت اس کے ساتھ رہ رہ کر اس کے ساتھ رہ رہ کر

پاشاں (نئی پورہ رگال) میں ہاشکر دیکھ کر
 نے مع میں سوم پاگہ باندن و سہو روی ہموو شہنیکہ
 ہشکر و ہمدیک حریض نہ ہینے مانگہ ورم دہ کورن لہا

همیشه پیغمبر ده دویس دواوی لبحوش مورور بگر...

چاپخانه و نشریات چاپخانه

نهی پهره بگام له می وله دایک و باوکم وله که سه شه
خوش به که باوهم و نیجابه وه بیه سالم. هه ره ها خوش به له
پیاوان و یافره تانی باوهره نهی خواسی گه وه تهنها له ناوچه و
که به بهشی سه مکاران -

نابا نابیس که چوں په روږه دگا، ماسه مې په خټون چمېسې
له ستره نه دروستگرېده

سُورَةُ الْمُحَسِّنِ

بسم الله الرحمن الرحيم

فَلَمْ أَوْجِإْ إِلَهًا فَاسْتَمِعْتُ بِهَرْمٍ مِّنَ الْخَلْقِ فَعَلَوْنَ بِسَمْعِهِ قَدْ
يَهْدِي إِلَى لُزْخٍ مِّنْهُ. وَلَمْ تَنْفِرْ لِرَبِّكَ أَحَدٌ
وَأَنَّهُ لَقَدْ كَذَّبْنَا مَا آتَيْنَاهُ صَاحِبَهُ وَلَا وَلَدًا ۖ وَأَنَّهُ كَانَ
يَقُولُ سُبْحَانَ عَلَى اللَّهِ نَطَطٌ ۖ وَنَدْبَانِ لَّنْ يَقُولُ الْإِنْسُ
وَأَجْرٌ عَلَى اللَّهِ كَذِبٌ ۖ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنْسِ يَقُولُونَ
بِرَبِّكَ كَذِبٌ ۖ وَأَنَّهُمْ طَوْفٌ كَمَا ضَعُفُوا لَّنْ تَعْمَتُ
أَنَّهُ أَحَدٌ ۖ وَأَنَّا لَمَّا لَمَسْنَا مَوْجِدَهَا مَثَبَتْ حَرَسْنَا
شِدِيدًا وَاشْتَبَا ۖ وَأَنَّا كَذَّبْنَاهُ مَقْعِدَهُ لِيَسْتَمِعَ قَمِ
يَسْتَمِعُ ۖ لَّا يَجِدُ لَهُ شَيْئًا يَارْضِدُ ۖ وَأَنَّا لَا نَدْرِي شَيْءٌ يَزِيدُ
يَسُ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادْتُمْ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۖ وَأَنَّا لَمَّا الْفَصَلُ حَوَّنَا
وَمَضَاوُنَ ذَلِكَ كُنَّا طَرِيقًا يَدَدُ ۖ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا مُدْعِي
اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَلَنُتَجَرَّهٗ هَرَمًا ۖ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا مُدْعِي
أَمْرًا بِهِ ۖ قَمِ تَمِمْ مَرَّتَهُ ۖ فَلَا يَحِثُّ وَنَحْسَبُ وَلَا رَهْفُ

نیمہ ایمان دہرائی کہ ہر گزیر ہمیں نادہم و حیو کے کس درق
ہم ہم حلوہ ماکہ

هنگام پیاویند له بهی شادم په پایاں دهرده مهر
پیاویند له خوځه (مو نه وه) یی پیاویریر کانیځ څنگه ر شه و له
شویځک (معایبه نه وه) ها خوځه کانیځ نه به یار دهره لراس ریځی

توتی نوسپا کړی ومانډیا کړی
 بهی ناده م گوماپا واپور وک گوماپا نښه که هوای
 گوره شتر نښو وپغه مهر د پمیریت

په اوسني نيمه مېړه ناستان پوښتنې (نو دريس وگوي
 بېستې هوال) که چېرې بېبمان پېرکړوه له پاسه والي مه بيز (ي
 مړينه کار) و تر دې بهر کيښ مې ه مو لايکه ، ده او پړا

میگویم نامه بیشتر (پیش هانی غورنار) نه همدی حیگای
 ناسان دلدیشتن بو گویرگی له هوالی هویشت کار، هلام
 نیصنا هه نووه هه رکس مبه ویت گوی مگریت به کسر نر
 بهیره کیکی مژ ده اویتزیت

در آستانه نیمه ساراین نایا حوی گوره وویستی ویا
وچراپه می هه یوه هه لکی سهر ره وی 'ا سار په وروردگاریان
وویستی هنر وچاکه وهدلیتی هه یو زیان

هوای خانه حور و دهی سه . یکامی شام سوره ته ، موحاری
موسلم له عمو لای کوری به سه وه (پوری جوابی لی مسا)
گنر وینه وه که دهلی شمع مری حوا (سپت) له گل کومه لیک
له هاوه لایید پوشت سه ، مارا (عکاظ) شمع کابیش
(حقو کاک) له ورگرتی سه ، ناسمان مگرگی کریمو ، نجره
نه سمنده یان سو نه ووزر . و نه گه سه وه حا (هوره که مار)
روتیان : سهو چیتانه بی گه رانه وه ؟ نهوانیش ووتیان ، پنگای
هووال ورگرتی ناسمان و گه یوه . وه نجره نه سمنده مار سو
نه وارزیلئ ، ووتیان : شهین شتیگ پری دل بیت که بهر وه ته
به بهر بهست له پتی نجره ها که هوالی ناسمان بزانه ، که و ته بقی
گشت خورده لات و خورشاوا له زوی دا بگه پتی و سه رنج بهر
براس چ شتیگ پری داوه . و سه رنج پوشتی به سه وو حور سه لات
و خورشاوا ی رهوی ، گهر سه به یان ده ها براس چ شتیگ
به ربه سته له نجره میاند که سه وس هوالی ناسمان نراس
(عمو لای) دهلی نه نه نه وه ، که بهر به نه به پوشتی . له
به حله ، چو به حرم به به به سه (سپت) که ده بیست نبوات سو
مارا پی (عکاظ) له کانه به سه بیوی نیای سو هاوه لای
ده کرد ، حقو کاک کاتی گوید . له فورنار سو گوئی بیستی
مور ، نهوسا ووتیان ، نانه میه بقی بهر بهست له بیون نجره
هوالی ناسمان دا ، نه مه له ، شوینده گه سه وه سو لای
هوره که یان ووتیان نهی هوره مارا (عکاظ) **إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ،**
يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَنَرْجُو رَبَّنَا أَجْدُ . وه حوای
گورهش نه نایه می **﴿قُلْ أَوْحَى إِلَيَّ أَنَّهُ اسْمُ مَرْمَرٍ﴾**
دا نه راند مو به به سه ر (سپت)

[illegible]

هیدایات و پیروی از امامان و احکامات مؤثری را داشت
وزیری و تنگ‌بش، نغمه‌ش دوستان پنهانها، هرگز که می‌شیر
ما که به هارول و شریک بود به هارول گارمال

[illegible]

هو نه‌وهی ئاگادار بیت و مرادست که پیغمبر را علی‌
السلام به رتق و پیکی و سز که م و کوری به‌یامه‌که‌ی
په‌رورده‌نگار مرگه‌یام‌دووه. و هوای گه‌وره‌ ئاگادار نه‌مه‌موو
شننکار. و هوای گه‌وره‌ هم‌موو شننکی هه‌ژمار وناهار کردووه

هلام ستمکارو حواله با نامش - همه ستمکاری ناگهی در ده
(پاش نهم و وندهی که حیوکه در ده / مکان ووتیار) حوالی
که در دهه رمویت / حاکم که در دهه نولاه / حیوکه و ونه ندرم
و رنگی / راست میگویم چه و له متری در دهه / س نیمه مارابی

[illegible]

(شهو و هسه شهو و سه) مگر که می می

سودی در گهر به سودی بر که مگر دوه (دو) نهوی
مهر و مهر سی یکی شود هفت سودی در دوسری یکی
که به شهر بوز)

[illegible]

۶ به راستی شهو می‌دوید و وارفته و به دایه‌تی حوای گورده
یابد روز کارگر در تیره نو سوزگار به به دایه‌تی کردنی بود
(شهو) نو حویدی فوریش به به به

[illegible]

شورانی که خواهری بزرگیت پیرومردگی
 زده تاب و روزنامه هیچ پیرومردگی به هر که
 دانه هر که به پیرومردگی به هر که

«شیرام بگریه لعلش نهو ووتنه تاقوینانی که بیچاره مران
دس، وه مشیوهه کی جور... هر ه لکزه ووریا بی
بینه دوماهه کی که رومه ووت... بروه و حه کک نه گهر
که، نه موش قهرمانی پمروه دنگار بوو پیش دله ریختی قهرمان به
یاد کردن»

لیم گری سو (پولہ حد سے بہت) ، سمندر حدوں سے باز
 پہاڑی کہ پہاڑ کی من سے رو ، کہ ملک موٹا من سے
 (سنگرم) کوٹ و محسوس و محسوس ، نہر و نہر
 باور پانہ ۔

(مردم خردبینی که رو به ۵۰۰ نفر و سرسختی و پرتازشی.

سورة المدثر

بسم الله الرحمن الرحيم

بِهَا تَرْفَعُ فَوَيْتِلَا هَيْلَا نَفْسُهُ أَوْ تَقْصُرْ مِنْهُ قَلِيلًا
 وَرَدَّ عَلَيْهِ وَرَدَّ تَقَرُّوْا تَرْمَلَا يَسْتَسْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا
 تَعْبَلَا يَسْتَسْقِي تَيْلَ هِيَ اسْتَوْصَتْ وَقَوْمُهَا يَدْعُوْنَ
 سَهَارٍ مَّخْطُوبِلَا وَذَكَرَ اسْمُكَ وَاسْتَلَّ لِیَوْمَ تَبْيِلَا
 رَتْ تَشْرِقُ وَتَغْرِبُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلَا وَصَفَرُ
 عِیْ مَبْقُوعُونَ وَأَفْخَرُ قَهْ هَجْرًا حَمِلَا وَدَنِي وَلَمْ تَكْذِبْ
 أَوْ تَقْمِدْ وَمَهْلِكًا هَيْلَا يَدْعُو نَكَالًا وَحَمِيمًا

وَعَمَدُ غَضَّةٍ وَعَمَدُ بَيْتِ
وَهَبُ خَدَّالٍ كَيْفَ مَهْيَلًا
عَنْكَرًا كَزَسَائِي قِرْعُونُ سُولَا
أَخَذَهُ خَدَّ وَبِلَا
وَنَدَّ بَدَّ
بَدَّ بَدَّ بَدَّ بَدَّ بَدَّ
بَدَّ بَدَّ بَدَّ بَدَّ بَدَّ

موزیک کے دور وچنگ سے بہرہ ویکوہاں روز
وہش دہش و ہنہ آمد وہ ہولکای میں لی دیت
موسی و سگرم نغمہ پیغمبریکمان مو رہا نہ کرن کے
شادیہ نہ ہرمان، ہر وہ جوں پیغمبریکیشمار رہا نہ کرد
بڑای فیر عاون (کہ موسی ہو).

د فرخنده سرپیچی او پیمانه‌ری کرد و نغمه‌اش
مؤمنان بسند دود به سوله‌گر سدهم و پیغام‌ده سوده‌و
نوقمی ده‌ریای بیلی کرد.

نعمت میوه که بخورده‌ی ده‌گرا، چون جویای ده‌پایان له
بزرگ‌تر، که بهار ماره‌خسرو رفته‌ی کانی، مسدا پس ده‌گرا
وسه‌ری سبی ده‌گرا

[illegible]

مکرم برزخ دگارت در شب که سوخته است به سوختی
 به کی شود یان که مرده نبودی یان که مرده است به کی به کی شود
 به کی به کی شود یان که مرده نبودی یان که مرده است به کی به کی شود

و حاری و موسسم نه نهوسه مهوه دهگه سهوه که دهلی
هایری کوری عهوهولا اهری حوای لی سی، سزی گهر سهوه،
وسر له بیقه ماری حوم ^{ههوه} بیست باسی نوکه وین
هه جی دهگر پیش دهیری سهوه نای حورهتی ^{ههوه} اقرا ^{ههوه} نسیم
نک آدی حوه - ^{ههوه} پمه سهه ^{ههوه} هه رموی له کانهکدا که
هه رگر دهوشم له پر گویم له دهگی بو له تاسمه وه
بیش سهه هه رگر دهوه و سهیری تاسمان کرد، یه کسه نهو
بریشنه هه میسی که نه شهکرتی حیره هه بو لاه، له سهه
کورسی نه نه بو ان تاسم و ده وید نه بشنوه، میش روز
تسام، پیشان گه پاموه بو هه وه ویت، رامپوش، رامپوش،
نهو میش دامن پوشم، یه هه وه حوای گوره نه نایه تانهی
نه ^{ههوه} انما ^{ههوه} انما ^{ههوه} هه فاسر، ورت عکر، و نیام فطر، و ^{ههوه} احر
دهره بده حوره وه بوی نهوه سگ سهه وهام بو په پنا
ههتا داده هری.

به ناوی خروای به خشنده و میهره بان .

نہی نو کہ سی (مادر و برگ و سحاب) حُزب پیچا دواوه
هاسنهو خه لکی ترسیبه و بعد ریاں بکوره (هسری
هو ی گاوره نه گار دواوه هسیر)

د پوره دگارت به گهواره بگره (به گهواره ی بگره لوه ی
که پینو سچی به هاره ل و هریک هه بیت).

۴) وه جل و بهرگ و پوښماکت به پاك رابگره (يان خټ و شونډ
که رتوانت د هروقتان به پاك رابگر له گوناوه وټاولن).

وادر بهینه له گوماه ونور وه رشید جگه سه خوا
په رستیت (نمه مادی نهوه سه که په ماهر بپژ گوته
کړیست له لکو اماای نهوه په که حوی ونومستی به ماهر ره وشمه
به ماهر کار به زوره بکات

دوه شمېره مه خپله له پخوا نه دې زورېرت نه سکاوت،
دوه مهات مه که به سهر جا کيد نه دې پېيا د ده خشم،
له دې مه پيدا دوه دې زورېرت نه سکاوت

بهر پرمادی پیوریدگارت و به راهبر نهیه و ندراری
مسوهر در حور گره

حاکمانی که بود کریمه که رهنا، مسعود (۲۰)

دین و روزہ بزرگی بود صاحب و گرامہ

[illegible]

اور لے میں وینو کہ گتہ ہینے (سو بولہ سے مندرجہ) کہ
دوسم کرن سے مہا کبیب کہ لے سکی دانکہ ہوو پاشن کوئی
وے روہ وسم نام پینہ جشی کہ چس ہار ہوہ ہی سے مہا
رافہ گرامی فورٹاں دہیں جوای گورہ مہاسنی وہ مہدی کوئی
مزعہ پرہ کہ دہ سال تیک کیوری پسہ کہ چس لہری ہوہ ہی
(مویاسگوار میت پاخی ہوو)۔

۱۷) وہ دارایی قدر و بہندہ پیدا.

بَارِكْ لِقَوْمِكَ قَوْمٌ ذِي مَعْنًى لَيْلٍ مُبَارَكَةٍ وَأَنْتَ وَهَّابٌ
مَنْ لَدُنْكَ مَعَالٌ وَأَلَّهَ يَقْبِضُ أَيْدِيَهُمْ أَنْ يَفْتِنُواكَ
مَنْ لَدُنْكَ قَدَرٌ مَا يُبْصِرُ مِنْ قَوْلِهِمْ أَلَمْ يَكُنْ لَكَ مَرْسِيٌّ
وَهُمْ حَرُونَ يَبْصُرُونَ فِي الْأَرْضِ يَنْفَعُونَ مِنْ خَلْقِهِمْ وَهُمْ
يَقْبَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَدَرُوا مَا سَرَفَهُ وَفَعَلُوا بِهِمْ
أَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ قَرِيبٌ حَسْبُ مَا يَفْعَلُونَ لِقَوْلِهِمْ
عَنْهُمْ هُوَ سَرَفٌ أَظْهَرَ وَاسْطَفَى لَهُمْ هُوَ سَرَفٌ

سورة المدثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[illegible][illegible]

هەرکەسی بیهزینت گومرایی ده‌گات، وه‌رکەسیشی بیهزینت

سہ جبر، ہر گزیر نہ مہدی کاری و مہر) چونکہ نہ وہ
مانتر میں لہ پڑی ہوایی۔

مہاجر، مائتودسہ ہونے چاہیے (ماہی ہوویدا)، چونکہ نام مورثانہ ماد حہرہ وہ وناموزگارمہ

۱- نه‌وه‌ی ده‌ه‌یت ب په‌ند و ناموزگاری لی و ده‌ریگیت
۲- نه‌و جه‌لکه په‌ند و ناموزگاری و ده‌ریگیت، مه‌گه‌ر روئسمی

خودای لنگر بیت، هر پره رنگاره شایانی لای ترسانه و هر
نویسنده گوشت و باره کار خوش دهیست

سورة تن القيامه

به نای خواجه به خنده و مبهرا
سویند بیت به پژوی مویی (نم) سویندهش به لکبه لکبه
کرکی نه پژو لای خواجه گوده.

وه سویند بهر دهر و نهی که خوی لومه ده کات (لومه)
خوی ده کات له سر که منرخه می له کاری چا که دا، بیان لومه
خوی ده کات له سر کردنی گناه و تاول).

نایاب مرقد وادہ زانیہ کے پاش مرین ٹیسکے ہزیوہ گانی
کوبکہ پوہ

4 بهائی نیتھہ رتھو بہتواناين تمناہنہ لہسہر ویکرہلہوہی
خات وہیلی مہر بہجہ کانیشیان۔

(ویر له په شیمان برونه وه وټه ویه نه کانه وه).

بہ گالہ نہ کہ وہ دہ پرسیٹ تھو کہ ی روزی نویی دہ؟
 د کانیک (لہ ترسی مرد و ہاتمی فیماہت) جاو نہ بلہ ف

ده بخت و نه سرکینه و ده
 (۱) ده مانگ گيرا و ناريك بوي.

وہ پہلے واماگ کوکرمہ وہ (وائے لہ شونیم حویر مہ مار
کرتنہ خوارمہ)۔

ماہرہ تہہ کاسی نہ پڑھے) ہاور دہکات و دہ لبت نہی ہاور دہ

کوئی رابکم وہ نہیں۔
 بحر میں بہا گاہل سے نو دہر مار مولیٰ (ی بیٹا وہ پرنس)

به روزه دگانه (روزه که من نتوانست هیچ که سینک به ما بدات حج

لهو پلاژدا همورو مهوالېك دوديت به مړانه كان لهو كا

کردمانه‌ی که پیش خویان خستوه وله‌وه‌شی برای خویا
خستوه (له‌چاگه وخرابه).

خوبه و (همه) تهنه کانی شامی می نهدن لهسه شوی گ

فَالْتَفَتْنَا نَسْفَةً أَسْفَلَ
وَهُمْ عَنْ تَذَكُّرِ مَقَرِّصِي

كل امرئ منهم ان يؤذي ضغفا فذره = كلاب لا يحافون

الأجرة : كلاً من ذكره : عرفه ذكره .

وَمَا تَذَكُّرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هَبْ مَا تَشَاءُ وَأَهْلُ الثَّعْمَرَةِ

فمنهم من

لَا أَقْبِمُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا أُنْفِقُ غَيْرَ نَفْسِي وَنَفْسِي أَتُخَسِّتُ

الانسان ليرحم عظمته. بل قد روي في نسخة. من
 روي الانسان ليرحم عظمته. حتى روي القيمة. وروي نصرة

وَحَقَّقَ الْقَمَرُ ، وَشَمِعَ شَمِعُ الْقَمَرِ يَقُولُ لِأَنَّهُ يُؤْمِدُ

أَنْتُمْ أَنْفَرُ كَلَّا لَا وَدَّ وَيَوْمَ يُنْفَخُ الْفُتُوكُ الْأَشْرُ

[illegible]

وَقَرَأَهُمْ ۖ فَادْفَنْهُمْ وَسِعْ قَبْرَهُمْ ۖ ثُمَّ يَكْسِيهِمْ نَمْلًا

له ناو باحانی بهمه شمس برسد به بختی ده گن
به ناره ی تاواندر و خربک به ده

شده چي سوو بهوي شهري كه نيوه ي پاييجي (ناگري
سهل و گون).

له وده لاند، ده لير، شنه له سور حويلار نه وروښ
 وه خوار دتمان نه ده دا به به واران ويښ نه وایان.

وہ نیمہ لہگر کہ ساسی ۱۱ ہمیشہ ہفتہ ہی ہیج وی
وس شہر عیداً پوچھو یوزیر

وہ پڑھی نولیمان بہادر دہلوی۔
 ناسخ و کاسہی کہ مراد، ۱۹۷۷ء، پیس گرتیق (تہمہ ۱)

له بیا و پری هومان ندرده و د پور

وفازاراجی نہہ بڑیان۔
 باغ شہزادہ چیان بہ سمرقاند والہ پند وناموں

وېر خستنه وې (پوړی ډول) پټ هالده کن.
هالده گله گونډرېزه کڼې سلګر وان.

که لاتر می خیزد به لپانور.

و ده دلیش نیمه نه به له بهر په راهمدی حوی گوره مان
ده بهر نه نیوه . و ده یچ پادشاهت و سوپ سیکیش باویت بیان
مکوم شمه له بهر و درگاری حواس ده ترسین له پوزیکدا

که روز ترش و س و سه خه

۱۱ چا خوی گوره له بهر و خرابی شو پوزه پاراستنی زه دی
گش و شامانی پتیه خشین.

به راهمه حوگری و نارامگر نه مان (به سر چاکو
سورکه و سوه له خرابه) پاداشتیان به نه هشت و پویشی
نارویشم دانوه.

۱۲ تو به خسته ورانه له بهر تهخت و نه نه لای پازوه و جوان
له بهر هشتا پالان لی دوه توه . نه گره می پوزونه به سرهای
روز سارده سه غله تیان دسات

سهری دره هه کانی به هشت به سر سهریانه و ده
جعی میوه و به رومه کایشی شاسکروه دوان

(هرمه تکاره کان) سقه پی ریوی و به رداخی شوشه و
به ده ورید ده سورینه و ده توجوپانه

همو کاسه و به رداخی حورس و حورینه و به له شوشی
ریوی که نه نه بهر به کی پیویست و حوس شاماده یان کردوه

به روه ها شسریکی پی شوش ده کریت که نیکه له
له زه نه به ییل.

که سهر چاوهی کانی که نه سه لسه یان ساسوه
نه مچا به و خواسی هه همیشه لوی پوحوش به ده وریدان

هله ده سورین کاتک ده پایییت واده ریبت سروارین و سهریانه و
پوزان.

و ده کاتیک دیویست و سهر به کت سارو بیعت و ده سه لای
گوره ده بیعت (له ناح و دهانی به پاره ی به هشت)

پوشاکی بهرم و بولی سهری نارویشمان به سر نارویشی
نه سموردا له بهر کردوه . و ده پریویونه توه به ناری ریوی و ده

پاره و درگارین شسریکی پ و و هاریبیل پی دهوشی
پیسار ده و تریت) بیگوم شمه به هه شنه پاداشتی

گورده نیوه به و هه مو هول و کوششیکش سوپس کراوه
دانش به انی موجه ده نیمه قورنانه به به ش به ش می

سهر تو دایه زانده .
نه مچا حور گریه له بهر سهری پاره و درگانه و ده

م که چ و هه راهمدی نارام و به ناره و به
یاد و بگری پاره و درگارت مکه به پاییان و ده مو نیوارانده

نیمه شرب با عداد لله یخروپ نه مچا
نوماکان شربه منظر
و یما و ایبر
اینا مچا منظر
آلوی و قشقه و سرور
فککین مچا
و داسه عینک
نر فصر و کوب کات قور
و شومو مچا کات
و بطوف عینک
و دایانیم
حصر و شترق
طهور
نحز نرنا عینک
متم ایما او کور

مکه به و ده نه مچا ژباوه و به مچا کرد نه ده به کانی حوی
هه بیست و به چاوی حوی به لکه و ده سه لای حو بیست

مکوم ریگی چت و هر بهر مو ریگره و ده
سهر شک بیت یان ریگی سوپس گوزان بگریت و نیمه سارو بیت

یان ریگی سبله و سوپس گوزان بگریت و ده
مکوم شش نیمه کوب و بهر و بهر مچا که سارمان

شاماده کردوه مو نه که ساری که به و بهر و بهر سگرری
به پاستنی چسکه کار و ده و ده به به شنه

له بهر دایچیک شسری نیک کراوه مچا و ده حور
کاباییکه به ده راست و بهر سته کانی حو نه هه بیگابه که

بیعت به لای ده و لیس و ده ده حور
انام ناوه درانه به شش و به که و ده به به کانی

ده گن و نه ترسین له پوزدهی که زیانه کانی به هه مو شوینیکدا
ناروده بینه و ده

و ده حورس ده ده به هه ژان و هه شو ده کال له
حورانه ی که روز حوریان لیبی و بیویسین پستی

(۱) (نو پیپاوه پاته نازان که هه) نیمه سوسنمان گریهه
 و نه نام و حومه کانی نه شهیدان هه نیمه ۱۰۰ هه سوسه
 و هه راکشیکش ساهه و نه ده بنگوریه و نه که ۱۰۰ هه هیکاسان
 ده گریهه

۳۱) جا شو کله‌سی خوا بییویت ده بختانه ناو میهره‌بانی
 ره همتای خویسه، وه سزای سه‌ختیشی ناماده گریوره بق
 سته مکار

سورة النحل

وہ بہو بایانہ کی کہ ہو وہ کان دہیتن و دہن و بلاو میان
میندہ کن.

بېنگورمان سعودي به لېنستان پېرلوه له هاتنی روزی نویسی
دیده دی

وہ کاتیک کفو و چباکار تہمت کراں وورد و حاش موون۔

المجلس الأعلى للدراسات والبحوث

سورة المومنين

فمنه الخمر بجم

کد مکمل و استخراجی و تالیف محمد المکرمی

وہیل و قیاجوون بۆ مینا وەرێان لەو بۆژەدا (بۆژە نوایی).

وہیل و تیاچور و میاواہ پاپ لہو ہڈا دا (ہڈی ہوا)۔

وهیل وتیاجوون دی بیباوہان لهو پڙدها (پڙی دواۍ).
نهمز پڙیک (بیباوہان) ناتوان هیچ قسه یه بگن.
وهریگشایان پی ناسریت که برویانو بهینه ره.
دیر وتیاجوون دی بیباوہان لهو پڙدها (پڙی دواۍ).
نهمه پڙی جیاکرینه ریه، نئوه ونه وگانی پیش
نئوه شمایی کورنوه تهره.

40) زهیل و تیجاوون بۆ بیئاوهران لهر بۆزه دا (بۆژی نوایی).
41) بنگومان پارتیزکانان و هولانسانان لهنوا باههات
و کاسو مگیدان

بنیان دموکری: مظلوم و محن خیزه نواختن بیت لهاداشتی
و کارگر کردهای که ده تانگرد.

وهیل ویتاجوون یق بیباوهان لای پله ده (پهڅی نویی).
نه عا نیومش نهی بیباوهان (بق ماوهیکی که م) لم
... به محوب وراویزی، به راستی توانایی

۱۰) وکلیف مورنریست (هو میندو راهه) کریوش مه بر مق
به رده بگارتش واهه مونژ مکه، کریوش باهه و مونژ باکه

(نو دل په قافه) باورې به م قورخانه نه هینن شیر به ۵
 نه مودمیک تر باورې ده هینن لرای قورتان ۹.

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

(۱) نه معاصه ماخسته چيگاب کي مانه وده، نه وه اکه
ممانده

نماینده همرو شنبگان به ریگوبینکی به دی هینا،
به راستی خوی گه ره نمندازد گبر و کارها کنی بوسته.

نایا نیتھ زمریمان نہ کر پودہ نہ جنگای کز پور پودہی نیوہ .
بوکہ سانی زیدو، وہمہ پودہا بو کہ سانی مر پودستان .

١٩. تاوی شیرین و سازگارمان پی نه به خشیجون بق خور و معوه ١٩.

۳۰) بپڑوں نو سنہاری نہو نوگہ لہ سہی ب دہ .

به سینه ریگی فبیکه و به پاریره ریشه دهگ ، سینه ی فزوح

نهو نلزه خه پریشکی وه کوشکی دکه بهر زده او بیزیت.

مذکر ہر دو دو

سورة قیامہ

به ناری هوای به خشنده و میهره بار

د مکتبہ

کے رویے

میرزا

وہمہ رہ

0.01

بیت شفیق مہار - احمد پور و نواب - ۱۹۵۵ء - دکن

سُورَةُ التَّوْبَةِ

بسم الله الرحمن الرحيم

وَأَلْمَعَت عُرُوقُهَا وَتَلَطَّفَتْ أَصْفَادُهَا

(۱) لکھنؤ، نمبر ۱۱۰۰ شنبہ ۱۱/۱۲/۱۳۳۷ھ

دهی بچہ (لہزای سہختی دوزخ) وہیچ شستیکتان بچہ

بیکومار مو هو ماس ومارسک مش سہ فری وپجوری

بۇيان ھەپە چەندە ھا باخ وياھات وھەمور حۇرە تەرىپە.

مکمل کردو و مسرر سمه نامه و نه نامه

لەو مەهە شەندە دا هیچ خۆره فەسەکی نەهۆده و درۆی بێ

پادشاهت دردمه وه به پار شمعک به واوله لامه

پروہ رنگاری ٹاسماں ورہوی وہ وہ نہ بہ موسمادیہ

۱۰ (شای موحه مه ده) هه، لږ سسان و به سه رهانی -
موسی - ت ینگه مشتووه

۱۱ کتیک په یوه دنگاری دنگی ک. - شو (پولی) ی پیروزی
لوا

۱۲ وپسی هه رموو سرو سلاو هه - ورو (و ناموزگاری مکه،
چونکه به راستی دخی بووه

۱۳ پسی ملی شایا ماکرد ک. - ورو و وگردد بیا سمیه وه
له دوان وگوده؟

۱۴ وه ریمو دت مکه نو ساسر - و دگرت هه ناوه کو لسی
پترسیت؟

۱۵ نه مچا (موسی) سینه وه لکه گ. - هه کی پیشاندا (هه دتیک
ده لږ گزچه هه کی ده سی نو که ده به نه زدها، هه دیکي بر
ده لږ ده سه سپه هه کی ده

۱۶ له بهرامه ردا هه رعو ورو موحه - لای موسای به درو رانی
وسه ریچی کرد

۱۷ پاشان پشخی هه لکود ویاوه یی ده مینا وکوتنه گزشتن کرس
دژ نه موسی

۱۸ نه مچا خا سووگرمی کو کوره - و مانگی کرس

۱۹ یوه خه لکی ووت - هر په یوه دگی به ورو وپلیدی نیووه

۲۰ نه مچا حوی گوره گرفت ی ک. - وپوچاری سترای نویب
وقیامه تیشی کرد.

۲۱ دنگومان خالهم به سه رهانه ده پمده و ناموزگاری گرونک هه به
نو که سیک به ووب به خوا دترست

۲۲ تاپ دیوست کردیم وه ورسووک سوهی شوه پاش مرس
گرتزه دس دیوست کرسی ناسه ک که به ده مپاوه

۲۳ به زری کربووه نه وه وپه نو - سی کرسووه به به کسوه
وه به پیدوه به راسه نه وه

۲۴ شوه هه کی تاریک کرد وپوژه گشتی پوناک ده ره مینا.
وپاشان رهوی نو به چسوه

۲۵ له و زهریه ناو وکانی وپوچار و له ورگای ده ره مینا.
وه شاخه کس به و ده مده به

۲۶ ناوه کو خوتان مهمی و عالان و تازه له کانتان به هره و مسودی
لپو ده وگرن.

۲۷ خه کاشک که پلوه نووه گوره هه - پوژنی دواپی هت
له و پوژده ناوه مبراک کرد و دگی حوی وپوچریته وه

۲۸ دوزخ پیشان نه درت نو به - که سه ی که یواسی (ونه
هموو که من به نوو چاری خزی موزده ده پییت).

۲۹ جا نو که سه ی که یاسی و سه رکش وله سنوور ده رچوو

منت

۳۰ وه ژانی دویای مه لږ لږ دیت به سه ژانی دواوژکا.

۱۰ (شای موحه مه ده) هه، لږ سسان و به سه رهانی -
موسی - ت ینگه مشتووه

۱۱ کتیک په یوه دنگاری دنگی ک. - شو (پولی) ی پیروزی
لوا

۱۲ وپسی هه رموو سرو سلاو هه - ورو (و ناموزگاری مکه،
چونکه به راستی دخی بووه

۱۳ پسی ملی شایا ماکرد ک. - ورو و وگردد بیا سمیه وه
له دوان وگوده؟

۱۴ وه ریمو دت مکه نو ساسر - و دگرت هه ناوه کو لسی
پترسیت؟

۱۵ نه مچا (موسی) سینه وه لکه گ. - هه کی پیشاندا (هه دتیک
ده لږ گزچه هه کی ده سی نو که ده به نه زدها، هه دیکي بر
ده لږ ده سه سپه هه کی ده

۱۶ له بهرامه ردا هه رعو ورو موحه - لای موسای به درو رانی
وسه ریچی کرد

۱۷ پاشان پشخی هه لکود ویاوه یی ده مینا وکوتنه گزشتن کرس
دژ نه موسی

۱۸ نه مچا خا سووگرمی کو کوره - و مانگی کرس

۱۹ یوه خه لکی ووت - هر په یوه دگی به ورو وپلیدی نیووه

۲۰ نه مچا حوی گوره گرفت ی ک. - وپوچاری سترای نویب
وقیامه تیشی کرد.

۲۱ دنگومان خالهم به سه رهانه ده پمده و ناموزگاری گرونک هه به
نو که سیک به ووب به خوا دترست

۲۲ تاپ دیوست کردیم وه ورسووک سوهی شوه پاش مرس
گرتزه دس دیوست کرسی ناسه ک که به ده مپاوه

۲۳ به زری کربووه نه وه وپه نو - سی کرسووه به به کسوه
وه به پیدوه به راسه نه وه

۲۴ شوه هه کی تاریک کرد وپوژه گشتی پوناک ده ره مینا.
وپاشان رهوی نو به چسوه

۲۵ له و زهریه ناو وکانی وپوچار و له ورگای ده ره مینا.
وه شاخه کس به و ده مده به

۲۶ ناوه کو خوتان مهمی و عالان و تازه له کانتان به هره و مسودی
لپو ده وگرن.

۲۷ خه کاشک که پلوه نووه گوره هه - پوژنی دواپی هت
له و پوژده ناوه مبراک کرد و دگی حوی وپوچریته وه

۲۸ دوزخ پیشان نه درت نو به - که سه ی که یواسی (ونه
هموو که من به نوو چاری خزی موزده ده پییت).

۲۹ جا نو که سه ی که یاسی و سه رکش وله سنوور ده رچوو

۳۰ وه ژانی دویای مه لږ لږ دیت به سه ژانی دواوژکا.

۱۰ (شای موحه مه ده) هه، لږ سسان و به سه رهانی -
موسی - ت ینگه مشتووه

۱۱ کتیک په یوه دنگاری دنگی ک. - شو (پولی) ی پیروزی
لوا

۱۲ وپسی هه رموو سرو سلاو هه - ورو (و ناموزگاری مکه،
چونکه به راستی دخی بووه

۱۳ پسی ملی شایا ماکرد ک. - ورو و وگردد بیا سمیه وه
له دوان وگوده؟

۱۴ وه ریمو دت مکه نو ساسر - و دگرت هه ناوه کو لسی
پترسیت؟

۱۵ نه مچا (موسی) سینه وه لکه گ. - هه کی پیشاندا (هه دتیک
ده لږ گزچه هه کی ده سی نو که ده به نه زدها، هه دیکي بر
ده لږ ده سه سپه هه کی ده

۱۶ له بهرامه ردا هه رعو ورو موحه - لای موسای به درو رانی
وسه ریچی کرد

۱۷ پاشان پشخی هه لکود ویاوه یی ده مینا وکوتنه گزشتن کرس
دژ نه موسی

۱۸ نه مچا خا سووگرمی کو کوره - و مانگی کرس

۱۹ یوه خه لکی ووت - هر په یوه دگی به ورو وپلیدی نیووه

۲۰ نه مچا حوی گوره گرفت ی ک. - وپوچاری سترای نویب
وقیامه تیشی کرد.

۲۱ دنگومان خالهم به سه رهانه ده پمده و ناموزگاری گرونک هه به
نو که سیک به ووب به خوا دترست

۲۲ تاپ دیوست کردیم وه ورسووک سوهی شوه پاش مرس
گرتزه دس دیوست کرسی ناسه ک که به ده مپاوه

۲۳ به زری کربووه نه وه وپه نو - سی کرسووه به به کسوه
وه به پیدوه به راسه نه وه

۲۴ شوه هه کی تاریک کرد وپوژه گشتی پوناک ده ره مینا.
وپاشان رهوی نو به چسوه

۲۵ له و زهریه ناو وکانی وپوچار و له ورگای ده ره مینا.
وه شاخه کس به و ده مده به

۲۶ ناوه کو خوتان مهمی و عالان و تازه له کانتان به هره و مسودی
لپو ده وگرن.

۲۷ خه کاشک که پلوه نووه گوره هه - پوژنی دواپی هت
له و پوژده ناوه مبراک کرد و دگی حوی وپوچریته وه

۲۸ دوزخ پیشان نه درت نو به - که سه ی که یواسی (ونه
هموو که من به نوو چاری خزی موزده ده پییت).

۲۹ جا نو که سه ی که یاسی و سه رکش وله سنوور ده رچوو

۳۰ وه ژانی دویای مه لږ لږ دیت به سه ژانی دواوژکا.

وهو له حق في التمتع

جا کہ سنک سے وہیں نامورنگار

المحفوظ ٥٤٢ و

16) به رتبه و مقام به رتبه (لا، خه) و گونا

روزنامه کوش

(بہ ناکتہ و نہایت) کے معنی

2

موتور به پمپ پیست و به سه رمادی جوشی له گو

1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 26

کتابخانه عمومی مسجد اعظم کربلا

چوں دانارندست

[illegible]

معا به داوید دایه ویله من پوویند

[illegible]

به سوی حوای به جستجو و سپهر بار

به سوی حوای به چشمه و سپهر بار

از چهره رحماند و گویای پر مهر او یاد کرده سحرسی
رویش بعد از آن روزی که هم وقت بهی من همسر تمامان نه؟

مجلس شورای ملی

کتابخانه عمومی و اطلاع رسانی

... ..

کو چورنگ کے سوا کچھ نہیں ہے۔

والله اعلم بالصواب

تاریخ: ۱۳۰۲/۱۰/۱۰

بر کرده و به مکتوبی پس

نام و نام خانوادگی

بدایهت و دریکریفت

سوره قیام

به نای خدای به خشنده و میهره بان.

ساعت که ساعت بارچا بارچا ولت لوت ده سب

و ده کاتب که نه سمره کن که ونه حور ووه وپرش وپلا
یونوه.

و ده سب که ده ریگاک (شهرین و سویریان) سکل کران
و ده سمر ووه

و ده کاتب که گوره کار ژیره و ژورکران (و مرد ووه کان هانه
ده ووه و زین و یونوه).

هه ووه که سب به رایت چی له پیش حویه ووه مار ووه (له کار
و کرده ووه سو هه سب و وچیشی دو اجم ووه به کری چاکه
و حرپ و حه لکی چا ویاں بی ده کان)

نای ده ووه و چ شیک نوی سب کر ووه و نه ووه دای
به رامت به ووه ریگاری میهره مان ویه ویت.

نای ووه ریگاری که دروستی کردیت (له دل ویت نای)
و وکی خست ویت (و کردیت به ووه پیاره) و جودای کردیت ووه
(له ته ووی گیان له و رانی تن).

و ده سب هر شپوه و شپوریک که حوی و ویت ویت ویت
حس ویت

و ده سب (سره کش مهر نو ویر و حور ویت که ووه ریگاری
نای کردیت). چونکه ووه سواد به ووی دوابی به ووه ووه
و ویت

و ده سب ووه چه و چه و سب ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ووه و ووه (که چاک و حرپ ویت به ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

سوره قیام

نه سب ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)
و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

سوره قیام

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

و ده ویت ویت ویت ویت (و ویت ویت ویت)

بىگرمان چاڭگىزخان وھولانسان لى ئازى نىيەتلىن.

ومما وصفه فيقولون:

گونی به لی پهروه رنگاری حوی کرد وشیاویش موو سزی شو
مکه چی به

لای نه ده مورو نه سستی شو همیشه به همدو موو
دیکوشا دس به مگوشا بیک حوی سولای پهروه رنگار
به همیش بپی ده گیب ونه گپسته و لای شو رایه

اچ به کسه ی مای کرده و کانی سریمه و ده سسی رسمی
نوره پاشتر بیپر سیمه و مکی سوو و ناسانی به گلد
دکرب

نوره به لکوشه و ده گریه و ده کس و کورو مان و مدالی
به لام نه و ی که مای کار و کرده و کانی به پشته و درسه
دسستی چپی

نوو هو و و گریانی لی به ده سیمه و وای مری حوی
دکب و ناو نه حو ریسی
و ده چیمه بو ناگری سوره حه و

بهر نه و نه کسه له نوپا ده همیشه له کبک و ناره و
پهرستی خویا بو به فل خوشی ده گریه و ناو مان و مدالی
به سستی شو کسه و گرمای ده دره و گریه ناگ ربه و لای

حوی کرده بو و یکره و ی سری کرده و کانی
لای ده گپسته و لای پهروه رنگاری، بیگومان خوی گه و
حالت ناگداره به کار و کرده و کانی و ده سیمت

سویده به شقه و و سوری کساری دشمن له کانی
ناو بوونی خوردا
و نه شور و نه و ش کوس ده کاه و (له مروف و گیان

له به ران)
و ده مکی شوی چورده کانید که شو و پچ ده ست
و خه رمانه نوا (وده نه موشینه و)

سوه به حالیکه و ده گریه و سو حالیکه سر (له
ده له مانه و ده بقی ه لاری، له مندالیه و بقی لاری و پیری، له
ژیانه و بقی مریان ...)

ده ی نیر شو و لای شو هم مووه به لکه و بیشانان (بو سرا
نا مینن
نوو (بده و راه) ک بیکیش که فورس ده حوسینه و

به سوریاندا سوژده تابه
(نه که هر نه و نه) به لکو نه و نه ی که بیپاره ی (فورشان)
به درش ده رانن

حوی گه و راه و و چاب ناگداره به و شسی به مان
و ده وونی خویاندا ده پشانه و
(نای موحه مد) موژده بیان به ری به سزایه کی به ختی به

نازار
حگ به کسه ی که باوه ریان هساره و کار کرده و ی
چاکیان کریوه، نه کسه انه پاناشتی به پاره بیان یق ناماده و کراه
(له لایه نه پهروه رنگاریانه و)

ه ز نوب لکها ماکو معن

سورة الانشقاق

بسم الله الرحمن الرحيم

سورة شفت و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت
و لکها ماکو معن و دشت و حفت و دشت و حفت و دشت و حفت

سورة الزمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَاللَّهُ ذَاتُ الْارْجَاءِ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ وَشَهِدُوا
قِيلَ أَصْحَابُ الْأَعْدَادِ الْتَأْذَابُ الْفُورِ إِذْ قُرِعَتْهَا
نُفُودٌ وَهِيَ عَلَى مِيقَعَيْنِ الْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ وَمَا مَوْ
مِنَهُمْ لِأَن يَزُومُوا بِالْعَذَابِ الْفُورِ الْوَيْلُ لِمَنْ مَلَكَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ كَفَرُوا فَهُمْ يُعَذَّبُونَ وَاللَّهُ
عَذَابُ الْخَافِعِينَ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتُ خَازِنٍ مِنْ تَحْتِهَا أَنْهَارُ دَرَكُوا لَمُورًا كَثِيرًا وَفِيهَا
رَبَاقٌ مُشْدَدَةٌ وَفِيهَا هَوَاقِفٌ مُرْتَفِعَةٌ وَهِيَ لَمُورٌ مُتَوَدَّدَةٌ
ذَوُ الْعَرْشِ الْمَجِيدِ قَالَ لِمَا رُبِّهِ هَلْ أَنْتَكَ حَبِيبٌ مُتَوَدَّدٌ
فَرَعَوْنُ وَمُؤَدُّ عَلَى نَجَسٍ كَرُوفِي تَكْذِيبٍ وَسُوءِ
وَرَبِّهِ شَاطِطٌ عَلَى هَوَاقِفٍ مُرْتَفِعَةٍ فِي تَوَارٍ تَحْقُوطُ

سُورَةُ طه

نابا (نای موحده ستره) هوانی به شکر و سوپاکت
هیک بشتقوه؟ (نهو بییاوه پانهی که هه رده م خه ریکی
کۆکرینه و ی سوپا بیون له نهو بیغه مهران و شوپنگه وتوانی).
سوپا وله شکرکی شیرعمون و سه مود (خوای گه و ره سزای
شیرعمون وله شکره کی دا به نوئم گردن بیان له و یواری نیلدا، وه
سزای گه ی سه مودیش دا به و ی روژاتی گاول گردن وادیانی
به سه ره کدا)
نهوانه ی بییاوه بیون (له قوره ییش و خه لکی مه کهه،
به نهان و ره سه کرب به سه ره یی نهو که لانه) به رده و م بیون
له سه ره بییاوه یی و سه ره کی خزان.
وه خوای گه و ره له بختیانوه به ده سه لات و علمی خزی
ده و ریانی دله (به توانایه چی کرد لهو که لانه ناواش بکات له
تولوی بییاوه ران).
نه و ی (که نهوان بییاوه یی بیی ویه نه و ی ده زانن)
قورناتیکی گه و ره ویه پیزه
له ناو تابلیکی پیژی پاریزروه، واته له لوح المحفوظه
(نوسره لوه له هیکه که به دلیکی هه مو نوسره و کان
نامسره) - أم الکتاب ره پاریزروه (محفوظ) له ده سه ت
نه و ی شه بیاه کان.

به باوری هوای به جسد و به مهره ها

سویند به ئاسمانی خاوه بورجه (که ژماره ۱) بورد
بورجه، پلژ و مانگ به هر روز ده که بدا نیچه دهر مانگ
به بورجهکا).

وه سویند مو بږځی که به لینی پندرو (که به به است پنی
بږځی موایی به).

وه سوئند به هه موو هه مێنکی شو بۆزه له مه خولانی
خوای گهره، وه به موو نهو هه نانهش لهو بۆزه دا ده بێزێن
له کار کرد وه ی تاوانباران که کره یاسه مه راسه به خه لکی
(وه هه نێک ده لێن مه به ست له هه مێن بۆزی هه یێن به وه به ست له
مه هه یێن بۆزی ی عه ره نه به)

تياجي ويه کوشتي ونه پريمان لږ نيت خاوهي چاله ناگره کان
(مومني که چاله ناگره که يان سازا مومو پور لولن لسمه شوي
په شيان نه پور شوي له بلور که يان پوره نجام همويان په
درجوي چه لکړه حسنه رو مو چاله که دوه وسو ماس

نهو ناگره‌ی حاوه‌ی لبلمه رسوه بهی نوو
له کاتیکدا (پادشاهی ناواسبار و ده‌سست و پیونده‌گانی)
د بیستمون به چهار دوری نهو چاله ناگره‌دا.

وقته ماشای سوتانفنی باوه پاره گایان ده کرد (له سزیکوه).
 نهو سزایهش بویه نه بران تنها له ره نهوهی که بلوه پریان
 هبابور به خوی گهره ی به ده سه لای سوپاسکرول.

نور خواجهی که خار وندارتی ناسمان وزهوی یق شعوه شعر
خواجهی ناگاداری هه موو شتیکه وهیچر لئوون نایبت.

10 **نحو (تاوانبارانهی) که میامو پداره بساو و دمر نه کاس**
دوچارهی نورو سزا و ناره حقیه کرد، لهباشان بهردوام میوون
و توبه خیام نه کرد، سزای نوره و سزای سوختنه ریان یق
ناماده گراوه.

١١) بیتگومان نوانه‌ی بلورپیان هیناو و کار و کرد موه‌ی چاکه‌یان کرد (مه‌بست پیچی شو موه‌پارانه‌یه که سویتنران و مه‌موو موه‌پارابگی چاکه‌کا سو حاکسی مه‌ه‌شیر سو ناماده‌یه که چنده‌ها جزگا ووه‌وار مه‌ژدیابدا دروات، مه‌راستی نانه‌وه‌یه سه‌رکه‌وتنی هه‌ره‌ گه‌وره‌.

12 به راستی سزا و تکرله و دهست و دهشانی پیرو و گارت (نهی)
موجّه (نهی) (نقد سمخت و به تینه.

۱۳) بیگو مان هر نهو خودلی په لته بوونه واده میزی
 دوسنکرونه وه یا شاییش له دوی مری رینوویان ده کانه .

۴) هر نویسنده پروژهدگاری انجام داده‌ی خاوه‌ن مسؤله و حؤشه‌ریستی بق بنده‌ی (توبه‌کاری)

خودای خاوهن عرش و بهرری پایه دلر.

مهر شبنمی بیہ ویت دہ بکات (ہجری رنگریز تہ
لہور دہ میدا)

له پۆژیکا (که پۆژی بولی یه) هه موو نهینی و پاز و نیازیکی
 یار دله کاک تاشکرا ده کرتیت.

شاده میزاد (لهو پۆژدها) هیچ هیز و پشتمو اینیکی نیه که
 یه گری بکات

سویند به ناسدی حووه درار
 وه مه رهوی حووه در و فیش رکه به هوی ده ره هه می درو

بره حهت و پوهه که وه دیزی تی ده بیئت).
 سگومار فورانی پیرو ووهی هه گه ره وه مه (هه می به

ناهیق حبه ده که وه)
 نه م فورانه ووهی کاله وگه نیه (واته به یه می هه وه

به سیر وه
 سگومار سناوه بر هه رده م حه ریکی پیلان و هه ر فیلان (له

ناوه پیلان)
 وه نهیش نه خه ی خوم ده هه مه کار (هه پۆ تاشکرا کردنی

هه ق ورسنی و نوله سه ده وه سیمان)
 حه نوش نهی موحه مه به به مه که له سیمو و پاز

و که هک موله تار ده و سار نووه سته بره حوم چیان به سار
 ده هه مه

سوره قی الا علی

به بوی حوی به خشیده و مبه ره بر
 به سیمت ویدی به یوه ر دگاری به ر و دله و پانه در بکه

(به ووتی صبحان ریی الا علی).
 نهو به یوه ر دگاری که هه موو شنبکی به حوی

به سو سکر وه وریکو بیکشی کروه
 نهو به یوه ر دگاری که به خه ی هه موو شنبکی که شاده (له

شیمو ر و حور و به ر بگ و سیمت و کهر و گومار و بزی و نه خالی).
 پاشان و پشتمویشی کروه بوی.

نهو به یوه ر دگاری که گز و گابی و نه وه رگی ده ره وه
 یوناژه لان.

پاشان موهه کیش دیکو بیت به پووش و به لاشی به ر ده
 ووشکی بهش هه لکه راول.

نهی موحه مه ده پۆ شمه مورنات به سار ده حوسمه وه
 و هه ر گری له نهیش ناچساره

مه گه شنبک که خوا به یه ویت و له یه ویت به ریشه وه (به نه سخ
 کرسنه و لا یه ویت حوکه که ی) بیکومان نهو ناگاره به و شتانه ی

که ناده میزاد ده یگات به تاشکرا به نهینی.
 نهیمه یار مه نیت ده ده یه بۆ به نه دهام که یاندسی هه موو

چا که به له پیمار جووه به نه شنب (هه موو کار کنت سو تاسار
 ده که یه)

نهما ترش هه میفه ناموز گاری خه لکی بکه به و فورانه ی
 بۆمان نار به ویت ویتو مایان بکه بۆ سه ر پنگای راست و هه ر یه تی

بسم الله الرحمن الرحیم

و سیمو و لطار ی و ماز نیکه نظری حه ق و نه

بسی له عیبه حافظ فطر الا سیمو حو می سو

دهی یه م سیمو لکسب و ماز یه م خه نه

به م سیمو لکسب و ماز یه م خه نه

و لار یه دپ لکسب و ماز یه م خه نه

سوره الا علی

بسم الله الرحمن الرحیم

سبح اسم ربك الا تعالی لیلی حو سوو

و لیلی اخر حو سوو و حو سوو و حو سوو

و لیلی اخر حو سوو و حو سوو و حو سوو

و لیلی اخر حو سوو و حو سوو و حو سوو

سوره قی الا علی

بسم الله الرحمن الرحیم

و سیمو و لطار ی و ماز نیکه نظری حه ق و نه

بسی له عیبه حافظ فطر الا سیمو حو می سو

دهی یه م سیمو لکسب و ماز یه م خه نه

به م سیمو لکسب و ماز یه م خه نه

و لار یه دپ لکسب و ماز یه م خه نه

سوره الا علی

بسم الله الرحمن الرحیم

سگومان موهی که با حور سم پندی لموده گریب
به لام موهی که مل هوپ و سرگش بیت لمو ناموزگارانه
حوی لاتدا.

پاشان له ناو نهو ناگره ما نه ده مړيت (كه گيانى بكنم مړيت
وررگارى بېټ) نه ده ژيت (به زيانكې ناسوړه مې وهرشي).

وہ مادی پیرورہ نگاری حوی رہا و نیزہ گانی نہ تمام ہدا
کہ چکی نیوہ ریسی سومہ ہا ہ مہزیر، ہ مہر ریسی
ہو اور ہدا

۱- مسکرمی
۲- مسکرمی
۳- مسکرمی
۴- مسکرمی
۵- مسکرمی
۶- مسکرمی
۷- مسکرمی
۸- مسکرمی
۹- مسکرمی
۱۰- مسکرمی

ملف تعريف المنتج

به ناری خوی به حشده و مهره بان .

(خاوهڼی شو پوځساران) هغه امریکي په خپلې پوځ کې چې د
د جګړې په مهال، موږ ته یې لوی مرګونې او وژنې کولې

(شوک) دهغه ناو ناکړنکې هغه گرمه.

[illegible]

لهو نه شهه شهه سه چاره وکته سه روشنویس نیاده
سه روه ها سینه و قهقهه و گه که خه و هوی ویر

1911

فمنسـم الله الرحمن الرحيم

هَلْ تُمْسِكُ حَدِيثَ مَعِينِيَّةٍ   وَخَوَاتِمَ حَسْبَةِ
عَامِدَةٍ دُجَّةٍ   تَقْضِي دَارَ حَامِيَةٍ   تُشْفِي مِنْ عَيْبٍ يَنْفِي

فَسَمِعْتُ لَهْظَهُ لَا مَرَّ يَرِيحُ لَا تَسْمَعُ وَلَا يَبْقَى مِنْ حَوْجٍ
وَوُجُوهُ يَوْمِهِ رَعْمَةٌ سَفِيهَا حَبَّةٌ فِي حَمَلٍ عَالٍ

لَا شَيْءَ فِيهَا لِهَيْبَةٍ   فِيهَا تَقَرُّ حَارِدَةٌ   فِيهَا مَرَرٌ مَرُورَةٌ
وَأَكْبَرُ مَرُورَةٌ   وَنَادِي مُصْطَوِفَةٌ   وَفِيهَا مَرُورَةٌ

فَلَا يُصِرُّونَ إِلَى الْإِيمَانِ كَيْفَ خَلَقْتَ . وَإِلَى النَّهْيِ كَيْفَ
فَعَلْتَ . وَإِلَى الْحُكْمِ كَيْفَ نَصَبْتَ . وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ

مُطِحتْ وَدَكَّرْتُمْ أَنَّ مَدَكَّرْ نَسْتِ عَلَيْهِم
مَنْصُطِرْ لَا مَن تَوَى وَكَلَمْ - فَعَدَدُهُ لِهَ أَهْدَابْ

لا تكرر

۱۹) وهما بالخطبت ومعه ربي حماد بن عيسى

وہ قالے وفہریش و دلخیزی رہنما و رہنمائی تیار راخراہ۔

نه و بیداره یاب، سر ویدر سسوه به ووشتر که چون
و منکراوه.

وہ نہ اسماں چوں بہرگز نہ وہ (وہ) ہمور نہ سنبرہ
کے ی دنیا بہ حسیں نہ وہ بہی جو ہی کو لہ کہ یہ ل۔

وہ بڑے خوردہ تاجروں کے لیے چھوٹے چھوٹے دکانوں کے لیے

وہ مو نہ ماشای دہ شنه کاسی رہ وی ماکہ کہ چور راکراوہ
ہارکراوہ بق کشتو کال وژیان به سه ویردن نیایدا۔

سہی مو حہ سہ (۵۰۰) پش نامو نگار سہ مکہ ونہ
سہار بدحہ ر۵۰۰ چو کہ ہر سہی مو سہ بدحہ ر۵۰۰
مو سہ لائہ یہ سہ ریا نہ نا موا سہ سہرور نا و ہر سہ
ہفت.

به لادن و که موی که پشت هاله کاب و سی ناو و دهشت
نوعه خوا سزای دهشت به سزایه گی زلف که وده.

سنگومار هر بولای نیمه گریه و نه (وانه پاش مردن)
درو - دگریه و نه دده گریه و نه بولای حوای گره

پاشا در ایامی هر دهه نهمه نهمه لیبرسعه و
وحاسه به گرمیان

و موخاسه به گریه نیاں

مەھەللە

دوره نازکی مردان

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99

مهره‌ها هانی پکتر نادهن لهسه خوارین دن بهمه‌زاران.
سهره‌رای نهمه نئوه میراتی به‌شدلارانی (هه‌تیوو وینه‌وا
وینا‌فره‌تان) به‌هله‌یه دمخون (وهیج حساسکیان یق‌ناکه‌ن).

بہار گوی رہے حرم و حلال

(وشاحہ گار بہ گار رہوی بہ گار بہ گریں)

مهر و ما فریخت کاسه را به دل بشن.

نیمہ ص ۱۰۰

گھر، ناشائستہ بڑائی، غار، عبادت

سُورَةُ الدَّخْرِ

[illegible]

سورة قن الفجر

به یاد و ع. جو. ع. به چشمید و میسر و ب.

سواء كان ذلك في شكل نص أو في شكل صورة.

وہ سوچتے رہے کہ وہی وہ کہ جس نے اس کی سزا دی تھی

وہ بہ شہر موو خٹبکی حووب و ب

پڑی ہے کہ ہم ونورہ سے امام الشریفہ کے ساتھ رہیں۔ عبادا برومیت

به روزی تا گذشت ماهه ست پستی روزی سه ماهه در تمام المشریقه

وہ بہادر گار گنیک کے بی دہ پاریت،

ماہنامہ ہمای کی کتب فروش کی محکمہ

مقدمہ میں ای کی سیاسی زیر و کورہ

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

1. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.

1990

.....

1. K_1 is a $\mathbb{Q}$ -algebra, $K_1 \cong \mathbb{Q}$.

شعبه ریاضیات، دوره ریاضیات و خاتمه یافتن آن در صورتی که

وه مویبد مده روسی تده مبراد و مده روسی که دروستی
کرنوه به ریگوبینگی.

نه لکونه بهمه مهه صحنی بره ره مری ، وه ردگاری مری

وولندی نه بی

دست (که میهره بانی و پاداشتی خدای گزیده)

موروث

مردی هو می به خشنده و میهره ن
موجاری و موسیلم پوانه من گره د
سوفانه که ده لنگ پیغمبر
هاله ده سنا که شهر موز مکان، نه د
نهی موجانه فوینده وارم شه پانگه کت وازی اینینا بیت، دور یا
سن شهو تا بینم تزیکت بگه پنه، بهو هریزه خوی گه و
شم سوره تی ناره خواره -

سویند به کانی چیشه نگار.
وه سویند به شمو کانی که نارام ده گریز و به تاریکی به کی
هه مو شتگی دایوچی و زنگاره.

(نئی موحہ) پہرہ رنگارنگ دہری سی بہ عیال و بیور
 بہوہ لبت (وہ نہوہ) میاؤہ رہ گانی ہورہ (گومان دہم)
 بیگومان زبانی ہوا پوڑ جاکر دیشہ بہ موہ زبانی ہوتا
 لہوہ ہوا پہرہ رنگارنگ نہوہ نہ ناز و بیعہ مت پتی
 دہہ خشتیت کہ پڑی بیبت پتی (ہم لہ فاعلی) مہککہ وحوری
 کہسہر و شہ فاعلی بڑ غومتی وہ خشتی ملال محمودی ....

نام پژوهشگر: توی همدی به همدی و به همدی
لیکتر: به همدی و به همدی

و نه ژباړې پخپل سره رڼا ته راوړلې او دې هجرت په نامه يې
 نوم ياري شته د هغه ويناوې ونيولې او په دې چلې په روڼ رڼا
 هيد يې د ايت وپيژموي کړې د وکړې سره کړنې پيچې مېرې
 (خوړ)

وہ تابہ یسیت نہ ہزاری و ہزارو ۔ معا مال و سامانی
بمہ حشمت و دہولہ مہدی گردیت

کلاهانه نوش نهی موخه مهر سبزه هه سوو مه چه و سساره وه
فاریاس لیمه گره (چونکه شوش هه سوو) سوویت حوای گه و ره
هه وانیتیه وه).

هروه ها هلمه شاعی به هوی سو یکر و نه وه ژارسه ی
اوای یارمه تی ده گن.

هه‌لێو له‌ زامێر سێو بیخه‌مه‌کانی سه‌وه‌ردیگارتا شوکر
و سوپاسی بکه‌ و باسیان بکه‌ (که‌ گه‌وه‌ری بیخه‌می مۆش
بیخه‌مه‌رایشی بوو).

لا يضمنها لا لأتقى . الذي كذب ونونى . وسيمحسها
لأتقى . الذي نونى ماله يتركي . وما لأحد عده من
عقده نحى . لا تصد وجهه لأتقى . ولست من

سورة الضحى

فمن الله بركة الرحمن

وَأَصْحَى وَتَنَادَى مَوْدَعَكَ رَبِّكَ وَمَقَالِي
وَالْآخِرَةُ حَيْثُكَ مِنْ أَوْلَى وَلَسَوْفَ يُقْطِعُكَ رَبُّكَ
فِي حَقِّكَ تَمَحُّدَكَ بِبِسْمِكَ وَوَحْدَكَ صَالِحًا
مَهْدَى وَوَحْدَكَ عَابِلًا قَائِمًا وَأَمَّا لَيْسَ فَلَانْتَهَرُ
وَأَمَّا لَسَابِلُ فَلَانْتَهَرُ وَأَمَّا سَعَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

سورة البقرة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَرْشِدُكَ صَدْرِكَ ۖ وَوَصَّعَتْكَ وَرْدَكَ ۖ الْيَدَيْنِ
تَقْصُ طَهْرَكَ ۖ وَرَفَعَتْكَ دَرَكَكَ ۖ وَرَمَعَ لَعْنُ رُسْ
مَعْلَمُ لَعْنَتِكَ ۖ وَوَسَّوْكَ وَغَيْبَكَ ۖ وَبَلَّكَ وَغَيْبَكَ

سورة قی الشرح

به ناری هوای به چشمه و مهره در

(شہی موحہ مد مریخ) تابا دل و دہ روو و سببہ من مری
اسودہ و گوشاد بکر دیت (نارہ کو نامہ دہ بب مو و ہر گز مری
بہ مہرانی و بانگہ وری نیلام)

وہ ٹاپ ماری گوار و فورسسی لہسہ لہ لہ گرنیت (بہو
انانیہی خوی گہرہ لہ گوانہی باش ویتشت خلیش ہوو).

نوعه‌ای که پشتی قورس گران کردیم و
و به تاب با و بنا می نمودار به کرده (به شیشه به)

وَتَكَ لَهْ كَـلْ دَوَى حَوَى گَه وَرَدَه بَه عَرِيتْ لَه كَانِي شَدِيه تَوَامِدَا
 مَه رَاسْتَرِ لَه كَـلْ هِم مَو تَه مِگَاسَه بَه هَد سَتَرِ وَهَافْ شَمِه كَدَا

اسانی و قاسودہی ہر دہیٹ،

ناخوشیہ کا تاسانی و ناسودہ می ہر دہ بیت
جا کا تازہ لہو کا یک جہت ہو متوہ (واتہ ہوگو) لہو نہاں

۱۰ گه باندی مانگه وار یار له نیکوښای موږینه وه (حزوت ماسدرو
که به کار زکی خبری ترموه.

وہ تابا حوی گھورہ چاکرین و ماشترین شہرامپہ ولو
بندہ ری شہاموہم ہوکا سہ

سورة فتح العلق

بای موج‌سوار بحره بختیاری پهلوان گرانموده، ناهوی که
هفتاد و شش کی پرو سکر بود

بحسب ما روی پرده رنکارنوه که به هم می رسد
به خشنده تر و میوه بانتر و به ریزتره

فہمی بلورینی ٹایمٹی (۶ تا ۱۸) نیماہی موسلیم و تورموزی لہ

تایید نوز بکیت ؟ پیغمبریش لای کرده و وابتی توپرو
وینیدا مه اشاخا، شوجه طبش ووتی : بیگومان تو ده زانیت که من

والله اعلم
بما كنا
نعمين

کتابخانه ملی ایران

ناب بیبیت نو که سعی فدا شده و جلیه و گری کرد به به است

پیغمبر میری خواہ (ﷺ).

سورة مبین

وہو، مسس

ما كنت بقدر ما ينبغي ، انتم انتم انتم

سورة الحج

قرن دهم و بیست و یکم از حق

تبدیلی سنی، عقیدہ اصل، روشنی - ہدی، قمر

مستند (نرسه) كلا لا اعمده و قير

۱۰۰۰ (۱۰۰۰)

— **1990** —

وہ میویدہ کی طرح سب کی ہی گورہ گھوگھو
 کان موسیٰ پیغامبر - (آیت - لہو کی گرد).

سوسد بهه موو نه وانه ناده مد ر د ، سوار خو مریز شیوه
سوار دروسمی گریوه ا که خدمت د سوسه و بهه موو

ژدلی، له خواړې خواړه وړه نه پېښه وېرېد. د سواتي نه وړې
په ماسو به یې ژغړې ژغړې وېرېدې پله کانی موزه وېرېد.

ماده کرلو.

[illegible]

به باوی حوی به حشیده و میهره

[illegible]

نو نشووه تا هلهانی شه قی زوئمر گاتی ناشمی وسه لام
دروپ وپه حمله اسمو ده کمر هم ~~سوه و ده حمله~~
له زین کار بچر و ده سیه کی سده ۱۰ سپیده می مانی

مه‌ماوی حوی مه‌جشیده و مه‌ره‌ه‌

نوائے کی یہ میوہ سور سے آئی۔ ہر مکان، جو کہ
لوگ پرکھا، اولہ بت پرستوں کا۔ مسیت سے گزرتے ہوئے ہی
جوتان سے تانے لگانے کی دیکھی اور واش کریں بھارت
(دہریا ہی کو تا بیفہمیں)۔

بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي سِتَّةَ أَقْدَرٍ وَمَا ذَرَبْتَ مِثْلَهُ أَقْدَرٍ
ثَلَاثَةَ أَقْدَرٍ حَتَّى تَبْلُغَ مِثْلَ مِثْلِهِ
فَقَبْ ذُرِّيَّتَهُمْ مِنْ كُلِّ أَقْدَرٍ سَلَّمَ هِيَ حَقٌّ مُطْمَئِنِّةٌ

اَنْ يَكُنْ الَّذِي كَفَرُوْا مِنْ هٰذَا نَكِبٌ وَّمَنْ يَكُنْ مِنْكُمْ
 حَقِيْبًا يَّهْدِىْهُ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ فَخُذْ مَقْصِدَ
 فِيْهَا كُنْتَ فِيْهَا وَاَعْرِضْ عَنْ مَّا وَنُوْا يَكْتَسِبْ لِّاِمْرِ
 نَفْسِهٖ مَا عَادَ لَهَا وَاَمْرُوْهُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ تَحْقِصِ
 اَمْرِ حِفْظٍ وَيُحِبُّوْا اَلْخُصُوْةَ وَيُوْثِقُوْا رُكُوْعَ ذٰلِكَ دِيْنِ
 قَبِيْئَةٍ وَّ اَمَّا الَّذِي كَفَرُوْا مِنْ هٰذَا نَكِبٌ وَّمَنْ يَكُنْ
 فِيْ رَحْمَتِ حَلِيْلٍ فِيْهَا وَنَبِيْكَ هُوَ نَبِيْ رَّبِّهِ
 اَمَّا مَنِ اعْتَمَدَ نَفْسَهُ فَاَنْتَ مَعْبُوْدٌ اَمَّا اَنْتَ

باب و سنگ پر فورڈی، مری مہاراجہ دہ حویلی سے وہ

[illegible]

انگور نهو بهی سوده نوو نه حاوره سههگار اگور
چوبه که وید به سههگار نه به میسهی سههسوده له ناگری
نوره حدها، نا نوو حور پرتیبی سهه موو مه حور ا چوبه
پریگی رسنا سو یوو بویه که چی سخی سوو وناو سه
(نه نه).

نابیش مہوی نادی کے پیروہ رنگارت و دھرمی
پینگریوہ ہسولہ زریفہ وہ دیوملہ رورہ پے (چونگ لہ خڑیوہ
نانوانیت ہم شینگ بکات).

جائے نہ وہی نہ نہ رہی گریہ بہال چاکھی کر دیت
بیاداشت کی دہ بیٹنہ رہ۔

عزوة في العبادات

به ناری خوای به هشنده ومیره س

وہ سوچتے ہو کہ یہ ہی سب کچھ تو ہے سو سارے روز
میں یہی سب کچھ ہے۔ یہ سوچتے ہو کہ یہ ہی سب کچھ ہے

سودد به هم مو نه و به سنگو مان شاده ميژد له سره سره
په ورو گارند سپينه و سوپس گور به
د سره سره شاده ميژد له سره نه و گاردي گه

کمره کمان رئیس و کراسه (واژه بازاری که خواهی گزیده
موجاسه بهی نه گزیده ک)

سورة الاسراء

... ..

سورة عذرا

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

وہ یہ راستہ، جہاں وہ شہر کے باہر تھیں، وہاں وہ گھر کے گرد ہوتی تھیں۔

سده پیرایه به واسطه سوره شمس و سوره ناس
میباشد و به شیوه ای که در این کتاب آمده است
حوازی گره را نیز می توان به روش دیگری

به باوری خدای به‌خشنده و مهربان

١٩ سەر هاتوو؟

و ده چرخ نهیونی ووز و نیازنی ناو دله کانه ناشکرا کران.
 به راستی په روه د گاریان لهو پوژده نا ناگسار وژانیه
 به نه اوی کار وگرده ووه وگوفتاریا.

سورة الفجر

به ناوی خدای به خشنده و میهره بان.

پوژده راجله کینه رده که (ناوژیکه له ماوه کانی پوژنی موایی).

چې پوژیکې به چله کینه.

(نای موچه ما) نو چو رس به داجله کینه رچی نه

پوژیکه هه موو هه لکې وده به به لای به رشو سلاو

و به ارگه دهی ندیت

وده شاح وکیوه کسش وده دوری شمسکراویس لیدیت

وده چرخ به هه ودا

نه محاشو که سهی به ووه سای شه راروی کرد ووه

(چا که کانی) قورس سب

نوه له ماو ژس وگوره رسک حاشی و ده نیت که پی

داریبه

به لام شو که سهی نای ته راروی (چا که کانی) سووک بیت.

نوه حیکا و مه ناوی هه وده دای دوره ده نیت احو

گوره به - ام - دایک ناوی دوره خې مړدوه له بهر نه ودهی ناگری

دوره وده دایک ماوه ش به ووه گورس به ده کاه وده

(نای موچه ما) نو چو رس به داجله کینه رچی نه

(هاریبه) ناگریکی رچرگرسی هه لکیر ساوه.

سورة الشرح

به ناوی خدای به خشنده و میهره بان.

شمارینتان به روری سه وده و سامان و داریبه ووه

نیوهی سی ناگ کرد ووه به حورسی و برکیده وده لپوژی

لواپی.

نا شو کانهی که ده مین وده خرفنه ناو گز ووه (واژه نا شو

کانهی که مودن به خه تان ده گزیت وده خرفنه ناو گز ووه واز له

کر کردنه ووه و شانازی کردن به سه روه وده و سامانه ووه نامینن).

وامه گهن، چونکه له مه ولا ده زانن (که چ زوانیکان

کرد ووه)

دو پیاره وامه گهن، چونکه له مه ولا ده زانن (که چ زوانیکان

کرد ووه).

و خصل ما فی تصدور و نرینه به نومبر لخبه

سورة الفجر

بسم الله الرحمن الرحيم

الفجر۱ ما الفجر۲ وما أدرك ما الفجر۳

يوم يكون انشاس كالفرش تسون۴

وتكون انكسار كالهمز تسون۵ فاما

من ثقلت موازين۶ فهو في عيشة راسية

وما من حفت موازين۷ فانه مكسوة

وما أدرك ما هيبة۸ نار حامية

سورة الشرح

بسم الله الرحمن الرحيم

لهمكم شكار۱ حق رزق تغاير۲ كلا سوف

تعملون۳ ثم كلا سوف تعملون۴ كلا لتعملن

عنه تبيي۵ لتروا العجيم۶ ثم لتروا

عنه تقي۷ ثم تتشعرون يومئذ العليم۸

به حیر و سه نه گره نه تاراسی سه رسی دلبیسی و به مین

بیگم و رس له و حوچه لکیش و سامانه ریه تان ده هیت

سویند به خوا بیگمان مژده ده بیینن.

دو پیاره سویند به خوا دلبیان که به چاری راسته قینه

خوتان (مژده) ده بیینن.

باشان سویند به خو له و پوژده پرسداری هه موو سار

رسنه تنکناز لیده کرب (که حوای گوره پیی به حاشی سی

وامه سه هه موی مو حاشه به ده گزینن).

[illegible]

یوحاری و موسلیم له عهسلو لگی کړې چې عباسه وه گنډولیان ته وه،
نه ووتوئې: پیغه بهرې خوا ځي ډډی کيځان چوه بهر کتوې
سهفا وهاوړې کړد، پاشان قوره پش همو و لئې کډېوړه ووتیان
نوه چې نه چی پروسته ده پیغه بهر ش ستره همو وې پېم
لش ننگر هوالان پې بدم کهو نوژن شو له بار سسه سی دوا
به سر دیا، نابا نیوه نوهرم پیده که؟ ووتیان نه لئې پیغه بهر
نه چی همو وې دهی من ناگان دکره وهی نیوه به سرای ساحی
پوځی سوپی و! نوهره ورس پیغه بهر م بهر شپوه بهر لوم،
نوه بهر که نه چی بیست ووتې: تیاجوړن یو قو، ما یو نه مه
نیعت کډ کړو ته وه؟ نه عیا خړای گوره نه م سورده تې
هری نه مه بهر بهر بهر پیغه بهرې خو

تیا چو

یوزی

● 2000

4

فَلْيَبَئِثُ الْكَافِرُونَ
وَلَا تَعْبُدُونَهُمْ
وَلَا تَعْبُدُونَهُمْ
وَلَا تَعْبُدُونَهُمْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِحَمْدِ نَصْرِ اللَّهِ وَتَفَضُّلِهِ
 بِدَعْوَتِهِ فِي دِينِ اللَّهِ قَوْمًا
 وَتَسْتَقْدَةُ إِلَهِهِ كَـ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَدِيدُ فِي نَهْيِهِ وَتَوَّابٌ غَفُورٌ
كَتَبَ سَيِّدِي رَسَالَتَهُ هَذِهِ وَفَرَسَهُ
حَمَلَةُ الْخَطْبِ فِي حِدَّةٍ مِنْ مَسِيرِ

هوازی حوی به حشیده و مهره
مناوره کنی که که در میان کره به حشیده حوی
چل حواکاسی حوی به حشیده حوی
اگهی شو به حشیده حوی به حشیده حوی
هوازی حوی به حشیده حوی

د نړۍ موخه د ملي معيار و نه

من هارگیز شو (بمان) ناپه رستم که تیره دپه رستم.
 وه تیره شو، خورده دپه رستم که من دپه رستم
 دپه رستم که تیره شو، خورده دپه رستم که من دپه رستم
 دپه رستم که تیره شو، خورده دپه رستم که من دپه رستم
 دپه رستم که تیره شو، خورده دپه رستم که من دپه رستم

کاتیک که پارچه‌ای و مسخره‌گوشی خوی گه‌وره بیت و شاری
کککک (پیروز) دزگار ده‌کرنیت و ده‌رگای نازایی ده‌کرنیت‌وه .

سُورَةُ الْاِحْلَاصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَلْهُوَ اللَّهُ أَحَدٌ   اللَّهُ لَاحُدٌ   لَمْ يَكُنْ

وَسَمَّ يَتُوسَ ۚ وَلَمَّا يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

سُورَةُ النَّمْلِ

فَسَمِعَ اللَّهُ الرِّجْمَ جَهْدَهُ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ   مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ   وَمِنْ

مُرَّ عَامِقُ إِذَا وَقَّتْ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثِينَ

العقيد ومن شر حاسدٍ د حسد

مِنْهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ نَعْبُدُ رَبَّكَ تَعَالَى مَلِكٌ تَعَالَى

مَکِّی ۲۰ مِی شَرِ اَوَسَوِی اَحَبِّ مِی نَدِی

یونسوف صدور سیر

من نَجَسَةٍ وَالتَّكْوِينِ

1998

به‌ناوی خوای به‌خسند و میهره بان.

(۱۱) (نئی موحہ) ملی بہار گرم بہار و رنگاری

خدا کی

بادشا ومه لکي هه موو هه لکي

وہ لہ حرب و شہ و رسی (۲۰۱۱ء) کے معرکہ کرب سے

پروہ رنگار وپہ دستراوی ہامرو ہالکی

گریکاندا (ساحر و ہائیکر) حوریں : سبھراکاسبر نہروپہ کے

له جریپه وشار وریاس نه وې که وده سوسه دروست ده گات

پہ نیل دھبیں وچہ نہ گریہ کر سہ سہ۔۔۔ وے سہ سہ مور گریہ کر

۱۰۰ بیت پنی شب بناسی به فریں لنگر اوہ) وهو به بہار دہکات

طوریہ کی بنیاد رکھیں)

مەرکابىک يادى خودا مکریت شهبان هالدين وحو پهبان

○ وہ پہاڑ گرم نہ پڑے اور نہ ، حربہ و شہر و بیسی ہزار

هکت، وده رگانیکش بادی حود، به گریٹ شہنشاہ دست و

جاسود و مه جيليك گاتي جاسودي د سويي دهات

وہ سو دہمہ دیروست دہکات).

نہروں کے وہ سوسے دہخاتہ دل و سینے کی خلیگی وہ۔

له جنوڪه وله ناده سيزاد (ٿه وانه پان ڪه شه پتان ره فقارن).

به‌ناوی خوای به‌خشنده و میهره‌بان

(ٲهى موحامد) بلى : پهنا دهگرم بهو پهروهنگارهى

که به رویان پیش دهینیت، یان بهو پهروه رنکاری که پاردی

به موی لات گرد و پوزه و دهان می رسد

❶ **لہ خرابہ و شہر و زیانی شہری کے دوستی کرپوہ۔**

○ وہ پہلے سا دھگرم پہ پہلے رو رہا دگر پہلے پہلے وہ شہر و ریاسی تاریکی

شہر کا ٹیگ کہ دہلیت .

وہ لہ حربہ و شہادہ دینی (دین کے لئے) کہ عہدہ دہ کے ہے

گریگنڈا (ساحر و سائنس دان) حوریں : سبھرہ کاسبر نہ وہ پہ کے

مہ نیک دہ شہید وچہ نہ گریہ کر سہ ۔۔۔ وہ سہار ہا مور گریہ ک

طوریہ کی بنیاد رکھیں)

وہ پہاڑ گرم ہے پڑوہ رگ ، حربہ و شہر و بیسی ہار

هه‌سه‌وه وه جیلبک گانی چه سه‌ووی ده‌سی ده‌ست

۲. نەگەر جىبارايىمان ھەبۇو بۇ چ شىتېك دەگەرتىنەۋە؟ دەگەرتىنەۋە بۇ شەرىعىي خۇدا،
ۋاتا بۇ قورئان ۋە سۈبھەتى پىغەمبەر ﷺ ھەروك خۇدا دەھەرمۇيت: "فەر سىرغىنى فى شىۋ
قردۇۋە فى ئىۋ ۋە رىسۇب ۋە الساء ۵۰، ۋاتە: ھەركات جىبارايىتان ھەبۇو بىگەرتىنەۋە بۇ لاي خۇاۋ
پىغەمبەر ھەگەي. پىغەمبەر ىش ﷺ دەھەرمۇيت: "نرگٹ فېغٹ فېرئىل سى ئىصو ما تىسگىتۇم
بھما: كىت اللھ، ۋىسٹە سىتە ۲ ۋە (الموطا) دا ھاتۇۋە، ۋاتە: "دو شىتم بۇ ھەجىتەشتۈۋىن گەر
دەستار پىنۋە بىگىر قەت رىگ ۋىر ماگەر، قورئان ۋە سۈبھەت".

هه‌قو راستی نه‌وه‌یه که یه‌مه‌مه‌ر ﷺ و هاوه‌لانی له‌سه‌ری بوور، جا نه‌گه‌ر ده‌نه‌وێت
سه‌ره‌راز بێت شوینی نه‌وار بکه‌وه‌و واز له‌ هه‌تانه‌باوه‌وه‌ی شتی نوێ به‌یه‌

نه‌گەر په‌كېك له‌م مېرغه، كورتي هېښا نه‌وا كړده‌وه كه وه‌ر باگيريت. حوای گه‌وره
ده‌رموئيت: «ممنو من عمي محسنه هكه ستور» (الفرقان ۲۳). واته. كاتيك
بييمان كړده‌وه كاښېر هه‌م ده‌ی ناوانه به‌ر بامان داو به‌رشو بلامان كړده‌وه.

۶ **تیسلام چیبہ و نہرکے گز چیں؟** تیسلام تہ تسلیم ہووہ بہ خودا بہ یہ کتابہ رستی و گویزیہ لی کردنی ہر مایہ کسی و خونہ رییگردنہ لہ ہاوہ لڈانار و ہاوہ لدانہ ران نہرکا کہ پیشی پیئجرو پیئعہ مہر علیہ السلام لہ ہر مودہ یہ دا ناسیان دہ کات علیہ السلام علی حمیس شہدہ ز لا الہ الا اللہ و علی محمد رسول اللہ و ہم صلاوہ ویندہ بزرگاہ و حج بیتہ و صوم رمضان و منو علیہ و اتہ تیسلام لہ سہر پیئج پایہ سمات نراوہ . شایہ قیدان نہ وہی هیچ بہرستراویکی نہ ہق پیئہ جگہ لہ (اللہ) و وشاہیہ نی ن بہ پیئعہ مہرایہ تی موخہ مہد علیہ السلام وویزکردن، وزہ کاندان، وچہ ج کردن و رزؤ و گرس . ہادی و موسم ریوہ ہن کرسوہ

۷ باوهر چیه ونه که کاسی چین؟ ناوهر: ناوهر میتانه به دل، گورارش زمانه، کرده و دی
نه دامه کانه، زیاد دهکات به چاکو کهم دهکات به حراپه، قورنای دهه رمویت، بزدل و
ایستاده بمیتونه لقمه ای نه نه، دیر در سکه پیغه مبرر شسته دهه رمویت:
لا یمن یضع وسفر شمه، بضه قول لا به لا لله وزده إماطة لأدی عن ضرری والحیات نفبة

مِنْ الْإِيمَانِ (مسلم). واته: باوهر خهفتاو نهونده به شه، باشتربنیان وتنی (لا إله إلا الله) به، که مه که شبیان لایردنی شتکر سهره پیه که نازاری خه لکی بدات و شه رمیش به شیکه له باوهر. (موسلم ربوایه تکریمه)

نه وهی موسلمان له کاته ده کانی عبادته تا - وه که ره مه زان - ههستی پنده کات له له شسوک و دلخوشی به چاکه کردن و دلناخوشی و له شقورسی دوی گونا گونا کردن، زیادو که مکردی باوهر ده سه لمبیت، خوی گه وره ده فهرمویت: **إِنْ أَحْسَنْتَ بِذَهْنِ السَّيِّئَاتِ** (مرد ۱۱۴) واته: چ که کات گونا گونا ده سپنه وه. نه رکاهه کانی باوهر شه شن پیغه مبه **لَهُمْ فَرْحٌ مُمَرَّدٌ** ده فهرمورده ده باسی ده کات: **أَنْ تَأْمَنَ بِلِلَّهِ، وَمَلَانَكْتَهُ، وَكُنْتَهُ، وَنُسَهُ، وَاسْمُ الْأَحْر، وَالْقَدْرُ خَيْرٌ وَشَرُّهُ** (مسلم). واته: باوهر مینان به (الله)، به فهریشته کانی، به بکتینه کانی، به پیغه مبه رانی، به روزی دوی، به قه ده چاک و خرابی.

۸ **واتای (لا اله الا الله) چنده** باوهر ربووه به وهی که هیچ به رستراونکی به ههق نییه جگه (الله) که شایه نی به رستن بیت.

۹ **نایا خدا له که ن نییه** به لن خدا به بینو بیسترو زانیاری و پاراسترو قودره تی خوی له که لماندایه، به لام رتی خدا تیکه له به دروستکراوه کانی نابیت و دروستکراوه کابیش له ده وری نه ودا نین.

۱۰ **نایا خدا به چاو ده بیدیت**؟ موسلمانان به کده نگن له سهر نه وهی که له دنیایه دا خدا نابیریت و نیماندار له روزی مه حشرو به ههشتا ده بینن، خدا ده فهرمویت: **وَأَوْفُوا بِوَعْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُفِي** (البقره ۲۳، ۲۴) واته: له و روزده ده هندی پوی گش و جوان ده روانه به روه ردگاریان.

۱۱ **سودی زانی نی ناو و سیفه** ده کانی **خدا چین**؟ به که م فهریک خوی گه وره فهرزی کردوه له سهر به نده کانی ناسیی خودایه، چا هه رکاتیک خه لکی خودایان ناسی به گویره پیویست ده به رستن، خوی گه وره ده فهرمویت: **فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَعِزْ لِدِينِكَ** (محمد ۱۹) واته: بزانه هیچ به رستراونکی به ههق نییه جگه له (الله)، وه بؤ گونا گونا کات داوی لیخوشوون بکه. یادکردی خوی گه وره به وهی که زور به نه زه ییه هیوا دروست ده کات، یادکردن به وهی که سراگی زور سه حقه ترس له خوا دروست ده کات، یادکردن به وهی که نه نه و نیعمه ته کانی پیغه حشیوون و امان لیده کات سوپاسگوراری بین.

واتی به رستی خوی گه به ناو و سیفه ته کسی نه وه که بیان ناسیت و اناکانیان بزانت و کرده بیان پی بکهت، بؤ نمونه هه دنی له ناو و سیفه ته کانی هه به که موسلمان هه بیت وه زاست و به رهی و داد به روه ری، هه ندیک تری ناو و سیفه ته کانی خدا باش نییه بؤ موسلمان که ههست وه خوی ته، خوه گه وره زابین، هه ندیک سیفه ته هه که موقوف باشه که هه بیان نت وه به ندایه تی و پیویستی و داوکردن به رامهر خوی گه وره، به لام نه مانه بؤ خوی گه وره ناشین.

خوشه ویستترین کهس لای خوی گه وره نه وانه خاوه نی نه و سیفه تانه که خدا پئی خوشه له نده ده هه بیت، به رقی له وانه به که خاوه نی نه و سیفه تانه که پئی ناخوشه له به نده ده هه بیت، خوی گه وره ده فهرمویت: **وَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَى فَيَدْعُوَكُمْ إِلَى الْخَبَالِ** (الاعراف ۱۸) واته:

خوای گه وره خاوه‌نی ناوه خو به کانه و ئیوه داوای پی بکن، له فهرمووده‌ی صبه‌یحیشدا هاتوو که پیغه‌مه‌ر ښځا ده‌هرمویت. ۱. بڼه تشغه و تشغین سځا ماته لا و حد من خصاه دحل الحة (سوق علیه)، واته: خوای گه وره نه‌ودو تو ناوی هه‌یه، سه‌د دانه جگه له یه‌ک، هه‌رکس ژماره‌یان بکات ده‌چینه به‌هسته‌وه، (منو علیه) واتای ژماردنی نه‌وه‌یه ۱. ناوه‌کانیان بوتړیت و بژمیردربت. ۲. نیگه‌بختی و اتا‌کانیان و مه‌ست لییان، بو نمووه: کاتیک ده‌لنیت (الحکیم) هه‌موو شتیکت بدسته ده‌ست خوا، چونکه هه‌موو کاره‌کانی له حیکه‌ته‌وه هاتوو، یان که ده‌لنیت (لقدوس) نه‌وه‌ی بیریتته‌وه که خوای گه وره له هه‌موو که موکوپیه‌ک پاکه ۲. دوعا‌کردن که دوو جوړه ۱. دوعا‌کردن بو به‌ده‌سته‌پانی خیر وه ک عیاده‌ت هستیه ۲. دوا‌کردنی پنداویستی.

هه‌رکس له قورنارو فهرمووده ورد بیتته‌وه ده‌توانیت ناوه‌کانی خودا کر بکاته‌وه و بیان ناسیت، نه‌وانیش نه‌مانه‌ی لای خاوه‌وه.

ناو	واته‌نی
انځر	ناکه رنه که ستانی خه‌ک و پو‌پستی سځا له‌ی نه‌ده‌کته‌وه، خو به نه، په‌روه‌رکاره و په‌رسنه‌وه هه‌موو به‌رده‌م ناوړه ده‌س، سوخته‌و کو‌پوشی بو ده‌س و هه‌موو په‌رسشیت هه‌رو نه‌وه
الرحمر	ناویکه نه‌وه به‌ده‌جات که خود روړ روړ نه ره‌حمو به نه‌ره‌یه بو هه‌موو ږوسکراوه‌کسی و نه‌م ناوه نابغه‌ته به خوداوه، ناییت کس به‌وه ناوینریت (به‌لام نه‌گر (عبدی) له‌گل بیت ده‌پیت).
الرحمه	له نه‌ده‌کسی خوش ده‌س به نه‌ره‌یه به‌که (نیماند ردا له ږوبار څا‌خه‌ندا، هه‌پاته‌ی به‌ده‌کسی ناوه یق په‌رسنی و نه‌فهمه‌شند ږیر قیده‌گریب به هه‌هشت
الغمر	له گوباه خوش ده‌س بو به نه‌ده‌دات نا‌گرچی شنه‌ی سږنه
الغفور	نه‌و که‌سه‌یه که ناوړه ده‌وشیت و ناشکری نا‌کت و سړی دات
الغفار	روړ به نه‌ده‌ ناوړه ده‌کسی خوش ده‌پیت که - وی تحشور ده‌کس
الزلف	نه‌وه‌ی به‌ره‌ی و ده‌س و هه‌موو ږوسکرو‌ه‌کس به دود‌دا، به‌لام له قیامه‌ندا نه‌پا بو به‌شکانه که نیماند‌رس
الحبه	به په‌یه به‌به به سږه به‌سږه به‌لکو به‌س خوش ده‌ست که - وی تحشور به‌کس
النبه	درمه‌نی به‌ده‌کسی دود ناوړه به‌کس و نیمه‌ی قه‌موون ده‌کات
المنیر	ناوړی به‌ده‌کسی به‌په‌رسیت پپی خوشه به‌ده‌ش ناوړی حوی به‌پوشیت و هی خه‌یکی ږیش ناشکرا به‌کات
نهی	نه‌و که‌سه‌یه که به‌هچ به‌ده‌کس پو‌پستی به نه‌ده‌کسی دات چونکه کام‌ه و سغه‌ته‌کشتی کام‌ه و سځا که مو‌خو‌ږین هه‌روه هه‌موو ږوسکرو‌ه‌کس پپو‌پسپین به بی‌عنه‌و به‌رمه‌ی نه‌وه‌یه
الکریم	روړ به‌خنده‌ه نه‌وه‌و به‌ووت ده‌دات به هه‌رکس حوی هه‌رکس و هه‌رچو‌ر پپی خوش بیت به دوا‌کرس بیت یان پی دوا‌کردن، له گوباه خوش ده‌پیت و عه‌په‌کان ده‌شاریتته‌وه.
الاکه	له هه‌موو که به‌خنده‌ه به هچ و نه‌ی به‌ه، هه‌موو حزب له‌وه‌ده‌ه، پاداشتی نیماند‌رس ده‌انه‌وه له چا‌کتی حوی، ده‌سی که هه‌رس به‌دات بو به‌وه‌ری هه‌پسپین به‌کس ده‌کات
الوهاب	به‌خنده‌ه به‌ی به‌رمه‌ه و به‌ی به‌ره‌ه، بی‌عنه‌و به‌رمه‌ی به‌هه‌h
الوحد	روړ به که‌ده‌هه به‌کس به‌کند به‌نه‌پانی نیماند‌رس
الودود	نیماند‌رس حوسدود، بی‌س خوش ده‌پیتو بی‌عنه‌و به‌پزیی به سه‌ریاندو لی‌بیر رایی ده‌سبو کرده‌و‌دکس و هه‌رکس و خوشه‌ویشتال ده‌کات لای خه‌ک
الغنی	نه‌وه‌ی به‌ووت به‌خه‌ نا‌کسی حوی ده‌پات به نه‌ده‌کسی و نه‌نه‌پانی نیماند‌رس هه‌روه‌ها شکزو و شواری به هه‌موو ږوسکرو‌ه‌کس حشیره
الواسع	بی‌ده‌ی چا‌کی به ژمیر به‌ی و کس ناوینیت نیماند‌ریب، روړ به ده‌سه‌لانه، لی‌حوشو‌و ره‌حمه‌نی روړه.

چاكو و فەرلى بۆدە

المحسن چاكو و خوسى كاملى ھەبە لە ئاۋ و سىفەت و كىرەدە كائىدا و دروستكاروۋە كائىبى لە ماشۇر شىۋەندە
دروستكاروۋە و چاكوى ئەگەلەندە كىرەدە

البرق بۇرۇسى رىدەدە راز دەست و بەدەرى مۇسەۋە پىش دروستكارىمىز

الورق بۇرۇشە و بۇرۇدە و پىشە دەرگەس بۇرۇسى دەست و بۇرۇسى ئاۋىلبارلىش دەست

الطيف خىرو چاكو دەكەت مەرمە مەدەكاسى مە بۇرۇ شىۋەى تەنىنى كە مە خەيالى مەدەدا ناپەت، ورو درشتى
ھەموو شىنك دەرائىت و ھەجر لى و رانەت

الخمير رانبارى ھەبە لە بارەى شە شارلوۋە كەنە ھەروەك ئاشكاراكان

المنج دەرگەى ھەرىكە كاسى مولدە رەھمەت و بۇرۇسى خۇى دەكەنە ھە بۇ شەنەك كە مە رانەت و ھەكەنى خۇى بە
شاپەنى دەرائەت

الضيم رانبارى ھەموو شىنكى ئاشكارا شارلوۋە رانەت و رانەتوۋە دەگىتە ھە دەرائەت و ھە شىنك شارلوۋە بىبە لە

البر خىرو مەھمەدى بۇرۇدە ھەروە ھەبە مۇ پەيماسى خۇى، چارپۇشى لە مەدەكاسى دەكەت و پارىرگەى
لەندەكەت و سەرى دەھەت، ھەكەى كەمى لىۋەدەگىتە مۇ رىاد دەكەت

الحكيم شەكەل لە جىنگەى خۇى دەرائەت و ھەلە ناكەت لە ھەج شىنك

الحكم ھەكەم دەكەت لە مەور مەدەكاسى مە دەرپەروەى سەم لە كەس ناكەت و فەرائى دەرپەروە مۇ ھەروەى شىنك
ھەكەمكە لە مەور مەدەكاسى

الشكر مەدەمى ئەۋە دەكەت كە گەزەپەلىنى ئەۋ دەكە، پاداشتى چاكو دەدەنە ھەگەر كەمىش مەت، پاداشتى
سوپاسگەزەرى لەسەر بىھەمەكان دەدەنە بە رىدەكەسى لە دىيادە پاداشتى بۇرۇسى

الشكور شوكرى مەدەكاسى مە پەشت، ھەلام دەدەنە ھە عىيادەتە كاسى لىۋەدەگىتە بە كىرەدەى كەم بەدە
پادەدار دەئەت و پاداشتى رەدەدەگىتە

الخمير ھەۋە لە ئاۋ و سىفەت و رانەت كىرەدە كائىدا مەبىن سەور، ھەموو جۈلەى دروستكاروۋە كائىبى لە ھەروەى.

الحبيب ھەروەى ھەروە رەزى و پەروەبە لە رەوى و ئاسمانە كەد.

المولى مەۋەروەى راگەتوۋە و پەش و پەداى ئىمادەنە

الهميد سوپاس دەگەتە بۇ ئاۋ و سىفەت و كارەكاسى مە تەنىنى و ئاشكارا، لە خۇشى و ماخۇشەيدا، ھەر ئەۋ شاپەنى
شوكرى سوپاسە ھەروەى سەفەتى كەمالە

المولى پەروەدگار و پادشاۋ گەروە سەرھەرى ئىمادەنە

المصير ھەركە سىنكى بۇتە سەرى دەھەت، كەسەك ئەۋ سەرى دەھەت كەس ئانۋانەت زىرەستەى نكەت و كەسەكەش ئەۋ
زىرى دەھەت كەس دەئەت سەرى دەھەت

السمع ھەموو شىنك دەئەستە ھە چەدە مەدەت، ئاشكارا بىتە بار شارلوۋە، ھەر دەمگەكە بىتە گەروە بە بار مەروە
ۋەلامى داۋاگە بىبە كاسى دەدەنە

المصير ھەموو شىنكى مەۋەروە گەروە بىتە بار مەروە دەئەستە

الشهيد چاۋدەرە مە سەر دروستكاروۋە كائىبەۋە، شاپەنى تەبەلى و دادەروەى خۇتەنى و شاپەنى رانەتوۋەى
تەمادەنە و بىھەمەنە و فەشەنەكە.

الرفيع ئاگادارى مەدەكاسەى، نەگەى مە كىرەدە كائىبە، چاۋنەكەندە و بىارى دىش نەگادە

الرفيع مە بەرەبە ئەگەل مەدەكەندە لەسەر خۇبە لە كارەكەندە، مەدەى لەسەر خۇبە دەئەت و مەروەى
مەدەكاسى لە تەۋەندە بىبە داۋاپان ئىناكەت

القريب مەركە لە مەدەكەبەۋە مە رەزى و دەسەلاتى خۇى، مە رەھمەت و سەرھەستى مەسلمان ئەگەل ئەۋەشدا لە
سەروەى ھەرى خۇبەنى و نەكەل مە دروستكاروۋە كائىبەت

الحبيب دەرگەى داۋاى داۋاكان و رەدەگىتە مە شىۋەى ھەكەمەت و رانبارى خۇى دەروەت

الغنى بۇرۇسى مەدەكاسى دەدەنە پارىرگەى لە كىرەدەى مەدەكاسى دەسە مە مە كەمەكەسى

الخمير ھەموو پەداۋىشى مەۋە و شەھەرى مەدەكاسى دەرپەروە و مەھەسەبەى دەكەت لەسەر كىرەدە كائىبە

المومن شاپەنى رانەتوۋەى پەھەمەنە دەدەت و ئەگە مەسەر رانەتوۋەى دروست دەكەت، ھەموو ھەمەبەتە لە دىيادە
فەمەندە ئەۋ دەپەھەت، تەمادەنە دەرپەروە ئەۋە كە بۇرۇپان لى ناكەت و سەرپان مەدەت و ناپەشەستەت

روز نه خستیده و نعمه زینهار و چاکه سواره بهر مهر نهاده گامی
 پاکه و نیگه زده و گامی بهای مهیو به بها حیر و چاکیت و در ده گریه که نه خه لال کرانیت
 شبنهای نه دهن و دل کا دانات و در میان مو به راه و دنیب و شیفاش تنها لای نهوه
 پاریز گاری نه سمد و کرده و گامی ده کت نه به رحمنی حوی و پاریز گاری نه دروست فکر و گامی ده کات نه
 ده سه لاتی حوی

الخلاص وانتهى فنهوه به روز به گام، به روزه و م شروع به گام

المصور شیو زی دروسنگر ۵۰۰۳۳ دیپاری کردوہ بہ راسنہو جیکمہنہ مارہ می حوی

الغرض له ما و مسعت و رور گوره په موب همو دروسنکړاوه کار ده بخت نه گوره ی برابر و همو نه و نه و گوره بر سر

۱۰۰ راله به سحر همو و شمسکد و ده بیای زینت و ناگاداری نی

الخباز هم مو شنفک به وستی نهوه، دروستکاره کار له ژیر دهستی نهوس، به هه مانی نهو ده ژیر، قهه دهوی

سفری بکوه، همدار هرگز رس کارهای له گز بکات سرای ده دات و بختی ده شکمب

الحسن حارثی شامی، گوچید باگ، رشتی ناوا، شامی ناو، دکه باخشنو، سورہ

البریت ده میباید له پاشنه و جوړومی موږ به وړه، هه موږ شینک ده گریبه وه نو نه وېزای به ماس. ځاوه ده کاسان

تذکرہ ہمارے یہی دور جو بہ نسبت ماضیہ لہ گیل درویشنگراؤ کا ابتدا ہے کتاب، ہیچ بہ شمار نہیں آتا۔

است مانای حاوہ سریم ده دهگه به بیت و نه راز او دی (صک) به هفتوزده

السلام سلامنه به همون که موکرمهال له رتو بارو سوههتو کرده و کیندا هه موو ناشیم دیمو قدامت نام

تاکو ته بهای و حکمت، ره چمن، ناشکره و داریه، رنگی جان رهون ده کانه به به مانده کاس به به نوده

Journal of Management Inquiry 20(6) 789–804
© The Author(s) 2011
Reprints and permissions:
<http://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav>

نیوہ و ہرہ میریت و ہا (الرحمن) سیماسی (الرحمن) ی نیوہ و ہرہ میریت و ہا

وهك سيفهتی (الاستواء) دوی (المستوي) لیوه ودریاگیریت، سینه م : کرداره کانی خوی گوره ناویکیان لیوه ودریاگیریت که له قورئان وسونه تدا نه هاتیت، وهك کرداری (الغضب) ناوتریت به کنگ له ناوه کانی خوی گوره (الغضب) ه، به لام سیفه نه کانی خوی گوره له کرداره کانبه وه ودره گیریت، وهك سیفه تی (الغضب) بؤ خوی گوره بریار دده یی، چوکه (العصب) کرده وه کانی خوی گوره یه .

۱۳ **باوه رهینان به فریشته کان واتای چییه؟** باوه رهینانی ته واو به بووونیان و خوی گوره دروستی کردوون بؤ عید دت کردن و به جبهیتانی فرمانه کانی **عَسَاءُ مُكْرَمُونَ** لَا يَسْفُوهُ بِالْقَوْلِ وَهُم بِمَكْرَمِهِمُ الْأَسَاءُ ۲۷ واته: (فریشته کان) به بنده ی ریزدارن وگوپرایلی فرمانی خوا - هس وله قسه دا پیشی ناگون ونه وان به فرمانه کانی خوا کارده کن باوه رهینان به فریشته کان چه دشتیک له حق ده گیریت ۱- باوه رهینان به بوونیان. ۲- باوه رهینان به که ساسکان که ناویان ده زانیس وهك (جبریل) ۳- بریوانوون به و سیفه ته یان که ده زانیس وهك نه وهی له قه باره دا گوره دن. ۴- بریوانوون به تاییه تمه بدیتی کاری مه ندیکیان وهك (ملك الموت).

۱۴ **قورئان چییه؟** ونه ی خودایه، خویندنه وهی عیاده ته، له وه هاتووه و بؤ لای نه و ده گهریته وه، خوی گوره به وشه و دهنگ گوزارشتی کردووه، جویره نیل لیتی بیستووه و به پیغه مبه ری **سُبْحَانَكَ** گه دسووه، هه موو کتنبه ناسمانیه کان ونه ی خودان.

۱۵ **نایا له بهر قورئان و له فرموده کانی پیغه مبه ر **سُبْحَانَكَ** بهینین؟** نه خیر، چونکه خوی گوره له قورئاندا فرمانی کردووه که فرموده ودریگیرینو کاری پی بکین **وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْهَوْا** (نحس) واته: نه وهی پیغه مبه ر **سُبْحَانَكَ** بؤی هینان بیکه ن، ونه وهشی به هس لیده کات وازی لی بهینن. فرموده رافه ی قورئان ده کات، **تَقْرِيكَ** له ورده کاری شه بیعت نازانریت گهر فرموده نه بیت، وهك نوپژ کردن، پیغه مبه ر **سُبْحَانَكَ** ده فرمویت: **وَبَشِّرِ الصَّالِحِينَ الَّذِينَ إِذَا أُتُوا بِالسَّلَامِ سَلَامُ فَإِنَّهُمْ كَانُوا خَالِقِينَ** (نور) واته: من قورئانم بؤ هاتووه وهروده ها نه وهشی وهکو نه وه (که مه به ست پینی فرموده یه) له گه لیدا بؤم هاتووه، نه گهری نه وه مه به کابرایه کی ورگ تیر له سه ر قه به هه کی دانیشیت وبلیت، ته بها قورئان وهرگر، نه وهی عودا حه لاله حه لالی کن، نه وهشی له ودا حه رامه حه رامی بکن .

۱۶ **باوه رهینان به پیغه مبه ران واتای چییه؟** باوه رهینانی ته واو به وهی که خودا بؤ هر نومه تیک پیغه مبه ریکی درووه له خویان، باگیان ده کات بؤ په رستی خودای تاک و ته نها، هه روه ها باوه به بوور به عیری خودا، باوه بریوون نه وهی که هه موویان راستو راستگون، بریوپیکراون، ریشبشاده ر، به ریزن، پاکن، هیدایه تدر او هیدایه ت ده رن، په یامه کیان گه یاندووه، باشتیرین خه لکن و پاربروون له وهی هاوه ل بؤ خودا په یدا بکن هه ر له مندالییه وه تا مردن.

۱۷ **جوره کانی شه فاعه ت له رۆژی قیامه تدا چه دنن؟** گه وره تریبیان (الشفاعه العظمی) یه، واته شه فاعه ته گه وره که، نه ویش له وه ستانی رۆژی حه شردایه دوا ی نه وهی خه لک په نجا سال چاوه پروانی ده ب دانگایی بکرن، پیغه مبه ر موحه ممه د **سُبْحَانَكَ** شه فاعه ت لای خودا

۱. دواکردنی شفاعت دهیب له که سبکی زیندوو بیت، چوکه مردوو داوای زیندووی گوئی
ئی نییه، خوای گوره دهه رمویت: «رَدْعُوهُ لَا تَسْمَعُوْا دَعْوَهٗ كُفْرًا وَّ تُوَسِّعُوْا مَآ سَخَّكُمُ اللّٰهُ
(الفجر: ۱۶). واته: (گه دوایار له مردووان) لی بکن گوییان لیقان نییه، نه گه گوییان لیقان
بیت دواکاقتان - ناتوان - حبه جی بکن، نه ی چون دوا له مردوو ده کریت له کاتیکدا نه و
خوی پیویستی به دوعای رسدووانه، چونکه کردهوی ته و او بووه و ته نها تووشی حیر
ده بیت له رنگای دوعاو چاکه ی تره وه، پیغه مبه ر ^{سوره} دهه رمویت: «وَمَا سَلَاحُکُمْ فِیْهَا فَعَمَّ
عَمَدَهُمْ لَا مِنْ لَّآلٍ صَدُوْهُ» عَمَدٌ سَمْعٌ یَّهٗ وَ یُؤَدِّیْ صَیْحٌ یَدْعُوْهُ (مسل) واته: که مرف مرد
کرده وه و چاکه ی نامینیت له سی شت نه بیت: خیریکی به رده وام، زانستیک سوودی پی
بگه به ننت، یان کوریکسی سالم دوعای بکات.

۱۹. **جُورده کانی (توسل)** چپس؟ یہ کہم: رھوایہو جائیزہ کہ سی جُورن: ۱۔ (توسل) بہناو سیفہ تہ کانی خودا بو لای خودا ۲۔ (توسل) یو لای خودا بہ کردہ وہی چاکہ، وہ کہ بہ سہرھاتی سی کہ سی نہ شکہ وتہ کہ ۳۔ (توسل) بو لای خودا بہ دوعای موسلمانہی چاکہ نیندوو کہ گومان وایہ دوعای گراہیت.

۲۰. واتای باوه پهنیا به نژدی دوايي چييه؟ باوه پي ته و او به و هی که روو ده دات نه مش
نژد شت له خو ده گريت وهك باوه پيوون به مردن و سزای قه برو نيعمه تي قه بر، نه فخي
صور، وه ستاني روژی قيامهت، بلاو كرده و هی نامه ی كرده وه كان، داناني ته رازوو، پردی
سیرات، چه وز، شه ماعت، دواتریش یو به هشت و دوزه خ.

۲۲ گہرہ ترین فبتہ وہ لا حبیبہ کہ بہ سہر خالگی دیت؟ پیغمبر ﷺ دہ فرمویت: «مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى قِيَامَةِ نَسْعَةِ أَمْرِ أَكْثَرُ مِنَ الذَّحْرِ» (مسلم) واتہ: لہ نادم تا قیامت لہ فبتہ ی دہ حال گہرہ ترو خرابتر تہیہ.

دهجال نادميه له ناخر زه ماندا ديتو له نيتو چاوانی نووسراوه (ك ف ر) هه موو
موسلماننك ده بخوسبته وه، چاويكي كويزه - لای راستی - وهك ترئ هه لتوقيوه، له
سهره تادا وهك پدوچاك خوی نیشان دهدات، دواتر ئيديعاي پيغه مبهرايه تی و دواتر
خواهه تی دهكات.

بانگی خەلکی دەکات بو باوەڕهێنان پێی، دواى ئەوەی بە درۆی دەخەنەووە ئەویش دەپوات و پارە و مائارى دوی دەحال دەکەوێت و بەبێ سامان دەمێنەووە، دواتر دەچێت بۆ لای قەومیکى ترو بانگیار دەکات و باوەڕی پێدەهێنر و ئەویش فەرمان بە ئاسمان دەکات باران دەبارێت و فەرمان بە زەوی دەکات گيا دەروێشێت، کاتێک دێت ئاوی ئاگرى لەگەڵداوە و ئاوەکەى ئاگرە و ئاگرەکەى ئاویکی ساردە، حا لە سەر هەموو موسلمانێک پێویستە پەنا بگرێت بە خودا لە دوی هەموو نوێژێک - دوعایەکی سوننەت هەیه که لە دواى تەحیات دەخوێنێت لەبارەبووە - هەروەها سەرەتای سورەتى (الکەف) بخوێنێت هەركات بێنى و لە زەمانى ئەودا بوو، هەروەها هەولێ خۆلادان بەدات بۆ ئەوەی لە هێتەى ئەدوور بێت، پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: «مَنْ سَمِعَ مِنْ رَجُلٍ قِيلَ لَهُ: يَا لَكَ بِرَحْمَتِهِ وَهُوَ يَحْسِبُ أَنَّهُ مُؤْمِنٌ فَمَسَعَهُ مَقَامُ يَنْفَعُ بِهِ مِنْ شَهْتٍ أَوْ دَرٍّ، وَاتَّهَمَ هَرَكَةً نَاسِي هَاتِفِي دَعَالِي بَيْسَتِ مَا حَوَى لِي لَادَاتِ، سَوَيْتُ بِهِ خَوَاكُ سَابِيكَ دَعَجَ بِي لَآي - رەنگە بۆ شەڕکردن بێت - وادەران ئیماندارن، بەلام شوێنى دەکەون بە هۆی ئە، هەموو گومان و شوبهانهى که هەیهتى.

(چل) رۆژ لەسەر رەوید دەمێنێتەووە، رۆژی یەكەمى بە سائێک، دووهمى بە مانگێک، سێهەمى هەفتەیهكە و رۆژەکانى تری وەك رۆژی ئاسایی وان، هەموو شارو حیگایەكیش دەگەرێت حگە لە مەككە و مەدینه نەبێت. دواى ئەوە عیسا دادەبەزێت و دەیکوژێت

۲۳ **ئایا بەهەشت و دۆرەج نێستا هەن؟** بەلێ، خواى گەورە دروستى کردوون پێش دروستى کردنى مرۆف لەناویش باج و دەمێنێن، خواى گەورە هەندێک خەلکی دروست کردووە بۆ بەهەشت بە رحیمی خۆی و هەندیکیشی دروست کردووە بۆ دۆرەج بە دادوەرى خۆی، هەموانیشت ئاسانکاریی بو - هەکرێن بۆ ئەوەی بۆی دروستکراوە.

۲۴ **باوەڕپوون بە قەدەر و - ی چیه؟** باوەڕی تەواو بەوەی که هەموو خێرو خراپەیهك تەنها پە ویستی خودا روو دەدات - ئەوەی خودا بیهوێت دەیکات، پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: «لَوْ أَنَّ اللَّهَ عَذَّبَ كُلَّ سَمَوِيَةٍ مِنْ رُضَةٍ عَذَّبَهُ وَهُوَ عِزُّ ضَمِيرِ اللَّهِ، وَلَوْ رَحِمَهُ كَانَتْ رَحْمَتُهُ حَيْزَ اللَّهِ مِنْ أَعْمَالِهِ، وَلَوْ نَفَقَتْ مِثْرَ حَبِّ هَبْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا فَسَدَ مِنْهُ شَيْءٌ حَتَّى تُؤْمِنَ بِقُدْرِهِ وَتَعْلَمَ أَنَّ مَا ضَرَبَ لَهُ يَضْرُقُ لِيُخْطِئَ، وَأَنَّ مَا أَضْرَكَ لَهُ يَضْرُقُ لِيُصِيبَ وَتُؤْمِنَ عَلَى عِزِّهِ هَذَا حَبَّتُ اشْرَ » (احمد و ابوداود) واتە: ئەگەر خودا ئەشكەنجەى هەموو خەلکی ئاسمانەکان و زەوی بەدات دەتوانێت بەبێ ئەوەی ستمی لى کردبێت، ئەگەر بەزەبى پێياندا بێتەووە، چاکترە بۆیان لە کردەوێکانى خۆیان، ئەگەر بە قەد شاخی ئوچود ئالتور بەدیت لە رێى خوادا، لێى وەرناگرێت هەتا باوەر بە قەدەر نەهێنیت و بزائیت ئەوەی که تووشى بوووە هەر تووشت دەبوو ئەوەشى تووشت، بوووە قەت تووشت نەدەبوو، ئەگەر باوەر پەمە نەبێت کاتێک دەمریت دەچیتە ئاو ئاگرەووە.

باوەڕهێنان بە قەدەر چو شت دەگرێتەووە: ۱- باوەڕپوون بەوەی که خواى گەورە وردو درشتی هەموو شتیکی راسووە. ۲- باوەڕپوون بەوەی که خواى گەورە نووسبوێتى لە (لوح المحفوظ)دا، پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: «كَتَبَ اللَّهُ مَقْدِيرَ خَلْقِ كُلِّ أَحَدٍ سَمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مُحْسِنٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ» (مسلم و ترمذی) خواى گەورە ئەندازەى دروستکراوەکانى نووسبووە لە (لوح المحفوظ)دا (۵۰) هەزار سال پێش دروستکردنى زەوی و ئاسمانەکان. ۳- ویستی خواى گەورە

دینه دی و هیچ شتیک توانای گه راندنه وهی نییه، نه وهی بیهویتی ده بیته و نه وهی نهیهویتی نابیت. ۴- تنها خودا همه مو شته کانی دروست کردوه و غهیری خوی دروستکاری نه وه.

۲۵ **نایا خهک تواناو نیرده؟ راسته قینه یان ههیه؟** بهلن خه لکی ویست و نیراده و توانای هه لزار دبیان ههیه، به لام نه مانهش له ویستی خودا ده رناچن، خودا ده فرمویت: «وَمَا تَشَاءُ إِلَّا أَنْ أَرْشَاءَ اللَّهُ... لَكُمْ» و پیغه مبه ریش ﷺ ده فرمویت: «عَمَلُ كُلِّ مُبْسِرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ» (منقوله) واته: کرده وه «که»، هه رکهس یارمه تی ده دریت بۆ نه وهی که بۆی دروست کراوه. خوای گه ورهش عه و چاوو گونی پی به خشوین بۆ نه وهی چاک و خراپ حیا بکهینه وه، نایا هیچ کهسکی عاقل ههیه دزیی نکات و بلن له قه ده ردا خوا له سه ری نووسیووم؟ نه گه ر واش بلیت حهک پاساوی دزیی نازان سزا ده دریت و پیی ده لئین: خوای گه وره سزاشی له سه ر بوسیوی، قه ده رکردن به پاساوی خراپه حائیز نییه و به درو حسته وهی قورئانه، خودا ده فرمویت: «سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْلَا إِلهٌ مَا أَشْرَكُوا... بَلْ لَا حِزْمَ لَنَا بِهِ... كَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا...» (الانعام: ۱۶۸) واته: نه وانهی که هاوه ل بۆ خودا داده بین ده لئین نه گه ر خودا ویستی له سه ر بوايه ئیمه هاوه لمان بۆ دانه ده نا، هه روه ها بابو باپیرانی شمان هاوه لی ده ده نا بۆ خودا... به و شیوهیه نه وانهی پیش نه وانیش پیغه مبه رانیان به درو خسته وه.

۲۶ **نیحسان چیه؟ پیغه مبه ر ﷺ له وه لانی نه وهی لئیان پرسی نیحسان چیه؟** فرمووی: «أَنْ تَعُدَّ لَهُ كَلْبًا... تَرَاهُ... فَإِنَّكَ لَا تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ» (مسلم) واته: (خودا به رستی وه که نه وهی که ده بیینی، نه گه ر نه بیینی نه و تو ده بیینی).

۲۷ **به شه کانی به کخو به رستی چه ندن؟** به شه کانی به کخو به رستی سی به شن: ۱- به کخو به رستی له به روه رگا ریتیدا نه وهش باوه ر به وهی تنها خودا دروستکه رو رۆزیده رو مرینه رو ژینه ره و... هتد، نه م جو ره کافره کار پیش هاتنی پیغه مبه ر ﷺ باوه ریان پیی هه بوو. ۲- به کخو به رستی به به رستر اویتیدا به رستنی تنها خودا و نو بۆ و رۆژوو و نه ز و خیر تنها بۆ نه و بیت. هتد، بۆ به دیه یانی نه م خاله پیغه مبه ران و کتیه کانی نیردراون. ۳- به کخو به رستی له ناو سیفه ته کانی خودا، نه وهش باوه ر بوونه به وهی که خوای گه وره و پیغه مبه ره که ی له و سیفات دیارییان کردوه بۆ خودا به ی گورینی ده قه کانی و وازه یان له باوه ر بوور پیی یان شو به اندن له سیفه نه کانی دا.

۲۸ **وهلی کتیه؟** باوه ر دای چاک ی به ته قوايه، خوای گه وره ده فرمویت: «أَلَا إِنَّكُم تَقُولُونَ لَوْلَا إِلهٌ مَا أَشْرَكُوا...» (سوره نمل: ۶۲-۶۳) واته: ناگادار و هوشیاران که دۆسته کانی خودا له دوا بۆژدا هیچ ترس و بیمکیان له سه ر نه و دل زویر و حهفه تباریش دس، نه وانه نه و که سانه که باوه ری ته وایان هیتاوه و خوشیان ده پارینن (له قه ده عه کراوه کانی خودا)، و پیغه مبه ر ﷺ ده فرمویت: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ...» (سوره نمل: ۶۲-۶۳) واته: «ای به گرو پشتگیریی من خوای گه وره یه و پیاو چاکانی باوه ردارانه».

۲۹ **چی له سه ر ئیمه پنیوسه به رامبه ر هاوه لانی پیغه مبه ر ﷺ؟** نه وهی له سه رمانه خو شمان بوو و داوای نه وه بکهیر خودا لئیان ره رای بیت به و تنی - ﷺ - و ته و ده رومان پاک بیت به رامبه ریان، باسکردنی چه که گانیان، باس نه کردنی نه و هیتانهی له نیوان خو یاندا روویداوه،

قابیلی هه له بوور، به لاه هه و لیا نداه هه ق بیکن، نه وانه ی هه قیان بیکاهه دوو پاداشتیان هه بو نه وانه ی نه یار بیکاهه به ک پاداشت و هه له که ی خوا لیتی خوش ده بیت، نه و نه ده چاکه یان هه به که هه له ک بیان بتویننه وه، نه وانش چاک و چاکتریان هه به، باشترینیان ده که سه که به به م شتو به ریز بوون (نه بو به کر، عومه، عوسمان، عهلی، ته لحه، زوبیر، عه بدو پره حماني کوری عه وف، سه عدی کوری نه بی وه ققاص، سه عیدی کوری زهید، دوا یی نه بو عه به یده ی حه ررح، دوا یی کوچه ریه کان - موهاجرین - به گشتی، دوا یی نه وانه ی به شداری به دریان کرد له موهاجرین و نه نسا ر دوا یی نه نسا ر، دوا یی هاوه لانی تر)، پیغه مبه ر علیه السلام ده فهرمویت: «لَا تَسْرِقْ مِنْهُ يَسْرِقُ بِيَدِهِ تَوَلَّى حَذَكُهُ تَقُوْشُ خَيْرٌ مِنْ دَهْرٍ مُدَّ اُخْرَهُ وَلَا تُصِيفْ» (منقوب، واته: حه یی به هاوه لانه مه دن، سویند به حوا نه گه ریه کی له ئیوه به قه د نو حود نالتون به خشی به قه د مشتکی نه وان، به لکو بیو مشتی نه وان خیری ناگات، هه روه ها ده فهرمویت: «مَنْ سَرَقَ مِنْ عِبَادِيْ فَقَدْ سَرَقَ مِنْ عِبَادِيْ عَزَائِدِ» (الصهری) واته: هه رکه س جوینی دا به هاوه لانه به هه رته ی خوداو فریشته کان و خه لکی لی بیت.

۲۰ **نایا زیاده رویی بکه یی له پیاوه لدانی پیغه مبه ر علیه السلام له و نه ندازه به زیاتر که خوا پتی به خشیوه؟** گومانی تید بیه که پیغه مبه ر علیه السلام به پرتترین و باشترین که سه له دو بیادا، به لاه ناتوانین زیاده رویی بکه یی له وه سف کردن و پیاوه لدانییدا وه ک گاواره کان کردیان له وه سفی پیغه مبه ر عیسه سه لامی خوی لیبیت، چونکه نه می کردوه له و کاره، پیغه مبه ر علیه السلام ده فهرمویت: «لَا تُصْرِفْ كَذَا تُصْرِفُ مِنْ مَرْيَةِ فَبُنَا عَنْهُ فَقَوُّوا عِنْدَهُ وَرَسُولُهُ» (صهری) واته: زیاد مه یوز به وه سف کردنی مندا وه ک گاواره کان کردیان ده ریا ره ی عیسا ی کوری مه ریه م، من به یده ی خوام ئیوه ش بلین: به نده و پیغه مبه ری خودا.

۲۱ **نایا نه ملی کیتاب نه نندارن؟** گاوو جوله که و شوینکه وتوانی ناینه کانی تر بییاوه پین هه تا نه گه ر شوین نایسک بکه ون که له بنه رته دا راست بووه، هه رکه س واز له ناینه که ی خوی نه هینیت دوا یی هاتنی پیغه مبه ر موحه مبه د علیه السلام و موسلمان نه بیت، بییاوه ریه علیه السلام ده فهرمویت: «لَا تَسْرِقْ مِنْهُ يَسْرِقُ بِيَدِهِ تَوَلَّى حَذَكُهُ تَقُوْشُ خَيْرٌ مِنْ دَهْرٍ مُدَّ اُخْرَهُ وَلَا تُصِيفْ» (العمار ۸۵) واته: خوی گه وره جگه له ئیسلام نایبکی بر له که س قه یول ناگات، نه گه ر موسلمان باوه ری وانه بوو که بییاوه پین یان شکی هه وو به وه ی نایا نه و دینه ی - ئیستا - له سه رینی به تاله نه و له ئیسلام ده رده چیت، چوکه رری به بووه به وه ی که خوداو پیغه مبه ره که ی به بییاوه ری داناو، خوی گه وره ده فهرمویت: «مَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنْ لَأْخَرِ قُلْتُ مُؤْمِنٌ» (مود ۱۷) واته: هه رکه س باوه ری پی نه هینا له ده سته و تاقمی خه لکی ده چینه ناگه روه، پیغه مبه ر علیه السلام ده فهرمویت: «وَالَّذِي نَفْسِيْ بِيَدِهِ لَا يَسْمَعُ فِيْ حُدٍّ مِنْ هَذِهِ لَأَمَةٍ وَلَا يَهُودِيٍّ وَلَا نَصْرَانِيٍّ ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِيْ وَلَا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الدَّارِ» (مسلم) واته: سویند به وه ی نه نفسی منی به ده سته هه رکه سینک هاتنی من سیسینت له م نوممه ته و جوله که و گاوو باوه ریم پینه هینیت ده بیت خه لکی دوزه خ.

۲۲ **نایا دروسته سته له بییاوه پ بکرت؟** دادگه ری واجیه علیه السلام الله تائمر بالعدل وَالْإِحْسَانِ (النحل ۹۰) واته: خوی گه وره فه رمان به دادگه ری و چاکه کردن ده کات، سته مکر دنیش حه رامه، له مه رموده ی قودسیدا خوی گه وره ده فهرمویت: «وَلِيْ خَرْمَتْ

هو اسماء الله الحسنى هو حسنة وهو طيبة له قلب حبيب

۳۳ پیدعه چیب^۶ نیس ره جاب ده لیت: نه وهی له دیندا دروست کراوه و زیادکراوه و

۳۴. آیا بیداری حسنه له ناپیدا هېه؟ قورتان فرموده زه می بیداره ده که ن

ثیمامی مالیک له واتیای بیدعه دا ده لیت: هرکس له دیندا دایغی راویک دروست بکات و

هه نديك فرموده من به باشه باسي بيده دهگه. به لام ته نها به واتا زمانه وانبيكه

دابوو بۆ کردنی و خوشی سى شهو به حتماعت کردی و دواى وارى لى هئا له ترسى نهوى فهرر بکریب، دواتر خهلیفه عومەر خه لکی کۆکرده وه کردی به سوننهت.

۲۵ جۆره کانی دوو پووێ چهندن؟ دوو جۆر. ۱- له بیروناوه ردا (گه وره) نه وهش به جۆرێکه که به ناشکر حوی به موسلمان بيشان بدات وله ناخه وه بى بپوا بىت، نه مهش خاوه نه که ی له ئیسلام دهرده کات. نه گهر هه رکهس به و شپۆه یه بمریت به بیئاوه رى دهرمهیت، خواى گه وره ده فهرمویت: **إِنْ أَلْتَمِعْتُمْ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ** (البقره ۱۴۵) واته: دوو پوووه کان له جینی ژێره وه ی دۆزه خن.

له سغه ته کانی دوو پوووه کان ده یانه ویت خواى گه وره و نیمانداران بخه له تینس، گالته به نیمانداران ده کهن، پشتگیرى بیئاوه ر ده کهر دژى موسلمانان، چاکه کانی خویان بۆ به رزه وه ندیى بنیاییه.

۲- دوو پووێ له کهره وه دا (بچوک): که حاوه نه که ی ماوه رداره، نه لام ترسى نه وه ی لى ده کزیت سه ریکشیت بۆ دوو پووێ گه وره، نه گهر خاوه نه که ی ته و به نه کات، حاوه نی نه م جۆرهش چه ند سغه تیکى هه یه: دۆزه، په یمان شکینه، زیاده رپه و ی له دوو به ره کیدا ده کات، په یمان داته سه ر، خیانت له نه مانه ت ده کات، هه ر بۆیه هاوه لار ترسیان هه بوو له دوو پووێ کرده وه ی، ئیبنو موله یکه ده لى: (۲۰، سى) هاوه لى پیغه مبه ر **سَلَامٌ** بینی که هه موویان له دوو پووێ له نه فسی خویاندا ده ترسان.

نیراهیمی ته بی ده لیت: هه رکات وته کانم به راورد ده که م له گه ل کرده وه کانم ترسى دوو پووێ ده که و به دلم، حه سه نی به سرى ده لیت: هه رکهس له دوو پووێ بترسیت نیمانداره و هه رکهس لى بى خه م بىت دوو پوووه، نیمامى عومەر له حوزه یفه ی پرسى (خوایان لى رارى ست)، سویندت ده دم به خوا ئایا پیغه مبه ر **سَلَامٌ** ناوی منى بى نه وتى له ناو ناوی دوو پوووه کیدا؟ وتى: نه خیر، دواى تۆش نه مه به کهس نالیم.

۲۶ گه وره ترین گره چییه؟ هاوه ل په یدا کردنه بۆ خوا، خدا ده فهرمویت: **بِكَ الْفَرْكِ لَطَمٌ عَظِيمٌ** (لقم ۱۲) واته: هاوه ل په یدا کردن سته مینکی گه وره یه، کاتیک پیغه مبه ر **سَلَامٌ** لێیان پرسى چ نه و سیک زۆر گه وره یه؟ هه رمووی: نه وه به که هاوشپۆه یه ک بۆ خوا دابىیت که نه و تۆی دروست کردوه، (متفق علیه).

۲۷ جۆره کانی (الشك) هاوه ل دانان چهندن؟ دواش:

۱- گه وره: که حاوه نه که ی له ئیسلام پینی دهرده چیت و خدا لى خوش ناییت. هه تا ته و به نه کات. چوکه حه ای گه وره ده فهرمویت: **إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ مِنْ شُرَكَاءِهِ، وَتَعْرِفُ مَا دُونِ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ** (البقره ۱۸) وه: خواى گه وره له وه خوش ناییت هاوه لى بۆ داسریت، نه لام حگه له وه له هه مووشت خوش ده بىت، نه و جۆرهش چوار به شى هه یه: **أ- هاوه لدانان له دوعا کردن و داوا کردن** ب- هاوه لدانان له بیه تدا، وه ک نه وه ی چاکه بۆ غه یری خوا بکه یت. ج- هاوه لدانان له گۆزیا به لیدا، وه ک به قسه کردنی زانایه ک له حه لال کردنی نه وه ی خوا حه رامی کردوه وله حه رامکردنی نه وه ی خوا حه لالی کردوه. د- هاوه لدانان له خوشه و یستیدا، وه ت نه وه ی که سیکت به قه دهر خوا خوشبویت.

۲. بچوک: ئەمەش خاوەنەکی لە ئىسلام دەرفاچیت کە دوو بەشە: **بەکەم**: ئاشکرا: کە لەوتندا روو دەدات وەك: سوپىدەم رىس بە غەیری خودا یان بلىی ئەگەر خودا و تو حەز بکەن، یان بلى: ئەگەر خودا و فلاں کەس نەبۆنايە، یان لەکرده وەدا وەك: لە دەست کردی ئەلقە و پەت بۆ پاراستن ولادای بە لا وناپە حەتیەکان، یان نوشتە و نال هەلواسین لە ترسی چاوپیس، بە شووم رابیی گبەنە یان و نالێدەو شوین و ماوو. هتد. **دروەم**: شاراوە: وەك لە ئیەتدا روو دەدات، نموونەى پیا کردن.

۲۸. **جیاوازی نێوان هاوهدانانی گەرەم و بچوک چییە؟** حیاوارییەکانیان هاوهدانانی گەرەم خاوەنەکی بە کافر لە قەلەم دەدەیت و لە قیامەتدا بە هەتا هەتایی لە ئاگریدا دەمیتێتەو، بەلام هاوهدانانی بچوک خاوەنەکی موسلمانەو بە هەتا هەتایی لە ئاگریدا نامیتێتەو، هەرەها هاوهدانانی گەرەم هەموو کردەو چاکەکان بەتال دەکاتەو، بەلام بچوک تەنها ئەو کردەوی لەگەڵیدا بوو، بەلام حیاواریی هەیه لە نارهی ئەوێ نایا هاوهدانانی بچوک بەبێ تەوبە بلىی خوێش دەبێت وەك گوناھە گەرەکان یان تەنها بە تەوبە وەك هاوهدانانی گەرەم بلىی خوێش دەبێت، لە هەردوو حالەتەكەدا شتەكە رور ترسناکە

۲۹. **ئایا پێگا هەیه بۆخۆپاراستن لە هاوهدانانی بچوک، یان کەفەرەتی هەیه دواى پوودانی؟** بەلى، خۆپاراستن لە ریا کردن ئەوێ بە کە نیهت بۆ خودا بێت، بۆ شتىکی کەمیشی بە دوعا کردن، پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: «يَا لَيْسَ تَقُولُ هَذَا شَرُّكَ فَإِنَّهُ خُفِيَ مِنْ دَيْبٍ نَسَلٍ فَمَنْ يَكْفِ نَفْسَهُ هُوَ خُفِيَ مِنْ دَيْبٍ اسْمُهُ رَسُولُ اللَّهِ قُلْ قُولُوا: اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ تُشْرِكَ بَكَ شَيْئًا نَعْنَهُ وَنَسْتَعِذُّ بِكَ لَا نَعْنَهُ». (احمد واته: هاوهدانانی بچوک - ریا - خۆتانی لى بپارێزد - هەرچەندە لە تەپەى پێى میروولە شاراوەترە، وتیان: ئەى چۆن خۆمانى لى بپارێزین کە ئەوەندە شاراوەیه ئەى پێغەمبەرى خودا ﷺ؟ فەرمووی: "بلىن: خودایە ئێمە پەنا دەگڕین بە تەكە هاوهدانە بۆ پەیدا بکەین بە ئاگایی خۆمان، داواى لیخۆشسوونت لێدەکەین لەوێ کە ئاگادار نین، بەلام بۆ کەفەرەتی سوپىدە خواردن بە غەیری خودا، پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: «مَنْ خَلَعَ ثَلَاثَ وَفَعَزَ مِثْقَالَ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهَ» (متو عسە) واته: هەرکەس سوپىدە بە لات و عورا خوارد با بلىت: (لا اله الا الله) هەرەها بۆ کەفەرەتی بەشووم رابى، پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: «مَنْ رَدَّ الصَّيْرَةَ مِنْ حَاجَةٍ فَقَدْ أَشْرَكَ قُلْ مَا كَفَرْتُ بِكُمْ قُلْ قُلْ تَقُولُونَ لَهُمْ لَا حَيْرَ لَا حَيْرَ وَلَا خَيْرَ وَلَا صَيْرَ لَا طَيْرَ وَلَا إِلَهَ غَيْرَكَ» (احمد). واته: هەرکەس بە هوى بەشووم زانینى شتىکەو وازی لە کارەکی خۆى هێنا ئەوێ هاوهدانە بۆ خودا پەیدا کردووە. وتیان: ئەى کەفەرەتەکی چییە؟ فەرمووی: کەفەرەتەکی ئەوێ بە بلىت: خودایە هیچ حەزى بێیە جگە لە مە تو، هیچ حەزایەك بێیە جگە لەوێ تو قەرارى بدەیت، هەرەها هیچ حەزایەك نێیە جگە لە تو.

۴۰. **جۆرەکانى بێباوەرى چەندن؟ دوو جۆرە:**

- ۱- **بێباوەرى گەرەم**: لە ئىسلام خاوەنەکی دەباتە دەرەوێ کە پێیج جۆرە:
  - أ- بەدرۆخستەوێ پێغەمبەر و کتێنەکانیان. ب - باوەرێکردن لەگەڵ ئەوێ لە دڵەوێ
  - بە راستى دەزانیت. ج - گومان مەبوو. د - وەرێگرتنى هەق. ه - دوو پووی.

۴۲. بیاوه‌ری بچووت نه‌ویش وهك گوناوه گه‌وره‌كانی وهك كوشتنی موسلمان به ناهق،
 نه‌م جوړه‌ش خاوه‌نه‌كی له نیسلام ناباته دهره‌وه.

۴۱. **حوكمی نهر چپیه؟** پتغم‌مهر عليه السلام نه‌زی پی‌ باش نه‌بووه، ده‌فرمویت: «**إِنَّهُ لَا يَأْتِي بِخَيْرٍ**» (بحاری واته) هیچ خبری‌کی به‌ده‌ست نایه‌ت. نه‌مه کاتیک نه‌زره‌که تنها بۆ خودا بیت. جا نه‌گه‌ر نه‌ره‌که بۆ قه‌بریک بوو، یان پیاوچاکنیک نه‌وه حرامه‌و دروست نییه‌ که‌س نه‌و نه‌زره‌ بیاته‌ سه‌ر.

۴۲. **حوكمی چوور نو لای فالچی و قاوه‌گره‌وه چپیه؟** حرامه، نه‌گه‌ر چووه لایان بۆ نه‌وه‌ی سودمند بیت، به‌لام باوه‌ری پی‌ نه‌کردن نه‌وا چل روژ نوژی قه‌مول ناکریت، پتغم‌مهر عليه السلام ده‌فرمویت: «**مَنْ عَزَقَ نَسَاءً عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُغْنِ لَهُ صَلَاةُ رُبْعَيْنِ بَيْتُهُ**» (مسلم واته) هرکه‌س بچپته لای فالچی و برسیاری شتیکی لی بکات چل روژ نوژی لینه‌ورناگیریت، به‌لام نه‌گه‌ر باوه‌ری پیکردن نه‌وه‌ی که عیلمی غیب ده‌زانن نه‌وا بیاوه‌ر ده‌بیت، پتغم‌مهر عليه السلام ده‌فرمویت: «**مَنْ عَزَقَ زُكَاةً مَصَدَّقَةً يَفُورُ فَقَدْ كَفَرَ بِأُخْرَى عَلَى مُحَمَّدٍ**» (ابوداود واته) هرکه‌س چوور نو لای فالچی و قاوه‌گره‌وه باوه‌ری پی‌ کردن به‌وه‌ی که ده‌بلین، نه‌وا بیاوه‌ر به‌وه‌ی هاتوته خواره‌وه بۆ موحه‌مه‌د عليه السلام.

۴۳. **چ کاتیک داوکردنی باران له نه‌ستیره‌كان هاوه‌لدانانی گه‌وره یان بچووک؟** هرکه‌س پروای وایو که نه‌ستیره به‌پی‌ ویستی خوی گه‌وره کاریگه‌ری هه‌یه و بارانه‌کی دایه پال نه‌ستیره وهك بلی به‌پی‌ ویستی خوی گه‌وره نه‌وه هاوه‌لدانانی گه‌وره‌یه، به‌لام نه‌گه‌ر پی‌ وایو نه‌ستیره به‌ ویستی خوا کاریگه‌ری هه‌یه له‌سه‌ر باران و خوی گه‌وره کردویه‌تی به‌ هوکاری باران باران و له کاتی ده‌رکه‌وتنی فلان نه‌ستیره‌دا باران ده‌باریت، نه‌وه هاوه‌لدانانی بچووک، چونکه نه‌ستیره‌ی کردوه به‌ هوکار به‌پی‌ به‌لگه‌یه‌کی شه‌ری و ژیری، به‌لام داناس به‌ نیشانه‌ی هاتنی وه‌زه‌كان و نزیک بوونه‌وه‌ی باران بارین جائیزه.

۴۴. **چ نه‌رکیک هه‌یه به‌رامهر کار به‌ده‌ستی موسلمانان؟** واجبه گوێپایه‌لیان پی‌و به‌ قسه‌یان بکه‌ین له کاتی حاشی و ناخوشییدا، به‌ره‌نگاری‌بوونه‌وه‌شیان حائیر بیه نه‌گه‌ر سته‌میش بکه‌ن، دوعایان لی به‌که‌ین، وازنه‌هینین له به‌ قسه‌کردنیان، دوعای ماشوون و له‌ش ساغی و هیدایه‌تیا بۆ بکه‌س، پیمان وایت گوێپایه‌لیان به‌شیکه له گوێپایه‌لی خودای گه‌وره نه‌گه‌ر فرمان به‌ حرایه به‌که‌ن، گه‌ر فرمانیان به‌ خراپه‌ کرد حرامه به‌ قسه‌یان بکه‌ین له فرمانه‌دا، به‌لام له فرمانه‌كانی تردا واجبه به‌ قسه‌یان بکه‌ین، هرچه‌ند له تواناماندا هه‌بوو. پتغم‌مهر عليه السلام ده‌فرمویت: «**تَسْمِعُ وَتُصِغُ لِلْأَمِيرِ وَنَ ضَرْبَ ظَهْرِكَ وَاحِدَ مَلِكٍ وَتَسْمِعُ وَتُصِغُ**» (مسلم، واته) گوی ده‌گریت له نه‌میرو فرمانی به‌حی ده‌هینیت هه‌تا نه‌گه‌ر پشتت نه‌ر قامچی که‌وت و مات برا گوێپایه‌ل به‌و فرمان به‌حی به‌ینه.

۴۵. **نایا په‌واپه‌ پرسیار له حیکمه‌تی خوا بکه‌ین له نه‌می و فرمانه‌کانیدا؟** به‌لی به‌ مه‌رجیک باوه‌رکردن و به‌حیسانی فرمانی له‌سه‌ر نه‌وه‌ستاییت، به‌لکو تنها بۆ زیاتر دلایا بوور و جیکیر بوور له‌سه‌ر هه‌ق بیت، به‌لام ملکه‌چی ته‌واو و پرسیار نه‌کردن نیشانه‌ی به‌دایه‌تی راسته‌قینه و باوه‌ری نه‌واوه به‌ حیکمه‌تی خوی گه‌وره هه‌روهك هاوه‌لان وایوون.

۴۶ مه به ست له م نایه چیه **نَسَبٌ مِنْ حَسَنَةٍ فِي تَقْوَىٰ أَصْلٌ مِنْ نَيْتٍ فِي نَفْسِكَ** (المساء ۷۹) واتای (حسنه) نیعمه ته، واتای (سنه) به لای ناخوشییه و هردوکیان هر لای خوی گوره بریار دراون، چاکه و نیعمه ت ده دریت پال خودا، چونکه داویتی به بنده کی، خوی گوره خراپه شی له بهر حیکمه تیک دروست کردووه و نه حیکمه تیش هر چاکه به، که واته کرده وه گانی خوی گوره هه موو چاکن.

پیغمه مهر **دِه فَرَمَوِیت** **خَيْرُ كُنْهٍ فِي بَدَنِكَ وَشَرُّ نَيْسٍ بَنِيَّتُكَ** (مسلم، واته: خیر هه مووی له نیوان هردوو دهستی بودان و خراپه ش له تیره نییه، کرده وه گانی به بنده خودا دروستی کردوون، به لایم له هه کاتدا به بنده ش ده یاکات و لینی به پرسیاره، خوی گوره دِه فَرَمَوِیت: **لَا تُؤْمَرُ غَيْرَ عَمَلٍ وَصَدَقَ يَحْسَنُ** **فَسَيَرُ الْيَتْرَى** (اللبس ۷-۵) واته: هر که س خیر بکات و ته قوای خود بکات و باوه به نیسلام بهییت، ناسانکاری بی ده که یی بۆ گرته بهری ریگای راست و ناسان.

۴۷ **نایا ده بیت بلنی فلاه که س شه هیده؟** دیار کردنی که سیک و ناوانی به شه هید وه ک حوگمدان وایه به وهی که ده چیت به هه شته وه، ریزه وی نه هلی سونه تیش وایه که به هیچ که سیک دیار کردی نه لنین به هه شتییه یان جه هه ننه می، جگه له وهی پیغمه مهر **فَرَمَوِیت** که نه هلی به هه شته در جه هه ننه، چونکه راستی شاراو هیه و ناتوانین برانین که مرؤف له سه رچی مردووه و کرده وه گانی پینش مردن حسیت و نه تیش ته نها خودا ده یزانییت، به لایم هیواداری نه وهی که چاکه خواز بچیت به هه شته وه ترسی نه وه مان هه یه خراپه کار بچیت نه وه خ.

۴۸ **نایا دروسته به موسلمانیک دیار کردی بنباهه ره؟** دروست نییه حوگمدان به سه ر موسلمانیک دیار کردا به بنده وهی و موشریک و دووویوی، نه گه به ناشکرا به لگه ی نه وانه ی له سه ر نه بوو، رنگه کاشی تیدا نه بوو، شته شاراو ه کاشی بۆ خودا واز لیده هیتین

۴۹ **نایا دروسته به ده وهی غیری که عبه دا بسوریتته وه؟** هیچ شویتیک له سه ر زه ویدا نییه که جانیز بیت به ده ویدا بسورسته وه و ته واف بکیت جگه له که عبه ی پرؤز، هه روه ها دروست نییه هیچ شویتیک تر به وینه ی نه و مامه له بکه ی هه رچند به ریزیت، هر که س ته وافی به ده وهی شتیکی فردا کرد نه وه تاوانباره.

کردمه‌کانی دل

خوای گه‌وره دلی وهك پادشا دروست کردوه و نه‌ندامه‌کانی تری له‌ش وهك سه‌رباری نو و ان، جا هه‌رکات پادش جاک بوو سه‌ربازه‌کانیشی چاک ده‌بن، پینغه‌مه‌ر ﷺ ده‌فرمویت: «وَلِّ فِي الْحَسَدِ مُضْعَةً بِدَسْجَعٍ صَبَحَ حَسَدُكَ، وَادَّسَدَتْ فَمِنْ حَسَدِكَ لَا رَهِي قَبْتُ» (مسوق علیه)، له له‌شدا پارچه گۆشتیت هه‌یه، هه‌رکات چاک بوو هه‌موو له‌ش چاک ده‌بیت و هه‌رکات خراب بوو هه‌موو له‌ش خراب ده‌بیت، نه‌ویش دله، چونکه دل حه‌نگای ناوه‌رو ته‌قوایه و هه‌ر نه‌ویش جیگای بی‌باوه‌ری و شیرک و دوو وویییه، پینغه‌مه‌ر ﷺ ده‌فرمویت: «التَّقْوَى هَاهُنَا - وَشِيرٌ فِي صَدْرِهِ ثَلَاثُ مَرَبٍ» (مسلم) واته: نه‌هوال‌نیزه دایه، سێ جار نا‌ماژه‌ی به‌سبکی موباره‌کی خۆی ده‌کرد.

نیمانی‌ش ناوه‌ره‌س و گوشتارو کرداره، باوه‌ری دل و گوشتاری زمان، هه‌روه‌ها کرداری دل و نه‌ندامه‌کان.

دل ناوه‌ری ده‌هه‌بیت و بره‌و ده‌کات، به‌و هۆیه‌وه شه‌هادت به‌سه‌ر زماندا دیت، دوا‌ی کرده‌وه‌کانی تری د دروست ده‌بیت، وهك: خوشه‌ویستی، ترس، په‌جا، زمان زی‌کو ده‌کات و قورئان ده‌حوسیت و نه‌ندامه‌کانی سو‌جده و رو‌کوع ده‌به‌رو هه‌ر کرده‌وه‌یه‌کی تر که له‌خودا نزیک‌یا ن‌کانه‌به، چونکه وهك وتمان نه‌ندامه‌کان شو‌نیکه‌وتووێ د‌ل‌ن. هه‌ر شتیک له‌د‌ل‌دا حه‌نگه‌ر بوو ده‌ست نیشانه‌کانی له‌سه‌ر نه‌ندامه‌کانی تری له‌ش ده‌رکه‌ویت به‌هه‌ر شتیه‌یه‌ک بیت له‌شتیه‌کان.

مه‌به‌ستمان له‌ کرده‌وه‌کانی دل نه‌وانه‌یه که سه‌رچاوه‌که‌یان د‌ل‌ و په‌یوه‌ندیان به‌د‌ل‌وه هه‌یه، گه‌وره‌تره‌بیش ناوه‌ره‌هه‌تانه به‌خودای گه‌وره که له‌د‌ل‌ایه و باوه‌ره‌هه‌یان ملکه‌چی و دان پیدانان به‌شتی‌کن به‌و ناوه‌ره، نه‌مه‌جگه له‌م خوشه‌ویستی خودا که له‌د‌ل‌ی به‌نده‌دا دروست ده‌بیت هه‌روه‌ها ترسو و ره‌جا، گه‌رانه‌وه و پشت به‌ستن، ئارام‌گرتن و به‌قین و خشوع و چه‌نده‌های تر.

هه‌موو کرده‌وه‌یه‌کی دل پینچه‌وانه‌که‌ی نه‌خۆشیه‌کی د‌ل‌ه، بۆ نمونه، نه‌تپاکی د‌ژه‌که‌ی ریا‌یه، به‌قین د‌ژه‌که‌ی گومانه، خوشه‌ویستی د‌ژه‌که‌ی رق لێ‌بوونه‌وه‌یه و به‌و شتیه‌یه، جا نه‌گه‌ر چاک کردی س حۆمان پشت‌گۆی ب‌خه‌ین تاوا‌ن له‌سه‌ری که‌له‌که ده‌به‌و له‌ناوی ده‌یه‌ن، پینغه‌مه‌ر ﷺ ده‌فرمویت: «لَا تَعْنِدْ بِدُخَانٍ حَصِيَّةٍ نَحَسَتْ فِي قَلْبِهِ نَكْثَةً فَإِنَّهُ سَرِعَ وَاسْتَفْرَزَ وَنَبَضَ» «عَدَدَ رَنَدٍ فِيهِ وَنَ عَدَدَ رَنَدٍ فِيهِ حَتَّى تَغْفُو فِيهِ فَهُوَ مِنْ رَنَدٍ دَكَرَ اللَّهُ» «كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» (النزهي) واته: نه‌ده‌ کاتیک تاوا‌ن ده‌کات خالێکی ره‌ش له‌سه‌ر د‌ل‌ی دروست ده‌بیت، گه‌ر ته‌وه‌ی کرد لا ده‌چیت، نه‌گه‌ر دووباره و سه‌یماره‌ی کرده‌وه‌و به‌رده‌وم بوو، خالێ‌کان ریا‌د ده‌بیت هه‌تا وهك په‌رده‌یه‌کی ره‌شی لێ‌ د‌بیت و له‌قورئاندا ده‌فرمویت: «كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» (المعصم ۱۴)، مه‌به‌ست له‌ (ران) داپۆشینی د‌ل‌ه وهك په‌رده‌یه‌ک، هه‌روه‌ها ده‌فرمویت: «تَغْرِضُ لَمْرًا عَلَى تَقْطُوبٍ كَاخْصِرِ غُودًا غُودًا فَإِنَّ فِي قَلْبِ شَرِّهِ نَحْسًا مِنْ نَكْثَةٍ سَوْدَاءَ وَإِي قَلْبِ نَكْرِهِ نَحْسٌ فِيهِ نَكْثَةٌ بَيْضَاءُ حَتَّى تَصِيرَ عَلَى قَلْبِهِ عَيْنٌ تُبْصِرُ» «لَا تَنْتَظِرُ فِتْنَةً مِمَّا دُمَّتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَلَا حَرٌّ أَمْشُدَ مُرْدَادًا كَالْكَوْزِ مُحْبَبًا لَا يَغْرِفُ مَغْرُودًا» «سَكَّرَ مُسَكَّرًا لَا مَ شَرِبَ مِنْ هَوَاءَ» (مسلم)، واته: د‌ل‌ه‌کان تووشی فیتنه‌ی یه‌ك له‌دوا‌ی یه‌ك ده‌س، جا هه‌ر د‌ل‌یک تووشی حراپه‌ بوو خالێکی ره‌شی تیدا دروست ده‌بیت و هه‌ر د‌ل‌یک ره‌گریی له‌حراپه‌ کرد خالێکی سه‌پی تیدا دروست ده‌بیت، تا وای لێ‌دیت ده‌بن به‌دوو جو‌ر د‌س سه‌پی وهك به‌ردنکی سه‌پی، که هیچ فیتنه‌یه‌ک کاری تێ ناکات هه‌تا

دنيا مائیت و ره شینک که چاکه و خرابه لینگ ناکاته وه به ناره زووی خوی نه بیت.

❶ کرده وه کانی دل گرنگتر له کرده وه کانی نه ندامه کانی تر، راسیبان گرنگتر له کرده وه کانی تر، چوبکه نه صلی کرده وه دل و کرده وهی نه ندامه کانی تر لقن و نه واکه ری کرده وهی دلن. پینقه مبر پیغمبر ده فهرمویت: لَا يَنْظُرُنِ صُورَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَكُنْ يَنْظُرُ فِي قُلُوبِكُمْ (مسلم)، واته: خوی گه وره سه بری به ژن و مال و مال و مولکتان ناکات، به لگو سه بری دل و کرده وه کانتان ده کات. چوبکه س حیگای زانیاری و وردیو وه وه هزه، هر بویه پله ی به رز لای خودا به گویره ی نه و ماوه و سه ت پاک و به قیسه یه که له دل دایه.

حسه نی به صری ده لیت: سوید به خودا نه بویه کری صدیق به بوژیو رژیو چاکتر به بوو له نیوه، به لگو به و نیمانه گه وره یه که له دل دایه بوو.

❷ کرده وه کانی دل هه رلبس هه به سه ر کرده وه کانی نه ندامه کانی مرد له چند رویه که وه. ۱- که موکوپیی له کرده وهی دل دایه رهنگه کرده وهی نه ندامه کان به تال بکاته وه، وهک ریاکردن. ۲- کرده وهی دل بحسه یه و هر کرده وه و حوله یه کیش به تی دلی له که لدا نه بیت و به بی مه به ست بوو بیت چاوشی لیده کریت. ۳- هژکاری پله به رزه کانی به هه شته، وهک: روهه. ۴- گرانترو قورسره به به راورد به کرده وهی نه ندامه کانی تر، نیبو مونکه ده بر ده لیت. هه ولدا له گه ل به فسی خومدا بۆ ماوه ی (۴۰) سال هه تا له سه ر ریگای راست جیگیر بوو. ۵- شوینه واری به شتری ده بیت، وهک خوشه ویستی خودا. ۶- پاداشتی زیاتر، نه بو ده ردا ده لیت: سه عاتیک بیرکردنه وه باشتره له شه و نوژی شه ویک. ۷- بزوینه ری نه ندامه کانه. ۸- به هوی دل وه پاداشتی نه ندامه کان که م و زور ده کات، یان به تالی ده کاته وه، وهک خشوع له بویرد. ۹- رهنگه حیگای کرده وهی نه ندامه کانی پر بکاته وه، وهک: نه تی خیرکردن له کانی بی سه رییدا. ۱۰- پاداشته که ی بی سنوره. وهک نارامگرتن. ۱۱- پاداشته که ی به رده وامه، هه رحه نده نه ندامه کان راده وه ستز له کار یان نه توان. ۱۲- له پیش کرده وهی نه ندامه که م ده ست پی ده کات و له گه ل نه وایشدا به رده وامه.

دل به چند قوباغیکدا تیده به ریت پیش نه وهی نه ندامه کانی بکه ونه کار: ۱- (اله حس) نه وهی له هر دا دروست ده بی بۆ نه وهی کاری تن بکه بیت. ۲- (الحاطرة) قوباغی جیگیر بوو. ۳- گفنوگری به وس و دوودلی له کردنی و نه کردنی. ۴- (الهم) کردنی کاره که له پیشتره. ۵- (اعرم) به ته وای - ی جیگیر ده بیت له سه ر کردنی کاره که

سن قوباغی به که م پاداشتی له سه ر نیبه کانتیک بۆ کاریکی حیر بیت، به لام سینه م قوباغی چاکه به کی بۆ ده ووسریت له سه ی چاکییداو خراپه ی بۆ ناموسریت له خراپه دا، به لام قوباغی سووربوون له سه ر کرده وهی چاک چاکه ی بۆ ده ووسریت و به خراپیش خراپه ی بۆ ده ووسریت نه گه رچی به یکردنیت چوبکه کانتیک عرم جهرم بوو له سه ر کرده وه و توانا هه بو کرده وه که ده کریت، خوی گه وره ده فهرمویت: رَبِّ اَلَّذِينَ نَحْنُ اَنْ تَتَّبِعَ الْفِتْنَةَ فِي اَلَّذِينَ مَاتُوا لَمْ يَدْءُ اَلْبَ ۱۱ سور ۱۱ نه و که سانه ی پنبان خوشه به دره وشتی له ناو نیماداراندا بلاویتنه وه سه ری کی بویدیان بۆ هه یه، هه روه ها پیقه مبر پیغمبر ده فهرمویت: وَادَّ تَقَى سَمْعًا نَسَبَهُمْ وَهَ ۱۱ مَقْتُولٍ فِي سَارٍ قَصَتْ ۱۱ رَسُولٌ نَهْ هَدَّ اَلَّذِينَ مَاتُوا مَقْتُولٌ قر ۱۱ کان حریص علی فاس ۱۱ البحری، واته: کانتیک دوو موسلمان به شمشیره وه به رامبه ره که ده گرن، کوژاو و بکوز له ناگردایه، وتم نه ی پیقه مبر ی خودا پیغمبر نه مه یان

بکوره ، نهی کورژ وه که بۆ؟ هه رمووی: نهویش سوور بووه له سهه کوشتنی براهی.

ئهگه وازی له تاوانه که هینا دواي نهوهی سوور بوو له سهه نهجامدانی، نهوه له چوار
حالات به دهه سه: ۱- وازهینانی له بهه خودا، پاداشتی دهه ریتته وه. ۲- وازهینانی له بهه
 خه لک، به مهش که ناهاه به بهیت، چونکه وازهینان له گونا ه عیاده ته وه بهیت ته بها له بهه
 خودا بکرنیت. ۳- وازهینان له بهه نه توانین بهی کردنی پنیو سیستی به گانی نهو تانه وه مهش
 گوناهاه به بهیت، چونکه نهی ته وای هه بووه. ۴- وازهینان له بهه نه توانین، به لام هه موو
 کاریکی پنیو سیستی کردوه بۆ نهجامدانی، به لام سهه ری نه گرتوه، نه مهش گوناهاه به بهیت
 وه که نهوهی تاوانه که دهکات هه روه که له هه رمووده که دا دهه ده که ویت، هه رکات کرده وه که
 نهی ته کردی ره بهر بوو له گه لیدا تاوانهار ده بهیت جا کرده وه که له گه ل نهی ته که دا بوو یان
 دواکهوت، هه رکات تاوانیکی کردو سوور بوو له سهه دووباره کردنه وهی نهوه به بهه ده وهام
 له قه ل ه ده بهیت نه گه رچی دووباره شی نه کرده وه.

هه ندیک له کرده وه گانی دل:

● نیهت: به وادی ویست و مه به ست دیت، هیچ کرده وه به کیش بهی نیهت وه رناگیریت،
 پیغه مهه ^{سینه} دهه رموویت: ^{سینه} دَعْلُ نَیْت و نَیْت کُر مَرِی مَرِی ، (متفق علیه) واته:
 کرده وه گان به نه ته وه هه رکه سه وه به نهی خوی پاداشتی دهه ریتته وه.

عه بدوللای کوری موباره که ده لیت: رهنگ کرده وه به کی کهم به نیهت زیاد بکات
 و کرده وه به کی زوری به نیهت کهم بکات.

فوزه یلی کوری عاز ده لیت: خوی گه وه نیهت و ویستی له تو ده ویت. جا هه رکات
 کرده وه که بۆ خود بیت نهوه به نیخلاص و نیهت پاکیی ناو ده ریت و نه گه ر بۆ خودا نه بوو
 نهوه به ریای دوو پوی دانه ریت.

سو دیک (باسکی گرنک): خه لک عاقیبه تیان خراپه زانایان نه بن، زانایانیش هه روه ها
 نه وانه نه بیت کرده وه ده کهن، نه وانهش کرده وه ده کهن ته نها نیهت پاکه گان نه جاتیان ده بهیت،
 جا به کهم شت که سهه به نه پنیو سیسته فیروونی نیهت، بواتر به کرده وه راستی ده گاته وه
 دواي تیگه یشتی بهت پاکو راستگویی، کرده وه بهی نیهت ماندووونه، نیهتیش بۆ خودا
 نه بیت ریایه، بهی به کیش بهی شوینکه و نسی سوینهت له کرده وه دا رهنج به هیر و چونه

کرده وه گان سی حورن: ۱- تاو و نیهت پاکي له تاواندا نایگوریت به چاکه، به لام له گه ل
 نیهت خراپه سراهی زیاتر ده بهیت. ۲- چاکه کرس و عیادهت نه مهش په یوه سهه
 به نیهت وه له رووی قه بول بوو و پاداشت زورتر بوو، جا نه گه ر بۆ ریای بوو نهوه ده بهیت
 تاوان و هاوه لدانیس بچووک و هه ندیک جار گه ورهش، نه مهش ده بهیت به سی حوره وه:

پیغه مهه ^{سینه} دهه رموویت: ^{سینه} دَعْلُ نَیْت و نَیْت کُر مَرِی مَرِی ، (متفق علیه) واته:
 کرده وه گان به نه ته وه هه رکه سه وه به نهی خوی پاداشتی دهه ریتته وه.
 عه بدوللای کوری موباره که ده لیت: رهنگ کرده وه به کی کهم به نیهت زیاد بکات
 و کرده وه به کی زوری به نیهت کهم بکات.
 فوزه یلی کوری عاز ده لیت: خوی گه وه نیهت و ویستی له تو ده ویت. جا هه رکات
 کرده وه که بۆ خود بیت نهوه به نیخلاص و نیهت پاکیی ناو ده ریت و نه گه ر بۆ خودا نه بوو
 نهوه به ریای دوو پوی دانه ریت.

به که م: عیباده ته که بق ریاییت به بنه رتدا، نه مش هاوه لدانانه و به تاله.

نروهم: له سهره تادا نیه تی بو خودایه و دواتر نیه تی ریای نیکه ل ده بیته، جا نه گهر عیباده ته که ناخیره که ی په یوه ست نییه به هوه له که یوه وهک خیرکردن نه وه هوه له که ی قه بوله و ناخیره که ی به تاله، به لام نه گهر هه مووی په یوه ست بوون به یه که وه وهک نویژ نه و دوو حالتی هه یه. ۱- به ره گری بیته ریایه که بکات و عیباده ته که قه بوله. ب- نیه تی ریایه که ی به کلایته وه، نه و هه موو عیباده ته که به تال ده بیته وه.

سینه م: نیه تی ریایه که دوا ی ته و او بووی کرده وه که دروست بیته، که نه مش وه سوه سه یه و کاریگری له سهر کرده وه که و بکه ره که ی نییه، به لام چه نده ها حوری ریای شارواه هه یه که ده بیته وریا بین و بیان ناسین.

به لام نه گهر بیته که ی به که دا بو به رژه وه دی دبیای بوو نه و به گویره ی بیته که ی پاداشت و سرا وهرده گریب، نه مش سنی حالتی هه یه. ۱- نه نها نیه تی له کرده وه چاکه که به رژه وه دی دبیایه، به مش پنی گونا هیار ده بیته، چونکه پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: *مَنْ يَعْمَلْ عَمَلًا يَنْتَعِي بِهِ وَخَلَّاهُ لَا يَتَعَمَّهُ إِلَّا يَصِيبْ بِهِ عَرَضٌ مِنَ الدَّيْبِ ثُمَّ يَجِدْ عَرَفَ الْحَقِّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ* (ابوداود) واته هه که س زانستیک فیر بوو که فیربوونی (نهم زانسته) ته نها له بهر خوا بیته، به لام نهم که سه بو مالی دونیا خوی فیر ده کات بوونی به هشت ناکات، نمونه ی نهم که سه: یه کیک پیشنویرنی بکات بق خه لکی ته نها له بهر پاره. ۲- نیه تی له بهر خودا بیته و بق دونیاشی له که لدا ست، نه مش باوه ری که موکوری تیدایه و نیه تی ته و او نییه، هه وه که نه وه ی ده چیت بو حج و بق بازرگانیی، نه مش پاداشته که ی به گویره ی بیته پاکیه که یه تی. ۳- نیه تی ته نها خودایه، به لام کرییه که وهرده گریته بق ژیا نی خوی نه مه یان پاداشته که ی ته و او وه، وه که نه وه ی چه ند قوتابیه که فیری قورنن و زانسته کانی بکات، به لام له که ل نه وه شدا مووچه یه کی مانگانه ی بده نی، له م باره یه شه وه نهم فهرمووده یه ها تو وه که پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: *إِنْ أَحَقَّ مَا أَحَدُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرٌ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ* (البخاری) واته: باشترین شت پاره ی له سهر وهرگرن قورنانه، نهم فهرمووده یه ش پاش نه و بوودا وه و ترا وه، که کومه لیک له ها وه له بهر بهر کار ریگایان که و ته لای هوریک و داوای میوانداری و خواردنیان

رسول الله ﷺ قُهِتَا فِي الْأَجْرِ سَوَاءٌ، وَخَلَّ اللَّهُ تَالًا وَ...
 الرمدی، و ته نمونه ی نومه مبه ر ده کت چوار که س وان که سیک خوا پاره و راستی دوه ی، به راسته که ی پاره که ی بق چاکه سهرف ده کاب هه وه که سیک جو راستی داوه تی و پاره ی سه، ده لیب گهر پاره هه مووه وهک هلاک که س له چاکه دا سهرم ده کرب، نهم بونه به داشتند وه یه کی، که سیک خوا پاره ی داوه تی و راستی سیه، پاره که ی له خرابه دا سهرف ده کات، که سیک بر به ی هه وه به راست، ده لیب گهر پاره هه موویه وهک هلاک که س، که له خرابه دا سهرفی ده کات، سهرم ده کرب، نه دونه ش له سزدا وهک یه کی، و ته ی دووه م چورم له فهرمووده که د، نه وه ده که به بیته که نه وه ی له بوسه ده مووه، که بیته کردنه که به - کردوونه، هه روپ ده لیب (گهر وه هلاک که س هه موویه وهک نه وه ده کرب، هه بویه خیسانی موده ره که ی بو کرد وه له سزاو پاداشتند نهم ره حبت ده لیب فهرمووده که که ده لیب "هه روپ" به پاداشتند وهک یه کی"، هه به ست پیی پادشسی سهره نییه به ی ریدکرسی چه د هه ده، چونکه ریدکرسی چه د هه ده، په یوه سته به کردنی کاره که، نه ک بیته کردنی به ی کردنی، چونکه گهر هه روپ کهان له هه موو بوونه که وه ده ده ن، ده بیته نه وه ی بیته چاکه ی هه نا به ی نه جامدانی ده چاکه ی بق بنووسیت، نه مش خیلانی ده که

لیکړدن، هوره که رازی نه بوون وڅواردنیان پی نه دان، نه وانیښ سره ک هوره که یان ماریان دوویشک پیوه دایوو، پرسپاریان کرد له وکومه له هاوه له نایا که سیکتان تیدایه که قورنان بخونیت نه سه یداه، نه وانیښ ووتیان نایخونین هه تاوه کو شتیک له تیوانماندا نه بیت (واته : هه تاوه کو که سه کمان نه ده نی)، نه ویش له هر نه وهی که نه وان له سه ره تاوه میوانداریان نه کردن ورپر لی نه گرتن، جا کاتیک قورنایان به سه ردا خویند سه ره ک هوره که ناش بویه وه و بهیر خوی دهستی به گه ران کرد، نه وانیښ له بهرام بهر نه م کاره یاندا راته مه پیکان ده هاوه له کان، که گه رانه وه بۆ مه دیه به سه رها ته که یان بۆ پیغه مبهری ^{سید} خودا گیرایه وه، نه ویش نه و فرموده دهی سه ره وهی فرموو .

نه مهش مای نه وه بیه نایی پیروزی نیسلام بکریته کالا ونازرگانی پیوه بکرتن، نه مه بان له دس جیگای نابینه وه، وه نه وهی نیستا که سامیک په یدا بوون که نیښیان بووه به نووشته وها وکتب گرتنه وه وپرو میل کردنه نه ناوی دیه وه و خه لکی فریوو ده ده ن، به لکو نه م هوره کارانه قه ده غی لیکراوه و خوویه کی به گریسی حوله که و گاوه رکان بووه وه ک خوی گه ره ده فرمونت : ﴿ وَلَا تَتَزَوَّجُوا حَتَّىٰ تَمْلَأُوا بُحْبُوحَةَ الْبَيْتِ ﴾ (سفره ۴۱) واته : نایه ته کاس به سحیکی که م مه گورنه وه (له پیماوی به ده سته نیانی هندی مه رامي که م فرخی دیدا)، ته نها له من ترسن و خوتان له حه شمی من بیارین، یان ده فرمونت : ﴿ تَمْلَأُوا بُحْبُوحَةَ الْبَيْتِ ﴾ (سفره ۴۱) واته : به راستی نه وانه ی که په میامی حواو سوینده گانیان به نرخیکی که م ده فروشن (له پلهو پایه ی دنیایی، پاره وپول و سمان، نه لبه ته هر چنده بیت هر که مه) نه وانه له دواوژدا هیچ به شیکیان نایت (له سوو میهره بانی خوا)، هر وه ها له بوژی قیامه ندا خوا نایاندو بیت و ته ماشایان ناکات (له چلک، پیسی گوناوه) خاویان ناکات و سرای پر نیښ و ناراریش بویان ناماده یه .

۳- ری پندراوه کان (موباج): هیچ کرداریک نییه به نی نیت و شتی موباحیش به نیت ده بیت به عبادت.

نه وهش مزانه که پیاوچاگانی نیت چاک له کرده وه دا سی پلن: نرم: نه وانه که عبادت ده که له هر با داشتو له ترسی سزا. مام ناره ند: نه وانه عبادت ده که ن وه ک سوپاسگوراری حوداو گویرایه لی کردی. بهر: نه وانه عبادت ده که ن له هر خوشه وستی به گوره دانان و له ترسی خودا نه مهش پله ی راستگویانه (الصديق).

توبه نه ده وام واحه، گوناوه کردنیښ له سروشتی مروغه، پیغه مبهیر ^{سید} ده فرمونت : ﴿ لَمْ يَأْتِ أَحَدٌ حَقًّا وَحَقًّا حَقَّائِ الْمَوْتِ ﴾ (الترمذی) واته: هه موو که س تاوان ده کات و ناشترس که س نه وهی توبه ده کات، هر وه ها ده فرمونت : ﴿ لَوْلَا تَنَبُّؤُا لَلْهَبِ اَللّٰهُ

۱ خوی گوره ده موباج و عیشت لیکرې ترس ۵ هه ۸۱ (موباج) ۵ فرمووی په لوم کردو روشن مولا ی حودا مو نه وهی حای گوره بی ری بیت نه ته به له هر نه وهی هرمان بهی بهیست، چاکه له لکان دایو نه هه مان شیوه نه که له ترسی سرو ده سنگه ونی په شت بیت نه و پله ی نرمه، نه گه ر وه گویرایه لی حوداو با داشت نه وهی دایو نه بیت له سه ره نه وهی په روه رده بان کردو بیت و بویه ته هوی دروست بووس مو نه وه پنه ی مام ناوه ونده، نه لام پنه ی هر نه وهی که له هر به گوره کرنی هرمانی حودا چاک یی له که لدا یکیت

بَعَثَهُ وَحَاءَ نَفْوِهِ يَدْعُوْنَ فَنَسْتَعِيْذُ بِهِ مِنْ غَضَبِ رَبِّهِ « (مسلم). واتە: ئەگەر ئێوە تاوانتان بە کردایە،
 حوای گەورە ئێوەی لەناو دەدە و خەلکیکی تری دەهێنا که تاوان بکەن و داوای لێخۆشبوون
 بکەن و حوای گەورەش لێیان خۆش دەبوو.

لواخستنی تەوبە و بەردەوام بوون لەسەر تاوان هەلەیه و گومامە، شەیتانییش لە چەند
 بەرەبەستێکدا زەهەر بە مەزۆفە بێبێت و گەر لە بەکێکدا سەرکەوتووە بوو دەچیتە ئەوی تر،
 که ئەمانە: ۱- هاوێڵ دانان و سەواوە پی. ۲- گەر نەیتوانی، هەولێ بیدعە پێکردن و وارهێنانی
 سوننەت دەدات. ۳- گەر نەسوانی، هەولێ کردنی تاوانە گەورەکان دەدات. ۴- گەر
 نەیتوانی، هەولێ پی کردنی داوانە بچووکەکان دەدات. ۵- گەر نەیتوانی، هەولێ زۆر پی
 کردنی شەری رینگەپیدروەکان (موباح) دەدات. ۶- گەر نەیتوانی، هەولێ ئەوەی پێدەدات
 که مەزۆفە ئەو عیبادەتەکان کە حەزریان کەمترە. ۷- گەر نەیتوانی، شەیتانی جێن و
 مەزۆفە تی بەردەدا ئۆ ئەوەی هەلەت پی بکەن و رالێ بێ بەسەرتدا.

تاوانەکانیش چەند جۆریکی ۱- گەورەکان: ئەوانەن سزای حەددی لەسەرە لە دونیادا،
 یان هەرەشە سزایەکی قیامەتی توندی لەسەرە، یان لەعەت و توپەیی خوداوە بوونی
 ئێمانی لەسەرە. ۲- **بچووکەکان:** ئەوانەن که لە گەورەکان بچووکتر، بەلام مۆکار هەن
 دیانگۆریت بۆ گەورە، لەوانە بەردەوام بوون و دووبارەکردنەو، بەکەم زانین، فەحزکردن بە
 کردنی تاوانەکان، بەناشکرا تاوانەکان بکەیت.

هەموو تاوانێک تەوبەیی بۆ هەبە و تەوبەش دەمێنێت هەتا خۆر لە خۆرناواوە هەلدێت یان
 غەری غەری سەرەمەرگ.

پاداشتی تەوبەکاری راستەقەش گۆرینی خراپەکانی ئێ بۆ چاکە، ئەگەر ئەوەندە زۆریش
 بێ بگەنە کەشکەلانی ئاسمان.

وەرگرتنی تەوبەش جەخت مەرخسکی هەبە:

۱- پەشیمان بوونەو. ۲- وارهێنان لە تاوانەکان. ۳- سووربوون لەسەر دووبارەنەکردنەو،
 ئەگەر تاوانەکان مامی خەلکی بێدا خورا بوو، دەبێت بدرێتەو بە خاوەنەکە.

تەوبەکارانی چوار جۆر: ۱- لەسەر تەوبەکە بەردەوام دەبێت تا کۆتایی ژیاپی و نیەتی
 نییە بگەرێتەو سەر تاوان، ئەها تووشی هەلە بچووک دەبێت که مەزۆفە هەر تووشی دەبێت،
 ئەمە بە حەزبەر بوون لەسەر تەوبەو ئەم کەسە دەلێن (سابق بالخیرات) و بەم خۆرە
 تەوبەیش دەلێن (نصوح) و خاوەنەکەشی (الفسر المظمنه) یە. ۲- تەوبەکاریک بەردەوامە

(۱) دەگێردێتەو کە پێشەمەر بێت و تەوبەتی ۱- دەوێل علیه الله ۲- لا یعدا الله به شئ و یقول لا یعدا
 الله منه شئ و یقول لا یعدا الله به ۳- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به ۴- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به
 الله علیه و یقول لا یعدا الله به ۵- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به ۶- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به
 یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به ۷- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به ۸- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به
 و یقول لا یعدا الله به ۹- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به ۱۰- یقول لا یعدا الله به و یقول لا یعدا الله به
 دەهەرموێت ۱- یقول لا یعدا الله به ۲- یقول لا یعدا الله به ۳- یقول لا یعدا الله به ۴- یقول لا یعدا الله به ۵- یقول لا یعدا الله به
 خودا، خودا هەبێتی لی حەرە دەدات و دەبێتە دورەخووە، ئەو ئۆسەش کە گویی پێدات و لێیان خوش دەست،
 ئەوانەن کە بەدەکان لە نیوان خۆبەست سەمیان کردووە، دەبێت تۆلەیان لی بێسەدرێتەو

له سەر عیاده ته کار، به لām گوناھیش دهکات جار جارو به نه نقهست نا، به لām تووشی دهیت
 بۆ نهوهی نهتیکری بهیت و سووربیت له سەر کردنی، هر کات تاوانیک دهکات
 لۆمه ی نهفسی حوی دهکاتو به شیمان دهینهوه و ههولی نهوه ددهات خۆی له هۆکاری
 تاوانه که دوورخاتهوه نه مهش پنی دهلێن (نفس اللوامة). ٣- تهوبه دهکاتو باش دهیت بۆ
 ماوهیهک، به لām دوای تووشی تاوان دهیت و له هه مان کاتدا بهردهوامه له سەر عیاده ته کان،
 هه ندیک تاوان وازلیدسیت، به لām شههوه تی تاوان رای ده کیشیت و دهیخاته تاوانهوه، له دلی
 خۆیدا به ته مای شههوه یه و دوای دهخات، به م نهفسهش دهلێن نهفسی بهرپرسیار، مه ترسی
 ئەم جۆره که سانه شههوا به که تهوبه دوادهخن و دووربیه به ی تهوبه وهفات بکن و
 ناخرشه پ من ١- ته به دهکات و بهردهوام دهیت، به لām دهگه ریتوه سەر تاوان و سه رقāl
 دهیت تیابدا، به ی نهوهی به تی تهوبه ی ههیت و پنی ناخۆش بیت که تاوان دهکات.
 به م جۆرهش ده لێ نهفسی (الأماره بالسوء) فه رماندهر به خراپه، ئەم جۆرهش ترسی
 ناخرشه پی زۆر لیده کرت.

❖ **راستگویی** سچینه ی کرده وه کانی دل و به شەش واتا به کار دهینریت، راستگویی
 له ١- قسه کردن. ٢- وسست (نیهت). ٣- عزم (سووربوون و نهی تهوای کارکردن). ٤- وه فاداری.
 ٥- کرده وه نه مهش به ته بایی نیتوان ناشکراو شاراو، وه ک خشوع له نوێژدا. ٦- راستگویی
 له به جیهانی هه موو نه که ئاینیه کادا، نه مهش به رزترینی جۆره کانیه تی، بۆ نمونه:
 راستگویی له ترس. ره جا، به گه وره زانین، زوهد، رازی بوون، پشت به ستن، خۆشه و یستی و
 هه موو کرده وه کانی تری دل، جا هه رکهس له و شتانه ی باسکرا راستگو بیت ئەوا له
 (صدیقین) راستگو بن ده ژمێردریت له بهر زۆر راستگویی، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت:
 «عَنْكُمْ بِصَدَقٍ وَ صَدَقَ بِيْهِ اِنْ لَمْ يَزَلْ يَرْجِعْ بِيْهِ وَ حَتَّى يَمُوتَ وَ يَرْجِعْ بِصَدَقٍ وَ يَخْرُجَ بِصَدَقٍ
 حَتَّى يَكُنَّ عَنْهُ شَيْءٌ» (متفق علیه) واته: راستگو بن، چونکه راستگویی به ره و چاکه تان
 ده بات و چاکه ش به ره و به هه شت، که سیک بهردهوام راست ده لیت و به دوای راستگویی
 ده گه ریت هه تا لای خودا به راستگو (صدیق) ده نووسریت، هه رکات که سیک راست و
 ناراستی لی تبه که بوو، به کیکانی هه لێژاردو نهی پاک بوو له گه ل خودا زۆر جار
 سه رکه و توو ده بیت، گه ر ناراسته که شی هه لێژارد بیت ئەوا لای خودا عوزری هه به.

پیچه وانه ی راستگویی درۆیه، سه ره تا له دهروونه وه ده گوازیته وه بۆ زما و خراپی
 دهکات و دواتر ده گه زاریته وه بۆ نه ندانه کار و نه وانیش خراپ دهکات، خراپی زمان درۆزنییه
 له گو فتاردا و خراپی نه ندامیش خراپی کرده وه کانه و دواتر خراپه هه موو گیانی داده کرت.

❖ **خۆشه و یستی** به خۆشه و یستی خوای گه وره و پیغه مبه رکه ی ﷺ شیرینی ئیمان به
 ده ست دیت، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «ثَلَاثٌ مِنْ كُنْ مِنْهُ وَاحِدٌ مِنْ حِلَاةِ اِيْسَ اَنْ يَكُوْنَ
 اللّٰهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ، وَ أَنْ يَحْتَزَّ بِرَأْيِ الْخَلْقِ، وَ أَنْ يَكُوْهُ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ
 أَقْبَدَ اللَّهُ مِنْهُ كَذِبًا» (متفق علیه) واته: سێ شت هه رکهس تیابدا بیت شیرینی
 ئیمان ده زانیت، خوای گه وره و پیغه مبه رکه ی له غه یری نه وان خۆشتر بویت، هه رکهسی
 خۆشویست له بهر حوا بیت، پنی ناخۆش بیت بگه ریتوه بۆ بیاهوه پی دوای نهوه ی خودا
 رزگاری کردوه لبی، هه ره ک چون پی ناخۆشه بخزیته ناگره وه، جا هه ر کات داری

۱- **واجبه:** پشت مەستەن مەخۇدا، و کارامەى كە تەنھا ئەو دەتوانىت، وەك شىفای نەخۇش.
 ۲- **ھەرامە،** كە دوو جورە ۱ - شىركى گەرەبە - پشت مەستەن تەواو مە ھۆكارەكانو باوەربوور مەودى كە ئەتخامەكان مە ھۆى ھۆكارەكانەودىە . ب - شىركى بچووك: وەك پشت مەستەن بە كەسێك بۆ وەدەسنەبەسى رىقو رۆرى رىاتەر لەودى كە ھۆكارىكە بۆ ئەو شتە.

۲. ناا دانیکریسی هوکاره کار رژی نه ده که پشت نه سس، چنه رووینکی هه هه. ا به ده سس هسای سووینکی نه نوو، که سی حالسی هیه ا. هوکاریل به سس هوکاری نهو سوووده وه رژ هسار بو مدل، وار هسار به رژ هسار و نه نه صی مدل بوون شینبیه و پشت نه سس سسه ب. هوکر که دلپا بییه. هلام رووینکی حار هوکاری نهو کاره سی نهو روو ناده، وه سه هکر کرد نهی هه که سی حوار و حواره وه نه سه حر که نهه هچ پشت نه سس بییه، چونکه نویشووه لگرن هه رمانی بیکر نووه بییه سار بیکر کانیل سه هری کرد مو مدیه نویشووی هه لگرن نووه و که سسکی بز

٣- جانیره نه مهش کردنی که سبکی تره به وه کیلی خوت نو نه جامدانی کاریک که له تواناتا هیه وه کړین و فروشتی. به لام جانیر بیه بلین پشت به خوا ده به ستم دواتر به تو، به لکو بلینت تو م کردوه به وه کیل.

❖ **شوکر السکر:** نه مهش دهرکه و تنی نیعمه ته کانی خودایه له سهر دلی به نده به نیمارو له سهر زمانی به سوپاسکردنی و له سهر نه ندامه کانی به عیادهت کړی، دپاره شوکر کړی به دلو زمانو نه ندامه کان واتای راسته قینه ی شوکر نه وه هیه که نیعمه ته کانی خودا له گوږپایه لی خودا به کار به یتیت.

❖ **نارامکرسن:** وازهینان له باسکردنی نارهمه تی و به لا نو خه لکی و ته بها شه کوا لای خودا بکعب، خودا ده فهرمویت: **يَا نُوْقِي لَصْرُوْكَ خَرْفُ مَعْرِ حَسْبُ** (لومړۍ ایتۍ: میگویمان نه وای نارامده گرن پاداشتی بیسنوریان هیه، پیغمه بهر **يَا نُوْقِي لَصْرُوْكَ خَرْفُ مَعْرِ حَسْبُ** ده فهرمویت: **وَمِنْ بَتَضَرُّ يَضَرُّ لَكَ** و من نصیحت خد عصة حیر و وسع من ضرر ا متقو عب) واته ههرکس هه و لی نه وه بدات که نارهم بگریت خوی گوره پنی ده به حشیت و هیچ کس له نیعمه تی نارامکرن شتیگی باشتی پیته به خشراوه.

نیما می عومر ره رای خوی لیتیت ده فهرمویت: "له هره به لایه کدا چوار نیعمه تی پیته خشیوم که له دینه که مدا بیه، که گوره تر بیه، که مه می پی رازی بوونم لن نه کراوه، که چاوه پی پاداشتم.

نارامکرسن بله بله به: نرم: وازهینان له باسکردنی به لاو ناخوشتی، به لام له دله وه پتی ناخوشتی که دسی باکات، **مام ناوه د:** وازهینان له باسکردنی ناخوشتی له گه ل رازی بوون پتی. **به یز:** شوکر کردنه له سهر ناخوشتی.

ههرکس ستمی لیکراو دوعای له ستمکاره که کرد که وانو نارامی نه گرتوه.

نارامکرسن سوو جوړی هیه: لاشی که په یوه دی به نیمه وه نییه ده روونی، نارامکرتی ده روونی له سهر نه و شتای که نه فس و نارو رو داوای ده که ن.

هه مو نه و شتای که رو به رووی مرفد ده یتتوه له دنیادا دوو جوړن:

ریشناسان به کړه گرتوه ج- هوکار که رهنگ کاریگری هست نه وه دپه پایی نو کار ده، به لام دلایا بیه، به لام نه هم هوکار بهش هره سوپاس و کردن دزی پشت به ستم بیه. وه پیاوړی ستمه کانی کار کړی و به و داچو می ریز: نیما می عومر ده ستم به ستمی رستی به خود نه وه به که نو ده که تجمی و دواتر پشت به خو به ستم ٢- به ستمی شتیکی هیه و ٣- که س مارو حواری هیه و پشه که و ت کردی دزی پشت به ستم بیه، به ستمی حمر دز، پیغمه بهر **يَا نُوْقِي لَصْرُوْكَ خَرْفُ مَعْرِ حَسْبُ** ده فهرمویت: **وَمِنْ بَتَضَرُّ يَضَرُّ لَكَ** و من نصیحت خد عصة حیر و وسع من ضرر ا متقو عب) واته ههرکس هه و لی نه وه بدات که نارهم بگریت خوی گوره پنی ده به حشیت و هیچ کس له نیعمه تی نارامکرن شتیگی باشتی پیته به خشراوه.

١- دپه پایی ستم به و حوره هوکار به وه نه و کردی رزی شه و به ستم و دی و شر، به لام به به شد دپه پشت به خودا به ستم، به ٢- هوکار که و رازی میت به هره شیک رو ددات ٣- به هشتی ره ره که ووی راوه که سی حوره ٤- دپه پایی ستم به و ره ره که به حاله ی واره یس به هوکار که وه نو که نیوی ده شکیست. که واته به حواری و دی نو هچی به سهر به و کوه به بیه ٥- سیمای نید بیه وه که نه شج گرن، که واته گرمی که له شج پیچ وایه ی پشت به ستم بیه و پیغمه بهر **يَا نُوْقِي لَصْرُوْكَ خَرْفُ مَعْرِ حَسْبُ** ده فهرمویت: **وَمِنْ بَتَضَرُّ يَضَرُّ لَكَ** و من نصیحت خد عصة حیر و وسع من ضرر ا متقو عب) واته ههرکس هه و لی نه وه بدات که نارهم بگریت خوی گوره پنی ده به حشیت و هیچ کس له نیعمه تی نارامکرن شتیگی باشتی پیته به خشراوه.

٦- دپه پایی ستم به و ره ره که به حاله ی واره یس به هوکار که وه نو که نیوی ده شکیست. که واته به حواری و دی نو هچی به سهر به و کوه به بیه ٧- سیمای نید بیه وه که نه شج گرن، که واته گرمی که له شج پیچ وایه ی پشت به ستم بیه و پیغمه بهر **يَا نُوْقِي لَصْرُوْكَ خَرْفُ مَعْرِ حَسْبُ** ده فهرمویت: **وَمِنْ بَتَضَرُّ يَضَرُّ لَكَ** و من نصیحت خد عصة حیر و وسع من ضرر ا متقو عب) واته ههرکس هه و لی نه وه بدات که نارهم بگریت خوی گوره پنی ده به حشیت و هیچ کس له نیعمه تی نارامکرن شتیگی باشتی پیته به خشراوه.

٨- دپه پایی ستم به و ره ره که به حاله ی واره یس به هوکار که وه نو که نیوی ده شکیست. که واته به حواری و دی نو هچی به سهر به و کوه به بیه ٩- سیمای نید بیه وه که نه شج گرن، که واته گرمی که له شج پیچ وایه ی پشت به ستم بیه و پیغمه بهر **يَا نُوْقِي لَصْرُوْكَ خَرْفُ مَعْرِ حَسْبُ** ده فهرمویت: **وَمِنْ بَتَضَرُّ يَضَرُّ لَكَ** و من نصیحت خد عصة حیر و وسع من ضرر ا متقو عب) واته ههرکس هه و لی نه وه بدات که نارهم بگریت خوی گوره پنی ده به حشیت و هیچ کس له نیعمه تی نارامکرن شتیگی باشتی پیته به خشراوه.

ب - نه وهی له گڼ نارینه‌زووی مړوځا ډاکوکی، که سې حورن: ۱- نارامگرتن له‌سهر کردنی
سوننه‌ته‌کان سوننه‌ته: ۲- نارامگرتن له‌سهر نه‌کردنی گوناځه و تاواڼ واجبه و تهرک کردنی
مه‌کروهیش سوننه‌ته: ۳- نارامگرتن له‌سهر نه‌لاو ډاره‌حتی که به ویستی خودا توویشی
مړوځا ده‌بیت.

کامیار باشته، فەقیری ئازمگر، دەرلەمەندی سوپەسگور، ئەگەر دەرلەمەند
پارەگە لە عیبادەتی خودا سەرف کرد یان هەلی گرت بۆ ئەو مەسەنە، ئەو بە باشته لە
فەقیرە، ئەگەر لە شتی ئاساییدا سەفی دەکرد ئەو بە فەقیرە بە باشته، پێغەمبەر ﷺ
دەفەرمویت: «بصاعه شک به حرامه حسیه» (احمد)، واتە، ئەو هی نان دەخوات
و شوکری خودا دەکات وەک رۆژو و گری ئازامگر واتە.

۱) خشوع: ملکہ چی و بہ گہ ورہ رسہ، حوزہ یقہ دلّیت: وریابن لہ خشوعی دوپرووی،
 وتیان: خشوعی دوپرووی چبیہ؟ وتی بیبی کہ جہستہ خشوعی ہہیہ و بہ لام دلّ نیہتی،
 ہر وہا دلّیت: یہ کہم شت لہ دستار دہجیت لہ دینہ کہ تاندا خشوعہ. جا ہر
 عبادہ تیک خشوعی تیدا نہ بیت، پدشہ کہی بہ قہد خشوعہ کہیہ، پیغہ مہر ﷺ لہ بارہی
 خشوعی نویژدہ دہ ہرمویت رہنگہ پاداشتہ کہی بیوہ چواریہ ک بیت بہ قہدہر
 خشوعہ کہی، بہ لکو رہنگہ پاداشتی نہ بیت، چونکہ خشوعی تیدا بہ یوہ.

❶ الرجاء (رهخا) به هیوانوسی رحمت فراوانی خودایه. پیچه وانه که شی بین هیواییه، کرده و هوش له که له به هیوانوور و رهخا داشته له که له ترسدا، چونکه گومانی باش برده به خودای گه وره. حوای گه وره له به موده یه کی خودسیدا ده فره مویت. ان عند ص عندی بی. (مسلم، وانه من به و شبنویه ده که به ده که گومانم بین ده بات. گهر هیوای بوو ره حمی پی بکم. ره حایش دوو پی به به روز. نه و که سه یه که کرده وه ده کات و به هیوای پاداشته، عانیسه ده لیت. نه ی پیعه مری خودا یت و اتای و انیس یوژو مآه تو و قوهم و حله هو الذي يسرق و يزني ويشرب، وهو يخاف الله عزوجل؟ قد لا يثبت صدق، و حله من یصون و یضوفون و یصدقون، و هم عن انفس منهم. و لیک یسرعون فی الخیرت. نه و یه که سینک دری و زیباو عاروق محونه ده، به لام له حوا ده ترسیت؟ فره مووی به خیر نه ی کچی صدیق نه و که سانه که بوژ و یوژوو و حیر ده کهن، به لام ده ترسن لییان و هره گیریت. و لیک یسرعون فی الخیر و انه نه وانه پشیرکی له خیردا ده کهن. (الترمذی).

پلهی نهم گوناھباری تەوھەکار بە ھیوای لیخۆشبوونی خودایە، بەلام ئەو کەسەى بەردەوامە لەسەر تاوان و تەوھە ناکات و بە ھیوای ئەوھە کە خودا لێی خۆش بێت، ئەمە تەنھا ئاواتحواستە بۆ لیخۆشبوون، ئەم جۆرەش خراپە، بەلام دوو جۆری یەكەم چاکە، چونکە نێماندار کردەوھى چاکە و ترس کۆکردووەتەو، دووبووش کردەوھى خراپە و بێ ترس گۆی کردووەتەو.

(ترس) خەمبکە لە دڵدا دروست دەبێت لەمەر پێشیمی کردى ناخۆشى، حا ئەگەر دنیای بوو لە تووشبووسى ناخۆشییەکە ئەو پێى دەلێن (خشية)، ترس لە خودا دژى ھىواو رەجا نییە، بەلکو ھۆکەرى بەدەستھێنانى رەحمەتە لە رێگەى ترسەو و رەھابىش لە رێگەى بەھىواوئەوھە ھەر ئۆیە پێویستە کە ترس و رەجاو خۆشەویستى خودا کۆ بکەیتەو. ئێین قەیم دەلێت در ئەرەو خوداچووسى وەك بالندەيەك وایە خۆشەویستى سەریەتى، ترس و رەجایش ئوو بالەكەین.

ترسى واجب ئەوھە کە وا بکات ھەرزەکان بەحی بەئینریت و وار لە ھەرەمەکان بەئینریت، لەوھش ریا تەرسکە کە ھامى چاکەت بدات و دوور بکەوێتەو لە مەکرۆھەکان **جۆرەکانى ترس** ۱- ترس لە شتى شاروھ و بەخودا رانێن کە تەنھا بۆ خودایە، ھەر کەس ئەم جۆرە ترسەى ھەبێت بەرامبەر غەیری خودا شېرکى گەورەيە، وەك ترسان لە بت کە زەرەر و ریا تەسەگەيەنێت. ۲- ترسێكى ھەرەم: وەك تەرك کردنى واجبات لە ترسى خەلکى. ۳- ترسى ئاسایى کە خائىزە وەك ترسان لە گورگ و شتى تر.

(الرھد) وەرگە بى ھەر ئارەزوو لە شتىکەوھ بۆ شتىكى باشتر. زوھد کردن بەرەمەر بە دنیا مایەى ئاھەتى دڵ و ھەستەيە، بە پێچەوانەوھى ھەرکردن بە دنیا مایەى خەم و ھەتەو ھەشەوېستى دۇنياش سچینەى ھەموو تاوانیکو بۆ لێبووئەوھى دىباش ھۆکارى عیبایدەت و گۆتپایەلێیە.

زوھد کردن لە دنیا ئەوھە کە دىبات لە دڵدا دەرکەیت، ئەك لە دەستى دەرکەیت و دلت ھەر لای بێت. کە ئەم جۆرە زوھدە زوھدى نەرازانە - پێچەمەر ﷺ دەفرموت: **لَا يَدْخُلُ الصَّالِحُ سَمًّا وَلَا حَسَدًا** واتە باشترین مال ئەوھە ھى پیاوێكى چاك و سالح بێت ھەقیر و مال پێکەوھ ھەند حالەتێکیان ھەيە. ۱- لەمەر شەر و مەشەلەتى مال رقى لێبەتى و نابەوێت و لى رەكەت، ئەم کەسە دەلێن زامەد. ۲- دلخوش بێبە بە بووسى و زۆریش رقى لێى بێبە، ئەم کەسە دەلێت رازیبە. ۳- بووسى مالى لە نەبووسى پێى خۆشترە، چونکە ھەزى لە مالە، بەلام ھەكەى ئەوھەندە بێبە کە بە دواى مالدا بگەرنیت، بەلام گەر ھاتە دەستى بەئى ئەرەیت بێم خۆشە، ئەم کەسەش دەلێن قانع. ۴- ھەزى لێبەتى، بەلام لەبەر بێدەسەلاتى و رى ئە بەدواگە پانیدا ھیناوە، ھەرکات مالى دەستکەوێت بە ماندووئەوھ دەستى دەھەند. ئەم دەسە دەلێن (حریص). ۵- ئەو پارەو ھواردەى بە دوایدا دەگەرنیت و دەیەوێت بە دەستى بێبیت لەمەر زەرورەتە وەك کەسێكى برسو و بى حل و بەرگ، بەم کەسەش دەلێن (مضطرب) مەجبور.

گفتوگویه کی هیمانیه

کابرایه ک ناوی عبدالله موو، گشت به کابرایه کی تر ناوی عبدالله بی (بهنده ی پیغمبر) بوو، عبدالله ناوی کابری به لاهه خراب بوو، چونکه واتاکه ی نه وه دهگه به نیت که بهنده ی پیغمبره وه له دلی حویدا وتی: چۆن که سیک جگه له خدا یه کینکی تر ده پهرستیت؟ دواتر به کابرای وت تو غیری خدا ده پهرستیت؟ وتی: نه خیر، من خدا ده پهرستم و موسلمانم، غیری خوداش ناپهرستم.

عبدوللّٰه وئی: نه ی نه م ناوه چیه که له ناوی مه سیحیه کان ده چیت که ناوی ده نین (عبدالمسیح)، به لام بۆ نه وان سهیر سه، چونکه مه سیح ده پهرستن، به لام که سیک ناوی تو ده بیستیت وایتته خه یالی که نو پیغمبر ﷺ ده پهرستیت که نه مه بیروباوه یی موسلمان نییه به رامبر به پیغمبره که ی، به لام نه وه ی له سه رمان واجبه باوه رمان وایتته (موحه ممد) بهنده و پیغمبری خودایه.

عبدالمسی وئی: به لام (موحه ممد) باشترین که سه و سهرداری پیغمبرانه و نیمهش له بهر بهر که تو خاتری نه و نه م باوه له حومان ده نین و داوای شه فاعه تی لی ده کن، به لاتنه وه سهیر نه بیت، براهام ناوی (عبدالحسب) وه باوکیشم ناوی (عبدالرسول) ه، نه م ناوانهش بلآوه وه هر له کۆنه وه بابو باپیرانمان نه کریان هیناوه و توند مه به له مه سه له که داو نایین ناسانه.

عبدوللّٰه وئی: نه م کاره زۆر حربه، له وه ی پیشت خراپتره، نه مهش داواکردنی شتی که له غیری خدا که له توانیدا بییه، حا نه و که سه ی داوای لی ده کریت پیغمبر ﷺ بیت یان هر پیاوچاکیک بیت وه کو حوسه یین (رهزای خوای لیبت)، نه م کارهش پیچه وانیه یه کتاپه رستییه که نیمه پنیوسته به یه وه ی بکه یین، هر بۆیه روونکردنه وه ی واتای (لا اله الا الله) چهند پرسیاریکت لی ده که م بۆ نه وه ی گه وره یی نه م شته بۆ ده رکه ویت و خراپی ناوانان به و ناوانه وه وهاوشیوه ی نه و ناوانه بۆ ده رکه ویت، دیاره نامانجی من له م شته دا ته بها روونکردنه وه ی راستیه و شوپیکه و تنی و ده رخستنی ناراستیه و دوورکه و تنه وه یه و فه رمان به چاکه و نه می له حربه مه. خوداش پشتیوانه و مه مو شته هر به ده سستی نه وه، سه ره تا من نه و دوو تابه ته تیر به خه مه وه که ده فه رمویت: **إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا** (البقره ۵۱) واته: کاتیک ئیمانداران بایگ ده کرین بۆ نه وه ی خوای گه وره و پیغمبره حوکم بکات له نیتوانیاند ده لیتن: بیستمار و گوئیپایه ل بووین هه روه ها **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ** (البقره ۵۱) واته: نه گه ر حیاراییتان که وته نیتوانه وه له شتی که بیکه ریتنه وه بۆ لای خوای گه وره و پیغمبره که ی نه گه ر باوه رتان هه یه به خوداو رۆزی دوا یی.

عبدوللّٰه وئی: تو وتت ته بها حورا ده پهرستیت و ده لیتیت: (لا اله الا الله)، ده کریت واتاکه یم پی بلیتیت؟

عبدالمسی وئی: یه کخوابه رستی نه وه یه باوه رت وایتته که خودا هه یه وزه وه ی و ناسمانه کانی دروست کردوه و ژیان و مرده و کری نه م که و نه به ده سستی نه وه و رۆزیده رو زانیارو به ده سه لات.

عبدوللّٰه وئی: نه گه ر نه مه به کخوابه رستی بوایه فیرعه ون و قه ومه که ی و نه بوجهل وهاوشیوه ی نه وان یه کخوابه رست نه بوون، چونکه نه وه ی تو ده لیتیت ده یانزانی هه روه ک زۆرک له موشریکه کان و فیرعه ون هه رچه نده بانگه شه ی خویه تی ده کرد له دله وه باوه پی

به لام له راستیید. شه یه کچواپه رستییه ی پیغه مه راں بۆ گه یاندنی هاتوو و کتینه کامی بۆ روونکردنه وه ی هاتوو و له پیناویدا شه له گه ل قوردهش کرا نه وه یه که: ته نها خودا بپه رستن.

عبداللہ وئی نہی رادرایت خودا بۆ پیغہ مہرانی ناردووه که یہ که میان نووچه؟
عبداللس وئی بۆ نہ، ہی بانگی موشریکه کار بکه بۆ پەرستنی تہنہا (اللہ)، وازہیان لہ
ہەر شہریکتکی تر.

عبد النبي وتي: نازانم.

عبداللہ ولس، نال، نهوانه پياوچاك نوون و قومی نوح کردویان به خوداو عره‌بیش له‌وانه‌وه وه‌ریار گرنه‌وه، نه‌لگه‌ش له‌سەر نه‌مه‌شه و فرموده‌یه‌یه که له‌ ئێس عه‌باسه‌وه ده‌گیرته‌وه و ده‌لیت به‌ر لایه‌ش سی‌گه‌ت و نوو نوح و عه‌ر عه‌ده‌ده‌وه و ده‌لیت به‌کێ

عبدالنبی وتی: نهمه شتیکی سهیره.

عبداللہ ونس: ئەي بۆ لەمە سەرىت تۆ باس نەكەم؟ برانە كە موخەمەد ﷺ كە خاتەمى پىغەمەرەنە خەي گەرە تۆ فەمىكى ئارپووە، داواي لىخۆشەوون دەكەن، عىبادەت دەكەن، تەواف دەكەن، حەج دەكەن، خىزىش دەكەن، بەلام هەندىك لە دروستكارەكانى خودايان حەستۆتە بەيى خەي و خەي (وسائىط) بۆ ئەوێ لە خودا نىزىكان بەكەنەو شەفاعەتايان تۆ بكەن، وەك فرشتەكان، و عىسا پىغەمبەر (ﷺ) و مەروەها غەبرى ئەمانىش. خەي گەرەش موخەمەدى ئاردا ﷺ كە ئايەكەي ماپىرەيان ئىبراھىم (ﷺ) يان بۆ زىندوو بەكاتەو پىيان سەت. كە پەرستى شتاتىك تۆ بىرك بووئەو لە خودا حائىز نىيە، مەموو ئەو شتەي تۆ سەكايان دەكەن تەنھا شايەنى خودايە، ئەو دروستكەرەو تەنھايەو شەرىكى نىيەو روورە، نە تەنھا رەوى ئاسمانەكان و ئەوێ نىشتەحەي زەويى ئاسمانەكانە مەموو بەدەي ئەو و لە ژىر دەسەلاتى ئەودان، بەلكو مەتا ئەو شتەي كە دەيانەپرستى نىئاوەرەكان دەسەلاتى خودادان

عبداللہ ونس: ئەمە قەسەگەلبىكى سەرىتەو ترسانەكە، هەي بەلگەت هەيە لەسەرى؟
عبداللہ ونس: بەلگە لەسەر ئەمە زۆر، خەي گەرە دەفەرەمۆيت. ﴿قُلْ مَنْ يَرْفُقْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْرٌ بِمَلِكٍ أَسْمَعُ وَلَا يَسْمَعُ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمَنْ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَشْيَاءَ﴾ قَسِيْفُولُوهُنَّ اللَّهُ فَعَلَّ فَلَا تَنْفِرُونَ ﴿٣٠﴾ واتە: پىيان بلى كى لە ئاسمانەو، بەهوى بارانەو، و لە زەويەو، بەهوى خاكەو، رۆزىتان دەدات، يان كى بىستەو بىنىنى بەدەستە، ئەي كى زىندوو لە مردو دەرهىت، مردووش لە زىندوو، يان كى كارو فرمانەكان، ئەي ئەم بوونەوەرە، بەجى دەهەبىت؟ بىگومان دەلەين (الله)، تۆش پىيان بلى ئەي لە خودا ناترس، ئەي ئەمانە مايەي ئەو نىيە لە خودا بترسن، مەروەها دەفەرەمۆيت. ﴿قُلْ مَنْ لَّازِلُكُمْ مِنْ فِجَارٍ كَثُرَ قَلْبُكُمْ﴾ قَسِيْفُولُوهُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَلَا تَدْكُرُونَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ سَبْعَ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٣٢﴾ سَقِيْفُولُوهُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَلَا تَنْفِرُونَ ﴿٣٣﴾ قُلْ مَنْ يَدْعُو مَكْرُوتٍ كَلَّ شَيْءٌ، هُوَ يُخْرِجُ وَلَا يُخَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ سَقِيْفُولُوهُنَّ اللَّهُ قُلْ فَأَنِّي نَسَرَّوْتُ ﴿٣٥﴾ (المزمو ٤٤، ٤٩) واتە: پىيان بلى زەوي و ئەوانەيشى كە تىيدان مولكى كىن ئەگەر زانيار؟ ئەوايش دەلەي (الله)، تۆش پىيان بلى ئەي بۆ بىر ناكەنەو، پىيان بلى كى پەرەردگارى حەوت ئاسمانەكان و عەرشى گەرەيە، ئەو كاتە دەلەين (الله)، تۆش پىيان بلى ئەي بۆ لە خودا ناترس، ئەي ئەمە مايەي ئەو نىيە لە خودا بترسن، پىيان بلى كى خاوەندارىتى مەموو شتىكى بەدەستەو پەناي خەلك دەدات و كەس تواناي ئەوێ نىيە پەناي كەسەك دەدات لە سەي حەي ئەگەر نىو دەزان، ئەوايش دەلەين: هەي (الله) يە تۆش بلى: ئەي چۆن گومرا دەكرىن و دەخەلەتەن.

موشرىكەكان لەكاتى حەج دەيانوت. (لبيك اللهم لبيك، لبيك لا شريك لك، إلا شريكا هو لك، تملكه وما ملك) واتە: خودايە ئىمە گوزايەلى تۆ دەكەين و شەرىكت نىيە مەگەر شەرىكت بە خەي و مولكەكەو مولكى تۆ بىت، دان پىدانانى موشرىكەكانى قورەيش بەوێ كە تەنھا خودا كەسارى بوونەوەرەي بە دەستە يان (توحيد الربوبية) - يەكخوابپرستى پەرەردگارى - نە تەنھا ئەيانى كردووە بە موسلمان، بەلام پەرستەن و داواكردن لە فرشتە و پىغەمەر و پىاواكان بە مەبەستى شەفاعەت نىزىكبوونەو لە خودا

وای کردووه به بیباوه له قه لێم بدرین و خوین و مالیان خه لال بیت، که وابوو دوعاو نه زرو قوریانی - سه ربیرین - داواکردی یارمهتی هه موو جوړیکی عیبادت ده بیت ته نها بۆ خودا بیت.

عبدالسی وسی نهی نه گه ره کخوابه رستی باوه رهیتان بیه به بوونی حواو خاوه ندریتی بوونه وه، وهك تۆ ده لئیت، نهی کامهیه؟

عهدهوللا وسی نهو به کخوابه رستییهی موشریکه کان رازی نه بوون دانی پیدابنیز و پیغه مبه ران هاتوون بۆ گه یاندی نه وهیه که: ته نها په رستن بۆ خودا بکهیت، هیچ جوړیکی عیبادت بۆ غهیری نهو نه حاح نه دهیت، وهك: دوعاو نه زرو سه ربیرین و دواوی یارمهتی و فریا که وتن و نهوانی تر، هه ر ئه م به کخوابه رستییه واتهی (لا اله الا الله) به که هیچ خودایه کی به هه ق بیه جگه له (الله)، نه لای موشریکه کانی قوره یشه وه (إله) واته خودا، هه ر شتی که که عیباده تی بۆ بکرت، جا نهو شته یان که سه پادشا بیت، پیغه مبه ر بیت، پیاوچاک بیت، دار بیت، قه بر بیت. جنۆ که ست، مه به ستیان نه بووه له و شتانهی به رستن له غهیری خودا توانای دروست کردن و رۆزی دان و به رتۆه بردنی کاروباری بوونه وه ره هیت، به لکو ده یانزانی نهو شتانه ته نها له ده سه لاتی په روه ردگار دایه.

هه ر بۆیه پیغه مبه ر ﷺ هات و بانگی کردن بۆ وتهی (لا اله الا الله) و په ریه وکردنی واتاکه ی نهك ته نها وتنی به زمان.

عبدالسی وسی هه ر وهك بتهوی که بلئیت: موشریکه کانی قوره یش له واتای (لا اله الا الله) له زۆر موسلمانن ته مرق باشت که یشتبوون؟

عهدهوللا وسی نهی. نه وهش واقعیکی دل ناخۆشکه ره، چونکه بیباوه په کان ده یانزانی مه به ستی پیغه مبه ر ﷺ به و وشهیه: په رستنی خودای تاكو ته نهاو به ری بوونه له هه ر شتیکی تر حکه له خودا به رسترت، چونکه کاتیک پیغه مبه ر ﷺ پنی وتن: بلین (لا اله الا الله)، بیباوه په کان و بیان: چۆن هه موو خودا کانی کردووه بهك، نه مه شتیکی سهیره. به لام له هه مان کاند ده یانزانی که خودای گه وه به رتۆه به ری نه م که ونهیه، جا نه گه ر بیباوه په کان نه وه سه له واتای نهو وشهیه گه شتین، سهیر نه وهیه که خه لکیک خۆی به موسلمان ده زانیت. به لام نه وه ندهی بیباوه په کان له و وشهیه نه گه یشتووه: به برای نهوان ته نها گوزارشتی نهو وشهیه به زمان به بی نه وهی دل کرده وهی هه بیت له و وتهیه دا، نه وهشی که رور ریه که پنی وایه که واتای وشه که نه وهیه که ته نها خودا رۆزیده ره و دروستکه ره و به رتۆه به ری که ونه، که وابوو هیچ خیریک هیه له که سانیک باگه شهی موسلمانیه تی ده که، به لام نه وه ندهی بیباوه په کان له واتای نهو وشهیه نه زان.

عبدالسی وسی نه لام نه م نایه ته له سه ر بیباوه په بت په رسته کان هاتۆته خواره وه، چۆن پیاوچاکان و پیغه مبه ران و بته کان وهك بهك حسیب ده کرت؟

عهدهوللا وسی وهك پنیشت باسما ن کرد هه ندیک له بته کان به ناوی پیاوچاکانه وه ناوبراون وهك کاتی نوح (ع) بیباوه په کانیش مه به ستیان نزیک بوونه وه بووه له خودا، به لگه ش نه م نایه تهیه **وَلَمَّا نَسُوا مَا وَعُودُوا قُلُوبُهُمْ فَلَا يَقْرَءُونَ اللَّهَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (الرمر ۳)** نهوانه ی که جگه له حوا پشیمان به شتی تر به ستووه و به خولیان هه لبژاردوه ده یانوت ته نها بۆ نزیک بوونه وه له خودا ده یانیه رستین.

نهمجا نه وهی که ده لئیت چۆن بیعه مبهرو پیاوچاکان ویته کان وهك يهك حسیب ده کهن؟
 له وه لامدا ده لئیم. بیباوه پان همدیک پیاوچاکیان کردبوو به خودا ولتی ده پارانه وه، وهك خوای
 گه وره ده فهرمویت: ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ نَحْنُ بَعَثُوا فِي زَمَانِهِمْ أَنْبَاءَ أَنْبَاءِ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ الَّذِينَ هُمْ يُرْسِلُونَ رَحْمَةً،
 وَيَعْلَمُونَ أَنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مُحَذَّرًا﴾ (الاسراء ۱۵۷) واته: نه وانهی که نه وان هانا وهاوریان بۆ
 ده مه، کامیار له خوا نریکتره؟ له کاتیکدا که نه وان خویان هاوار له خوا ده کهن وریگی نریک
 بوونه وه له خوا ده گریه مه، و جابهروانی په حهتهی ده کهن، وله سرا وتوله شی ده ترسن،
 به پاستی سزای په وره دگارت وده ها سهخته که ده بیته هه موو کهس خوی لنبیاریت،
 وه همدیکی تر عیسی پیغمه مه (علیه السلام) وداکیان کردبوو به خودا ولتیان ده پارینه وه
 وهك خودا ده فهرمویت: ﴿يَذُوقُوا الْعَذَابَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ءَلَمْ أَقُلْ لِّلنَّاسِ ائْتِدُوا رُبِّي وَأَنِّي إِلَهُكُمْ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ﴾ (المائدة ۱۱۷) واته: وده همدیکی بهیه ره وه کاتیک که خوای گه وره له پوژی نواییدا ده فهرمویت
 . نهی عیسی کور مه ریم ناپ نو به، جهلکوت ووت که مر و دایکم بکه مر به دوو خودا حکه له (الله)؟
 همدیکی تریان فریشته کار ده ستر وها وهاوریان نو ده بهن وهك ده فهرمویت: ﴿وَيَوْمَ
 نَحْنُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ هَؤُلَاءِ كُفَرُوا بِعَهْدِي وَإِنَّكَ كَذُوبٌ سَاءٌ﴾ (اسه ۴) واته: پوژیک دادیت که خوای
 گه وره نه وایی (په رسترو نه و که سانه شی ده یاپه رسترو) کو ده کاته وه ونه مجا بۆ لومه ییان
 خوای گه وره به فریشته کار ده فهرمویت: نایا نانه مانه موون که نیوه یان ده په رسترو؟

چاک بیر له م نایه ته پیروانه بکه وه که چۆن خوای گه وره نه و که سانه ی به بیباوه داناه
 که بته کانیان په رسترو، دیس به هه مان شینوه و بهی حیوازی نه و که سانه شی به بیباوه
 داناه که پیاوچاکان و بیعه مه رانیشیان به خوا رانیوه، پیعه مه ریش شیری له گهل
 هه موویان کردبوو بهی حیوازی.

عبدالنسی وتی: به لام بیباوه که داوای شتیان لی ده کهن، به لام مر ده زام که ته بها خودا
 توانای سوودگه یاندر وره ره که باندی هه به ته بها له خودا نه وه داوا ده که مر و پیاوچاکان
 توانای نه وه یان بییه، به لام به به شه فاعه تی نه وانم ده ویت.

عبدالولی وتی: نه م قسه هت ریک وهك قسه ی بیباوه ده کاسه، به لگهش نه م
 نایه ته به ﴿وَيَعْلَمُونَ أَنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مُحَذَّرًا﴾ (الاسه ۴) واته: هه موویان
 الله ﴿يُوسُفُ ۱۸﴾ نه و شتانه ی به ی گه یاندر سوودو زه ره ری بییه ده یاپه رسترو ده لئین
 نه مانه شه فاعه تمان بۆ ده کهن لای خودا.

عبدالنسی وتی: به لام مر عهیری خودا ناپه رستم، داوا کردو په نایر مه به نه وان عیاده ت بییه
عبدالولی وتی: به لام داوت سی ده کهم داو به وده نبتیت که خودا هه رری کردوو
 شیخلاصی و بیه نپاکیت هه بیت له عیاده ندا بو خودا و ته بها نه و به رستنیت، هه روه که له
 قورنادا ده فهرمویت: ﴿وَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ بِغَيْرِ إِذْنِ اللَّهِ﴾ (الاسه ۵) واته: هه رمایان
 پی کردو ته بها خودا به رستن و به پاکی و دلسوری و ملکه چی فرمانه ردارای ناین و
 به رنامه که ی مر و لاندن له هه موو ناین و به رنامه به کی تر جگه له نیسلام.

عبدالنسی وتی: به لی نه وهی فرهزه له سه رم.

عبدالولی وتی: ناشه نه وهی خه هه رری کردوو له سه رت چیه؟ رووی بکه وه، په رستنی
 خودا به ته نه؟

عبدالنبی وئی: به لی نه زانم مه به ستت چیه به و پرسیاره، فهرموو روونی بکه وه.

عبدالولل وئی: گویم لی بگره تا بۆت روون بکه مه وه خوای گه وره ده فهرمویت: **أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفًّا، مُلَايِحَتُ الْمُتَّقِينَ** (الأعراف ۵۵) واته: دوعا بکه ن به ملکه چی و شاروه خوای گه وره ریاده ره وی خوش ناویت، نایا دوعا عیباده ته یان نا؟

عبدالنبی وئی: به لی بنچینه ی عیباده ته وه ک پیغه مبه ر **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ** ده فهرمویت **«الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ»** (ابوداود) واته: دوعا عیباده ته وه رسته.

عبدالولل وئی: که و سوو دانت نا به وه ی دوعا عیباده ته، کاتیک به شه وو رۆژ دوعا ده که یت کاتیک پیو یستبه ک هیه و داوا له خودا ده که یت، له هه مان کاتدا داوا له پیغه مبه ریک یان پیاو چاکیک له قه ره که یدا بکات، نایا شیرکی قه رار نه داوه له و عیباده ته دا؟

عبدالنبی وئی: به لی راسته نه وه شیریک قه راردانه و نه مه شتیکی روونه.

عبدالولل وئی: نموونه یه کی تر: خوای گه وره ده فهرمویت: **فَضَّلَ لِرَبِّكَ وَتَحَرَّرَ** (الکوثر ۲) واته: نوژیو سهر برین بۆ خودا بکه، کاتیک تو گوئیایه لی خودا ده که یت و قوربان ی بۆ خودا ده که یت، نایا عیباده ته یان نا؟

عبدالنبی وئی: به لی نه وه عیباده ته.

عبدالولل وئی: به لی نه گه ر بۆ که سیک ی تر قوربانیت کرد جنۆکه بیت یان مروف، نایا شیریکت بۆ خودا داناوه یان نا؟

عبدالنبی وئی: به لی نه وه شیریک داناوه به لی گومان.

عبدالولل وئی: من سوو نمونه م هینایه وه له سه ر دوعا که عیباده تیک ی گوزارشته و سهر برین که کرده وه یه. عیباده تیش ته نها نه و دووانه نین و فراوانتره له و دووانه، نه زرو سویتند خواردن و په ناگرتن و داوی یارمه تی کردن هه مووی عیباده ته. به لام موشریکه کان که قورنان له کاتییدا هاته خواره وه فریشته و پیاو چاکار و لات و عوززایان ده په رست

عبدالولل وئی: به لی ده یان په رست.

عبدالنبی وئی: به لی عیباده ته که یان بۆ نه وانه ته نها له دوعا و سهر برین و په ناگرتن و داوی یارمه تی نه بوو؟ نه گه سا نه وان ده زانن که به نده ی خودارو له ژیر ده سه لاتی نه ودان و هه ر نه و کاروباری بووه وه هه لده سوپینیت، به لام په نایان برده به ر نه وانه بۆ شه فاعه ت و نزیک بوونه وه له خودایه، نه مه ش زۆر ناشکرایه.

عبدالنبی وئی: به لی عه بدوللا، نایا تو شه فاعه تی موحه ممه د **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ** ئیباکاری ده که یت و خۆتی لی به ری ده که یت؟

عبدالولل وئی: به حشر من ئیباکاری ناکه م و خۆمی لی به ری ناکه م، به لکو پیغه مبه ر **سُبْحَانَكَ** دایک و باوکم به قوربان ی بیت شه فاعه ت ده کات و شه فاعه تی لیه ورده گیریت، من هیوام وایه به ر شه فاعه تی نه و بکه وم، به لام شه فاعه ت هه مووی هی خودایه وه ک ده فهرمویت **قُلْ لِلَّهِ الشُّعْطَةُ حَمِيعًا** (الاحقاف ۱۴) به لی مۆله تی نه و شه فاعه ت ناکریت، وه ک ده فهرمویت: **مَنْ دَا أَلَدِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ** (الفرقة ۲۵۵) واته: کی ده توانیت شه فاعه ت بکات به لی مۆله تی نه و. خود - هه ر که س خودا نه یه ویت شه فاعه تی بۆ ناکریت، وه ک ده فهرمویت: **وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا مَنِ رَضِيَ** (الانبیاء ۲۸) دیاره خودا ته نها به یه کخوابه رست رازی

مقدمه اول: ویس راست دهکبیت نهو شتانه ی لای بتو قهبرو هاوشیوه کانی دهکبیت،
هروه ها ده لئیت: شیر عسده تی بت کابه، نایا مه به سست نهویه نه مه تایبه ته به وانه ی
که نهو شتانه دهکس؟ و نه به بریده بهر ییا و جا کان - مردوو - دوا کرین لئای شریک نییه؟

عبدالنبی وئی: به لئی مه بهستم له وهیه.

عبداللّٰی وئی: نو هه موو ئایه ته ی بۆم ناس کردیت که داواکردن له پیاوچاکان و فریشته کان به شیرک له قه له م ده دات چی لیتهات.

عبدالنبی وئی: به لام نهوانی داوایان له فریشته و پیغه مبه ران کردووه له بهر نه وه کافر نه بوون، به لکو کفر بوون له بهر نه وه ی وتوو یانه فریشته کچی خودان و مه سیح کۆپی خودایه، به لام نیمه نالین. عه بدولقادر کۆپی خودایه، یان ره یه ب کچی خودایه.

عبداللّٰی وئی: ددی کۆپ بۆ خوای گه وره خۆی بۆ خۆی کوفریکی سه ره خۆیه، خوای گه وره ده فهرمویت: **قُلْ هَؤُلَاءِ حُكْمُ رَبِّكَ لَكُمْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ بُولَدٌ** (الإحلام ۳-۱) واته. پیتیان بلی حه دتا که وه موو پتو بیستیان به وه، له کهس نه بووه و کهسی لێ نه بووه. له شویتیکی ترد ده فهرمویت: **مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ مِّمَّنْ مَعَهُ إِنَّمَا أُولَئِكَ كَلِمَاتٌ لِّإِلَهِ بِمَا حَقَّ وَعَلَّامَتُهُمْ عَلَى عَصَى الْعُزْمَرِ** (الزمر ۹۱) واته: خوای گه وره کۆپی بییه و شه ریکیشی نییه. لێزه دا شیرک و هاوه نداسی به جیا له دانانی کۆپ ناس کردووه، به لگهش له سه ره نه مه نهوانه ی عیباده ته ی لانیان. ه کرد نه یان ده وت کۆپی حوایه، به لام بیباوه رپوون، هه روه ها عیباده ته ی جنۆکه، هه ر چو ر مه ره به کهش ده لین. هه ر موسلمانیک باوه ری وایو خودا کۆپی هه یه، له دین ده رده جیت و عورته ده. هه روه ها که سیکیش شه ریک بۆ خودا قه رار دات، واتا جیا وزی ده کن له و دوو شته دا.

عبدالنبی وئی: به لام، خوای گه وره ده فهرمویت: **الْأَنبِيَاءُ أَوَّلَاءُ تَوَلَّاهُمْ وَلَافْتُمْ يَحْزَنُونَ** (سوره ۶۲) واته. به دلنیا بییه وه نه ولیا کاسی خودا له رۆژی دوا ییدا هیچ ترسو خه م و حه فته تار سیه.

عبداللّٰی وئی: شمهش باوه رمان نه وه هه یه، به لام هک بهر سترین، نیمه ته نها ئینکاری عیباده تکردن ده که یو بکرتی به شه ریکی خودا، نه گبیا واحبه حۆشت بوین و شویتیان بکه ویت و در سست به که رامه ته کاسیادا. نه وه شی ئینکاری له که رامه ته کاسیان ده کات بیده جیبه کس نابیی خوداش باوه ندگیره له بیوان دوو لادا، هیدایه ته له بیوان دوو گومراییدا، هه قیقه له نیتوان دوو باتلدا.

عبدالنبی وئی: نهوانی قورئانیاں له سه ره هاتۆته حواره وه شایه توما ن باهین و نالین خودا تا که و پیعه سه ره **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** به درۆ ده خه به وه، ئینکاری له زیندوو بووه وه ده که رو قورئان به درۆ ده خه به وه، ده لین سبیره، به لام نیمه شایه تی ده ده یین که خودا تا که و موحه ممه د پیغه مه ری نه وه، باوه ر به قورئان ده که یو باوه ر زیندوو بووه وه ده که یین، بوژ ده که سو رۆزو و ده گرین، چۆر وه ک نه وان له قه له ممان ده ده ر؟

عبداللّٰی وئی: به لام زانایان به کرا ن له سه ره نه وه ی نه گه ر که سیک باوه ری به پیعه سه ره **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** کرد له هه دی شتدا و به درۆی خسته وه له هه دیکی تردا بیباوه ره و موسلمان بییه، به هه مان شیوه که سیک باوه ری به شتیک له قورئان هه بیت و باوه ری نه وه ی تری نه بیت، وه ک که سیک وایه دا ن بیت به ته نهایی خودا دا و باوه ری به نوژ نه بیت یان باوه ری به ته نهایی نوژ نه بیت و نه وه ی به رۆزو نه بیت، یان باوه ری به وانه هه بیت به لام باوه ری به ره کات نه بیت، یان باوه ری به وانه هه موو هه بیت و باوه ری به حه ج نه بیت، چونکه کاتیک خه لکیک

پایه‌ندی چه ج کردن نه‌بوور. سه کانی پیغه‌مبه‌ردا ﷺ خوی گه‌وره نه‌م ثابته‌ی له‌سەر ناردنه خواره‌وه. **عبدالله بن مسعود** روى ان الله عز عن المصنف (ال عمران ۹۷) واته حوى گه‌وره چه‌جى له‌سەر خه‌لك فهرز کردووه نه‌گەر توانایان هه‌بیت، هر که‌س باوه‌رى نه‌ست خوی گه‌وره بیتاک و ده‌وله‌مهنده و پتویستی به‌که‌س نیه. به‌همان شیوه هرکه‌س باوه‌رى به‌زیندووکردنه‌وه نه‌بیت بیتاوه‌ره، هر بویه خوی گه‌وره به‌ناشکرا له‌قورئاندا ده‌رموینت نه‌و که‌سه‌ی باوه‌رى به‌هه‌ندیک له‌قورئان هه‌بیت و باوه‌رى به‌هه‌ندیکى تر نه‌بیت بیتاوه‌ره. بویه فرمانی کردووه ئیسلام به‌گشتی قه‌بول بکړیت، ئایا ئیستا دان نه‌وود ده‌نیت که‌نه‌گەر که‌سێک باوه‌رى به‌هه‌ندیک بیروباوه‌رى ئیسلام هه‌بیت و به‌هه‌ندیکى برى نه‌وو بیتاوه‌ره؟

عبدالله بن مسعود روى ان الله عز عن المصنف (ال عمران ۹۷) واته حوى گه‌وره بیتاک و ده‌وله‌مهنده و پتویستی به‌که‌س نیه. به‌همان شیوه هرکه‌س باوه‌رى به‌زیندووکردنه‌وه نه‌بیت بیتاوه‌ره، هر بویه خوی گه‌وره به‌ناشکرا له‌قورئاندا ده‌رموینت نه‌و که‌سه‌ی باوه‌رى به‌هه‌ندیک له‌قورئان هه‌بیت و باوه‌رى به‌هه‌ندیکى تر نه‌بیت بیتاوه‌ره. بویه فرمانی کردووه ئیسلام به‌گشتی قه‌بول بکړیت، ئایا ئیستا دان نه‌وود ده‌نیت که‌نه‌گەر که‌سێک باوه‌رى به‌هه‌ندیک بیروباوه‌رى ئیسلام هه‌بیت و به‌هه‌ندیکى برى نه‌وو بیتاوه‌ره؟

عبدالله بن مسعود روى ان الله عز عن المصنف (ال عمران ۹۷) واته حوى گه‌وره بیتاک و ده‌وله‌مهنده و پتویستی به‌که‌س نیه. به‌همان شیوه هرکه‌س باوه‌رى به‌زیندووکردنه‌وه نه‌بیت بیتاوه‌ره، هر بویه خوی گه‌وره به‌ناشکرا له‌قورئاندا ده‌رموینت نه‌و که‌سه‌ی باوه‌رى به‌هه‌ندیک له‌قورئان هه‌بیت و باوه‌رى به‌هه‌ندیکى تر نه‌بیت بیتاوه‌ره. بویه فرمانی کردووه ئیسلام به‌گشتی قه‌بول بکړیت، ئایا ئیستا دان نه‌وود ده‌نیت که‌نه‌گەر که‌سێک باوه‌رى به‌هه‌ندیک بیروباوه‌رى ئیسلام هه‌بیت و به‌هه‌ندیکى برى نه‌وو بیتاوه‌ره؟

به‌همان شیوه سه‌یری هاوه‌لان بکه‌ چون شه‌ریان کرد له‌گه‌ل به‌نى چه‌نیغه‌دا له‌یه‌مامه‌دا، هرچه‌نده موسلمان بوون و شه‌هاده‌تیاں ده‌دا که‌ خوا یه‌که‌و موچه‌مه‌د پیغه‌مبه‌رى نه‌وه، نوێژ و بانگیان به‌جی ده‌هیتا.

عبدالله بن مسعود روى ان الله عز عن المصنف (ال عمران ۹۷) واته حوى گه‌وره بیتاک و ده‌وله‌مهنده و پتویستی به‌که‌س نیه. به‌همان شیوه هرکه‌س باوه‌رى به‌زیندووکردنه‌وه نه‌بیت بیتاوه‌ره، هر بویه خوی گه‌وره به‌ناشکرا له‌قورئاندا ده‌رموینت نه‌و که‌سه‌ی باوه‌رى به‌هه‌ندیک له‌قورئان هه‌بیت و باوه‌رى به‌هه‌ندیکى تر نه‌بیت بیتاوه‌ره. بویه فرمانی کردووه ئیسلام به‌گشتی قه‌بول بکړیت، ئایا ئیستا دان نه‌وود ده‌نیت که‌نه‌گەر که‌سێک باوه‌رى به‌هه‌ندیک بیروباوه‌رى ئیسلام هه‌بیت و به‌هه‌ندیکى برى نه‌وو بیتاوه‌ره؟

عبدالله بن مسعود روى ان الله عز عن المصنف (ال عمران ۹۷) واته حوى گه‌وره بیتاک و ده‌وله‌مهنده و پتویستی به‌که‌س نیه. به‌همان شیوه هرکه‌س باوه‌رى به‌زیندووکردنه‌وه نه‌بیت بیتاوه‌ره، هر بویه خوی گه‌وره به‌ناشکرا له‌قورئاندا ده‌رموینت نه‌و که‌سه‌ی باوه‌رى به‌هه‌ندیک له‌قورئان هه‌بیت و باوه‌رى به‌هه‌ندیکى تر نه‌بیت بیتاوه‌ره. بویه فرمانی کردووه ئیسلام به‌گشتی قه‌بول بکړیت، ئایا ئیستا دان نه‌وود ده‌نیت که‌نه‌گەر که‌سێک باوه‌رى به‌هه‌ندیک بیروباوه‌رى ئیسلام هه‌بیت و به‌هه‌ندیکى برى نه‌وو بیتاوه‌ره؟

هروه‌ها دهوتریت نه‌گه‌ر نه‌وانه بپناوه‌ر نه‌بوون، به‌لام موشريك بوون و قورئان و پيغه‌مبريان نه‌درو خستوتنه‌وه و باوه‌ريان به زیندوو بوونه‌وه نه‌بووه، نه‌ی بۆ زانایان له کتێبه فیهییه‌کاندا به هه‌موو مه‌زه‌به‌کاندا به‌شیکێ تێدایه به ناوی (حوکمی مورت‌د)، واته نه‌و موسلمانێ بپناوه ده‌بیت دواي هاتنه ناو نیسلامه‌وه، دواتر هه‌ندیک شت باس ده‌که‌ن موسلمان به نه‌تخامدانی له نیسلام ده‌رده‌چیت، هه‌تا شتی زۆر که ساده‌ی وه‌ک. وشه‌یه‌ک که خودا رقی لی بیت س گالته‌کردنی تێداییت به نیسلام وه‌ک قورئان ده‌فه‌رمویت: **قُلْ أَلِلّٰهٖ وَآلِیْهِ وَرُسُوْلُهٗ ۚ کُلُّهٓ سَنَهْرُ وَّوْتٌ ۚ لَا تَمْنَدُ رُوْا فَاذْکُرْهُمْ مَّذٰی سَبَّکُمْ ۚ** (التوبه ۶۵-۶۶) واته: پێیان بڵێ: (نه‌ی موحه‌مه‌د)، ئایا به خودا ئایه‌ته‌کانی و پيغه‌مبه‌ره‌که‌ی گالته‌تان ده‌کرد، پێویست به پاساو هه‌نده‌وه ناکات دواي نه‌وه‌ی نیماستان هینا بپناوه‌ر بوونه‌وه، نه‌مانه که قورئان به بپناوه‌ریان ده‌راویت، که سانیك بوون له‌گه‌ل پيغه‌مه‌ردا ﷺ له غه‌زای ته‌بوکدا شتیکیان وتبوو به‌حسدی خویان به‌گالته‌وه و تنوویان، هروه‌ها دهوتریت خوی گه‌وره که باسی به‌نی ئیسرائیل ده‌کات - کومه‌لیکیان - چه‌د باش بوون، به‌لام به موسایان وت: بتيكمان بۆ بکه به خودا، هروه‌ها که سانیك له هاوه‌لانی پيغه‌مبه‌ر ﷺ و تیان نه‌ی پيغه‌مبه‌ری خوا ﷺ د ریکمان بۆ دیاری بکه با شته‌کانمانی پێدا هه‌لبواسین بۆ ته‌به‌روک (دات انواط)، پيغه‌مبه‌ر ﷺ سوپندی خوارد نه‌مه ریک قسه‌ی به‌نی ئیسرائیلییه‌کانه که وتیان: **ۚ اَجْمَلْ لَنَا بِهَا كَمَا هُمَ ۚ اِلَهَةٌ ۚ** (الأعراف ۱۳۸) واته: نه‌ی موسا وه‌ک نه‌وه‌ی نه‌وان خودایان هه‌یه تۆش خودیه‌ک بۆ نيمه دانسی که مه‌بست نه‌وه بوو بتيکیان بۆ دابیت - .

عبدالنبی وتی: به‌لام به‌نی ئیسرائیل و هاوه‌لانی پيغه‌مبه‌ر ﷺ به‌و وتانه بپناوه‌ر نه‌بوون.

عبدالوللّی وتی: وه‌لامه‌که‌ی به‌نی ئیسرائیل وه‌نه‌وانه‌ی داواکه‌یان کرد له پيغه‌مه‌ره‌که‌یان، نه‌یان کرد ونه‌گه‌ر داواکه‌یان به‌حی به‌تیايه بپناوه‌رده‌بوون، هاوه‌لانی موحه‌مه‌د ﷺ نه‌گه‌ر (دات انواط)یان بۆ خویان دانابه دواي نه‌وه‌ی پيغه‌مبه‌ر ﷺ نه‌می لی کردن بپناوه‌ر نه‌بوون.

عبدالنبی وتی: نیشک‌گه‌لکی ترم هه‌یه، نه‌ویش به‌سه‌ره‌اتی نوسامه‌ی کورپی زه‌یده، کاتیک له شه‌ردا دوژمه‌که‌ی کوشت دواي نه‌وه‌ی وتی (لا اله الا الله) و دواتر پيغه‌مبه‌ر ﷺ سه‌رگۆنه‌ی کردو فرمودی: کوشنت دواي نه‌وه‌ی وتی (لا اله الا الله) (الحاری)، هروه‌ها فرموده‌ی پيغه‌مبه‌ر ﷺ: **ۚ اَمَرْتُ اَنْ اُقَاتِلَ النَّاسَ حَتّٰی يَقُوْلُوْا لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ ۚ** (مسم)، واته: فرمانم پیکراوه شه‌ر به‌گه‌ل خه‌ک بکه‌م هه‌تا ده‌لێن (لا اله الا الله) چۆن ته‌مایي نیوان نه‌م دوو فرموده‌و وته‌کانی تۆ بکه‌م؟

عبدالوللّی وتی: نه‌وه‌ی شاکرایه پيغه‌مبه‌ر ﷺ شه‌ری له‌گه‌ل حوله‌که کردوه و سه‌روه‌ت و سامانیشی به‌عه‌نیمه‌ت برده‌و و ده‌شیان وت (لا اله الا الله)، هروه‌ها هاوه‌لانی شه‌ریان کرد له‌گه‌ل به‌نی حه‌نیفدا به کاتیکدا شه‌هاده‌تیاں ده‌دا که خودا ته‌نهايه و موحه‌مه‌د پيغه‌مه‌ری نه‌وه‌و نویزیان ده‌کرد، هروه‌ها به‌لی کومه‌لیکی سوتاند، نه‌مجا تۆ ده‌لێیت که سیک ئینکاری زیندوو بوونه‌وه نکات سه‌وه‌ره و کوشتنی په‌وايه، نه‌گه‌رچی بلیت (لا اله الا الله)، هروه‌ها که سیک یه‌کێک له رووکه‌کانی نیسلام ئینکاری نکات بپناوه‌ره و کوشتنی حه‌ل‌اله‌و هه‌تا شه‌هاده‌تیش بدات. نه‌ی چۆن (لا اله الا الله) سوودی نییه بۆ که سانیك ته‌نها ئینکاری لقیکیان کردوه و سوودی هه‌یه بۆ که سانیك ئینکاری به‌کخواپه‌رستی بکه‌ن که بنچینه‌ی ئایینه!

رهنگه تۆ مانای نهم فرموده دانه تینه گیشیتیت، فرموده که ی نوسامه: نوسامه که سبکی کوشت که خوی به موسلمان ده زانی و موسلمان بوو، به لام نوسامه وای زانی تهنه له ترسی شمشیردا وتوویسی، به لام نهو که سهی خوی به موسلمان پیشان دهدات ده بیت واری لی بهینی هتا دهرده که ویت که وانییه، خوی گهره ده فرمویت. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا صَرَّمْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيَّسُوا** (النساء ۹۴) واته: هرکات چوون بۆ حیهاد له رتی خوادا دلنیا بن له وایه که ده مانکوژن شایه سی کوشتن، که وایو ده بیت واز له که سانیک بهیتریت که حالته که ی گومار تیدایه هتا دهرده که ویت که موسلمان نییه، نهوکات کوشتنی ره وایه به به لگی **فَتَيَّسُوا** واته دلنیا بن.

فرموده که ی تر واتاکه ی نه وایه که هرکس موسلمانیه تی ویه کخوابه رستی خوی نشان دا ده بیت وازی لی بهیتریت هتا پیچه وانه که ی دهرده که ویت، به لگش له سه ره نه هر نهو پیغه مبه ره ی **يَسِّرَ** که نهو دوو فرموده ی فرموده، له باره ی خه واریجه وه ده فرمویت: (له هرکوی بیسیان بیانکوژن) (النهار) له گال نه ودا خه واریج عیباده تیان زۆر بووه، هتا هاوه لار عیباده سی خویان به که م ده زانی له چاوه می نه وان، له هاوه لانه وه فیتری زانست بوون، (لا اله الا الله) و زۆری عیباده ت و پیشاندانی موسلمانیتی زرکاری نه کردن له کوشتن کاتیک له نیسلام لایان دا.

عبدالسی وئی نه ی ده لیت چی له باره ی نهو فرموده ی پیغه مبه ره **يَسِّرَ** له زۆری قیامه تدا خه لکی هاوار ده بهر بو ناده م، دواپی بۆ نوح، دواپی بۆ ئیبراهیم، دواپی بۆ موسا، دواپی بۆ عیسا، به لام عورر ده هینه وه هتا ده گاته لای موحه ممه د **يَسِّرَ**، نه وه به لگه یه له سه ره وه ی هاوار برده لای عه بری خودا شیرک نییه.

عه داولا وئی نه ویش تیکه ل کردی راستیه له لایه ن تۆوه، هاواربردن و داوی فریا که وتن له که سبکی زیندوو بۆ شتیک له توانادا بیت هیچی تیدا نییه، هر وه ک قورئان ده فرمویت: **وَأَسْفَعْنَا آلِيَّ مِنْ شَيْعِهِ، عَلَّاهُ مِنْ عَذَابٍ** (القصص ۱۵) واته: هاواری فریا که وتنی کرد له خزمه که ی خوی له دژی دوزمه که ی، یان هر وه ک هاوه لان له شه ردا داوی یارمه تی له یه کتری ده که ن، به لام نه وه ی نهم ره وای نازانین هاوارکردنه له گۆپی پیاوچاکان یان له که سانیک که حازر نین وداوی شتانی که ده که ن که له توانایاندا نییه وته نها خودا ده توانیت چی به جییان بکات، له قیامه شیدا خه لکی داوی نه وه له پیغه مبه ران ده که ن که دوعا بکه ن بۆ نه وه ی لیپرسینه وه ده ست پی بکات و به هشتیه کان له ناخۆشی نهو زۆره نه حاتیان بیت، نهم کاره ش به دنیاو قیامه تدا ره وایه بجیته لای که سبک و له لایدا دانیشیت و گۆپی له قسه ت سهو پیی بلتیت که دوعام بۆ بکه، هر وه ک چۆن هاوه لان داویان له پیغه مبه ره **يَسِّرَ** کرد دوعایان بۆ بکات کاتیک له زیاندا بوو، به لام دوا ی مردنی نه خیر، قه ت داویان نه کردوه له گۆره که یدا، به لکو به شتیکی باشیان نه زانیوه که سبک لای گۆرنگدا داوا له خودایش بکات.

عبدالسی وئی نه ی له باره ی به سه رهانی ئیبراهیم پیغه مبه ره وه **(يَسِّرَ)** چی ده لیت کاتیک فریایان دایه ناو ناگره که وه جوهر نه یل چو بۆ لای و پیی وت: هیچ پیدایسته یه کت

هیه؟ نه ویش له وه لاند وتی: به تو نا، جا نه گهر هاوار بردن بو لای جویره نیل شبرک بوايه خوای گهره نه ی دهنارد بو لای نیبراهیم.

عبداللہ وس نه مش شوبه یه کی تره وهك نه وه ی پینشو، فهرمووده كهش راست وسه حیج نییه، نه گهر گرماس راست وسه حیجیش بیت جویره نیل یارمه تی خو ی پیشكه شی نیبراهیم (سجده) دهكات به گونیه ی توانای خو ی، چونكه توانای زور بوو هر وهك قورنان باسی دهكات **عَمَهُ شَدَّ الْفَرْی** (الحج ۵) واته: جویره نیل كه توانای زور به میزی هیه قورنای فیزی پیغمبر **ﷺ** کردوه، كه وابوو نه گهر خوای گهره مؤله تی بدایه جویره نیل دهیتوانی ناگره كه وشو کینوی چوارده وریشی بر دایه له روزه لات یان روزناوا فریادیه، هره وهك چون كه سبکی دهوله مند یارمه تی پاره پیشكهش به هژاریك دكات بو نه وه ی كه موکوری خو ی پی چال دكات، به لام یارمه تیبه كه وه رناگریت و نارام دهگریت هتا خوای گهره روق و زوری سی مه تی بو دهنریت، کوا نه وه هاوشیوه ی نهو عبادت و شیركه یه كه تو دهیکه تی نیستا، نهوش بزانه براکم نهوانی پیغمبریان **ﷺ** بو هات شیركه كه یان نهوه دتر بوو له هی خه لکی نه م سرده مه ی خومان له بهر سی شت:

یه كه م نهوانه ته نها له کسی خوشییدا هاوه لیان بو خوا داده نا، به لام له کاتی ناخوشییدا ته نها خودایان ده پرست به به لگه ی ثایه تی **وَإِذْ رَكِبُوا فِي نَافِثَةٍ دَعَوْا لَهُ مَحْضِينَ لَهُ لَبِيسًا لَّيْسَ لَهُ بَشَرَةٌ بَلْ نَارُ إِذْ هُمْ يُنْزَلُونَ** (العنکبوت ۲۵)، هره ها **وَإِذْ أَعْيَضُهُمْ فَوْحٌ كَاطِلٍ دَعَا اللَّهُ لِيُخْصِصَ لَهُ الَّذِينَ فَلَمَّا خَصَّاهُمُ إِلَى الْأَرْضِ مَخْلُوعِينَ وَمَنْ يُخْلَقْ بَشَرًا لَّا كُلَّ خَلْقٍ كَعُورٍ** (الفجر ۲۲)، واته: کاتیک له ناو كه شتییدا تووشی مه ترسی خنکان ده بوون ته نها بانگی خودایان ده کردو داوای یارمه تییان به ته نها لهو ده کرد، به لام كه خوا رزگاری ده کردن و ده هاتنه سر وشکایی شهریکیان بو قرار دده، موشریکه کان كه پیغمبر **ﷺ** شه پی له گال کردن ته نها له کاتی خوشییدا شهریکر بو خودا قرار دده او له کاتی ناخوشییدا ته نها داوایان له خودا ده کردو نهوانی تریان له بهر ده چوو، به لام موشریکه کانی سرده مه ی نیستا هاوار ده به نه لای خودا غه بری خودا له خوشی و ناخوشییدا، هرکات به کیکیان له ناخوشییدا بیت هاوار دهكات یا الله یا حسبی بار هر ناویکی تر، به لام له کوپیه نه وه ی له مه تیده گات؟

دوده م نهوانی پینشو له گال خودا هاواری كه سانیکیان ده کرد كه له خوداوه نزیک بوون وهك پیغمبران، پیاوچاک، فریشته کان یار به ردو دار كه تاوان ناکه، به لکو عبادتیه خودا ده کهن، به لام خه لکی نه م سرده مه هاوار ده کهنه كه سانیك كه فاسقترینی خه لکی نه م سرده مه ن، دیاره گمانی ناش بردن به پیاوچاک یار به ردو دار كه تاوانیان نییه باشتره له وه ی به ناشکرا دوا ی لیده بیسرت و خراپه و دهكات.

سپه م هه موو شیرکی سرده مه ی پیغمبر كه موشریکه کار ده یانکرد له به کخوابه رستی خواجه تییدا بوو، نهك له به وه ردگاریتی (الربوبیه)، به لام شیرکی نه م سرده مه زوری له به وه ردگاریتی دیاده به هه م شیه له (الوهمیه) به رستشدا، هه ندیکیان ده لئین سروشت هه لسورینه ری کاروباری نه م كه ونه یه له ژباندن و مراندن و بزق و بوژی و ... هند.

براکم کوتایی قسه کام به خالیکی زور گرنگ دینم كه رهنگه یارمه تیده ر بیت بو نه وه ی له مه ویش باسمان کرد لپی تیبه گیت، نه ویش نه وه یه كه گومانی تیدا نییه بو به جینه یانی

به کخوابه رستی ده بیت به دل دوه پت هه بیت و به زمان گوزارش بکیت و به نه دماه کایش کرده وهی پی بکیت، کانک به کیک له م سیانه خه له لی تیده که ویت خاوه نه که ی موسلمان نییه، چونکه نه گهر به کخوابه رستی ناسی، به لام کاری پینه کرد نه وه بیباوه ریکی به ره لستکاره (معاند) وه ک فیرعه ورو شه یقان، نه م خاله ش زور که س هه له ی تیدا ده کات و ده لئین: نه مه راسته، به لام به نیمه ناکریت و خه لکی ولاتی نیمه یان شاره که ی نیمه پتی قه بول بییه و ده بیت وه نه و. وایت بۆ نه وهی له شهریان پاریراو بیت، به لام نه م قور به سه ره نارائیت که روره ی سهرانی بیباوه ران هه قبان ناسیوه، به لام له بهر عوزرتک - به حسابی خویان - وازیان لهندوه وه ک له قورئاندا هاتووه ﴿أَشْتَرُوا بِإِثْنَيْ آلَهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَمُضُوا عَنْ سَبِيلِهِ﴾ (النساء ۹۱) واته: له بهر مال و مولکی دنیا نایه ته کانی خویان وار لهند و گورپیانه وه به به رژه وهندی دنیایی و پشتیان هه لکرد له هه ق و راستی و ریگریشبار نه حه ک ده کرد تا راستی بدوره وه، نه وانه کاریکی زور ناپه سه ندیان ده کرد، هر که س کار به به کخوابه رستی بکات به بی نه وهی له دله وه باوه ری پیی هه بیت نه وه دوروه، مونافیقه و خراپتره له بیباوه ری ته و او، خوی گه و ره ده فهرمویت: ﴿إِنْ أُلْقِیْ فِی الْمَرْکِ لَا تَسْکِلْ مِنْ لَدُنِّی﴾ (النساء ۱۴۵) واته: مونافیقه کار له چینی ژیره وهی دۆزه خن.

نه م مه سه له یه ش نه گهر به وردی سه بری بکیت به ناشکرا له گوftarیاندا ده رده که ویت که هه ق ده ناسیت، به لام کاری پی نا که ن له ترسی له ده ستجوونی مالی دنیا وه ک قارون یان پله و پایهی وه ک هامان س ده سه لات و پاشایه تی وه ک فیرعه ون، هه ندیکیش کاری پنده کات ته نها به ناشکرا، به لام نه ک له دله وه، وه ک مونافیقه کار، هه رکات لئی بپرسی له دلیدا چۆن باوه ری هه یه نارائیت.

نه وهی له سه رت پیویسته نه مه یه که له دوو نایه تی قورئان بگه یه:

نایه نی به کهم: هر نه و نه ته ی پیشتر ﴿لَا تَعْدُوا فِدْکُمْ عَنْ مَدِّ یَمَیْکُمْ﴾ (النساء ۶۶) جا که نه ویت زانی که ساسک له گه ل پیعه مبه ردا ﴿لَا تَعْدُوا فِدْکُمْ عَنْ مَدِّ یَمَیْکُمْ﴾ (النساء ۶۶) جا به هو ی و ته به ک که نه گالته وه وتیان، بۆت روون ده بیته وه که نه وهی به زمانی بیباوه ری ده کات یان به کرده وه له ترسی نه وهی پاره که ی که م بکات، یان له بهر پله و پایه یان دلرا کرتنی که سیک گه ورده له و که سه ی که بۆ گالته ده یلئیت، چونکه نه وهی به گالته شتیک ده لئیت عاده ت به نه وه بییه و بۆ پیکه بیی خه لکه، به لام نه وهی که گوftar یان کرده وه به کی بیباوه ر بوور ده کات له ترسی خه لک یان بۆ به رژه وهندی، نه وه وه لامی به یمانی شه یمانی داوه ته وه وه ک له قورئاندا ده فهرمویت: ﴿لَتَشِطَّرْ بِذِکُمْ لَعْنُ رَبِّکُمْ﴾ (الفجر ۲۶) واته: شه یقان هه ره شه ی هه ژاریتان لی ده کات و فهرمانتان پی ده کات خراپه بکه ن. له هه ره شه ی شه یقان ترساوه ﴿تَمَادِکُمْ لَتَشِطَّرْ بِحُفُوفِ اَوْلَیَاءِکُمْ﴾ واته: نه وه ته نها ترساندن شه سانه بۆ لایه نگرانی حوی، به به یمانی خودا باوه ری نه کردوه ﴿وَاللّٰهُ بِذِکْکُمْ مُّعْرِضٌ مِّنْهُ﴾ (الفجر ۲۶) واته: خوی گه و ره به یمانی لئخوشبوون و خیروبیرتان ده داتی، وه له هه ره شه ی خودا به ترساوه ﴿فَلَا تُحِیْوُهُمْ وَحَافُونَ اِنْ کُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ﴾ (آل عمران ۱۷۵) واته: له وانه مه ترسن و له من (خودا) بترسن نه گهر نیماندان، جا

نه گهر كه سبك نه وه . حالې بېت شايه نې نه وه په له نه ولياكاني خودا بېت يان له نه ولياكاني شه يقان؟!

نامه سی دووم ۰ كَمَرُ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ اِيْمَانِهِ�ۙ اِلَّا مَنْ اُكْثِرَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْاِيْمَانِ وَلٰكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَمِنْهُمْ عَصَتْ عَنْ اَللّٰهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ (الاحزاب: ۸۱) واته: نهو كه سهی دواى نيمان هيتانې سده وېر بېته وهو به يې زور ليكردن و بېياوه پې تېدا بچه سپېت غزه بې خودايان له سهره و سړي گوره شيان هه يه، به لام نه گهر به هوى زور ليكردنه وه بوو نيمان له دليدا ما بوو نهو نيمانداره.

ته نها نهو كه سهی زورې ليكراوه و هر به پړواله بېياوه پې بووه ونيمان له دليدا وهك خوى وايه، خواى گوره به غوړز بوى داده نيت، به لام بېياوه پې بوون له بهر ترس، به رژه وهندى، دل راگرتن، له بهر كه سړو كار وعه شرهت و حاك و مال، يان به گالته وه، يان له بهر هر هوى كه تر بېت جگه له زور ليكردن هېچ پاساويكې نېيه، چونكه نايه ته كه دهرې ده خات كه نيمان له دلدا كه س توانې نه سهرېدا نېيهو ته نها له كارو گوښار ده توانرېت زور له مړوف بگريت، خواى گوره ده فرموي: ۰ دَلِكُ بِاَنَّهُمْ اَسْتَحْشَوْا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ اَللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْاَكْثَرَ (الاحزاب: ۲۰) واته: نه مهش به هوى نه وه وه كه فزلى ژيانى دنيايان دا به سهر ژيانى ناخبره داو خواى گوره ش هيدا يه تې بېياوه پان نادان. نايه نه كه نه وه بېشان ده دات كه سزا كه يان به هوى باوه پ نه زانې و بق له دين و خوشه ويستې بېياوه پې نه بووه، بهلكو هه لېژاردى به رژه وهندى دنيا و فزلى داسې به سهر ناخبره دتا، خواى گوره ش زاناره. دواى نه مه هه مووى خواى گوره هيدا يه تې بدات نايان كاتې نه وه نه هاتووه كه ته وبه بگهيت وبگه رېيته وه بو لاي خوداو واز لهو شتانه به نيت كه له سهرېت، چونكه مه سه له كه زور گرنگه و ترسناكه.

عبدالسي ونې داوى ليخوشبون له خودا ده كه مو شايه تې ددهم به ته نها يې خوداو پېغه مېرې موحه مېر **سك** وه بېياوه پېم بهو شتانه ي پېشتر ده مېرست له غه يري خودا، هيوام وايه خواى گوره لېم نه گريتو لېم خوش بېتو به لوتفو ره حېته تې خوى مامه له م له گه ل بكات، هه روه ها داواكارم له سهر يه كخوابه رستې جېگېرم بكات هه تا ده مرم، داواكارم له خودا پاداشتي توش نه ي برا كه م (**عه د ولا**) بداته وه له سهر نه م ناموزگاريه جوانانه، چونكه به پاستې نابېرېتې يه له ناموزگاري ۰ وه له سهر نه وه كه ووريات كرده وه له باره ي ناوه كه موه (عبد النسي) وه ناگادارت ده كه م كه نه وه ناوه كه م گورې بو (عبد الرحمن) وه له سهر پېنگرنت لېم له هه موو نهو خراپه شاراونه ي من له سهرې بوومو گهر بهو شېوه بچوومايه ته وه لاي خودا ررگارم نه ده بوو، به لام داواكار يه كي ترم هه يه له كوتاييدا نه وېش پېم خوشه هه نديك لهو شتانه ي كه خه لكېي به زورې هه لې تېدا ده كه ن بوم باس بگه ي.

عه د ولا ونې ۱ شته، كه وزابوو گويم لې بگه .

❖ وريابه قهت درو شمت نه نېته نهو شتانه ي له فورمان و سونه دتا جېگاي راجبا يېن بق نه وه ي بېته هوى دروست كړدى فېتنه و ته نويل كړدن، له راستييدا واتاى نهو نايهت و فرمودانه ته نها خود ده يزانت، با توش وهك زانايان درو شمت نه وه بېت كه ده لېن له باره ي (مونه شايه وه) له يه كچووه كان ۰ اَمَّا بِيَدِهِۦ كُلٌّ مِنْ غَيْرِ رِيَاءٍ (آل عمران: ۷) باوه پمان

پیتی هه به و هه مووی لای خودا وه به، هه ر له و شتانه ی را جیایی تیدایه پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «من نحر شهت استر لیدیه وعرضه، ومن وقع في لشهت وقع في الحرام» (متفق علیه) واته: نه وه ی حوی ه شوبهه بیاریزی نه و ا دین و ناموسی خوی پاراستوه، نه مهش بکه ویته شوبه وه نه و ا که وتوته حه رانه وه، هه روه ها فهرمویه تی: «وإنه ما حك في صدره وكرهت أن يصع عنه» (مسلم) واته گونا نه وه به که دلت بیتاقهت ده کات و حه زنا که یت خه لکی پیتی مزان هه روه ها فهرمویه تی: «استغفرت فليک واستغفرت نفسك - ثلاث مراتب - لئلا ما اظلمت ليلتي لنفسي، وحك في نفسي وتردد في الصدر وإن قتلك الناس وأقتولك» (احمد) واته: دل و نه فسی خوت بکه نه هه که م - سی جار - چاکه نه وه به دلت له سهری جیگیره و پیتی خوشه گوما میش نه وه به دلت پیتی ناخوشه و دو دلیت تیدایه، هه رچه نده خه لکی بلت باشه و فه توات بق بدن.

✱ وریابه شوینی ناره روو نه که ویت، چونکه خودا ناگاداری داوه له وه وه که خوا ده فهرمویت: «أرأيت من اتخذ له دابة» (العنابة ۲۳) ده بینیت که سانی که ناره زویان کردوه به خودا. ✱ وریابه ده مارگیر نه ست بو رای که سان و عاده تی باب و باپیرانت، چونکه دورت ده خاته وه له هق، هه قیش له هه کوی بیت نیماندار ده بیت وه ری بگریت، خوی گه وره ده فهرمویت: «وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُم مِّن سَبَبٍ مَّا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ تَوَّانًا أَوْ لَوْ كَانُوا يَكْفُرُونَ سَبَبًا» (البقرة ۱۷) واته: نه گه ر پیتیان بلتیت شوینی نه وه بکه ون که خودا ناره وویه ته ییه حه روه وه، ده لیت: شوینی نه وه ده که وین که باب و باپیرانمانی له سهره، نه ی نه گه ر ناب و باپیرانمان تینه که یشتوو بی هیدایهت بوون هه ر شوینیان ده که ون؟

✱ وریابه لاسایی کافر نه که یته وه، چونکه هوکاری زور خراپیه پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «من تشبه بقوم فهو منهم» (ابوداود) واته: هه رکه س لاسایی قه ومیک بکاته وه نه وه له وانه. ✱ وریابه پشت نه عهری خوا نه نه ستیت، خوی گه وره ده فهرمویت: «وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» (الطلاق ۲) واته: نه وه ی پشت به خودا نه ستیت به سیه تی.

✱ گویریایه لکی که س مه به له تاواندا، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «لا صاعه لمخولني في مفضية الخائف» (الترمذي) واته (گویریایه لی هیچ که س واجب بییه له لادان له فهرمانی خودا). ✱ وریابه گومانیت حراپ نه بیت نه رامبه ر به خودا، چوکه له فهرموده یه کی قوودسیدا ده فهرمویت: «أرأيت عند عيني» (متفق علیه) واته: (من له گه ل گومانی به نده کاندام). ✱ وریابه نه لقه و پهت و هاوشیوه کانی به کارنه میی بو دورخستنه وه ی به لا یان بق هه لگرتنی نوای روودان.

✱ وریابه هیچ شتیک (تنامن) هه لته واسیت بو چاوه زار، چونکه شیرکه، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «من شرب شربة من لبن» (الترمذي) واته: (هه رکه س شتیک هه لواسی ده دریته ده ست نه و شته).

✱ وریابه نه رد و دار و شوینه وار به ته بروک نه زاسی، چونکه شیرکه. ✱ وریابه هیچ شتیک نه شووم نه زانی، چونکه شیرکه، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «الظيرة شرك، الظيرة شرك» (ابوداود) واته: (به شووم زانین شیرکه، سی جار).

✱ وریابه باوهر به ساحرو فالچی و قاوه گرهوه و بورجه کان که ئاسوده یی و ناخۆشی ژیاپی که سینگ دیاری ده که نه کهیت، چونکه شیرکه و جگه له خودا کهس غهیب نازانیت.

✱ ووریابه بارینی باران به دهیته پال نه ستیره و وه رزه کان، چونکه ده چیته خانای هاوهر بپارده وه بو خودا، به لکه بارینی باران بدریته پال خوی گهری به ده سلات.

✱ وریابه سویند به غهبری خودا نه خۆیت، جا نه وهی سویندی پی ده خۆیت هر کهس بیت، له فهرموده دا هاوهر: «من حیف بغير الله فقد كفر أو أشرك» (احمد، واته: (هر کهس سویند به غهبری خودا سخوات بیباوهر ده بیت یان موشریک ده بیت)، وهک سویند حواردن به پیغه مبهرا ﷺ، به نه مهت، به ناموس، به ژیان، به سهری باوک یا به ههر کهسی تر

✱ وریابه حیوودان به روڭگار، به ههوا، به حۆر، به سهرما، به گهرما نه دهیت، چونکه نه وه قسه و تنه به دروستکه ره کهی که خودایه.

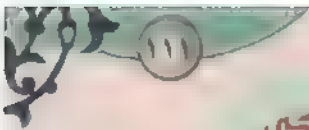
✱ وریابه وشه (نه گهر و نه بویه یا وانویه) دوی تووش بوون به ناخۆشی به کارمه هیتنه، چونکه ده رگا له شهیتان ده کانه وه رازی به بوونه به قه دهری خودا، به لکو بلن: قه دهری خوا وابوو.

✱ وریابه له قه برستار و بریک قه بر نوێژ مه که، چونکه نه گهر مزگه و تیک قه بری تیدا بیت نوێژ تیدا دروست مبه، عیشه ره زای خوی لیتیت ده لیت: پیغه مبهرا ﷺ له سه ره مرگدا فهرمووی: "نه فره تی خود له جوله که و گاور قه بری پیغه مبه ره کانیاں کرده شوین نوێژ، ئاگاداری ده دا له وهی که کردویانه، نه گهر وای نه فهرموایه گۆره کهی نه ویش به رز ده کرایه وه (نوێژی له نرت ده کرا). هه ره ها ده فهرمویت: نه وانهی پیش نه وهی گۆری پیغه مبه ران و پیاوچا کابیر ده کرده شوینی نوێژ، ئیوه گۆرستان مه که نه شوینی نوێژ له وه نه هیتان لی ده که م".

✱ وریابه باوهر به و قسه مه که که درۆزان به ده م پیغه مبه ره وه ﷺ هه لده به ستزو به خه لکی ده لیتن فهرموده به له باره ی (توسل) په نابردن و داوای یارمه تی کردن له خودا به حورمه تی خوی یان پیاوچاکی ئومه ته که ی له وانه (داوا له خودا بکه ن به حورمه تی من، حورمه تی من لای خوی گه وه یه) یان (نه گهر شتتان لی عاسی بوو بپۆن بو لای مردووه کان)، یان (خوی گه وه لای هه موو گۆریکی پیاوچا ک فریشته یه کی داوا وه پیاوچاکی خه لک به حن ده هیر)، س (نه گهر په کتیک گومانی باشی به به ردیک بیت سودی لی ده بیتیت)، نه مانه و هاوشه ی نه مانه درۆن به ده م پیغه مبه ره وه ﷺ هه لبه ستراون.

✱ وریابه ئاههنگ گیر به نۆنه کانی له دایکبوونی پیغه مبهرا، ئیسراو مبهراج به ناوی ئاههنگی دینی وه داههیر و به لکه ی له سه ر نییه له فهرموده و ووته ی هاوهر لای که پیغه مبه ریان ﷺ له نیمه ریا تر خۆش ده ویت و سورن له سه ر چا که و له نیمه زیاتر، نه گهر خیری تیدا بویه، ده یان کرد.

شه هادەت دان بە: هیچ پەرستراویکی بەهەق نییه جگە له (الله)

له فەرمودەدا هاتوووە کە کللی بەهەشت (لا اله الا الله) یە، بەلام نایا هەرکەس وتی: (لا اله الا الله) شایەنی ئەوەیە کە دەرگای بەهەشتی بۆ بکڕیتەو؟ مە (ابن منبە) یانوت: نایا (لا اله الا الله) کللی بەهەشت نییه؟ وتی: ئەلێ، بەلام هەموو کللیک دانی هەیە، جا ئەگەر کللیکت هێنا دایەکانی پێتو دەو نۆت دەکڕیتەو، ئەگەرنا، ناکڕیتەو.

له پێغه مبهروه ﷺ چەندەها فەرمودەمان بۆ دەگێزێوە کە هەموو ددانەکانی ئەو کللیە دیاری دەکات. وەك دەفەرموێت: هەرکەس بلیت (لا اله الا الله) - له دلهوه به نێچلاسەو، یەقینی هەبێت پێی، بە راست له دلی دەرجیت، چەندەهای تر، ئەم فەرمودانەش چۆن بەهەشتی بەستۆتەو و بەزانینی واتا و ماناکەی، و مانەو لەسەری هەتا مردن، و ملکەچ بوور و گۆڕانی بۆی، و چەند شتی تریش.

زانایان لەبەر رۆشایی گشت ئەو فەرمودانە چەند هەرجێکیان داناو، لەگەڵ نەبوونی رێگرەکانیش بۆ ئەوەی (لا اله الا الله) ببێت بەکللی بەهەشت و سوودی بۆ خاوەنەکی هەبێت و ئەم مەرحانەی حورەو وەش دانی ئەو کللیەن:

① **زانست:** هەموو وشەبەر واتای هەیە کە وایوو دەبێت واتای (لا اله الا الله) بزانیت بەبێ ئەوەی له و تاکەیدا نەزانیت هەبێت، ئەو وشەیه خۆیەتی دەدات بە خۆداو ئەقی دەکات له غەیری ئەو، واتا: هیچ پەرستراویکی بەهەق نییه پەرسترت جگە له (الله)، خۆای گەرە دەفەرموێت: **إِلَّا مَنْ شَهِدَ بَأَنَّهُ وَهُوَ يَغْمُرُ** (الرحف ۸۶) واتە: (مەگەر کەسانێک شەهادەت دەهێنن بەهەق و زانیاریشان هەیە - بەمانا و مەبەست و پێویستییەکانی -). پێغه مبهريش ﷺ دەفەرموێت: **مَنْ شَهِدَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ** (مسلم) واتە: هەرکەس مرد و زانی کە هیچ پەرستراویکی بەهەق نییه جگە له (الله) دەچیتە بەهەشتەو.

② **یەقین:** واتە: یەقینی بەو ت هەبێت مە ئەوەی ئەو وشەیه چی دەگەیهنیت بەبێ هیچ گومان و دووڵییەك، خۆای گەرەش وەسفی نێمانداران دەکات و دەفەرموێت: **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ، نَفْسَهُمْ وَآلِهِمْ وَنَفْسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ** (الحراف ۹۰) واتە: نێمانداران ئەوانەن کە نێمانیان بە خۆداو پێغه مبهري هێنا بەبێ دووڵی و بە مال و بەسفی خۆیان جیهادیان له پێداو خۆدا کرد، ئەوانە به راستی راستگۆن، چۆمکە گورارشتی زمان به تەها بەس نییه، بەلکو دەبێت یەقینی دلی له گەلدا بێت، ئەگەر وانەبوو ئەو سەماقە، پێغه مبهري ﷺ دەفەرموێت، **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ رَسُولَهُ لَا يَنْفِي عَنْهُ شَيْءٌ** (مسلم)، واتە: شایەتی دەدەم کە هیچ پەرستراویکی بەهەق نییه جگە له (الله) و من پێغه مبهري خودام، هەرکەسەو بەمەوە بچیتەو لای خۆدا و گومانێ نێدا نەبێت دەچیتە بەهەشتەو.

③ **قبول کردن:** دوی راست و یەقین دەبێت ئەو زانستە یەقینیە شوێنەواری خۆی هەبێت بەوەی کە هەر شتێ ئەو وشەیه دەبخوارێت قەبول بکڕیت بە زمان و دل، کە وایوو هەرکەس بانگەواری بەکحو بەرستی رەت کردەو لەبەر هەر هۆکاریکی وەك: خۆبەزلزانی و نینکاری و جەسوودی بیاوێ دەبێت، خۆای گەرەش باسی ئەو بیاوێرە دەکات

که بانگس وازیار رت کردوته وه به موی خوبه زلزانینه وه، وهك دهفه رمویت: **إِنَّهُمْ كَانُوا يُدْخِلُكُمْ فِيهِ لَا يُخْرُجُكُمْ مِنْهُ إِنَّكُمْ عَلَيْهِمْ مُّسَلَّمُونَ** (الصافات ۳۵). واته: بیگومان هرکات پیتان بوترایه هیچ پرسترویکی به هق نیه حگه له (الله)، له خوبه زلزانیندا قه بولیان نه ده کرد.

۴ پابه ندبوون: پابه ندبوون به به کخوابه رستییه وه سهگی مه چه که و سه لماندنن نیمانه به عه ملی، نه مهش به شوسکه و تنی حه لال وازه پتان له حه رام، خوای گه وره دهفه رمویت: **وَمَنْ أَسْلَمَ مِنْكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** (البقره ۲۲)، واته: هرکس پرستی نه سستی حوا بکات به نیه تپاکی و چاکه کار بیت، نه و دهستی گرتوه بهر په پیمان مه حکه مهی که ناشکیته، هه موو شتیکیش بو لای حوا ده که ریتته وه، نه مهش پابه ندبوونی ته واره.

۵ راستگویی: راستگویی بیت له ووتنو کرده وهی دا به شیوه یه ک گومانی تندا نه بیت، چومکه هر به زمان باوه رهسان و به دل باوه رنه هیتان نیفاقه، خوای گه وره دهفه رمویت: **يَقُولُونَ بِالْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ هِيَ الْحَقُّ وَلَٰكِنَّ الْبَشَرَ لَكَاذِبُونَ** (البقره ۱۱). واته: مونا فیه کان به زمان شتیک ده لئین (ده لئین: باوه ردارین که چی نه و باوه ره) له دلایندا نییه.

۶ خوشبوستن: موسلمان نه ووشه (لا اله الا الله) ی خوش دهویت، پیتی خوشه کار به واتاکی بکات و نه واهی کری پیده کهن خوشی دهوین، نیشانه ی خوشبوستنی بهنده بو خدا خوشبوستنی نه و شیده به که خدا خوشی دهوین نه گهر له گهر لاره زووی خوشییدا نه گونجیت، هه روه ها پشتوانی ولایه نگیری که سانیک دهکات که پشتیوان ولایه نگیری خوداو پیغه مبه ریان کردوه. وه دوزمن و دزایه تی نه و که سانهش دهکات که دوزمنی خودان، وه شوین پیغه مبه ره که ی ﷺ ده که ویت و شوین پییشی هه لده گزیت و هیدایه ته که شی وهرده گزیت.

۷ نیهت پاک: به وهی نیهت و مه به سستی له م ووشه به ته نها ره زامه ندی خودا بیت، وهك خوای گه وره دهفه رمویت: **وَمَا أَمْرُو إِلَّا لِيَعْلَمُوا أَنَّهُ هُوَ يُخَصِّصُ لِمَنْ يَشَاءُ الْغَنَاءَ** (البقره ۵). واته: هه رمانی نه و هیان پیکراوه که عیماده تی خودا بکهن به نیهت پاکی و پیغه مبه ریش ﷺ دهفه رمویت: **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَلَىٰ شَرِّ مَنْ قُلَّ لَآ إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يُسْمِعُ الْغَايِبَ** (البقره ۱۷۸). واته: خوای گه وره که سبکی حه رام کردوه له ناگر که بلتیت: (لا اله الا الله) له مهشدا ته نها نیه تی خوای گه وره بیت.

کاتیک نه م هه رجان هه موی کربوری وه ده بیت له سه ری به رده وام بین هه تا مردن.

مردوو له گوزپه کېدا سئ پرسياري ليدنه کړئ، نه گهر جواني بداته وه زرگاري ده بيت، نه گهرنا تباده چيت، له و پرسيا نه کي پيغمبرته؟ که س ناتوانيت وه لامي نه و پرسياړه بداته وه مه گهر خوي گوره له سويدا يارم تي بدات يو به جنيباني مهرجه کاني، له گوزپدا زماني جنيگيري نکات له سره حق وه لادماته وه ي نه و پرسياړه، جا نه گهر واسو نه و کات له داوړژپدا سوودي لي ده سست، له پوژنکدا که مال و منداډ هيچ سوودنيکي نامبيت هغه له و که سه نه بيت که مه دليکي ساغ و سه ليم وپر له باوه پوه ده گات به پوره دگاري، نه و مه رجانه ش نه مانه ن:

۱. گوئیایه‌لی قهرمانه کاس پیغمبر ﷺ: حوای گه‌وره قهرمانان پی ده‌کات که گوئیایه‌لی پیغمبر ﷺ بی تریطع الرسول فقد اطاع الله (الساء ۸) واته: هر که‌س گوئیایه‌لی پیغمبر کاب نه‌وه گوئیایه‌لی خودای کردووه، هر‌وه‌ها قل ارکتم ثمر الله فاتبعوني بحکم الله ، واته: بیان بلی نه‌گر خوداتان خوش ده‌ویت شوینی من (موحه‌مه‌د) بکه‌ور، خوداش نی‌وه‌ی خوش ده‌ویت، چونه به‌ه‌شتیش په‌یو‌سته به گوئیایه‌لی (موحه‌مه‌د) ﷺ، وه پیغمبر ﷺ ده‌فرمویت: «کل امی بدخلون الجنة» (من ائی قالوا رسول الله من یذوقه من اذی دخی الجنة ومن غصالی فقد ائی) (البخاری) واته: هر‌وو نومه‌ته‌که‌م ده‌چه به‌ه‌شته‌وه مه‌گر به‌کیک نه‌یه‌ویت، وتیان نه‌ی پیغمبری خوا جا کی ده‌ویت؟ فرمووی: هر‌که‌س گوئیایه‌لی من بکات ده‌چیته به‌ه‌شته‌وه، هر‌که‌سیش بیهرمانی من بکات نه‌وه نایه‌ویت. جا هر که‌س پیغمبر ﷺ خوش ده‌ویت ده‌بیت به گونی بکات، چونکه گوئیایه‌لی به‌روبوومی خوشه‌ویستیبه.

2) باور بون بهو سانهی که هوالی بین داوه: هرکس له بهر شه هوهت یان ناره زووی خزی شتیك به درو بزانتیت که له پینگه بهر ﷺ وه به راستی وسه حیچی حیگیر بوو بیت، نه وه خوداو پیغه بهری به درو زانیوه، چونکه پینگه بهر ﷺ پاریزدوه له هاله وه عسومه و درو ناکات، حوی که وره ده فهرمویت: «وَمَا يَطْنُ عِ الْهَوَىٰ» (لحم ۳) واته: پینگه بهر ﷺ له ناره زووه وه قسه ناکات.

3 دوورکه وتنهوه له وهی نهی لږ کړدووه: سهره تا دوورکه وتنهوه له شيرک که که وره ترين تاوان وگويايه لای خود، پاشان دوور که وتنهوه له گويايه که وره کاس تا ده گاته گويايه بچوک وشته مه کړه کان، به نه دازهی خوښويستنی پتفه مېر ^{مړينه} موسلمان نيمانی زياد ده کات، و هر کاتيکيش نيمانی زياد بوو چاکه ی خوش ده ویت و رقی له نيناوهری و خرايه ده بیته وه.

4) پرستشِ خودا بہ ما ہو شیوہی کہ پیغمبر ﷺ فرمانی بیدادو: نہ سل و نہ ما
لہ عبادہ تدا قہ دغہ و نہ کریمہ تی جگہ لہ وہ نہ بیت کہ لہ پیغمبر ﷺ وہ پیمان
گہ شتوہ و بؤمان پؤش کروہ نہ وہ، واتہ تہنہا بہ شتیک و شیواریک پرستن دہ کریت کہ لہ
شہر عدا ہاتوہ، پیغمبر ﷺ دہ فرمویت: «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ» (مسلم)
ہر کہس عبادہ تنک بکات کہ فرمانی نیمی لہ سر نہ بیت لبی و ہر ناگرنیت۔

خالص ضرر نه وه برانه كه خوشويستنی پيغمبهر ﷺ و هموو شتيك كه پيغمبهر ﷺ هيناويه تي واجب و هر كه س رقي له شتيك بيت كه پيغمبهر ﷺ هيناويه تي نه گهر كاريشي پي بكات سناوه ده بيت، خوشويستنی ته نهاش بهس نييه، به لكو ده بيت پيغمبهرت له حوت خوشر مويت، بويه هر كه س شتيكي خوش بويت پيش خوي ده خات، جا هر كه س راستگو بيت له خوشويستنی پيغمبهردا ﷺ نيشانه كاسي له سه ر دهرده كه ويت وهك. شويكه وتني سوننه تي نه و به كرده وه زمان، دور كه وتنه وه له و شتانه ي فهدعه ي كردو، هروه ها له خوو گرتن به خووپه وشته كاني نه و له خوشي و ناخوشييدا، چوكه وهك، بهار گوپرايه لي به روبومي خوشه ويستيه.

خوشويستنی پيغمبهر ﷺ حديد سيناوه كي رقي هابه هوه: زور باسكردن و سه لاوات دان له سه ري. هر كردن به بينيني، به گوره گرتني له كاتي باسكردنييدا، ئيسحاق (په حه تي حاي لي بيت) ده ليت: هاوه لاسي پيغمبهر ﷺ كاتي كاسي باسي پيغمبهر يان ده كرد حشوعيان هه بوو ته زو به له شياندا ده هات و ده گريان، هروه ها له نيشانه كاني: رقي ليوونه وه له كه سايك نه و رقي ليوون و دزايه تي نه وانه ي نه و دزايه تي كردو، دور كه وتنه وه له وانه ي دورن له سوننه تي نه و وه و بیدعيان كردو وه مونايقن، هروه ها خوشويستنی نه وانه ي پيغمبهر ﷺ خوشي ويستون له كه سو كاري و خيرانه كاني و موها حير و نه نصار، دزايه تي كردني نه وانه ي خوشه ويسته كاني پيغمبهر ﷺ دزايه تيان كردو، ورق ليوونه وه ي نه وانه ي رقيار لييانه و جنيويان پي نه دن، هروه ها شويكه وتني له خووپه وشته جوانه كانيدا و له سه خاوه تيدا، عايشه ره زاي خوي ليبيت ده ليت: ره وشتي پيغمبهر قورئان بوو، واته: ته بها نه و شتانه ي كردو كه قورئان فهرمانی پيكردو.

سيفه ته كاني پيغمبهر ﷺ. نازاترين كه س بووه. به تايبه تي له گرمه ي شهردا، له هه موو كه س به حشده بووه به تايبه تي له ره مه زاندا، له هه موو كه س رياتر ناموزگاري خه لكي كردو وه ره زو ه سي نه وانه ي ويستووه، وه سه برتين كه س بووه، وه هرگيز توله ي له بهر خوي نه كردو وه كه ساني تر. وه له بهر ره زامه ندي خوي گوره له هه موو زياتر زه حمت و نازاري كيشاوه. وه له هه موو كه س رياتر خو به كه زمان وموته وازيع بووه له ره وشتييدا، له هه موو كه س شهرمنتر بووه، زور چاك بووه وه باشتري كه س بوو بۆ چاكه كردن له گه ل حيزانه كانيدا، وه له هه موو كه س به سور و به به رهي و ميهره بانتر بووه به رامبهر به خه لكي. چه ده هاي شتي تريش كه پيغمبهر ي خودا ﷺ له هه موو بواره كاندا سه رمه شق و پيشه وا بووه تياندا....

تەھارەت - خۇپاكر اكرتن

نويۇز كە پاىەى دووھى نىسلامە بەبى تەھارەت نابىت، تەھارەتیش بە ئاويان بە خۇل دەكرىت.

جورەكاسى ناو: ۱. پاك: ئاويكى پاك و پاككەرەوھە، بىدەست نويۇزى و لەشگرانى لادەبات و پىسى پاك دەكانەو. ۲. پىس: ئاويكى كەمە كە پىسى بەركەوتىبىت، يان ئاويكى زۇر كە تام و پەنگ و بۇنى گورىبىت.

ناكادارى: ئاو زۇر نىت پىس نابىت، مەگەر پىسى بەككە لە سىفەتەكانى تام، رەمگ و بۇنى بگورىت، ئاوى كەم پىس دەبىت بە بەركەوتنى پىسى. ئاوى زۇر ئەوھە كە لە قولەتەين زياترىت، كە نىكەى (۲۱۰) لىترە.

قاپ و قاپچام: ھەموو قاپ و قاپچاىك دەكرىت بەكاربەيتىرىت لە ئالتون و زىو نەبىت، لەو دووانەشدا گەر ئاويان نىت نىت ئاوەكەى بۇ تەھارەت بەكارىت، ئەلام ئاواھە، قاپ و قاپچاى كافران مەكار دەسرىت مەگەر بزاىن كە پىسە.

پىستى مردارەوھەبوو: ھەمووى پىسە.

مردارەوھەبووش دوو جورە: ۱. ئەوھى گوشتى ناخورىت. ۲. گوشتى دەخورىت مەس سەر نەبىراو، ئەم جورەيان گەر خۇشە بكرىت بەكاربەيتىرىت لە شتى وشكدا نەك تەپ.

خۇپاكر دەئوھ: پاكر دەئوھى ئەوھى لە پىش و پاش دەردەچىت، ئەگەر بە ئاو بوو پىتى دەلئىن (استىنجا)، ئەگەر بە بەرد بوو (استىجار).

مەرحەكاسى خۇپاكر دەئوھ بە بەرد يان ھاوشىئەكانى: دەبىت پاك بىت، موباح بىت، خواردن نەبىت، سى بەرد نى زياترىت، خۇپاكر دەئوھى دوای ھاتنەدەرەوھى شت لە پاش و پىش واجبە، دوای سەرئاوكردن مانەوھ بى خۇپاك كر دەئوھ زىاد لە كاتى پىويست ھەرماھە.

سەرئاوكردن و پىسايى: مىركردن ھەرماھە لە سەرچاوەى ئاو، سەرە رىگا، سىنەرى بەكارھاتوو، لە ژىر دەرەختى مەردار، پوكردە قىبلە لە دەشت دا، چوونە سەرئاو بە شتىكەوھ كە ئاوى خوداى تىدە نىت مەكروھە، ھەرۋەھا قسەكردن لە سەرئاو، مىزكردە كۈنەوھ، دەست لىدانى فەرچ بە دەستى رىست، پوكردە قىبلە لە ئاو خانوودا، ئەمانە لە كاتى پىويستدا جانئىزە. موستەھە شۇردن و بەردەكان تاك بن و ئاو و بەرد بەيەكەوھ بەكارىت.

سواك: سۈنەتە بە دارىكى نەرمى تەپ وەك (اراك) - دار سىواك - لەم كاتانەدا بەكاربەيتىرىت باشترە. كاتى نويۇز، قورۇش خويندن، دەستنويۇز پىش ئاوپادان لە دەم، لەخەو ھەستان، چوونە ئاو مزگەوت و جانوو، گۇرپانى بۇنى دەم و ھاوشىئەكانى.

دەستنويۇز پاىەكاسى: ۱. دەم و چاوشۇردن و ئاوپادان لە دەم و ھەلمۇزىن بە لووت. ۲. دەست شۇردن لە پەنخەكانەوھ بە ئىشك. ۳. مەسحى ھەموو سەر و گۆى. ۴. پىن شۇردن بە قولەقاپەوھ. ۵. رىزەندىرەو جورە. ۶. دوابەدوای يەك.

واجبەكاسى: (بسم الله) كرس، دەست شۇردن پىش خستە ئاو ئاو سى جار گەر لە خەو ھەستابىت

سۈبەتەكاسى دەست بوو سىواك كردن، دەست شۇردن لە سەرەتادا، پىشخستىنى ئاوپادان لە دەم و ھەلمۇزىنى بە لووت پىش شۇردىنى دەم و چاوشۇردن زىادەپۇيى كردن لە ئاوپادان لە

دەم و ھەلەمژىن بە لووت گەر بە پۆژوو نەبوو، دەست لە ريشى پەر وەردان، دەست خستە بەينى پەنجەكار و دەستپىكرىنى لە راستەو، شۆردنى ئەندامەكان دووبارە و سى بارە، ھەلەمژىن بە لای راست و مشكردن بە لای چەپ، دەست پىداھيتانى ئەندامەكان، كردنى ئەو كارانە بە رىكوپىكى، دوعا كردن دواى تەواو بوون.

ئەوھى كردنى ناسر سە دەستنويز بە ناوى سارد يار گەرم، شۆردنى ئەندامىك لە سى جار زياتر، لاسردى ناوى دەستنويز بە ئەندامەكانەو، شۆردنى ناوچا، وشكردنەوھى ئەندامەكان جانيەرە.

ئاگادارى: (مضمضه) دەبىت ئاو لەناو دەمدا بحولتيريت، (استنشاق) پىش دەبىت ئاو بە لووت ھەلەمژىت ئەك ئەبھا ئاوكردە لووتەو، بەوشىوھش نەبىت نابىت.

چوسەتى دەستنويز سەتھىنان بە دل، دواتر (بسم الله) كردن و دەست شۆرىن، دواتر ئاوردان لە دەم و ھەلەمژىن بە لووت و دواتر دەم و چاوى دەشوات (سفورەكەشى: لە سەرەتاي شويىنى قز روو ھەتا چەناگە بە دريژى لە گوچكەوھ بۆ گوچكە بە پانى)، دواتر دەست و بالى دەشوات ھەتا ئابىشكەكان و بە ئابىشكەوھ، دواتر مەسحى ھەموو سەرى دەكات بە سەر گوچكەكانىيەو، ھەردوو پەنجەى شاھتەمان و ھاوشىوھكەى لە دەستە چەپى دەخاتە كوھ گوچكەنى و پەنجەكەلەكانى دەھىتەت بەسەر گوچكەكانىدا، دواتر پىتيەكانى بە قولەپاكانىيەو دەشوات.

ئاگادارى: ريش ئەگەر ئەك بوو واجبە پىستى ژىرى بشۆردىت، ئەگەر پەر بوو تەنھا پووكەشەكەى. **مەسحى دوف:** خوف بەرگى پىتيە، پىستە بىت يان شتى تر، ئەگەر صوف و ھاوشىوھى بىت پىتى دەوترىت گۆرەويى، مەسح كردن لە سەريان پەوايە بۆ دەستنويز ئەك بۆ لەشگرانى. مەسح كردن حائىرە بە **چەند مەرحىك** ١- لەپىكرىنى خوف لە كاتى ھەبوونى دەست نويزدا. ٢- دەستنويزەكەى بە ئاو بووبىت. ٣- شويىنى فەرزەكە - ئەوھى شۆردنى واجبە داپۆشيت. ٤- خوفەكە ھەلال بىت. ٥- پاك بن.

عەمامە: مەسح كردنى بە چەند مەرحىك دەبىت: ١- لەسەر پىاودا بىت. ٢- شويىنى عادەتى سەر داپۆشيت. ٣- بۆ دەستنويز بىت. ٤- ئاو بەكار بىت بۆ دەستنويز.

سەربوش: دەبىت بە چەند مەرحىك: ١- لەسەر ئاھرەت بىت. ٢- بسورپىنەوھ بە ژىر چەناگەدا. ٣- بۆ دەستنويز بىت. ٤- ئاو بەكار بىت بۆ دەستنويز. ٥- شويىنى عادەتى سەر داپۆشيت. كاتى مەسح بۆ موقىم شەو و بۆژىك و بۆ موسافىر - مەسافەى قصر ٨٥ كم - سى شەو و سى پۆژ.

سەرەتاي دەسپىك. دواى لەپى كردن لە كاتى دەستنويز نەمانەوھ تا ئەو كاتە لە پۆژى دواى (٢٤ سەعات) بۆ موقىم.

ئەندارەى مەسح رورەى لاسەرووى خوف لە پەنجەكانەوھ تا قاچ، بە پەنجەى كراوھ مەسح دەكرىت.

سوڤىك: ئەوھى مەسحى كرد لە سەفەردا دواى گەراپەوھ مالهوھ، يان لە مالهوھ بوو دواى سەفەرى كرد يان شكى ھەبوو ھەر لە سەرەتاي مەسحەوھ حوكمى موقىمى ھەيە.

دەبىرە - وەك گرتنە گەچ و گەنەوەى شوینی شکاوی، مەسح کردن لەسەرى رەوايە بە سى
مەرج: ۱- پىئويست بىت ۲- لە شوینی پىئويست زیاتر نەبىت. ۳- لە دواى شۆردنى
نەندامەکانى پىش حوى بەکسەر مەسح بکرىت، نەگەر گەچەکە زیاد لە پىئويستى
داپۆشيبوو دەبىت لادىرت مەگەر مەترسى زەرەرى لى بکرىت ئەو کاتە مەسح بەسە.

پەت سودىک: * باشتر وە هەردوو خوف بەیەکەو مەسح بکرىت و لای راست پىش
نەخرىت. * لای ژێرەوێ خوف و پاژنەکەى مەسح ناکرىت. * ماش نىیە خوف بشۆردىت لە
باتى مەسح، یان مەسح دوو هە بکرىتەو. * عەمامە و سەرپۆش دەبىت زۆربەى مەسح بکرىت.
نەو شەنەى دەستونێ دەسکس ۱- ئەوێ لە پاش و پىشەو دەردەچىت، وەك مىز و
پىسایى و (با) و مەس و مەرى. ۲- لاچونى ئەقل بە خەو یان لەهۆشچوون، خەوێ کەم بە
دانىشتنەو یان بە پىو دەستونێز ناشکىت. ۳- ھاتنە دەرەوێ مىز و پىسایى لە
شوینىکى تری جەستەو. ۴- ھاتنە دەرەوێ شتىکى پىس جگە لە (مىز و پىسایى) گەر
زۆربوو وەك خوین. ۵- حواى گۆشتى و شتر. ۶- دەست لىدانى فەرج مەبىن بەرەست.
۷- دەست لىدانى رەگەر بە لایەن مینەو یان بە پىچەوانەو بە شەھووتەو بەبى
بەرەست. ۸- ھەلگەپانەو لە دىن.

ھەر کەس دایبە نوو کە دەستونێزى ھەبە، دواى کەوتە شکەود یان بە پىچەوانەو ھەسەب
بۆ یەقىنەکەى دەکرىت.

غوسل: واجب دەبىت بە. ۱- ھاتنە دەرەوێ مەنى بە خوشیپەو بۆ ھۆشیار، بۆ نوستو بە
خوشیپەو بىت یار ما. ۲- بردنە ناوەوێ زەگەر لە فەرحدا، نەگەر ئاویش نەبەتەو.
۳- موسولمانبوونى کار و ھەلگەراو. ۴- بىنىنى خوینی مانگانە - ھەیز. ۵- ھاتنە دەرەوێ
خوینی مەتالوون. ۶- مردنى موسولمان.

فەرەکانس - ناو بە ھەموو لەشدا کردن بە نىەتى غوسل، بە ناو دەم و لوتەو.
بەتق شت خۆشتن - غوسل - کامل دەکرىت: ۱- نىەت. ۲- بسم الله کردن. ۳- شۆردنى دەست
پىش خستە ناو ئاودە. ۴- شۆردنى فەرج. ۵- دەستونێز ھەلگرتن. ۶- سى حار ناو بە
سەرىدا بکات. ۷- ناو بە لەشیدا بکات ۸- دەست بە لەشیدا بەئىت. ۹- بەلای راست دەست
پى بکات.

ئەوێ بى دەستونێزى حەرامە: ۱- دەست لە قورئان بەدات. ۲- نوێز بکات. ۳- تەواف
بکات. نەگەر لەشى گەر بىت، ئەوانى پىشووێ لەسەر حەرامە و ھەروەھا. ۴- قورئان
خویندن، مەووە لە مەگوت بەبى دەستونێز، ھەروەھا کەرەھى ھەبە خەوتن بەبى
دەستونێز و سەرفکردنى ئاوى زۆر بۆ غوسل.

تەیموم:

مەرحەکانى ۱- ئەوێ ناو. ۲- بە خۆلىکى: پاک، ھەلال، تۆزى ھەبىت، سوتاو نەبىت.
پوکەکانى مەسحى ھەموو دەم و چاو، نواتر دەستەکان ھەتا مەچەك، پىرەندى، لەواى یەکترى.
ئەوێ بەتالى دەکانەو ۱- ئەو شتانەى دەستونێز بەتال دەکەنەو. ۲- ھەبوونى ئاو گەر
تەیموم لەبەر بى ئاوى کرا بىت. ۳- ئەمانى عوززى تەیموم وەك ئەوێ لەبەر نەخۆشى
تەیمومى کرد بىت.

سونەتەكانى: ۱- رىبەندىي و دوابەدواي يەك. ۲- دواخستنى نا كۆتايى نويز. ۳- زىكرى دواي دەستنويز خويىدن دواي تەيەمومەكە .

ئەۋەي مەكروھە تېپىدا: چەند بارەكردنەۋەي دەست دان بە زەۋىيدا.

چۈشەتلى: نىت بەسپىت و بىسم الله بىكات و دەست بىدات بە رەۋىيدا يەك جار، دواتر دەست بەينىت بە دەم و چۈشەيد، دواتر پىشتى دەستى راستى بە چەپى مەسح بىكات و مە پىنچەۋانەۋە. **لاپىردىي پىسى:** پىسى دوو جۆرە: ۱- مە شۆردىن پاك مابىتەۋە، ۋەك بەرار كە ھەرچەند بشۆردىن پاك مابىتەۋە. ۲- ھۆكىمى پىسىيەكى دروست بوۋە لەسەر شۆينىكى پاك ۋەك جلوبەرگ و زەۋى.

پىسىيەكان بەم شۆۋەيەي خوارەۋەن:

شەكان	خوشەكەيان
۱- سەگ و بەرار يان ھەر شىئەك كە گۆشتى باخورىت لە مالدە و ئازەل كە قەبارەپىر لە پىشلىكە گەۋرەترە. خويان و پاشەۋىيان پىسى ۋەك مېر، پىسايى، تەف، ئارەق، مەي، پىشەۋە ھەر شىئەك لە دەمىيان دەرېچىت)	ئازەل
۱- مېۋە ھەموو پاشەۋىكانى پاكە ۋەك. مەي، ئارەق، تەف، شىر، مەلقەم، تەرىي ھەرخى مېسە، تەبنا مېز و پىسايى و مەرى ۋەدى و خويىن تەبىت كە پىسى	
۲- ئەۋەي گۆشتى دەخورىت ھەموو پاشەۋىكانى ۋەك مېر، پىسايى، مەي، ئارەق، لىك، پىشەۋە مەرى پاكى	
۳- ئەۋەي رەخمەتە خوتى ئى پارىزى. گويدىزى و پىشلىك و ئەۋەي بچوكتەرە لە ۋەك مەشك: لىك و ئارەقىيان پاكە.	مەردوۋ
ھەموۋى پىسە تەبنا مېۋە تەبىت، ھەروەھا ماسى و كۆللە و ئەۋ شتەي خويىن تىبە ۋەك لاپوۋىشك و مېش و مېشولە پاكە.	

پىسكار رەۋى و مەي: ۋە ھاۋاشىۋەپىر پاكى (جگە لەۋ شتەي مەۋپىش ماس كرى)

چەند سوۋدەك: * خويىر و كىم پىسى، گەر كەم بوۋ قەيناكە، گەر ھى ئازەلنىكى پاك بوۋى. * خويىر پاكە لە دوو كاتدا: ۱- ھى ماسى. ۲- ئەۋەي لە دەمارى ئازەلى سەربىراۋدا دەمىننەۋە. * ئەۋەي لە ئازەلنىكى گۆشت خورائ بە زىندۋى لىبىكرىتەۋە پىسە لەگەل (علقە، مضعة)دا. * لاپردىي پىسى پىۋىستى بە نىت بىبە، گەر بە باران لاجوۋ پاكە. * پىسىيى پاك دەستەۋە بە چەند مەرحىك ۱- بە ئاۋى پاك بشۆرىت. ۲- بگوشرىتە دەرەۋى ئاۋەكە گە بگوشرىت (ۋەك كەلوپەل). ۳- بە كراندن لاپىرىت، گەر شۆردن بەس نەبوۋ. ۴- گەر پىسى لە سەگەۋەبوۋ، خوت جار بە ئاۋ، ھەشتەم جار بە خۆل يان ساموۋن بشۆرىت.

ناكادارى: * پىسى لە سەر زەۋى گەر شىل بوۋ ۋەك مېز، دەبىت ئاۋى پىدا بىكرىت تا پەنگ و نۇس نامىبىت، گەر قەبارەي ھەموو ۋەك پىسايى، دەبىت پىسايىيەكە و شۆينەۋارى لاپىرىت * گەر پىسىيەكە تەبنا بە ئاۋ لادەچوۋ دەبىت بشۆرىت. * گەر شۆينى پىسايىيەكە ديار مەۋو شۆينەكە ھەموۋى دەشۆرىت تا دلىيا دەپىس لە لاجوۋى * ئەۋەي دەستويزى گرت بو سوۋنەت خائىزە فەرزى پىۋە بىكات. * ئەۋەي دەخەۋىت يان (باي لى دەرىچىت واحد بىبە خۆي پاك بىكاتەۋە سەرنائو بىكات - تەنھا دەتوانىت دەستنويز بگرىت كاتىك ويىستى نويز بىكات.

حوکمه کانی تاییهت به نافرەتان

۱) حوکمی خوێنه سرهشتیه کانی نافرەتان ۱ نه که ده خهسی حهیزه ئهستجازه

که مەرس و رۆژێک به ههڵێ ۱- لای که می (۶) ساه، نه که ر رۆژێک خویبی بیی نه وه ئهستجازه به نافرەت سهدا به ههسه حهیزه به سوریش بو لای ژوویو بییه

که مەرس کانی هههه ۱- شو و رۆژێک (۲۴) ساهات، له وه که مەرس ئهستجازه به
 ماکسی سوان دوو هههه ۱- ۱۳ رۆژه، نه که ر بهش نه وو مومی خویب هات نه وه ئهستجازه به
 رۆژهی نافرەتان ههههه ۱- شهش یار حهوت رۆژه
 ماکسی کانی سهرهه ۱- نه وهی له نافرەت ده رچیت له خویب، کیده، ۲- ره رداپی ۳- ئهستجازه به
 حهیزه؟

ماکسی لای رۆژهی سهرهه ۱- سست و سی یار سست و چوار رۆژه
 چ کانی نافرەت ده رچیت ۱- نافرەتان دوو خویب ۱- نه بیی بیی بهیحاویکی سپی ۲- نه وشک بووه وهی
 ماکسی بووه وه ۱- مەرح به خویب و کیده و ره رداپی، که ر له وانه سست که لایحاوی سپی
 بهییت

حوکمی به ههه و به رداپی که نه ۱- که ر له پیش یار پاش خهیر بیت بی نه وهی به بیی ههیت خهیره، نه که ر
 نه وهی ههههه ئهستجازه به

نه و ناوانه که نه کانی ماکسی ۱- که ر رۆژ بوو یار سپی لایحاوی بوو پاکه، که ر کیده و خویب و ره رداپی بوو
 له که ر دی نافرەت ده رچیت ۱- بهسه، هه مووشین ده ستمویز ده شکیم، که ر نه رده وام بوو ئهستجازه به

که ر که سست دههه رۆژێک به هههه ۱- حوکمی پاکه ههیه، که ر پاک بووه وه نه که رچی
 ماکسی که دههه و بهس نه وه و بهس ماکسی بووه وه ۱- رۆژه کانی که رۆژ خویبی تیدا ده بیی نه واه به کرد
 ماکسی و بهس که هههه ۱- نه وهی سیقاتی حهیزی تیدا بهییت حهیزه، به مەرحیک له تیان دوو خویب
 کانی حوی ۱- بهییت (۱۳) رۆژ پاکه ههیت (لای که می پاکهتی) نه که رتا ئهستجازه به.

نه که ر هههه به دههه ۱- حوکمی حهیری ههیه به مەرحیک له لای رۆژی حههه
 ناسایی خوی

نه که ر بو موهه ماکسی ۱- دههه خاله تکی ههیه ۱- نه وهی کانی حهیری حوی له مانگه که ده راسی، ژماره ی
 به نه واهه نافرەت خویب ۱- دههه به گوبهه ی ژماره ی رۆژه کانی له کانی حویب خهیره،
 بهس یار به رداپی له وه

۱- سست، شهش یار حهوت رۆژ له کانی حهیری حویدا به حههه دهههه
 ۲- نه وهی ژماره ی رۆژه کانی حهیری ده رچیت، به لاه کانه که ی ماکسی بهییت نه وه له
 سهرهه ی مانگیکی هههه به ههههه رۆژه کانی له حهیزه ده بهییت.

۱ ههیز: خۆنپێکی ئاسایی به بێ نه خوشی و مندالبون ده بهییت

نیهستجازه: بهیینی خۆن له خهیری کانی حوی به هوی نه خوشی و تیک چوونه وه.

هیاوارسی سوان هههه و سست ۱- خویبی حهیر خویبیکی سوری بهرکه به لای رهشدا ده چیت، حوکمی ئهستجازه
 سووری کراره به، وهه خویب ۲- به لوب دیت ۲- خویبی حهیر حهسته و ههههه هار کلوی تیدا به، حوکمی
 ئهستجازه به وهه وهه خویب بهس وانه ۲- خویبی حهیر مومی ماحوشه، رۆژ هههه به، خویبی ئهستجازه مومی
 وهه خۆنپێکی ئاسایی وایه.

۲ خۆنپێکی تهله: خۆنپێکه له مەرح ده رده چیت، بهنگی قاوه بی توخه.

۳ زه رداپی: خۆنپێکه له مەرح ده رده چیت، بهنگی به لای زه ردا ده رچیت.

۴ لایحاوی سپی ناویکی سپی به، که کانی پاک بووه وه له مەرح ده رده چیت، پاکه، نه لاه ده ستمویز ده شکیم

دوهمه: زه‌يسانی - خوننی منداليوون

نوم	نوم
نه‌کمر مدالې بوو دونه	نه‌کمر مدالې بوو دونه
نه‌بينی	نه‌بينی
نيمسې سمابه کاسې مند	نيمسې سمابه کاسې مند
بوون	بوون
نه‌و دونه‌ی له کاسې مند	نه‌و دونه‌ی له کاسې مند
بوویدا دینه دمه‌وه	بوویدا دینه دمه‌وه
کسې روژه کاسې ره‌سار	کسې روژه کاسې ره‌سار
دهست پهن دهکات	دهست پهن دهکات
لای کسې ره‌سار	لای کسې ره‌سار
لای روږی ره‌سار	لای روږی ره‌سار
نه‌کمر دووانه‌ی بوو	نه‌کمر دووانه‌ی بوو
دوس دوای له‌بارخوې	دوس دوای له‌بارخوې
نه‌کمر له کاسې ۴ روژه	نه‌کمر له کاسې ۴ روژه
بوویده دوایر دونه‌ی سمې ده‌ای	بوویده دوایر دونه‌ی سمې ده‌ای
نه‌واو بووې ۴ روژه	نه‌واو بووې ۴ روژه

چهند ناکادارېسه: * نه‌وه‌ی نیستیچاره بوو نویژی له سه‌ری واحبه، به‌لام بق ه‌موو نویژیک دستنویز گرتنه‌وه‌ی ده‌ویت. * نه‌گەر نافرته پېش خور ناوایوون له‌حه‌یز و ره‌يسانی پاک بوویه‌وه. نه‌وه نویژی نیوه‌پو و عه‌سریشی له‌سه‌ره، نه‌گەر پېش نویژی به‌یانی پاک بوویه‌وه. نه‌وه نویژی مه‌غریب و عیشای نه‌و شه‌وه‌ی له‌سه‌ره. * نه‌گەر کانی نویژ هاتوو دواتر که‌ونه‌ی حه‌یر یان زه‌يسانیه‌وه دواي پاک بوونه‌وه نه‌و نویژه‌ی له‌سه‌ر نبیه. * له‌سه‌ر نافرته واحبه قرژی بکاته‌وه نو غوسلی حه‌یر و زه‌يسانی، به‌لام بق جه‌نابه‌ت پټویست باکار. * جیماع کردن له کانی نیستیچاره‌دا مه‌کروهه، به‌لام نه‌گەر میزد پټویست بوو نه‌وا حائیزه. * له‌سه‌ر نافرته واحبه بق ه‌ر نویژیک دستنویز بگریټ له کانی نیستیچاره‌دا، ه‌تا خوینی نامینیت. * ده‌کریټ نافرته دهرمان بخوات بق دواخستنی یار کوتا‌س ه‌یتانی حه‌یز به مه‌به‌ستی به‌جیه‌یتانی نه‌رکه‌کاسی حه‌ج یان پوژووگرتی په‌مه‌ران، به مه‌رحیک دهرمانه‌که زه‌ره‌ری نه‌بیټ.

نافرته له‌نېسلام: دا نافرته وه‌ک پیاوه له پاداشت و ږیردا و به‌گویره‌ی کردار و نیمان: پېغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فرمویټ «إِنَّ الْمَرْءَ شَقَاقُ الرَّحَالِ» (اودود) واته، (نافره‌تان نیوه‌که‌ی تری پیاوای) ده‌توانیت داوای مافی خوی بکات، یان نه‌هیشتنی زولم و ستم له‌سه‌ری. خوای گه‌وره رووی فره‌مانه‌کانی ده‌کاته نافرته و پیاو به‌یه‌که‌وه، مه‌گەر له ه‌ندیک شوینی تاییه‌ند که زور که‌من به به‌راورد به‌وانی تر. شه‌رعیش تاییه‌تمه‌ندیټی

نافرهت و پیاو په چاو ده کاب له پړوی هسته و تواناګانه وه، خوی ګوره ده فرمویت
 «الابطل من حق وهو اللطيف الحذر» (ملک ۱۱) واته: ښایا نه و که سړی خه لقی ګردوږ شاره را بیه به
 حالی دروست ګراوه ګان، خودا له تیف و زانایه.

نافرهت ګاری تایه نې خوی هیه و پیاویش هه روه ها، تیکه لګردنی ګاره ګان هاوسه ګی
 ژبان تیک ددات، هه تا نافرهت به قدر پاداشتی پیاو وهر ده ګریت ګانیک که له ماله وه
 دانسته وه. له فرموده دا هاووه که نه سماني کچی په زید ده چیت یو لای پیغمبر ﷺ و
 ده لیت دایک و باوکم به فوریت بیت من نویه ری نافره تاښم، چومکه ده رانم هر نافره تیک له
 پورمه لات بیت یان له روزانو هه مار پای منی هیه، خوی ګوره توی به هق باردوه یو
 پیاوان و ژنان، نیمه ش باو درمار به تو هینا و بهو خواپه ی توی ناردوه، به لام نیمه ی
 نافره تان زور بوارمار بیه، له ماله وه یر، شه هوه تی نیوه تیر ده ګین، مدالتان یو
 هه لده ګرین، نیوه ی پیاو خوی ګوره فزلی داوږ به سر نیمه دا به جومعه و جهامعت و
 سهر دای نه خوش، شومکه، نسی مردو، حج له دوی حج، له هه مان ګوره تر جهاد
 ګردن له پیناوی خوادا و ګنیک په ګنیک له نیوه ده چیت یو حج و عومره و جهاد، نیمه
 ماله ګی یو ده پاریزین، حی یو ده چنن، منده لګانی یو به حیو ده ګین، نه ی پیغمبر
 خودا نیمه چه ندیک له پادشاهه دا به شدارین؟ پیغمبر ﷺ پړوی وهر ګیرا به
 لای هاوه له ګانیدا و فرمووی «هل سمعتم مقالة امرأة قط أحسن من مسالتي في أمر دينها من
 قبل؟» واته: (ښایا نیوه ګه تاري له وه باشترتان بیستوه له پرسپاری هم نافره ته له
 باره ی دینه که یوه؟ وښار نه ی پیغمبر خوا ﷺ ګومانان نه ده برد نافره تیک رڼی
 بکه ویته ناوه ها پرسپاریک، دواتر پیغمبر خوا ﷺ پړوی ګرده نافره ته که و فرمووی
 «انصري أمركم المرأة، وأطيعي من حلفك من النساء أن حسن تغل إحداهن لروحها، وطسها مرضتها،
 وأتباعها موافقة تغل» (پوه اسپه ی شعب الإيمان) واته: (پرو به نافره تاسی دوی خوښت
 بګه نه که هه نافره تیک ګه ل میړده که یدا باش بیت، به دوی په رازماندنی نه ودا ګریت،
 به قسه ی بګات، نه و پاداشتی به نه ندازه ی نه و هه مو شتانه ی که تو ویت ده بیت، دواتر
 نافره ته که له خوښیدا، به دم (لا إله إلا الله) و (الله أكبر) ګردنه وه ګرپاوه.

له فرموده یه کی تردا ده توه که (هه ندیک نافرهت هاتن یو لای پیغمبر ﷺ و تیان:
 نه ی پیغمبر خوا ﷺ پیاوان پاداشتی زیاتریان هیه به جهاد ګردن له پیناوی خوادا،
 ښایا هیچ ګاریک هیه که نیمه بیکه ی و به قدر نه وان خیرمان بګات؟ فرمووی «منه
 إحداهن في بنته ثدراك عمر لمحاهدين في سبيل الله» (السنن) واته: نیش و ګاری ماله وه تان به
 قدر جهاد له پیناوی خوادا خیری هیه.

به لګو چاکه ګردن له ګس که س و کار که نافرهت بیت به خیرنکی زور ګوره ی داناوه
 پیغمبر ﷺ ده فرمویت «من أنفق على اثنين أو أختين أو دواقي قرآنية تحسن التفقة عليهما حتى
 يكفهما الله أو يعينهما من أصله كالتأله سيرا من الثار» (احمد و الطبري) واته: (هه رګس خه رګی
 دوو کچ یان دوو خوشک یان دوو نافره تی خرمی ګرد له بهر خودا هه تا خوا پزقیان ددات
 یان ده وله مه دد دین، نه و دووانه ددینه به ربه سستی ناګر بوی).

هەمدىكە دوكمى پەبۇست بە ئافرەتانهوه

✱ حەرەمە پىياو خەلەت بکات لەگەل ئافرەتیک ئەگەر مەحرەمى لەگەلدا نەبیت.
دەفەرموویت: «مَنْ يَخْلُصَ رَحْلًا مَعَهُ فِي حَرْمٍ» (متفق عليه) واتە: (هیچ
پىاویك بە ئەنھا لەگەل نافرەت نەبیت ئەگەر مەحرەمیان لەگەل نەبیت).

✱ بۆ ئافرەت ھەبە مۆن لە مزگەوت بکات ئەگەر ترسی فەسادى نەبوو، ئەگەر بە کەرەمەتى
ھەبە، عاتیشە دەلەیت ئەگەر پێغەمبەر ئەو شتەنەى ئەمۆی ئافرەتانی دەبیینی مەنعى
مرگەوتى ئى دەکردن ھەروەك چۆن ئافرەتانی بەنى ئیسرائیل مەنع کران. (متفق عليه).

✱ ھەروەك چۆن مۆزى پىياو لە مزگەوت خىرى چەند بارە ھەبە نوێزى ئافرەتیش لەمالدا
خىرى زیاترە، لە ھەرموودەبەكى تردا ھاتووە، ئافرەتیک دینە لای پێغەمبەر ﷺ و پیتی
دەلەیت: ئەى پێغەمبەرەى خودا من ھەز دەکەم لە مزگەوت لەگەل تۆ نوێز بکەم، ئەویش
دەفەرمویت: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ خُذْ خَيْرَ صَلَاةٍ مَعِيَ، وَصَلَاةً فِي نَيْتِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ فِي حَرْمِكَ،
وَصَلَاةً فِي حَرْمِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ فِي دَارِكَ، وَصَلَاةً فِي دَارِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ فِي مَسْجِدِ قَوْمِكَ،
وَصَلَاةً فِي مَسْجِدِ قَوْمِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ فِي مَسْجِدِي» (احمد) واتە: نوێزى ئافرەت لە مالى
خۆى خىرى زیاترە لە مزگەوت، لە مزگەوتى نزیک خىرى زیاترە لە ھى دور، ئەگەر
مزگەوتى پێغەمبەریش نەبێت ﷺ، لە ھەرموودەبەكى تردا دەفەرمویت: «خَيْرُ مَسْجِدٍ مَسْجِدُ
بَيْتِنَا» (احمد) واتە: (باشترین مزگەوتى ژنان ماله کانیانە).

✱ ئافرەت ئەگەر مەحرەمى نەبوو لەگەلیدا بچیت بۆ ھەج، ھەج و عومرەى لەسەر واجب
نییە و سەفەر کردیشى بەنى مەحرەم جائىز نییە، پێغەمبەر ﷺ دەفەرمویت: «لَا تَسْفِرُ
أَمْرًا يُؤَقُّ لَهَا سَبْعَ أَلْفَ نَفْسٍ» (متفق عليه) واتە: (ئافرەت سەفەرى سێ پۆز زیاتر مابێت
بکات ئەگەر مەحرەمى لەگەل نەبوو).

✱ حەرەمە ئافرەت رەبەتى قەبرستان بکات و شوپى جەنازە بکەوت، پێغەمبەر ﷺ
دەفەرمویت: «مَنْ رَأَى نَفْسًا فِي قَبْرِ نَسْرَةٍ» (الترمذی) واتە: (لەعەتى خودا لەو ئافرەتەنەى
سەردانى گۆرەکان دەکەن). دایكى عەتیە دەلەیت (قەدەغەمان لیکراوە کە شوپى جەنازە
بکەوین، بەلام جەحتمان لەسەر نەکراوەتەو) (مسلم)

✱ بۆ ئافرەت ھەبە قزى رەنگ بکات بە ھەر رەنگیک ئەنھا کەرەمەتى ھەبە بە رەش، بە
مەرجیک خەلەتاندنى داواکاری تێدا نەبیت.

✱ واجبە میراتی ئافرەت بدريت و بەدانی حەرەم، لە پێغەمبەرەو ﷺ دەگێرنەو: «مَنْ
قُضِيَ مِيرَاثُ نَفْسٍ مِنْ حَرْمٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» (بو ماخە) واتە: (ھەر کەس میراتی لە
خاوەنەکەى گرتەو، ھۆى گۆرە لە بەھەشت بێ بەشى دەکات).

✱ واجبە لەسەر میرد سەفەقى ژنەکەى بکات ئەویش شتایکێن کە ئافرەت بەبێ ئەو شتەنە
نایکريت وەك، خواردن، حلوبەرگ، خانوو بە گۆنرەى توانا.

١ مەحرەم ئەوانە کە بە ھەمانەى ھاوێر بێبە شویار پى بکات وەك: دایک، نایەر، ھەر و ژوور، کۆر، کۆرە،
نەر و ھوار، بر، کۆرە کاس، کەس، حوش، مام، خال، ماوکی میرد، نەر و ژوور، کۆر، میرد، نەر و ھوار، ماو و بر و
کۆر لە شیرەو، میرد، کە، میرد، دایک.

خوای گه وره ده فهرمویت * لَيْسَ دُو سَعُو مِّنْ سَعْنَةٍ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلَيْسَ مِمَّا آتَتْهُ
 اللَّهُ (العلاق ۷) واته: با نه وانه ده و له مه ندن به گویره ی توانایان نه فقهه بکن و نه وانه شی
 هزارن به گویره ی توانایان نه گهر میزدی نه بوو نه فقهی واجبه له سهر باوکی، برای،
 کوپی، نه گهر حزمی نه بوو حالکیی نه فقهی بکتش خیره، چونکه پیغه مه ر صبر
 ده فهرمویت * سَاعِي عَلَى رَأْسِهِ وَاسْكَنْ كَانِحَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَكَذَلِكَ يَقُولُ مَنْ وَبَصُورُ
 مِهَار * (معو علیه) واته: (نه وده ی یارمه تی بیوه ژن و هزار ده دات به نه رده و امیی وهك نه و
 كه سه وایه له پیتاو خوای گه وره ده تیده كوشیت، یان وهك نه و كه سه وایه كه نه شه و شه و
 نویژ ده كات و به یوژ به یوژو ده بیت).

* نافرته تان ریاته هقی به حو کردی منداله که یان هیه، نه گهر شوو نه کاته وه نه فقهه کی
 له سهر باوکی منداله که یه.

* باش نییه سه لام کردن له نافرته به تاییه تی گهر گه یج بوو یان ترسی هه سادی لی ده کرا،
 * سوبه نه تاشییی توکی به ، هه لکیشای توکی سن بال، قرتاندی نیوگ له هه موو
 هه بییه کدا، ماش بییه له چل ریز ریاته وازی لی بهیتری.

* هه لکیشانی مووی ده موچاو حه رامه به مرؤکایشه وه، چونکه پیغه مه ر صبر
 ده فهرمویت * نَحْنُ سَمِيعٌ مُّسْمِعٌ (انودود، واته: (له عه تی حودا له و كه سه ی مووی
 ده موچاوی هه لده کیشیت و نه و كه سه ش كه بوی ده كات)

* تاری گرته وه: حه رامه نافرته تاری بار بیت له سی یوژ زیاته نه گهر بو میزده که ی
 نه بیت، پیغه مه ر صبر ده فهرمویت * لَا يَحِلُّ لِمَرْءٍ أَنْ يُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُخَذَّ عَلَى مِثْبَ فَوْقِ
 ثَلَاثٍ إِلَّا عَلَى رَوْحِهِ * (حاشیر بییه بو نافرته تیک که یوای به حودا و یوژی دواپی
 هه بیت حوی تاری بار بکات به سی یوژ ریاته مه گهر بو میزده که ی نه بیت)

بو میزد واجبه چور مانگ و نه یوژ تاری بار بیت، له و ماوه شدا جلی رهگا و رهنگ
 له نه نه کات، هه روه ها به کهره سادی حه نه، میکباچ، کل، زور، به لام بو ی هیه بیوکی
 بکات و مووی هه لکیشیت و حوی بشوات، له نه رکردی بهك رهنگ وهك رهش واحب بییه،
 نه و ماوه بهش ده بیت له و ماسه را بیت که تیتیدا سوور کاتیک میزده که ی مردووه، نابیت
 مگوارینه وه، نابیت له مال ده حجت بو کاری پیویست نه بیت

* حه رامه نافرته قرئی بناشت گهر پیویست نه بوو، کورتکردنه وهی حاشیره به مهرحیک
 وهك پیای لیته کات، پیغه مه ر صبر (له عه تی حودا له و نافرته تانه ی خوایان وهك پیای
 لیده که ی) * نَحْنُ رُسُلُ اللَّهِ * مُنْشَاهُ رَجُلٌ مِّنْ سَاءِ الدِّمَاسِ * یَا وَهَّكَ نَافَرْتِی
 بییاوهر، چونکه پیغه مه ر صبر ده فهرمویت * وَمِنْ نَّشَأَ يَقُولُ هُوَ مِنْهُمْ * (انودود، واته:
 (نه وده ی خوای چواند به قه ومیک له وانه).

* نافرته کاتیک له مال ده رده جیت ده بیت به بهرگنک حوی داپوشیت که نه م مهرحانه ی تیدا
 بیت: ۱- هه موو به ده ر داپوشیت ۲- نابیت حوانکاری بیت له حویدا، ۳- نه ستنور بیت،
 ۴- عراوان بیت، ته سک به بیت ۵- عهتری پیوه نه بیت، ۶- له بهرگی پیوان نه جیت، ۷- له بهرگی
 بییاوهران نه جیت، ۸- زور ره و نه بیت به شیره یهك هه موو كه س سه رجی بدات (ثوب شهرة).

حرامه به رنگیک له بهر بکړیت که ونښه شاده می یان گیاندارانی تنیدا بیت، هه لواسینی، داپوشینی دیوار پیی، دوشتنی جانیر نییه، عوره تی نافرته له گهل که سانی تردا سنی جوړه: ۱- میرد: ده توانیت هه موو گیانی بیینیت: ۲- نافرته و پیاوانی مه حرمه می: ده توانی نه وهی به ناسایی دهرده که ویت بیینن وهک: دهم و چاو، قژ، مل، دهست، قاچ: ۳- پیاوانی تر: ناییت هیچ کوئی بسمن یو پنیوستی نه بیت وهک: داخوایی، چاره سر، یان هر شتیکی تری پنیوست، خوکه فیتنه ی نافرته له دهم و چاویدایه، فایمه ی کچی مونزیر ده لیت: (دهم و چاوامار داده پوښی، نه گهر پیاوی لیتوایه) الحاکم، عانیشه خوا لیتی رازی بیت ده لیت: (کاتیک ده جوین یو حج له ریڼه که پیاوانمان پیی ده که یشته ده موچاومان داده پوښی و که رته ده موون هلمان ده دایه وه) (ابوداود).

✱ عیده: چه د خوریک ۱- حامیل: عیده ی ته لاق و مردن دانانی منداله که یه تی: ۲- میرد مریو: عیده که ی چوار مانگ و ده بؤزه: ۳- ته لاق دراو که هیشتا خه یزی هه به: عیده که ی سنی خه یزه، عیده که شی به پاکووه وه له خه یزی سنیهم ته واد ده بیت: ۴- نه وهی له خه بر وه ستاوه: عیده که ی سنی مانگ، عیده ی ته لاق دراو به ته لاقی په جعی، ده توانیت له گهل میرده که ی بیینیت وه هه تا عیده که ی ته واد ده بیت: په ننگه خوای گه وره پنیکیان بهییتنه وه، له و ماوه شدا جائیزه میرد هر شونینکی بیینیت و له مالیکدا به ته نها بن، گهراندنه وه که ی رازیووسی ژنه که ی پنیوست نییه، په حقه که کش به وشه ی (رحمتک) یان به جیماغ ده بیت و ده کړیت.

✱ نافرته ناتوانیت خدی به شوو بدات، پیغمبر ﷺ ده فهرمویت «ثُمَّ مَرُّهُ لِنَصْحَتٍ بِعِزِّ بْنِ وَهْبٍ مَكْحُودٍ» (ابوداود) واته: (هر نافرته تیک به بیی نیزنی وهی شوی کرد نه وه شوو کردنه که ی به تاله)

✱ حرامه نافرته فزی ده سترکرد بکاته سهری یان خال مکویت، نه مانه ش گوناهمی گورهن، پیغمبر ﷺ ده فهرمویت «لَنْ يَكُنَ مِنْكُمْ رَجُلٌ وَاسِعٌ فِي مَالٍ وَاسِعٌ فِي رُوحٍ» (مسوق علیه) واته: (له عه به لهو نافرته ی پرچ ده داته به کینکی تر، له وهش له سهری ده کات، له وهی خال ده کوئی له وهی بوی ده کوتن).

✱ حرامه نافرته دوی ته لاق بکات به بیی هو، پیغمبر ﷺ ده فهرمویت «ثُمَّ مَرُّهُ لِنَصْحَتٍ بِعِزِّ بْنِ وَهْبٍ مَكْحُودٍ» (ابوداود) واته: (هر نافرته تیک داوای ته لاقی له میرده که ی کرد به بیی نه وهی خراپ بیت، بونی به هشتی لی حرامه).

✱ له سهر نافرته وحیه گونزپایه لی پیاو بکات به گونزیه توانا، به تاییه تی یو کاری سهرجیپی، پیغمبر ﷺ ده فهرمویت «لَنْ يَكُنَ مِنْكُمْ رَجُلٌ وَاسِعٌ فِي مَالٍ وَاسِعٌ فِي رُوحٍ» (مسوق علیه) واته: (نه گهر نافرته میرده که ی باگی کرد یو سهرجیپی و به قسه ی به کرد و میرده که ی به په سناوی خوت، فریشته ی خوا له غنه ت لهو نافرته ده که ن تا به یانی ده بیتنه).

✱ حرامه نافرته عه به له خوی بدات نه گهر رانی له کاتی چوونه دهره وهی پیاو دیتنه پنگای، چوکه پیغمبر ﷺ ده فهرمویت «لَنْ يَكُنَ مِنْكُمْ رَجُلٌ وَاسِعٌ فِي مَالٍ وَاسِعٌ فِي رُوحٍ» (ابوداود) واته: (نه گهر نافرته عه تری له خوی دا و به لای پیاودا پوښت یو نه وهی بونی بکن نه وه وایه و وایه، واته ریناکه ره).

نویژ و بانگ و قامت فەرری کیفایه به لسه‌ر پیاوان له شاردا، سوننه ته بۆ تاکێ رینبوار،
که راهه تی هه به بۆ نافرته، بېش کانه که ی جانیز نییه، جگه له نویژی به یانی که دوا ی
نیوه ی شه و جائیزه بانگی به که می بدریت.

هه‌ره کاسی نویژ ۱- موسو به بیتی. ۲- عاقل. ۳- ته‌میز. ۴- ده‌سنوویژ و توانایی. ۵- کاتی
هاتین: کاتی نویژی نیوه‌رو ده‌ست پێده‌کات کاتیک خۆر له ناوه‌پاستی ئاسمان لاده‌دات
(زوال) هه‌تا سینه‌ری شته‌ک به‌قه‌د خۆپانی لی دیت، دوا ی نه‌وه کاتی نویژی عه‌سره،
باشترین کاتیشی تا سینه‌ری شته‌کان دوو هینده‌ی خۆپانی لی دیت و هه‌تا خۆر ئاوابوونیش
کاتی ده‌بیت. دواتر کاتی نویژی مه‌عریبه تا سورایی خۆر نامینیت، دوا یی کاتی عیشا دیت،
باشترین کاتی تا نیوه‌ی شه و هه‌تا شه‌ه‌ق ده‌دات، دوا یی کاتی به‌یانیه تا خۆر که‌وتن
۶- عه‌وره‌ت داپۆشپ. ۷- باکی به‌ده‌ن و جل و به‌رگ، شوینه‌که به‌ گوێره‌ی توانا.
۸- پوو‌کردنه‌ قیبله به‌ گوێره‌ی توانا. ۹- نه‌یه‌ت.

رو‌سه‌ کاسی نویژ: چواره‌ و‌کنه: ۱- وه‌ستان له‌ فهرزدا له‌گه‌ل توانادا. ۲- نه‌کیه‌ری
ئیحرام. ۳- خویندنی فاتحیا. ۴- پ‌کوع له‌ هه‌ر پ‌کاتیکدا. ۵- هه‌ئسانه‌وه له‌ پ‌کوع. ۶- پاست
بوونه‌وه، وه‌ستان دوا ی پ‌کوع. ۷- سو‌جده بردن له‌سه‌ر جه‌وت نه‌ندام. ۸- دانیشتنی ئیوان
سو‌جده‌کان. ۹- ته‌حیاتی دووهم. ۱۰- دانیشتنی ته‌حیات. ۱۱- سه‌لاوات دان له‌سه‌ر پێغه‌مه‌ر
ﷺ له‌ ته‌حیاتی دووهم. ۱۲- سه‌لامدانه‌وه‌ی به‌که‌م. ۱۳- وه‌ستان له‌ جو‌له دوا ی هه‌موو
پ‌و‌کنیک. ۱۴- ته‌رتیبی نه‌م رو‌کانه، نه‌م پ‌و‌کنانه‌ش ده‌بیت له‌ نویژدا هه‌موو هه‌بن، هه‌ر
دانه‌به‌کی نو‌قسان بیت شو. کاته به‌تال ده‌بیت‌وه به‌ هه‌ل بیت یان نه‌نقه‌ست.

واحه‌ کاسی نویژ: هه‌شتی ۱- هه‌موو (الله اکبر) هه‌کان جگه له‌ هی ئیحرام. ۲- وتنی: (سمع
الله لمن حمده) بۆ ئیمام و به‌ نه‌نها. ۳- وتنی (ربنا ولك الحمد)، له‌ کاتی هه‌ستانه‌وه له
پ‌کوع. ۴- وتنی (سبحان ربی لعظیم)، له‌ پ‌کوعدا حاریک. ۵- وتنی: (سبحان ربی أعلی)، له
سو‌جده‌دا جاریک. ۶- وتنی (رب اغفر لی) له‌ بیوار دوو سو‌جده‌دا. ۷- ته‌حیاتی به‌که‌م.
۸- دانیشتنه‌که‌ی (ته‌حیات) نه‌م واحبانه‌ گه‌ر به‌ نه‌نقه‌ست ته‌رک بکرتن نویژ به‌تال
ده‌کانه‌وه، نه‌گه‌ر به‌ هه‌ل بوو سو‌جده‌ی سه‌هوو ده‌بریت.

سوننه‌ نه‌ کاسی نویژ: کردار و گو‌فتاری هه‌یه، به‌ نه‌کردنی هه‌ر شتی که له‌وانه نویژ به‌تال
نابیت‌وه، نه‌گه‌ر به‌ نه‌نقه‌ستیش بیت.

سوه‌ته‌ گو‌فتاریه‌کان: دو‌عه‌ی (استفتاح)، کردنه‌وه‌ی نویژ)، وتنی (أعوذ بالله من شیطان
الرجیم) (بسم الله) کردن، و‌سی (ئامین) پاش ته‌واو کردنی خویندنی سو‌ره‌تی (الفاتحه)،
ده‌نگ هه‌ل‌ترین له‌و بو‌نژانه‌ی که قورئانی به‌ده‌نگی به‌رز تیدا ده‌خوێرتیت، خویندنی قورئان
دوا ی (الحمد)، ده‌نگ هه‌ل‌رسی ئیمام بۆ (مأموم) نابیت، به‌ تاکیش که یفی خۆیه‌تی. وتنی:

حمد لله رب العالمین

هه‌روه‌ه ته‌دامی زاو‌ری و نه‌و شته‌به‌ی شه‌رمی لی ده‌کری، هی جه‌وت سالانی کور ته‌با پش و پاشه، ده‌ سالان
نیوان ته‌ژیو و ناوکه، شه‌ره‌ی ده‌ی دایه‌ هه‌موو ده‌ده‌به‌تی ده‌م و چاوی به‌بیت، له‌ بو‌یژدا داپۆشینی ماش بیه،
گه‌ر لای پیاو‌دا بوو ده‌بیت ده‌م، چاویشی داپۆشیت، نه‌گه‌ر بو‌یژ کرد و ته‌وا‌ی کرد شو‌بم‌کی به‌ ده‌ره‌وه‌ سوو
وه‌ل دای، عیاده‌ته‌که‌ی ده‌م، پش و بېش له‌ هه‌موو کاتیکدا ده‌بیت داپۆشراو بیت ته‌بانه‌ له‌ کاتی ته‌به‌یی و
تاریکییدا که راهه‌تی هه‌به‌ ده‌پۆس‌رو بیت ته‌با بو کاتی پنیویست حاشیره ده‌پۆش‌رو بیت.

بە پاش ووتنی (رسە، حمد)، و تنی جارێک زیاتر لە خوێندنی زیکرەکانی پکوع و سوچەدا، وە ووتنی (عەرەبی) و دوعا کردن پیش سەلامدانەوه.

سوننەتە کردارییەکان: دەست بەرز کردنەوه لە کاتی: (الله أكبر) ی ئیحرام، هەستەنەوه لە پکوع و چوون بۆ پکوع. هەستەنەوه لە تەحیاتی یەگەم، دەستی راست خستە سەر دەستی چەپ لە ژێر سگیدا لە کاتی، هەستەنەوه سەیرکردنی شوینی سوچە، قاچ نالۆ کردنەوه، لە کاتی چوون بۆ سوچە لە بێشا ئەژۆ دایان، دواپی دەستەکان، دواپی ناوچەوان و لوت، هەبوونی بەین لە کاتی سوچەدا لە نیوان، پال و لاکەلە، سک و پار، پار و قاچ، هەردوو ئەژۆ لە یەک جودابیت، هەروەها هەردوو پێ و پەنجەکانی بە زەویەوه بن. دایمی دەست لە پال شاندا بە کراوەیی و پەنجەکان بە یەگەوه: لە کاتی هەستان سەر سەگی پێی و ئەژۆ و دەستەکان، لە تەحیاتی یەگەمدا پێیەکی رابخات و لەسەری دابیشیت و پێیەکی تری ڕێک لە سەر سەگی پێ رابگری (مەفرشا)، لە دوو هەمدا پێی راستی رابگری و چەپی بخاتە بۆشایی بەینی پێی راستی و قاچەوه (نورکا)، دانانی هەردوو دەست لە سەر پانەکانی بە کراوەیی و پەنجە بە یەگەوه بوو لە سوو سوچەدا، هەروەها لە کاتی تەحیاتی، بە لای راست لە کاتی تەحیاتی پەنجەکی دەبۆقینی تەنها پەنجە شایەتەمان سەینت لە کاتی ریکو و دوعادا نیشارەتی پێدەکات وەک ناماژە بە تەنهایی خودا، لاکردنەوه بە لای راست و چەپدا بۆ سەلام دانەوه و سەلام دانەوهی لای راست لە پێشدا.

سوچەکان سەهو: سوچەتە گەر گوشتاریکی لە جینگای خۆیدا نەوت، وەک خوێندنی قورئان لە سوچەدا، هەروەها کرسی ئاساییە گەر سوننەتێکی تەڕک کرد، واحسە، گەر پکوعی زیادەیی برد، یار سوچە، یار وەستان یار دابیشتر، یار سەلامی دایەوه پێش تەواو بوو، یار قورئانەکی بە هەلە خوێندەوه بەخۆرێک و تاکاکی دەگۆری یار واجبێکی تەڕک کرد، یار گومای هەبوو کە کرداریکی زیاد کردووه لە کاتی کردەکی دا.

نویژ سەتال دەبێتەوه گەر سوچەدی سەهوێ واجب بە ئەقەست واز لێ نەهێنیت، دەتوانیت دوو سوچەدی سەهو لە پێش یار لە پاش سەلام ئەبجام بدات، گەر بیری چوو کاتی نۆژی بەین بوو پێویست ناکات.

چوینی نوێژ: لە کاتی هەستان بۆ نوێژ روو دەکەیتە قیبلە و دەلێیت (الله أكبر) ئیمام بە دەبگی بەرز دەلێت لە گەر (الله أكبر) دەکەیت تردا بۆ ئەوەی دواي گۆنیا لێ بیت و ئەوانی تر بە دەبگی بزم (الله أكبر) دەکەن، لە کاتی (الله أكبر) دەستەکانی تا ڕێک شانی بەرز دەکاتەوه و دواپی دەگرت و بە دەستی راست دەستی چەپ دەگری و لە ژێر سگیدا دایان دەبیت، سەدی شوینی سوچە دەکات، دەست پێدەکات ئەوەی لە سوننەتدا هاتووه وەک: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ إِسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَاللَّهِ غَيْرُكَ، دواپی (أعوذ بالله من الشيطان الرجيم) دەک، دواپی سَمِ اللَّهُ، دواپی (الحمد) دەخوینیت، بۆ ماموم باشتەر وایە لە کاتی پێدەبگی ئیمام سبوحینیت ئەگەر نوێژی حەهەری بوو، واجبە خویندنی لە نوێژی نەهێنیدا، دواپی هەبێت قەشار دەخوینیت، لە بەیانیدا سوپەتە سوپەتی درێژ بخوینیت، لە مەغریبدا سوپەتی کورت، بە نوێژەکانی تردا مامناوەند، سوپەتی درێژ وەک سوپەتی (ق) هەتا (عم)، مامناوەند (عم) هەتا (الصّحی)، کورت (الصّحی) هەتا (الباس)

لە نوێژی بەیانی و دوو کاتی یەگەمی مەغریب و عیشا ئیمام بە دەبگی بەرز قورئان دەخوینیت، لەوانی تردا بە شاراوایی دەخوینیت، دواپی (الله أكبر) دەکات و دەچیتە پکوع

[illegible]

دەيگىزىپتەۋە، ئەگەر رەھىمەت بولۇپ ئويۇرەكان لە كاتى خۇيدا بىكات، دەتوانىپتە بويۇرۇ ئىۋەپۇ و
 غەسەر پىنكەۋە كۆ بىكاتەۋە. ھەروھە ئىۋارە و خەوتىناپىش، لە كاتى يەككە لە بويۇرەكاندا.

نويۇرۇ كەسىپار ئەگەر كەشتەكەي لە (۸۵) كىلۇمەتر رىياتر بولۇپ، كەشتىكى ھەرام نەبۇ، بۇي
 ھەيە نويۇرۇ چوار رىكاتى بىكە بولۇپ رىكات، ئەگەر نىيەتى ھەبۇ رىياتر لە چوار پۇرۇ لە شىۋىنىكىدا
 نىشەتە جى نىت نەۋا ھەر لە نەۋەلەۋە بويۇرەكان وەك خۇي دەككات، ئەگەر كەشتىيار لە دۋاي
 نىشەتە جى بويۇرەۋە بويۇرۇ كە دەپىت وەك نىشەتە جى بويۇرەكە نويۇرەكەي بىكات لە ھەموپار دا،
 كەشتىيار دەتوانىپتە بويۇرەكەي وەك خۇي بىكات، بەلام كورت كىرەۋە خىزى زىياترە.

نويۇرۇ دۋەسە (ھەسە) - بويۇرۇ بىۋەپۇ خىزىرە، نويۇرۇكى سەرىپەخۇيە و بىۋەپۇيەكى
 كورتىكراۋە بىيە نىيەت ھە چوار رىكاتى بىكرىت و ھە نىيەتى بىۋەپۇ دانامەرىپت و ناكىرىت ھە
 ھىچ شىۋەيەك لەگەر غەسەردا كۆ بىكرىتەۋە، ئەگەر ھۇي كۆكردنەۋەش ھەبۇ.

ۋەنەر سۈننەتە، كاتەكەي ھە عىشادا نۇ مەيانى، لاي كەمى پىكاتىكە، لاي رۇرۇ (۱۱) پىكاتە:
 دۋايى ھەر دۋو پىكاتىك سەلام دەداتەۋە، ئەمە خىزىرە، لاي كەمى كە بە باشى بىكرىت سى
 پىكاتە ھە دۋو سەلام دانەۋە. سۈننەتە خۇيىندى، سۈپەتى (الأعلى) لە پىكاتى يەكەمدا،
 (الكافرون) لە دۋو ھەمدا، (الخلاص) - قل هو الله أحد لە سىنەمدا، سۈننەتە قىتوت نۇيۇرۇپت
 لە دۋاي پىكۈع و دەست بەر دەكاتەۋە بە دەنگى بەر ز دۋعا دەكات ئەگەر بە تەنھاش بىت.

جەنارە شۇرۇنى مەدۋىي مۇسولمان، كىن كىرنى، نويۇرەسەر كىرن، بىرەن بۇ قەرىستان و
 ناشىتىنى ھەرزى كىفەيە، ھەبۇ شەھىدى جەنگ نەپىت كە ناشۇردىت، كىن ناكىرىت، بەلام
 جانىرە نويۇرۇ لەسەر بىكىت، بەو شىۋەي مەدۋىي مەدۋىي نويۇرۇپت، پىۋالە سى بەرگى سىپىدا
 دەنۇرۇپت، ئافرىتەش لە سىنچ: بەرگى خوارو، سەرو، سەپۇش و دۋو بەرگ ھەموو گىيان
 دادەپۇشپت: سۈننەتە نىمام پار كەسىك بە تەك نويۇرۇ مەدۋىي بىكات لاي سىنگى پىۋاۋەۋە
 بۋەسەتپت و لە ماۋەپاسى ئافرىتەۋە بۋەسەتپت، چوار (الله أكبر) دەكات، دەست بەر ز
 دەكاتەۋە لە ھەموپىدا، ھە يەكەم دەست پى دەكات و (أعوذ بالله من الشيطان الرجيم) دەكات
 و دۋايى بسم الله و (الحمد لله) دەخۇيىنپت و دەنگ بەر ز ناكاتەۋە. دۋايى (الله أكبر) دۋو ھەم دەكات
 و سەلۋات لەسەر پىيەمىر ﷺ دەدات: دۋاتر (الله أكبر) سىنەم دەكات و دۋعا بۇ مەدۋەكە
 دەكات، دۋاتر (الله أكبر) چۋارەم دەكات و تۋرۇك رادەۋەسەتپت و سەلام دەداتەۋە.

ھەرامە قەبىر لە سىنچ رىياتر بەر ز بىكرىتەۋە. يان ھەلەسەتتى يان ماچ كىرنى،
 بۇنخۇشكىرن و تەۋاف كىرن ھە دەۋرىدا، مەزگەوت درۋست كىرن لەسەرى، يان ناشىتىنى
 مەدۋە لە مەزگەوت ھەرامە، ۋاجىبە ئەۋ گۈمەزانەي ھەسەر قەبىرەۋەن مەۋخىزىن.

✱ لە چۆبىتى سەرەخۇشى كىرنىدا قەدەغەي تىدا نىيە: لەۋ و شەنەي كە دەكرىت بۋىرپت:
أعظم الله أحرك وأحسب عىل وعمر لميتك. ۋاتا: خودا پاداشتت زۇر كات و سەبۋىرپت
 پىدات و لە مەدۋەكەت خۇش بىت، گەر مۇسولمان كەسىكى كافر مەد، دەكرىت پىتى
 بىلپىت: **أعظم الله أحرك**، **حسن عراء**، بەلام سەرەخۇشى لە كافر ناكىرىت ئەگەر كەسى
 مۇسولمانىشى مەدپىت.

✱ ئەۋ كەسەي دەۋرەپى شىنى بۇ دەكەن ۋاجىبە ۋەسەپت بىكات بۇ ئەۋەي نەيكەن، ئەگەر
 ئا سزاي دەدەپت لەسەرى،

✱ نىمامى شافىئى دەست مەكروھە دانىشتن بۇ تەغرى، ۋاتە لە شىۋىنىك دانىشتن بۇ ئەۋەي
 خەلك بچىت بۇ سەرەخۇشى كىرن، بەلكو دەپىت بچنە سەر كارى خۇيان پىۋاۋ بن پار ئافرىت.

* سوننه ته خواردن بۇ حەۋەن ئەغرىيە دروست بىكرىت، مەكروھە لە خواردىنى ئەوان بىجورىت يان دروست كردىنى حەۋەن بۇ ئەوانەي لە تەغرى دەمىتەنە.

* سوننه ته سەردانى گورى مەسولمانان بەئى سەھەر كردى، سەردانى گۆپى كاھرىش جائىزە، كافەر لە سەردانى گۆرى مەسولمان قەدەمە ناكرىت.

* سوننه ته ئەۋەي دەچىتە گە رستان بلىت. السلام عليكم دار قوم مؤمنين أو أهل الديار من المؤمنين، برحم الله نساء مني ما والمستأجرين. بسأل الله لنا ولكم العافية، اللهم لا تحرمنا أجرهم ولا تفتنا بعدهم واغفر لنا ولهم.

نویژن حەژنەكان فەزرى كەتە، بە و كاتەكەي وەك نوێژى (ضحى) وایە، ئەگەر بواي رەوال زانرا كە جەژنە لە رۆژى دوو تر بە مەرا دەكرىت، مەرحەكاسى وەك نوێژى هەينى وایە حگە لە دوو وتارەكە، مەكروھە نوێژى سوسە - لە پىش و لە بواي نوێژى حەژن لە شونى نوێژەكە بىكرىت.

چوسى دوو پكاته دوى (الله اكبر) (إحرام) پىش (تعون) لە پكاتى يەكەمدا (۷) حار (الله اكبر) دەكات و لە دوو مەدا پىش (لحمد) حوتىن (۵) حار (الله اكبر) دەكات، لەگەل هەموو (الله اكبر) ئىك دەستى بەرز دەكاتە دوى ئەۋە (أعوذ بالله من الشيطان الرجيم) دەكات، دوايى (الحمد) دەخوينت مە دەنگى بەرز، بوسى (الأعلى) لە يەكەم دا و (الغاشية) لە دوو مەدا دەخوينت، كاتى سەلامى دايەۋە وەك حوسە دوو وتار دەدات، بەلام سوننه ته (الله اكبر)ى رۆر تىدايىت، ئەگەر نوێژى جەژنى وەك نوێژى ئاسايى كرد ئەوا جائىزە چوكە (الله اكبر)ە زىادەكان سوننه تن.

نویژن حور و مەككەكان سوننه ته، كاتەكەشى لە سەرهەتاي گيراسى مانگ يان خۆرەۋەيە هەتا ئەوا دەيت ئەگەر ئەو كاتەدا بەكرا ناگىزدرىتەۋە، دوو پكاته، لە يەكەمدا سوپەتى (الحمد) و سوپەتىكى ترى - بژ بە دەنگى بەرز دەخوينت، دوايى پكوع دەبات و درىژى دەكاتەۋە، دوايى هەلدەستەۋە و (سمع الله لمن حمد) دەكات و (ربنا ولك الحمد) دەلىت و سوحدە نابات، (الحمد) دەخوينت و سوپەتىكى درىژ، دوايى پكوع دەبات و درىژى دەكاتەۋە، دوايى هەلدەستەۋە، دوايى سوحدە دەبات و درىژى دەكاتەۋە، دواتر پكاتى دوو مە وەك يەكەم دەكات. دوايى تەحيات دەخوينت و سەلام دەداتەۋە، ئەگەر هات بۇ نوێژ و فرياي پكوعى يەكەم بەكەوت ئەوا ئەو پكاتهى لە دەست چوۋە.

نویژەبارانە سوننه ته كاتى ساران كەم دەبىتەۋە، كات و چۆنپىتەنى و حوكمەكانى وەك نوێژى جەژن وایە، بەلام ئەت وتارى تىدايە، سوننه ته جلوبەرگ هەلگىزدرىتەۋە بەلكو خواي گەرە بارووتخ بگۆرىت.

نویژن سوسە كات بوود كە پىنەمەر ﷺ حگە لە مەرز دوازده پكات نوێژى كردوۋە! دوو پكات پىش نوێژى بەسى، چوار پىش نىۋەرۆ، دوان لە دوايىدا، دوان دواي مەغرىب، دوان دواي عىشا لە مەرم، دەدا هاتوۋە كە جگە لەوانە سوننه تى ترى كردوۋە.

ئەو كاتانە نوێژن سوسە نىدا بەھى لىكراۋە ۱- دواي نوێژى بەيانى هەتا خۆر هەلھاتن و بەرزبوونەۋەي بەقەد رىمىك. ۲- كاتى خۆر لە ناوەرپاستى ئاسماندايە هەتا لا دەدات. ۳- دواي نوێژى عەسر هەتا خۆرئاۋا بوور، بەلام ئەوانەي مەكارىيان هەيە جائىزە وەك: تەحىەتولمەسجىد (نوێژى هاتنە ناو مەزگەوتەۋە)، دوو پكاتى تەواف، نوێژى جەنازە، دوو پكاتى دەستتوێژ، سوحدەي تىلاۋە و شوكر.

زەكات

جوړه کاسی زهکات له چوار جزو زهکات ده که ویت ۱- مه پرمالات که بله وه ویت. ۲- کشتوکال. ۳- پاره. ۴- شتومه کی بازرگانی.

مهرحه کاسی واجب بوون پینج مهرجی مهیه ۱- موسولمان بیت. ۲- ناراد بیت ۳- که یشتن به نیصاب. ۴- خاوه دارینی ۵- یه ک سال به سهریدا تیپه بیت. تهنها کشتوکال نه بیت. **زهکاسی مهر و مالز** سی جوړن: خوشتر، مانگا، مهر و بز، مهرحه کاسی واجب بوونی زهکات دوو: ۱- بله وه رید مه موو یان زوریه ی ساله که. ۲- بز شیر و زوړی بیت نه ک نیش، نه گره بز بازرگانی بوو وه- شتومه کی بازرگانی زهکاتی ده که ویت.

زهکاتی خوشتر

نظره	۱-۰	۹-۰	۱۵-۰	۱۹-۱۰	۲۵-۰	۳۱-۰	۳۷-۰	۴۳-۰	۴۹-۰	۵۵-۰	۶۱-۰	۶۷-۰	۷۳-۰	۷۹-۰	۸۵-۰	۹۱-۰	۹۷-۰
زهکاته کی	رهکاسی	مهرت	مهر	سی مهر	چورمه	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی	میبهی
نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه
نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه	نیمه

نه گره له ۱۲ ربړی کره به هر (۵) نه میبه نه کی (۲) مهر و نه هر (۴) نه میبه نه کی (۲) سال

زهکاتی مهر و بز

زهکاتی مانگا

نظره	۱-۲۹	۳۰-۳۹	۴۰-۴۹
رهکاته کی رهکاسی	یه	یه	یه
نیمه	نیمه	نیمه	نیمه
که گیشنه (۴۰) ره و ریسه ره مهر (۱۰) دانه بهت (۱)			
دانه (میره کی ره) کویره بیر، نووه می چکه مه جنو			
دهکات، تاوس، تقو به نرخ بق زهکات وهریاگیریت.			

که گیشته (۴۰) نه و ریسر له مهر (۱۰) دانه به نه، (۱) دانه (بیره کی که لور) کویر، بیر، نه وه یه چکه نه چنو دهکات، ناس، زور به نرخ بز زهکات وهریاگیریت.

زهکاسی کشتوکال وحب ده بیت له دانه ویتله و بهروبوودا، به چند مهرجیک:

۱- ده بیت له و شتانه بیت که ده پیریت و هه لده گیریت، وهک: گنم و جو و دانه ویتله، ترئ و خورما له بهروبووم، هلام نه وهی ناپیریت و هه لاناگیریت وهک سه وزه و (بقولیات) - فسق و هاوشیوه کانی - نه وه زهکاتی نییه.

۲- که یشتن به نیصاب که ۶۵۲ کیلو و بهره وژووره.

۳- ده بیت له کاتی واحد بوونی زهکات مولکی نه و که سه بیت، کاتی واجب بوونیش کاتی پینگیشتنه، کاتی پینگیشتنی میوه سوور بوون و زهره بوونه، دانه ویتله ش کانتیک پته و ده بیت و وشک ده بیت (۱۰) له سدا ده زهکاتی ده که ویت له وهی به بی زهحمت ناو دراوه، نه وهی به زهحمت ناو دراوه (۵٪) له سدا پینجی وهک ناودانی له بیر و خراج کردنی مال تییدا، نه گره هندیک پوژ به زهحمت ناو دراو پوژده کانی تر وانه بوو نه و به گویره ی زوریه ی پوژده کال به چ شیوه یه ک ناو دراوه.

پاره له کوندا پاره نالتون و زیو بووه، بویه پینان ده لیز (اشمان) واته (به ها)، له نالتوندا زهکات ناکه ویت هه تا ده گاته (۸۵) گرام، له زیو هه تا ده گاته (۵۹۵) گرام، له پاره زهکاتی ناکه ویت هه تا ده گاته به های (۸۵) گرام نالتون، یان (۵۹۵) گرام زیو، زهکاتی نه مانه ش چل یه که، یاخود له (۲۰۵) نه و نالتونه ی بز خورازاندنه وه به کاردیت زهکاتی نییه، نه وهی بز به کرئ دان و هه لگرته زهکاتی مهیه.

بۆ ئافرەت جائىزە بەكارھىنئاسى ئالتون و زىو بە گۈنرەي عادەت، دەرگىت ئەندازەيەكى كەمى زىو بىرگىت لە قاپ و قاچاخ، بۆ پىاويش جائىزە بەكارھىنئاسى بە كەمى وەك ئەنگۈستىلە و عەينەك و شتى لەو جۆرە.

ئالتون جائىز نىيە بىرگىت لە قاپ و قاچاخ، بۆ پىاويش گەر زۆر كەم بوو و بە شتىكى تەرەو بوو وەك قۇپچە يان تەلى دەر بەنكردن جائىزە بە بىن حۆشوبھاندن بە ئافرەت. ئەگەر كەسىك مالى ھەبوو زىاد و كەمى دەرگىد، زەخمەت بوو زەكاتى دەرگات لە كاتى خۇيدا، بۆزىك لە سالەكەدا دىارى دەرگات و ھەرچەندە مالى ھەبوو لە سەدا دوو نىو لىنى دەرەدەرگات بەوانەشەو كە سالى بەسەر نەچوۋە.

ئەگەر كەسىك موچەي ھەبوو يان خابو يان زەوى ھەبوو دەيدا بە كرى زەكاتى ناكەوئىت ئەگەر لىنى پاشەكەوت نەكات، ئەگەر كرى و سالى بەسەردا پۇششت زەكاتى دەرگەوئىت، ئەگەر زەخمەت بوو بۆزىك لە سالەكەدا دىارى دەرگات مۇ زەكات دان.

زەكاتى قەرەز ئەو قەرەزى لاي - دولەمەند بوو. يان پارەي ھەبوو دەستى دەرگەوئىتەو ئەو زەكاتى دەرگەوئىت و واحى ھەكەتەي كە دەستى دەرگەوئىتەو زەكاتى سالەكەنى پىشووئىرى لى بدات ھەرچەند زۆر بىت، ئەگەر قەرەزەكە بە تەماي نەماو، وەك قەرەز لاي كەسىكى موفلىس ئەو زەكاتى ناكەوئىت، چونكە ئالتونىت تەسەبوغى تىدا بىكات.

زەكاتى شتومەكى بارىگاسى زەكاتى تىدا نىيە گەر چوار مەرجى تىدا نەبىت: ۱- مالى خۇي بىت. ۲- بۆ بازىرگاسى بىت. ۳- بەھاكەي بىگاتە نىصابى ئالتون و زىو. ۴- سالى بەسەردا بىوات ئەگەر ئەم مەرحەئە تىدا بوو زەكاتى لە نرەكەي دەر دەرگات، ئەگەر پارە و زىو و ئالتونى ھەبوو دەبىتە يالى بۆ ئەوئى نىصاب تەواو بىكات، ئەگەر نىيەي بەكارھىنئاسى شتومەكەكە بوو زەكەي لى ناكەوئىت وەك حل و بەرگ و سەيارە و شتى تر، ئەگەر نىيەتى بارىگاسى لى ھىبانەو سەرەتايەكى نوئى دادەئىت مۇ تەواو كرىنى سالىك.

زەكاتى سەرفىسەر واحى لەسە ھەموو موسولمانىك كە مالى زىاتىرى ھەبىت لەوئى بەشى خۇي و مال و مىندال دەرگات لە شەو و پۇزى خەژن، ئەندازەكەشى دوو كىلو و پومىكە لە خواردى عادەتى خەكى شارەكە، بۆ ھەر نەفەرەك نىر بىت يان مى: ئەوئى لەسەرى واحب بوو، واحى بۆ ئەو كەسانەي كە نەفەقەي لە سەرىتە سەرفىترە بدات ئەگەر پارەي ھەبوو، ئاشتر وە روژى خەژن پىش بويژ زەكاتەكە بدات و جائىز نىيە بىخاتە دواي بويژ، ئەگەر بۆزىك دوو بۆز پىش خەژن بىدات دەبىت. دەرگىت سەرفىترەي چەند كەسىك بە يەك كەس و ھى بىت كەس دانەش بىكرىت بە سەر چەند كەسىكدا

دەرگەندى زەكات دواي واحب بووى يەكسەر دەبىت دەر بىكرىت و بىدات بە ھەژاران، شىت و مىندال واحبە بەرپرسەكاسار زەكاتىيان مۇ دەرگات، سوننەتە بە ئاشكرا دەرگات و خۇي بە سەر ھەژاراندا دانەشى بىكات، مەرحە خاوەن زەكات لە كاتى پىدائى زەكاتەكە نىيەتى زەكات دانى ھەبىت، جانىر بىيە نىيەتى خىرى لى بېھنىت ئەگەر ھەموو مالەكەشى

بکات به خیر، ماستر وایه زه کاتی شارنک به سهره ژاری نهو شارهدا دابهش بکریت، نه لام جائیزیشه بگواریتته وه بو شارنکی تر بو پیویستی، ههروه ها جائیزه زه کاتی دوو سال بدات نه گهر نیصابی ته و او گردیوو.

نهو که سهانه زه کاتسان م ده سب ههشت: ۱- فه قیر، ۲- مسکین، ۳- کاربه دهستانی زه کات، ۴- دل راگیراوه کان، ۵- نازاد کردنی مه نده، ۶- قه رزاران، ۷- له پیی خودا ۸- پینوار، هه مووان مه گویره ی پیویستی زه کاتیان پیی ده دریت، کاربه دهستانی زه کات نه بیت به گویره ی کریکه ی ده سرنیتی، نه گهر دهوله مه ندیش بیت، زه کاتی له سهر لا ده چیت که سینک بیداته کومه لیک که ده ستیان به سهر شاردا گرتووه، ههروه ها نه گهر کاربه دهست به رور لیتی بستینیت، به دادپه روه رانه دابهشی بکات یان نا.

نابیت زه کات بدریه مه بیناوه پ، و نه نده، و دهوله مه نده، و نه وه ی نه فه قه ی له سهریه تی، و به نی هاشم، نه گهر دای به که سانیك شایه نی نه بوون به نه زانی دواپی بوی ده رکه وت، له سهری لاناچیت، نه لام نه گهر دای به که سینک وای نه زانی فه قیره دواپی بوی ده رکه وت دهوله مه نده له سهری لا ده چیت.

هه کوردن پیغه مه ر هه ده قه رمویت ه بئ مە یخوێ ئۆمەن مین عەمە و حەسەتە نەغە مۆتە عەمە و شەرە، و وە نه نه ترکه، و مەضحە و زە، و مەسحە نە، و نیت لای سسین سە، و نەهر خراوه، و صەدقە آحرجه مین مە فی صەختە و حیاتە یخفە مین نەغە مۆتە ه بر ماحه. واته: نه وه ی دوا ی مردنی نیماندار سودی لی ده یبیت زانستیکی بلوو کردبیتته وه، مندالکی صالحی به جی هیشیتیت، قورنایکی به مەرتی جیهیشیتیت، مزگه وتیکی دروست کردبیت، خانویه کی بو پینواران دروست کردبیت، رورنکی راکشاییت یان خیرنکی کردبیت له کاتی له شساغی و پیش مردنی، دوا ی ده که ویت له دوا ی مردنی.

پۆژوۋ پەمەزان واجىبە لەسەر موسولمانى، ئافلى، ئالغى، تواناى پۆژوۋ ھەبىت، لە ھەيز و زەپساندا نەبىت، مىندالىش ھەرمىسى پۆژوۋ پى دەكرىت بۆ ئەو ھى پابىت لەسەرى، ھاتنى پەمەزان بە دوو شت دەزىرەت بېيىنى مانگ لە لاىەن موسولمانىكى ئالغى سەپراست، ژن بىت يان پياو. ۲. تەواومىسى (۳) پۆژى شەعبا - مانگى پىش پەمەزان - سەرەتاي پۆژ لە شەبەقە ھەتتا خورشاواوور. لە پۆژى ھەرزدا دەبىت پىش شەبەق نىيەتى ھەبىت.

نەو ھى پۆژوۋ بەتال ھەكاتەو:

۱. جىماع كرىن: واجىبە بىگىرەنەو ھە ھەرتىش بىدات كە: ئاراد كرىنى بەندەيەكە، ئەگەر تواناى ئەو ھى نەبوو، دوو مانگ لەسەر يەك بە پۆژوۋ بىت، ئەگەر تواناى نەبوو، خواردىنى شەست ھەقەر بىدات ئەگەر ئەى بوو ھىچى لەسەر نىيە.
۲. ئاۋ ھاتەو: بە ھۆى ماچ كرىن و دەست لى دان و ھىنانەو ھى بە دەست، بەلام (ئىختلام بوون) لەشگران بوون لەكاسى ھەودا ھىچى لەسەر نىيە و بەتالى ئاكتەو.
۳. خواردن و خواردنەو ھى نەبەقەست، گەر لەبىرى چووبو ئەو پۆژوۋەكەى تەواو.
۴. خوۋىن دەرمەنان بە ھۆى كەلەشاخ يان خوۋىدان، بەلام كەمىك بۆ ھەس يان بەبى وىستى خۆى بە ھۆى بىرى و ھوىى لووت بەتالى ئاكتەو.
۵. خۆر پشانەنەو.

ئەگەر تۆز چوۋە ئاۋ قورگىسەو، يان لەكاتى ئاۋ پادان لە دەم و لووت ئاۋ گەبىشتە قورگى، يان بە ھۆى بىر كرىسەو ھە ئاۋى ھاتەو، يان (ئىختلام بوو) لەشگران بوو لەكاتى خەودا، يان بەبى وىستى ھۆى خوۋىنى لى ھاتە دەروە يان پشايەو، پۆژوۋەكەى بەتال ئابىتەو، ئەگەر خواردىنى ھەردا وىرانى شەو ھەوداى دەركەوت پۆژ بوو، يان خواردىنى خوارد بە پۆژ ھۆى رانى خور ئاۋ ھەو، بەلام ئاۋ نەبوو دەبىت پۆژوۋەكەى بگىرەتەو، بەلام ئەگەر لە شەو خواردىنى خوارد و دلىنا نەبوو شەبەقى داو. ئەوا ھىچى لەسەر نىيە.

ھۆكەمە كاسى روزوۋە ھال: ھەرامە ئەى عورر پۆژوۋى پەمەزان بىشكىنرىت، واجىبە لەسەر ھەيزدار و ئەو ھى لە رەيساسدايە و كەسىك پىويستى بىت بىشكىنرىت بۆ پزگار كرىنى ژيانى كەسىك بىشكىنرىت سوبەتە گەشتىار ئەگەر لەسەرى زەھمەت بوو بىشكىنرىت لە سەھرىكدا ئويژى تىدا كورر بگىرەتەو. يان نەخۆشەك ترسى ھەبىت زەرەرى پىيگات، ھەروەھا كەسىك لە رۆژ گەشتى كرى، يان سىكېر و شىردەر ئەگەر ترسىيان ھەبوو خۆيان يان مىندالەكە يان زەرەر ھەس ئۆيان ھەبە بىشكىنرىت، لەسەر ھەموشيان واجىبە بىگىرەو، تەنھا سىكېر و شىردەر ئەگەر سەھرىمىندالەكە يان بوو بۆ ھەر پۆژىك نانى ھەقەرىك دەدەن. ئەو ھى تواناى پۆژوۋى نەبوو لەسەر پىرى يان نەخۆشەيەك كە چاك بوو ھەو ھى نىيە بۆ ھەر پۆژىك نانى ھەقەرىك دەدەن و گرىتەو ھى نىيە. ئەگەر گرىتەو ھى دواخست تا پەمەزانىكى بەسەردا تىپەرى لەسەر عورر تەنھا دەبگىرەتەو، ئەگەر بەبى عورر بوو لەگەل گرىتەو ھەيدا بۆ ھەر پۆژىك نانى ھەقەرىك دەدات.

ئەگەر بە ھۆى عوررەو ھە بگىرەو ھە مرد ھىچى لەسەر نىيە، ئەگەر بى عورر بوو دەبىت بۆ ھەر پۆژىك نانى ھەقەرىك بىرىت لە جىياتى ئەو، سونەتە خرمە نرىكەكانى پۆژوۋى بۆ

چہند روغن کر دند و ہیک :

❖ جائیزه نافرست دهرم - بحوات نه گهر زهره ری نه بوو بؤ دوا خستنی حایزه مه هستی عیاده تکریدن له گه ل موسولماناندا.

❖ سوبه ته له کاتي به ريانگدا دوعا بکړيت، چوکي پينځه مېر ښځي دده فرمويټ . بل لصلصم
عند فصره دعوة لاند . مخه ولسېږي، واته : بږزووه وار له کاتي به ريانگدا داوايه کي هه يه
په ت باکړيته ووه . سوبه ته هم دوعايه بکړيت . دده عصا ونيست لغزوني وشت لآخر ان شاء
الله (انو داود) واته . تيبوبه تي پښت دده مار و په گه کار ته پ بوونه ووه وپادا شته که ش جيگير
يوو نه گه رخواي گه وره بيه ونيټ .

✱ سوننه ته پږوو به (رطب) خورمې شل بشکینریت، نه گره یو به خورمې ناسایی، نه گره یو به ناو.

✱ سببواک کردن بؤ پڑووه و سونته له هموو کاتیکدا به بی که راهت له سه رای راستر.

❖ سوننه ته ښه گهر پوځووه وړ ښاګ کړاې بې خواردن دوعا بکات بې حاوره ګه،
ښه گهر به پوځووه نه بوو سوننه ته نان بضوات.

❖ نه‌گه‌ر كه سِيَك به پوژووی سونه‌ت بوو، سونه‌ت به‌ی شكینیت، به‌لام واجب نییه، نه‌گه‌ر شكادی به نه‌قه‌ست گوماه نییه و قه‌زای له‌سه‌ر نییه

نېټسکاف واته مانه وهی موسولماننیکي ټافل له مرگه وټدا، ده بیت موسولمان پاک بیت و له شگران نه بیت - واته غوسلی به سر نه بیت - له مزگوت نه په تهره وه مۆ کاری پیویست نه بیت، وه خواردن و سرنا، کردن و غوسل کردن یو نمونه، ټیعتیکاف به ټال ده بیت وه به چوونه دهره وه به پیویستی، هره ها به جیما، له هه موو کاتیکدا سونه ته، له په مراندا به ټایه تی و به دسستی تر له دهی نه حیردا، لای که می ماوه په که و باشر وایه له شه و پوژنیک که متر به بیت، شافرت به بی نیزی میزدی جانیز نییه ټیعتیکاف بکات، سونه ته نه وهی ټیعتیکاف ده کات خزی به عبادته وه خه ریک بکات و واز له زور شتی هه لال و موباحی بی سود - بهیست و دور بکونه ته وه له وهی به یوه ندیی به وه وه نییه .

حەج و عومره

حەج و عومره واجبە لە ژياندا يەك جار.

مەرجەکانی واجب نوسان ۱- مۆسولمانبێتی. ۲- عاقلی. ۳- بالغی. ۴- ئازاد بێت واتە : بەندە نەبێت. ۵- توانا، توانا، حواردن و شتیگە پێی بچیتە ئەوی، ئەوەی حەجی بەکردە هەتا مرد، بەلام توانای هەبوو، -وای مردی لە پارەگە ی سۆی دەکریت، شیت و بێساوەی جەجیان دروست نێیه، مەدال و بەندە جەجیان دروستە، بەلام جیگای هەررەگە ناگیرتەوه، ئەوەی توانای بێیه وەك هەبەر ئەگەر قەرز بکات و حەج بکات حەجگە ی دروستە. ئەوەی حەجی نەکردبێت و حەج بو بەککی تر بکات ئەوه بۆ خۆی حەجی

نیحرام: ئەوەی دەبەوێت نیحرام بکات، سوننەتە خۆی بشوات و خۆی پاک بکاتەوه، عەتریدات لە خۆی هەرچی حەج دوراوە هەیه لای دات و دوو پارچە ی سپی (سەر و خوار) پاک لەبەر بکات و نیحرام بکات و بە وێنی (لَبَسَ اللّٰهُ عَمْرَةَ). یان (حج و عمره)، ئەگەر ترسی هەبوو گە نەگاتە حەج دەتوانیت بلیت (فان حەسەبی حەسەر فەحەسی حەب حەسەبی) واتە ئەگەر پێگرتێک هەبوو نە شویتەگەم ئەوێتە کە پێم تێدا ئی گیراوه.

ئەو کەسە ی حەج دەکات سۆی هەیه بە سۆی شێوه بیکات: (تَمَتَّعَ) (الإفراد) (القران) باشتربیان (تَمَتَّعَ) - ئەوش عومره کردبە لە مانگەکانی حەجدا و ئەواو کردبێتەتی، دواتر حەج بکات لە هەمان سەلدا. (فرد) تەنها بێتەتی حەج بێتیت، (القران) نیحرام بکات بە کردنی هەردووکیان. یان تەبە بە عومره و دواتر حەج بخاتە پالی پێش دەست پێ کردنی تەوافەگە ی، هەركات حەج حەو هەو و لاخەگە ی تەلبیە دەکات و دەلێت. سَبَّحَ اللّٰهُ لَبَّيْكَ. لَبَّيْكَ لا شَرِيكَ لَكَ سُبْحَانَكَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَامِلِ لا شَرِيكَ لَكَ. سوننەتە زۆر دووبارە ی بکەیتەوه هەررەگە بە دەنگی بەرز بووتریت بۆ ئافەرەت نەبێت.

نەوانەن لە کانێ نیحرامدا ئەدەغە: ۱- مۆ تاشین. ۲- نینۆك كردن. ۳- حلی دوراوە بۆ پیاوان مەگەر هەركاتێک حلی سەرەوه (ئیزان)ی دەست نەکەوێت شەرۆال لەبەر دەکات قەیدی ناكات، یان بەعلی مەبوو خوف لە پێ دەکات ئەوهی لە سەرۆوی قولە قاپیەوه دەبێت بۆ ئەوهی بکەوێتە حوار قولە قاپیەوه، فیدیەشی لەسەر نییه. ۴- سەر داپۆشین بۆ پیاو. ۵- بۆن لەخۆدان (حل و سەدە). ۶- پاو كردن. ۷- ژمارە كردن: حەرەمە بەلام فیدیە ی بێیه. ۸- دەست ئی دەر و بەرکەوتنی بە شەهوتهوه جگە لە فەرەج، فیدیەگەشی حەبوایتیکە، یان سۆی رۆژ بە رۆژ مۆون یان ناسی شەش فەقەر بەدیت. ۹- جیماع كردن: ئەگەر پێش تەحەلولی یەكەم بوو ئەوا حەجگە ی بەتالە، بەلام واجبە تەواوی بکات و لە سالی داهاتوو قەزای بکاتەوه، هەررەگە حۆشتریک سەر بێریت و بە سەر فەقیری مەکەدا دابەشی بکات، ئەگەر دوا ی تەحەلولی یەكەم بوو حەجگە بەتال نابێتەوه (بدنە) یەكە ی لەسەر واجب دەبێت، ئەگەر لە عومره دا جیماعی کرد بەتال دەبێتەوه و حەبوایتیکی لەسەرە و دەبێت قەزای بکەوه، حەج و عومره جگە لە جیماع بە هیچی دیکە بەتال نابێتەوه، ئافەرەتیش وەك پێ وایە تەنها جلی دوراوە لەبەر دەکات، پەچە و دەستکێش نابێت لە دەست بکات.

فیدیە دوو هۆرە ۱- ویسم خۆی: وەك فیدیە ی مۆوتاشین، بۆن لەخۆدان، نینۆك كردن، سەر داپۆشین یان جلی دوراوە لەبەر كردن، دەتوانیت یەكێك لەم شتانە بکات: سۆی پۆژ

چوونه باو مه حكه حاجى له كاتى چونه باو مرگه وتى چه پامه وه نه و ريكړه ده خوښت كه له كاتى چوونه ژوره وه نو مرگه وت ده خوښت، دواتر ته وای غومره ده كات نه گهر (متمتع) بوو، يار ته وای (فدوم) نه گهر (مفرد) و (قارن) بوو، پوښاكه كى - پارچه سهره وه - ده خاته ژير بالى راستيه وه و لاكاسى ده داته وه به سهر شانى چه پيدا، به به رده پشه كه ده ست پنده كات و ده ستى لى دده ت و ماچى ده كات يار نيشاره تى بڼ ده كات و ده لیت: بسم الله، الله اكبر. له هه موو سوپانه وه كه دا نه مه ده كات، دواتر مالى به يت ده خاته لای چه پيه وه و حوت جار ته واف ده كات، له ستى يه كه دا به هه نكاوى ورد به په له ده پوات به گوڼره ی سوا و له چواره كى تر دا به ناسايى ده پوات، هه كات گه يشته پوكنى به مانى ده ستى لى دده ت و نه گهر توانسى، له نيوان نه و دوو پوكنه دا ده لیت. ﴿وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي هَذِهِ حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ (البقرة ۲۱) له باقى سوپانه وه كه دا دوعا ده كات، هه دوعا يه ك خوى پتى خوش بوو، دواى ته واف نه گهر توانى له بشتى مه قامه وه دوو ركات نويژى سوننه ت ده كات و هه ردو

مہکے وہیہ، ہفتہ ۱۱۰۰

چوسه تی دهه له پۆژی دا که پۆژی هه شته مه ئیجرام دهکات نه گهر (تحلل) ی کردبوو

له شوینی خۆی له مه که دا و ده چیت بۆ (مینا) بۆ نه وهی شهوی پۆژی تۆهم له وێ بمینیتیه وه، که پۆژی هه لپهات به ده عهره فات ده که ویتیه بێ، کاتیک کاتی نوێزی نیوه پۆ هات نوێزی نیوه پۆ و عه سه به قه صر و جهمع دهکات، عهره فات هه مووی شوینی وه ستانه نه نها دۆلی به نه بیت، به پۆزی دیکری

که دهی عه سه به زۆر دوعا دهکات و تهویه دهکات، که پۆژی ناوا بوو به ره و (مزدلفه) ده چیت به دهه ریکر و تهلبیه وه - لیک لئهم لیک - به له سه رخۆ و و یقاره وه، که گه یشته ده پۆزی مه غریب و عیسا دهکات به قه صر و جهمع و له وێ شه و ده میتیتیه وه و نوێزی به یاسی دهکات له سه ره تای کاته که یدا و دوعا دهکات هه تا دونهیا پوناک ده میتیه وه، به لام پێش خۆر هه لپهاتن به پۆی ده که ویت که گه یشته دوسی محبب زۆر په له دهکات، نه گهر توانی هه تا ده کاته

له وێ ده ست دهکات به رهحم کردنی جهمع عه سه بهوت به رد ده هاوێژیت - له نۆک گه وره تر و له مندوق بچوکت - له گه ل هه به ردیکدا الله اکبر دهکات و ده ست به رز ده کاته وه له کاتی هاویشته نا، ده بیت به رد که بکه ویتیه هه زه که وه، به لام شه رت بیه بدات به پایه به رزه که دا له کاتی هاویشته نا تهلبیه ناکا، دواتر قوربانییه که ی دهکات و سه رتاشین و هه موو شتیکی بۆ حه لال ده بیت ئافره ت به ست، نه مه ش ته حه للولی به که مه، دوا ی نه وه ده چیت بۆ مه که و

ته وافی دهه دهکات که وحه و حه ج ته وای دهکات دوا یی سه عی به ینی صه فا و مه ره دهکات نه گهر (تمتع) بوو، به گه ل ته وافی دهه سه عی نه کردبوو، نه گهر نه وه ی کرد نه وای هه موو شتیکی بۆ حه لال ده بیت به ئافره تیه شه وه، نه مه ش به ی دهه مه، دوا یی ده گه ریتیه وه بۆ میا، شه وه کانی له وێ ده میتیتیه وه و واجبه له وێ بمینیتیه وه، دوا یی ته وایووینی و دوا یی کاتی سوو ده رهحم کردن ده ست پێدهکات، هه ر دانه یه که حه وت به رد، به

(حه مره لای) حه مره ی به که م ده ست پێدهکات و حه وت به رد ده هاوێژیت، دوا یی ده چیتیه پێشه وه و پا ده وه ستیت و دوعا دهکات، دوا یی ده چیتیه حه مره ی نا وه پاست و حه وت به ردی نه ویش ده هاوێژیت و دوا یی نه وه دوعا دهکات، دوا یی نه وه حه مره عه سه ده هاوێژیت و پا نا وه ستیت لایا، دواتر له رۆژی دوه مدا هه مان شه ت دوباره ده کاته وه، نه گهر حه زی کرد په له بکات پێش مه غریب ده روا ت نه گهر خۆر ناوا بوو له پۆژی دوا نزه هه مدا و هه ر له عه سه دا

بوو، نه وای ده بیت هه ر له وێ به ستیه وه و به جم بکات، به لام نه گهر نه ته یی ده رچومی هینابوو به هزی قه ره بالعییه وه به یو سی به حینی به یللیت نه وه دوا یی مه غریبیش ده توانیت به حینی به یللیت نه وه حه حه که ی به عه کرد بهت هه روه که موفرده وایه، به لام قوربانییه که ی له سه ره وه که

(مستعده) نه گهر وستی بکه ریه وه ته وافی بکات بۆ نه وه ی دوا هه مین شه ت بیت که له حه جدا ده یکات، به لام حه یردار و نا ده سی ره بیستان ته وافی مالتا وایبان له سه ر نبیه، نه گهر مایه وه و به بازگانییه وه خه ریک بوو دوه ره یی ده کاته وه، نه گهر به ی ته وافی مالتا وایی بۆیشته: نه گهر نریک بوو ده گه ریتیه وه و نه گهر - وور بوو قوربانییه کی له سه ره.

په کته کانی دهه چوار ۱. ئیجرام: نه ته یی ده ست پێ کردنی عیاده ته که یه. ۲. وه ستان له عه ره وه. ۳. ته وافی (إحصه) ۴. سه عی صه فا و مه روا.

واحيانه کاسي هه سن ۱. ئیجرم کردن له میقاته وه. ۲. وهستان له عهرفه ههتا شهو. ۳. مانه وه له (مورده لیفه) ههت دواي نیوهی شهو. ۴. مانه وه له (مینا) شهوه کانی دوهم و سییه م و چواره می جهژر (أسم التشریق). ۵. پهحم کردن. ۶. سهرتاشین یان کورت کردنه وهی. ۷. ته وافی مالئاوی. ۸. قوریانی بۆ (متمتع) و (قارن).

پوکسه کاسي عومره ساس ۱. بیهتی ئیجرام هینار. ۲. ته واف. ۳. سهعی.

واحيه کاسي دواس ۱. ئیجرم له میقاته وه. ۲. سهرتاشین یان کورتکردنه وهی.

* نه وهی پوکنیکی وار لی ههت ههجه گهی یار عومره گهی بهتاله، نه وهی واحینیکی وار لی هینا به قوریانییهک پر ده کردنه وه، نه وهی سونه تیکی وار لی هینا ههچی له سه ر نییه

هه رجه کاسي دروسنی ته وافی که عه ساسه زن ۱. موسولمانیتی. ۲. شاقلی. ۳. نیهتی دیاریکراو. ۴. کاتی ته واف هه سیت. ۵. عه ورت داپوشین. ۶. دهست نوژی هه بیت، به لام بۆ منداڵ نا. ۷. ههوت حارست به یه قیس. ۸. که عه لای چه په وه بیت و نه وهی هه لای کرد بیت تیدا ده بیت دوو یار دی بکاته وه. ۹. نه گه رانه وه. ۱۰. به پی پۆیشتن بۆ نه وهی توانای ههیه. ۱۱. سوهره کار به دواي یه کدا بیت. ۱۲. له ناو مزگه وته که دا بیت. ۱۳. سه ره تاکه ی له به رده په شه که وه بیت.

سونه به کاسي ته واف ده ستلیدانی به رده په شه که و ماچکردنی و الله اکبر کردن له و کاته دا، ده ستلیدانی پوکسی به مانی، په له پۆیشتن و پۆیشتنی ناسایی له شوینه کانی خۆیاندا، دوعا کردن و ریکر کردن له کاتی ته وافدا، نزیک بوونه وه له مالی بهیت، دوو پکات له پشتی مه قامه وه کردن له دواي ته واف.

هه رجه کاسي سهعی سور - موسولمانیتی. ۲. عاقلی. ۳. نیهت. ۴. به دواي یه کدا. ۵. پۆیشتن به پی بۆ به تور. ۶. ته واو کردنی ههوت جار. ۷. گه یشتنه نه م سه ر و نه و سه ری شوینه که. ۸. له دوی ته وافیکی دروست بیت. ۹. سه ره تاکه ی له سه فاوه بیت.

سونه نه کاسي سهعی ده ستنوژی، پاکی جل و به رگ و به دهن، عه ورتی داپوشرا بیت، دوعا و زیکر کردن له کاتی نه انجام دایدا، به په له پۆیشتن و پۆیشتنی ناسایی له شوینه دیاریکراوه کاند، سه رکه ونه سه ر سه فا و مه پوه، دوا به دواي ته واف بیت.

ناکاداری، باشتروایه له هه مان پۆژدا په حم بکات. به لام نه گه ر په حمی پۆژیکی خسته به یانی یان هه مووی دوا حس بۆ دوا هه مین پۆژی جهژن ده بیت.

قوریانی، سونه تی موئه که رهیه، نه گه ر نیه تی قوریانی بیتیت هه رانه له ده پۆژی (ذی الحجة) دا ده ستکاری مووی هشی و مینوکی بکات هه تا قوریانی ده کات

هه تبه (هه وئم) بۆ کور دوو هه یوان و بۆ کچ هه یوانیک له پۆژی هه وئم دا، له و پۆژده دا سونه ته مووی سه ری مس که بتاشریت و به قه د کیشی نه و مووه زیو بکریت به خیر، سونه ته له و پۆژده دا ناو سیت و خوشترین ناو لای خودا (عبدالله، عبد الرحمن)، هه رانه ناوان به (عبدی غهیری خودا، وهك عبدالنبي، عبدالرسول، نه گه ر عه قیفه که وته کانی قوریانییه وه نه وه یه کیکی، جیگای هه ردووکیان ده گرتنه وه.

سودیک نه وهی ده جیه مرگه وتی پیغه مبه ر ﷺ به دوو رکاتی ته حیه توله سجد ده ست پی ده کات، دواي ده جیه لای گۆره که و پوو ده کاته پیغه مبه ر و پشت ده کاته قیبه و به

هەبەتەو ەك ئەوێ یی بینیت و دەلێت: السلام علیك یا رسول الله، گەر زیاتری وت باشە، پاشان بە ئەندازەی دسك بۆ لای راست دەجولیت و دەلێت: السلام علیك یا مكر الصديق، السلام علیك یا عمر یا روق. اللهم ارحمنا عن سبهم و الاسلام حبرا، دوایی بوو دەكاته قیبلە و حوجرە دەكەوتتە لای چەپی و دوعا دەكات.

* گوناھو ناوار: لاچوون و رەشبوونەوێ بە چەند شتێك ئەبێت، لەوانە: تەوہی راستەقینە، داوی لەحوش بوون، کرداری چاکە، تووش بوونی بە لا و نارهەتیی، خێر و صەدەقە، پارانەوێ خەلکی تر، ئەگەر هێشتا مانوو خواي گەرە لینی خوێش نەبوو، ئەوا سزای ئەدریت لە قەددا، یان لە رۆژی دوایدا، یان لە دۆزەخدا تاوێكو پاك ئەبێتەو لە گوناھەکانی، پاشان ئەچیتە بەهەشت ئەگەر بە یەكحواپەرستی یەوە مردیت. بەلام ئەگەر بەبێناوێری یار ناوێر پەیداکردن یان دوورویی مردبێت ئەوا بە هەمیشەیی لە دۆزەخدا ئەمینیتەو.

گوناھ و ناوار سوێنداری زور لەسەر مروق خەدەهێل

شوێنەواری لەسەر دل و دەروون: دەبێتە هۆی بێ تاقەتی و تاریکی و سەرشوێری و نەخۆشی و پەردە لە سیوان خواو بەندەدا، شوێنەواری لەسەر دین بریتییە: لە هێنایی گوناھێ تر و بێ بەش بوون لە گونایەکی و دوعای پتەمبەر ﷺ و دوعای فریشتەکان و موسولمانان. شوێنەواری لەسەر رزق و روزی: نەمانی ئەو یۆزە و لاچوونی نیعمەتەکان و نەمانی پیت و بەرەكەتی ماله، شوێنەواری لەسەر تاكل: نەمانی بەرەكەتی تەمەن و هێنایی ژبانی تەنگ و نارهەتە و گران بوونی کاروبارە شوێنەواری گوناھ لەسەر کردەوێكان: وەرەگرتنیانە لە لای پەرەردگار، شوێنەواری لەسەر کومەلگا: ئەبێتە هۆی دوزمندی و نەبارانی باران و شتی تریش.

* خەم و خەفەت: دل ناسوودەیی و بەختەوێری و دل شادی ناوای هەموو کەسێکە و بەهۆی بەختەوێری یەوێ ژبانی ناسوودە بەرھەم دێت، بۆ دەستکەوتنی بەختەوێری چەند هۆکاری دیسی و سروشتی و کرداری هەبە، کە گۆنابەوێ بۆ ناوێردار نابێت، لەو هۆکارانە: ١- ناوێر بە خوی گەرە. ٢- حینەجێ کردنی فەرەکان و دوورکەوتنەو لە قەدەعەکرانەکان ٣- چاکەکردن لە گەل خەلکی بە قسە و کردەوێ و جوړەها چاکە. ٤- خەریک بوون بە ک، یان زانستی بەسوود لە دین یان دنیایدا. ٥- بێرکردنەو لە داھاتوو یان رابردوو بە لکو خەریک بوون بە کاری روژانەو. ٦- زۆر یادی خواي گەرە کرد. ٧- لە بەرچاویبوونی بەحەشتە ئاشکراو شارانەکانی پەرەردگار. ٨- روانیی بۆ کەسانێک کە لە ئێمە کەمتریان هەبە و ئەوێ ئەوانەي مالی دویایان زیاترە لە ئێمە. ٩- هەولێدان بۆ لابردنی هۆکارەکانی خەم و خەفەت و بەدەستخستنی هۆکارەکانی بەختەوێری. ١٠- هانا بردن بۆ پەرەردگار بە دوعا و پارانەوێ بۆ لابردنی خەم و خەفەت.

سوودەت: ئیبراھیمی حواص - رحمه الله - ئەلێت: دەرمانی دلەکان پێنج شتە خویندنی قورئان بە تێگەشتنەو، خالی بوونی گەدە، شەونویژ کردن، پارانەوێ لە بەرەبەیاندا، هاوڕێیەتی پیاوچاک.

* ژن هینان: سوێتە بۆ کەسێک کە نازەرۆی هەبێت و لە زینا بەترسێت، دروستە بۆ کەسێک کە نازەرۆی نەبێت، وایە بۆ کەسێک کە بترسی تووشی زینا بێت، پێش ئەخریت بەسەر جەجی واحد، خەرامە روانیی بۆ ئافەرەتی نامەجەرم هەرەها روانیی بە نازەرۆوێ بۆ ئافەرەتی پیر و میرمنایێ مولێتەهاتوو.

۲- سویند خواردنه که له سر شتی بیت که له داهاتوودا بیت و بکړیت، یان به راړدوویه ک که نه زیانیت، یان گوماس مه بیت که راست ده کات، یان براننت و به ږو سویند بخوات که

پئی دهوتری (بمیر المومس) و له گوناوه گه وره کانه، یان سویند بخوات بۆ داهاتوو و ابرانی که راست دهکات به لام به پیچه وانه وه ده رجیت.

۳- به ناره زوی حوی سویند بخوات و زوری لی نه کریت. ۴- سویند بخوات به وهی نه و شته بکات که سویندی حو ردوه به بکات یان به پیچه وانه وه، نه گهر سویندی خواردوو (ان شاه الله) ی کرد نه و که وه رتهی له سهر واجب نانی به دوو مهر ۱- سوینده که و مهرجه که به به که وه بیت ۲- مه به سستی راوه ستانی سوینده که ی بیت له سهر ویستی حوای گه وره، وه ک بلی: سویند به خوا (ان شاه الله).

هر که س سویندی حوارد له سهر شتیک و بۆی ده رکوت به رژه وه ندی له پیچه وانه که یدایه نه و سووبته که فارسی سوینده که ی بدات و کاره حییره که بکات.

که فارسی سویند بریتیه له تیزکردنی ده هه ژار بۆ هه موو هه ژاریک نیو صاع خواردن بدات (دهکاته کیلو و ربعی) یان حلوه برگیان بۆ بکات، یان به ده به یک نازاد بکات، نه گهر نه یتوانی پتیوسته سی رۆژ له سهر به که نه رۆژو بیت، هه رکه س به رۆژو بیت له گهل نه وه دا نه یتوانی حواردنی هه ژارلی به برگیان بۆ بکات نه و بۆی بری ماکه ویت، دروسته که فارته پیش سویند خسته که دا له دوایی دا، هه رکه س زیاد له جاریک بۆ شتی سویند بخوات به که که فارته بۆی بری ده که ویت، به لام نه گهر شته کال زۆر بوون که فارته کالیش زۆر ده بن.

* نه زۆر کردن حۆره کانی: ۱- نه زۆی ره ها وه کو بلی (نه زۆیکم له سهر بیت نه گهر چاک بووه وه) و بلی ده گ بیت و نه زۆیکی دیاری کراوی مه به ست به بیت، نه و که فارتهی سویندی نه که ویتنه سهر نه گهر چاک بۆوه. ۲- نه ره ری تووره یی و رقه کاری، بریتیه له گریدانی نه زره که ی به مهرجه که وه به مه به سستی نه کردنی نیشیک یان هاندان بۆ کردنی وه که نه وهی بلی: (نه گهر قسم نه گهل کردی سالیک به رۆژو دم) حوکه که ی بریتیه له وهی که سه ره یکه به وهی که نه و کاره ی له نه ستۆی گرتوو به بکات یان که فارتهی سویندیک بدات له کاتی قسه کردنیدا ۳- به ری موباح وه کو بلی (نه زۆیت جله کانم له سهر بکم) حوکه که ی: یان جله کانی له بهر بکات یان که فارتهی سویندیک بدات ۴- نه زۆی ناپه سه ند وه کو (نه زۆیت که خیرانه کم نه لاق بدم) حوکه که ی: سونه ته که فارتهی سویندیک بدات و نه زره که حییه حن نه کات نه گهر کردی که فارتهی له سهر بییه. ۵- نه زۆی گوناوو تاوان (نه زۆیت له سهرم دزی بکم) حوکه که ی حه رانه وه فای پنی بکات و نه بیت که فارتهی سویندیک بدات، نه گهر کردی نه و گوناوه ره و که فارتهی له سهر بییه. ۶- نه زۆی گونرا به بلی: وه کو (نه زۆیت له سهرم نه وه ند ده یۆز بکم) به مه به سستی بریک بوونه وه له خوای گه وره، نه گهر مهرجی بۆ دانا وه ک چاپووه وهی نه خوشی نه وه واحه جینه حنی بکات نه گهر مهرجه که هاته جی، به لام نه گهر مهرجی دانه ناوو به سته نه زره که ی به ره های جینه جی بکات.

* شیر پندان نه وهی که به هۆی به سه وه حه رام ده بیت به هۆی شیر خواردیش وه حه رام ده بیت، به سی مهرج. ۱- شیري نافرته که له مال بووه وه په یداووینت به ک شتی تر.

۲- شیر پندانی ماله که له دوو سالی به که می ته مه نیدا بیت ۳- ژماره ی شیر پندانه کان پینج جار زیاتر به به دلنایی، مه به ست به شیر پندانیک مژیسی مه مکی نافرته که یه تا واری لی دینی به ک تیز حوارد، به هۆی شیر پندانه وه نه فقه و مه سه ره و میرانی لی بردن ناچه سپی.

* وه سیه نکردن: که سیک که حه قنیک که سینکی تری له لابیت و به لگهش نه بیت له سهری که نه و حه مه بدریتنه وه به خاوه نه که ی له دوا ی مردی، واجبه وه سیهت بکات بۆ

دانه‌وهی حه‌قه‌که، که سینگش که مالی زوری له‌پاش به‌جیده‌مینیت، سوننه‌ته وه‌سیته بکات به‌صده‌قه‌کردنی پینحه‌کی ماله‌کی بۆ هه‌ژاریکی خزم که میراتگری نه‌و نه‌بیت نه‌گه‌ر نا وه‌سیته بکات بو هه‌ر هه‌ژاریکی تر یان بۆ زانا و پیاوچاکنک، وه‌سیته‌تکردنی که سینگ هه‌ژار که میراتگری هه‌بن نا په‌سه‌نده، به‌لام نه‌گه‌ر میراتگره‌کان ده‌وله‌مه‌ند بن نه‌وا دروسته، وه‌سیته‌تکردن به‌ریاد له‌سێ یه‌کی مال بۆ که‌سی بیگانه‌هه‌رامه، هه‌رامه‌ بۆ میراتگر با که‌میش بیت مه‌گه‌ر میراتگره‌کانی تر رینگه‌ بده‌ن دوا‌ی مردنی، وه‌سیته به‌تال نه‌بیته‌وه به‌قه‌سی میرنکه‌هکه که بلی: په‌شیمان بوومه‌وه یان به‌تالم کرده‌وه یان گوریومه...هتد

په‌سه‌ت و حه‌قه که له‌سه‌ربانی وه‌سه‌ت نامه‌که‌دا بووست بسم الله الرحمن الرحيم: نه‌مه نه‌و وه‌سیته‌به‌که ماله‌که‌س کردویه‌تی که شاهیدی نه‌دات هیچ خوايه‌ک نییه‌ بئحه‌که له‌زاتی (الله) تاکه‌و هاوه‌شی بییه، موحه‌مه‌د نه‌نده‌و پیغه‌مبه‌ری حوايه سَلَّمَ، به‌هه‌شت حه‌قه و دۆزه‌خ حه‌قه و قبه‌وت دیت و گومانی نییه، حوا‌ی گه‌وره‌ خه‌لکانی ناو گۆره‌کان زیندوو ده‌گاته‌وه، وه‌سه‌ت نه‌که‌م بۆ خزمانم که له‌خوا بترسن و چاکسازی بکه‌ن له‌نیوان خۆیاندا، گو‌پرایه‌لی حواو سه‌مه‌مه‌ره‌که‌ی بکه‌ن نه‌گه‌ر نیماندارن، ئامۆزگاریان ده‌که‌م به‌و ئامۆزگاریانه‌ی که نه‌یرمه‌هه‌ و به‌عقوب کوپه‌ه‌کانی خۆیان پێ ئامۆزگاری ده‌کرد يَسْئَلُكَ أَتَيْنَ لَا تَأْتِيهِمْ إِلَّا نُفُوسٌ مَّرْمُومَةٌ (النفره ۱۲۲) واته: رۆله‌کانم خوا نه‌م ئاییه‌ی بۆ شیوه‌هه‌لناردوو نه‌یر نه‌وش هه‌ول بده‌ن به‌موسولمانی نه‌بیت مه‌مرن

☀ **سوننه‌ته نه‌گه‌ر سه‌لوا‌نی دا له‌سه‌ر پیغه‌مبه‌ر سَلَّمَ هه‌ردوو وشه‌ی - الصلاة والسلام -** به‌یه‌که‌وه بلیت و ته‌به‌هه‌که‌بێ نه‌لێت، بئچه‌که له‌پیتعه‌مه‌ران به‌ته‌به‌ا صلاواتیان ئی نادات بۆ نموونه‌ نالیت انوه‌که‌ر يَا یان - علیه السلام - نه‌م جو‌ره‌ناپه‌سه‌نده و ته‌نه‌ا داش نییه، به‌لام دروسته به‌کۆی ده‌نگی رانا‌یان که غه‌یری پیتعه‌مه‌ران له‌گه‌ل نه‌وان بخات و بلیت "اللهم صل على محمد و عی آل محمد و اصحابه و ارواحه و دريته"، سوننه‌ته داوای رازی بوونی حوا‌ی گه‌روه و ده‌حه‌مت بکات بۆ هاوه‌لان و تاعینی و نه‌وانه‌ی دوا‌ی نه‌وان له‌زانا‌یان و حواپه‌رستار و سه‌رحه‌م چاکان به‌م شیوه‌به‌بلی: ابو حنیفه و مالک و شافعی - ره‌زای خوا‌یان لیتیت - یان ره‌حه‌متی خوا‌یان ئی بیت.

☀ **سه‌ربیرین:** پتویسته سه‌ربیرینی ئاژه‌ل تاوه‌کو بخوریت، نه‌بیت ئاژه‌له‌که ۱- خواردنی هه‌لال و دروست بیت ۲- به‌ما هه‌بیت که سه‌ری بیریت ۳- ئاژه‌لی وشاکانی بیت.

سه‌ربیرینی ئاژه‌ل جه‌د مه‌رحی هه‌هه‌ ۱- نه‌بیت قه‌سه‌به‌که ئاقل بیت، ۲- پتویسته ئامیری سه‌ربیره‌که نینوک و ددر نه‌بیت ۳- بیرینی تۆری مه‌ناسه و خواردن و هه‌ردوو شاده‌ماره‌کانی یان به‌که‌بکیان ۴- وتی سه‌هه‌له‌کاتی حه‌وله‌ی ده‌ست بۆ سه‌ربیرین، نه‌گه‌ر بیر چوو قه‌ینه‌که، نه‌گه‌ر به‌غه‌یری عه‌ره‌شیر سیت ده‌بیت، سوننه‌ته له‌گه‌ل (بسم الله) که‌دا "الله اکبر" بش بکات.

☀ **راووشکار:** بریتبه‌به‌بئچه‌ر گرتن، به‌مه‌رح گیراوه نه‌و ئاژه‌له‌ی که راو ده‌کرت: ۱- خواردنی هه‌لال بیت ۲- کتۆی بیت و ده‌سته‌مۆ نه‌بیت ۳- ده‌سه‌لانی به‌سه‌ریدا نه‌بیت. حوکمی راوکردن دروسته بۆ که‌سێک مه‌نه‌ستی بیت و ناپه‌سه‌نده مۆ گالته و گه‌پ، نه‌گه‌ر به‌شونیکه‌وتنی بئچه‌ره‌که حه‌لکی ئازار نه‌دا نه‌وا هه‌رامه.

به‌جوار مه‌رح راوکردن دروسته: ۱- راوچیبه‌که له‌و که‌سه‌به‌بیت که سه‌ربراوی ده‌ستی هه‌لال. ۲- نه‌و ئامیره‌ی به‌کاری دیتی دروست بێ پنی سه‌ربیریت، به‌و شیوه‌یه‌ی تیر بیت

و دهكو پم و تير و وسه‌ی نه‌وانه، نه‌گه‌ر راوكردنه‌كه به هؤی ناژه‌لی برينداره‌كه‌وه بوو و دهكو هه‌لؤ يان سه‌گه‌وه بوو پښويسته راهينراو من. ۳- مه‌ه‌ستی راوكردنه‌كه مكات نه‌وه‌ی ناميزی راوكردنه‌كه‌ی هه‌لبدا نه‌مه‌ه‌ستی راوكردن، نه‌لام نه‌گه‌ر هه‌روا هه‌لبدا و نه‌ر ناژه‌ليك كه‌وت دروست نييه بيخوات. ۴- وتنی - بسم الله - له‌كانی هاويشتنی ناميزه‌كه‌دا و نابی "بسم الله" له بير بچيت، نه‌گه‌ر له سيري چوو حواردنی حه‌لال ناييت.

* خواردن و خواردنه‌وه: هه‌موو شتيكه كه بخوريت يان بخوريتنه‌وه، به‌لگه له‌سه‌ری نه‌وه‌یه كه حواردنی دروسته. حواردنی هه‌موو خوراكيك نه‌سی مه‌رح حه‌لاله: ۱- پاك نييت. ۲- زياتی نه‌ييت بؤ مروف. ۳- سه‌رون نه‌ييت هه‌موو خوراكيكی پيسي و هك خوي و مرداره‌وه بوو خواردنی حه‌رامه. هه‌روه‌ها هه‌رشتی كه زياتی هه‌ييت و هك ژه‌هر يان قيزه‌ور نييت و هك شپاكه و مبر و كنج و نه‌سپی نه‌ ناژه‌لی وشكای كری مالی و هه‌ر ناژه‌لی كه راوبكات نه‌كه‌له‌كانی و دهكو شير و پلنگ و كورك و ويز (فهد) و سه‌گ و نه‌راز و مه‌مور و پشيله هه‌رچه‌نده ماليش نييت خواردنی حه‌رامه. هه‌روه‌ها ريو و سموره بينه‌گه له كه‌متيار، له بالنده‌كاندا نه‌وه‌ی كه راوبكات به نينؤكي و دهكو هه‌لؤ و باز و واشه و شاهين و كولاره و كونده‌په‌پوو خواردنی حه‌رامه. هه‌ر بالنده‌به كه لاکه تويو بحوات و دهكو هه‌لؤ و سه‌رگه‌ر و له‌قله‌ق حواردنی حه‌رامه، گزشتی هه‌ر ناژه‌ليك كه عه‌ره‌ب به پيسي داسی حه‌رامه و دهكو شه‌مشه‌مه‌كويزه و مشك و شه‌نگه سووره (هه‌رده‌واله) و هه‌نگ و ميش و په‌پوله و په‌پوسليمانه و ژوژو و مار، هه‌روه‌ها حه‌شه‌رات و هك و كرم و حرج و قالونجه و مارمیلكه، هه‌ر ناژه‌لی كه شه‌رع هه‌رماني به كوشتنی كردووه و دهكو سووېشك يان هه‌رماني كردووه به نه‌كوشتنی و هك ميرووله نه‌وا خواردنی حه‌رامه، هه‌ر ناژه‌لی له گوشت خوراويك و گوشت نه‌خوراويك له‌دايك سووييت خواردنی حه‌رامه و دهكو (سيخ) كه له كه‌متيار و گورك له‌دايك ده‌ييت، به‌لام ناژه‌ليك له دوو ناژه‌لی حه‌لال دروست يبي حه‌رام بيه و دهكو نيستر كه له كه‌ره‌كئوی و نه‌سپ په‌يدا بييت، جگه له نه‌مانه‌ی باسماكردن خواردنی گوشتی ناژه‌له‌كانی تر حه‌لاله. له‌وانه ره‌شه‌ولاخ و نه‌سپ و ناژه‌لی كئوی و هك زه‌راهه و كه‌رونشك و وورچ و گوره‌لكنه و بيزنه مژه و ناسك و بالنده‌كان و دهكو نه‌عامه و مريشك و تاوس و توتی و كوتر و چوله‌كه و مراوی وقاز و بالنده‌ی ناوی هه‌موايان، ناژه‌لی ناوی بينه‌گه له بوق و مه‌ و تيمساح، هه‌ر يوه‌كي كه ناو بدریت يان په‌ي بکريت نه‌ پيسي نه‌وه دروسته به‌روبومه‌كه‌ی بخوريت به مه‌رجی تام و بونی پيسيه‌كه‌ی ده‌ره‌كه‌ويت تنييدا، نه‌گه‌رنا حه‌رام ده‌ييت، حواردنی حه‌لوز و قور و گل ناپه‌سه‌نده. خواردنی پياز و سير مه‌گه‌ر دواي كولاندنی، نه‌گه‌ر مروف ناچاربوو و برسی بوو دروسته نه‌وه‌نده بحوات (له‌و خواردناهی كه حه‌رامن) كه له مه‌رگ پتي رزگاری بييت به‌س.

* حه‌رامه پيرؤزيی كرس له‌بيناوه‌ران به‌نۆه‌ی جه‌ژه‌كاسياه‌وه يان ناماده‌بوون له‌گه‌لبايدا، يان ده‌ستپيش‌خه‌ری به‌سه‌لام لی كردنيان، و هه‌ركاتي‌كيش سه‌لاميان كرد پښويسته له‌وه‌لامبايدا سووتريت (عليكم). وه ديسار حه‌رامه هه‌ستانه‌وه له‌به‌ر كه‌سی بيئاوه‌ران له‌به‌ر كه‌سی (مستدع) نه‌و كه‌سه‌ی هه‌ميشه سه‌رگه‌رمی بدعه و خورافياته كه له‌نايني پيرؤزی ئيسلامدا دانهبست، وه (مكروه) ناشيش نيه ته‌وقه‌يان له‌گه‌لدا بکريت، نه‌لام به‌نسست ته‌عزیه ليكردن و روشتن بؤلايان قه‌ده‌غه و حه‌رامه ته‌با له‌به‌ر به‌رژه‌وه‌نديه‌کی بالای شه‌رعی پيرؤزی ئيسلام نه‌ييت.

به راستی به برکردن و نه ساکانی خوی گوره نومان دهرده که ویت که به لا و ناخوشی به کینکه له یاساکانی موبه وهر که بریاری داوه، خوی گوره فهرموویتی **وَسْتَلُونَكُمْ شَيْءٌ مِّنَ الْخَوْبِ وَالْخَوْبُ وَتَقْصُرُ مِّنَ الْاَمْنِ**، **لَا نَفْسٌ وَّلَا نَفْسٌ وَّلَا نَفْسٌ** (البقره ۱۵۵) واته: سویند به خوا تا قیتان ده که یه وه نه که میت به ترس و بیم و برسیتی و که م بووی مال و سامان و مردی که س و کار و تیاچوونی به رو بوومی کشتو کال، جا مزده بده به و که سانه ی خوگر و نارامگر.

که سینک و ابرامیت که پیدو کار دوور له ناره حه تی و به لا نه وه به هله دا چوه، به لکو تووش بوونی به لا و ناره حه به به لگی نیمانه، له م ناره یه شه وه سه عدی کوپ نه ی وه قاص (خوی لی رازی بیت) ده گریته وه که پرسپاری کردوه له پیغه مبه ری خودا **يَا بَنِي وَتَوَه:** «یا رسول الله! انزلنا من السماء ماء فاصحوا له الا تشكروا» (البقره ۱۵۵) واته: ای پسران من! من آسمان آب فرستادم تا تشکر کنید از آن، آیا شما تشکر نمی کنید؟ (سبحان الله) واته: نه ی پیغه مبه ری خودا چ که سینک زور نووشی به لا و ناره حه تی ده بیت؟ فهرمووی «پیغه مبه ران پاشان پیاوچاگان پاشان به پیر به و پایه به رزی خه لکی لای خودا، پیاو به نه نداره ی دینه که ی تا قیرده وه ی به سه رد، دیت، خا نه گره دینه که ی قایم بیت به لاکه ی زیاد ده کات، خو نه گره دینه که ی لاواز بوو نه و ناسان نه گریته، به رد او م به لا و به هاهمه تیه کان له گه ل به ده دا ده بیت مه تا وه کو وای سی دیت که به سه ره زه ویدا ده گریته به بی نه وه ی تا وای به سه ره وه مابیت».

به لا و ناره حه تی نیشانه ی خو شه ویستی خوی گوره یه بو به نده کانی، پیغه مبه ر **يَا بَنِي وَتَوَه:** «یا رسول الله! انزلنا من السماء ماء فاصحوا له الا تشكروا» (احمد) واته: نه گره خوی گوره گه لکی خو ش بویت نه و تا قیان ده کاته وه، به لا و ناخوشی بیشانه ی ویستی چاکی خوی گوره یه به به نده که ی، پیغه مبه ر **يَا بَنِي وَتَوَه:** «یا رسول الله! انزلنا من السماء ماء فاصحوا له الا تشكروا» (البقره ۱۵۵) واته: نه گره خوی گوره خیری بویت بو به نده که ی نه و سرای بو پیش نه حات له دویادا، نه گره خوی گوره ویستی چا که له گه ل به نده که ی نه کات نه و سزای نادات به گونا به کانی له دویادا مه تا دیت وه لای له پوژی دویادا.

مه روه ها به لا و ناره حه تی که فاره تی گونا به و تا وانه مه رچند که میش بیت، پیغه مبه ر **يَا بَنِي وَتَوَه:** «یا رسول الله! انزلنا من السماء ماء فاصحوا له الا تشكروا» (البقره ۱۵۵) واته: نه گره خوی گوره گه لکی خو ش بویت نه و تا قیان ده کاته وه، به لا و ناخوشی بیشانه ی ویستی چاکی خوی گوره یه به به نده که ی، پیغه مبه ر **يَا بَنِي وَتَوَه:** «یا رسول الله! انزلنا من السماء ماء فاصحوا له الا تشكروا» (البقره ۱۵۵) واته: نه گره خوی گوره خیری بویت بو به نده که ی نه و سزای نادات به گونا به کانی له دویادا مه تا دیت وه لای له پوژی دویادا.

له بهر نه وه موسولمان حوه به لا و ناره حه تی نه گره بو خوی چاک بیت نه و ناره حه تیه کان نه به نه که فاره تی گونا به کانی پیشووی، یار پله و پایه ی بهر نه که نه وه، نه گره نیستاش سه ریچی کار بیت نه و ده سه هوی سپینه وه ی گونا به کانی و یاد خه روه ی مه ترسی گونا به کانی، خوی گوره فهرموویتی **صَهْرَ لَمَسْدِي نَزَّ وَالْخَرْبَ مَا كَسَبَتْ اَبْدِي لَدَيْسَ لِيْدِيْقَهُمْ نَعَضَ اَلْبَرِيْ عَمَلُوْا لَعَنَهُمْ رَجْمُوْا** (البقره ۱۵۵) واته: تاوان و حراپه دهر که و توه و سه رده ی و دهریا کانشی گریته وه،

بەھۆی ئەو تاۋار و گوناھانەۋە كە خەلكى دەستيان داۋەتتى، سەرئەتجام دەبىت تاللاۋى
ھەندىك لە كەردەۋەكاندا پىچىزىن بۇ ئەۋەى گەرىتەۋە بۇ رېئازى پاكى و خواناسى.

جۈرەكانى بەل و بارمەتتى: تاقىكرەنەۋە بە خۇشى ۋەكو مال و ساماسى زۆر، تاقىكرەنەۋە
بە ناخۇشى ۋەكو بىرس و بىرسىتى و كەمى مال و سامان، حۋاى گەۋرە ئەفەرموئىت: «ئىلگۈم
بائىش و الخىر مەن» (سە ۳۵) ۋاتە: تاقىتار دەكەينەۋە بە ناخۇشى و بە خۇشى، ھەر لە
تاقىكرەنەۋەى خودى: ۋەك نەخۇشى و مەردىن، زۆرىەى ھۆكارەكانى نەخۇشى ۋەمەردىش
چاۋپىسى ۋە خادۋە كە لە خەسادەتەۋە پەيدا دەين، پىنغەمبەر ﷺ ئەفەرموئىت: «أَكْثَرُ مَنْ
يَمُوتُ مِنْ أَمْنِي بَعْدَ مَوْتِهِ وَقَدْ رُفِعَ» (تەبىئىي) ۋاتە: زۆرىەى ئومەتەكەم لە دۋاى قەراۋ
قەدەرى خوا بە چاۋپىسى دەمەن.

خۇپاراستن لە خاۋپىسى و جادۋو: خۇپاراستن چاكرتە لە چارەسەر كەردن، پىنۋىستە زۆر
ھەۋلى بۇ بدەين و ئەگرىگىزىن خالەكانى خۇپاراستن * بەھىز كەردى دل و دەروون بە
يەكخۋاپەرستى و سەرواۋەپى دامەزراۋ كە برانىس خاۋەن ھەلسۈكەۋتى ئەۋاۋ لە بۈيەۋەردا
پەرۋەردگارە و ھەۋى چاكرە كارى بدەين. * گومانى چاكرە بىردن بە پەرۋەردگار و پىشت
بەستىن بە ئەۋ، گومان و ترسى نەخۇشى و چاۋپىسى نەمەين بە ھەرچىيەك دىتە رىئاس،
چۈنكە گومان و لاۋى بۇخۇى نەخۇشىيە. * ئەگەر كەسىك نە چاۋپىس يان جادۋوگەر
ناسرا خۇى لى پىاربرىت، ئەمەش لە چۈرچىۋەى خۇپاراستن ۋەگرتەبەرى ھۆكار ۋەسەبەكان
نەك لە ترساندا * ناۋى حۋاى گەۋرە بىردن و دۋعا بۇ كەردن لە ھەرشتى كە دەبىبىنىت و
بەلاتەۋە جۋار ۋەسە سۈرەتەرە، پىنغەمبەر ﷺ ئەفەرموئىت: «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ نَفْسِهِ أَوْ مَالِهِ
أَوْ أَخِيهِ مَا يَحِبُّ فَلْيَسْرَ فَإِنَّهُ لَنْ يَنْفَعَهُ حَقُّهُ (الحكم) ۋاتە: ئەگەر كەسىك لە ئىۋە شتىكى بىنى لە خۇى
يان مالاكەى بار كەى كە پىنى خۇش بوۋا دۋعاى بەرەكەتى بۇ بىكات يانى بلى "لَنْ
يَنْفَعَهُ لَكَ" يانى حۋى گەۋرە بەرەكەت نىخاتە ئەۋ كارەتەۋە، بەراستى تۈۋش بوۋىن بە چاۋ
حەق و راستە * نەيانى كەردەۋە بەخۋاردنى حەۋت خورماى (عجۋە)ى مەدەينە. * ھانا
بىردن بۇ لاى حۋاى گەۋرە و پىشت پى نەستىنى و گومانى چاكرە بىردن بەخۋا و خۇ پەنادان لە
چاۋ و جادۋو، پارىگارى كەردن لەزىكرەكان لە بەيانىان ۋىئواراندا كە شەم رىكر و دۋعايە
كارىگەريان نەبىد كەم و رىادەكەت بە پىشتىۋانى خۋاى گەۋرە لەبەر دۋو ھۆ:
۱- سەرواۋەر ھەۋى كە لەۋ زىكرۋ دۋعايەدا ھاتۋە راستەۋ حەفە و سوۋدبەخشە بە
فەرمانى خودا ۲- بىكردو دۋعاكان بلى بە رمان و گوى و دلىشى ئاگادارىت لىنى چۈكە
پاراقەۋە لە دلى ۋەسە ۋىنى ئاگا قىۋل نىبىت ھەروەكو لە فەرمودە صحيحەكاندا ھاتۋە
كانى زىكر و دۋوعا رىكرى بەيانىان لە دۋاى نۆبىزى نەيانى نەۋترىت و رىكرى ئىۋاران
لە دۋاى نۆبىزى ەسەرەۋە نەۋترىت، ھەركاتىك مۇسولمان بىرى چۈۋا بە لەۋكاتەى بىرى
كەتەرە بىانلى.

نېشانەكانى بوۋس بوۋىن بە چاۋو شتى تو: ھىچ دىۋانەتتەك بىيە لە نىۋان زانستى
پرىشكى و دۋعا ۋەسە شەرىعيەكاندا، قورمانى پىرۋر شىفاۋ رەھمەتە، بۇ نەخۇشى جەستە
ۋە دل و دەروون، خەتەرە ئادەمىزاد سەلامەت بوۋ بە نەخۇشى لەشى ئەۋا جارىۋار بىشەكان
بە زۆرى بە شىۋەى سەرىشە نەبىت، زەرد ھەلگەپاسى دەم و چاۋو رۇق ئارەق كەردەۋە ۋەمىز

کردن، بئى نىشتهاىى، بىزارى و ... لى هاتى و لىزى و مىزولە كىردى ئەندامەكانى، دلە كوتى، ئارارى چارە چارە لە ژۆر پىشت و شامەكان بىى تاقەتى و خەفەت لە دل و دەرووندا، بىى خەوى لە شەودا، زوو ھەلچۆر لە ترس و توورە بووى نا ئاساىى، قىزىقنەدانى زۆر ناھ ھەلكىشار، خەز كىردى بەتەنھاىى، وەرسى و ھەمەلى، خەز كىردى بە خەوتى، ھەندى گىروگىرتى تەندروستى كە ھۆكارى پىزىشكى بىيە خەزى وا ئەبىت ئەم نىشانانە يان ھەندىكان دەرئەكەور بەپىنى بەھىزى و لاوازى تەخۇشەكە، پەستە موسولمان نىمان دامەزراو دل قايم بىت، كە وەسەسە و ختورەى شەپتار تەچىتە ناو بىلى، وا ھەست تەكات كە تەخۇشە كە ئەگەر يەكەك لەو ھۆكارانەى بىيى، چۆكە گومار (بوم) چارەسەر كىردى زۆر گرانە، لەرەنەو لەوانەى ھەندىك لەم نىشانانەى ناسمان كىردى كە تە كەسىكدا ھەبىت و تەخۇشەى نەبىت، يان ئەم نىشانانە ھەبىن بەلام بەھوى تەخۇش كەونى جەستەو بە، جارى واش ئەبىت تە ھوى لاوازى نىمانەو ئەبىت وەكو دلەنگى و خەفەت و بىى تاقەتى، لەم كاتەدا پىئويستە پىچوونەو يەك بە پەيوەندى خۇى لەگەل خواى گەرەدا بكات .

ئەگەر تەخۇشى بەھوى چاودە بوو ئەوا چارەسەرى بە ويستى خودا بەم دوو رىگەيە **دەبىت: ۱** ئەگەر چاوپىسەكە نەزارا: ئەوا پىنى ئەوتىرت خۇى بشۇرىت و ئەم ناوہى يان پاشماوہى ناوہەكى خۇى بىى بشۇرىت و بخورىتەو. **۲** ئەگەر چاوپىسەكە نەزارا: ئەوا چاك بووہەى بەھوى دوعاوب بەوہ و كەلەشاخەو ئەبى.

ئەگەر تەخۇشەكە بەھوى چاودە بوو ئەوا چارەسەرى تە يەكەك لەم رىگايانە ئەبىت بەھەرماسى خوا: **۱** ئەگەر شەمسى جادوہەكى ئەزانى: ئەگەر بىيەيەوہ ئەوا گىرىكانى بىكاتەوہ لەكاتى خويندى سورەتى (العلق و الباس) دا و پاشان بىسوتىتى. **۲** دوعاى شەرى بە ئايەتەكانى قورش و تەتابەتى سورەتى (العلق و الباس) و (البقرة) و دوعاكانى تر وەك باسبان ئەكەين. **۳** تەسكردەوہى جادوہەكە كە دوو جۆرە: **يەكەم:** بەتالكرنەوہى بە جادوو رۆشتنى مۇلاى فالچەكان بۆ بەتالكرنەوہى كە ئەمەيان خەرامە، **دووم:** جانىز ودروست، كە برىتبيە لە كوشى خەوت گەلاى (سدر) و پاشان خويندى سورەتەكانى (الكاهن) (الاخلاص) (العلق) (سدر) لەسەرى (۳) جار و پاشان تىكەلكردى لەگەل ئاودا و لى خواردەوہى و خۇ پىى شوردى و ئەم شىوارە دووبارە بىكاتەوہ تا چاك ئەبىتەوہ ان شاء اللہ (رواه عبدالرزاق و مصنفه) **۴** دەر كىردى و فرىدانى جادو بە حالىكرنەوہ و تەتالكرنەوہى بەھوى دەرماسى سىكچوور و دەوا كىردەوہ ئەگەر لە سىكدا بوو، وە تە كەلەشاخ گرتى ئەگەر لە شوپىنى تىدا بوو.

دوعاى شەرى: مەرحەكەسى **۱** ئەبىت بە ئايەتەكانى قورش و دوعا رىگاپىندراو و رەواكان بى **۲** تە زمانى عەرەبى بىن تەلام دوعاكان ئەكرىت بە زمانى تىرىش بىن. **۳** باوہى وابىت كە دوعاكان بۆ حوس كىناكەن بەلكو شىفا بە دەستى خواى گەرەيە بۆ ئەوہى زىاتر كارىگەرى ھەست پىئويستە قورئانەكە بە بىەتى شىفاو ھىدايەت بىوئىرت، بۆ ئادەمىراد و جنۇكە، چۆكە قورئان ھاتۆتە خوارەوہ بە ھىدايەتدەر شىفا بەخش، قورئان بە نىەتى كوشتنى جنۇكەكە تەخوئىرت مەگەر ھاتە دەرەوہى زەحمەت بىت بەو شىوہىيە پىشوو.

هه‌ڕه‌گانی دو‌عه‌ده‌س. ١- پێویسته موسولمان و چاک و له‌خواترس بێت، چه‌ندی ریا‌تر له‌خواترس بێت نه‌وه‌ده زیا‌تر کاری‌گه‌ری ده‌بێت. ٢- به‌راستی و دڵسۆزی روو له‌خودا بکات له‌کاتی خوێندنی ده‌اکاندا، چاک‌ترایه‌ ئه‌و نه‌خۆشه‌ بۆ خۆی دو‌عه‌ بخوێنێت، چو‌که‌ خه‌لکی تر به‌رۆری سێ‌بان مه‌شغوله‌، له‌هه‌ر ئه‌وه‌ی هه‌چ که‌س وه‌ک خۆی هه‌ست به‌ نیش ونا‌راره‌ و پێویسته‌گانی نا‌کات، ئه‌وه‌که‌ سه‌انه‌ی که‌ ناچار و‌ها‌وه‌ن پێویستی زۆرین حو‌ای که‌وره‌ به‌‌لێنی دا‌وه‌ که‌ وه‌‌لامیان بداته‌وه‌.

مهره کاسی دوعا بخراو: ۱. چاک وایه ناوهر دارو موسولمانیکی صالح وچاک بیت و به نه اندازه ی به هنری ناوهره که ی کاریگه ریه که زیاتر ده بیت، خوی گهره ش فرموویته ی: **وَسِرُّلْ مَن لَّفَرَمَ مَن فَرُشَدَّ وَرَحْمَهْ بِنَمُوزِمِیْنِ وَلَا یَرْبُطُ عَصَمِیْنِ إِلَّا حَسَارًا** (الإسراء ۸۲) واته: نیتمه له قورنار نایه ت و سوره تیک دانه زینین که سیتته هو ی شیفای و چاره سهر بۆ نه خوشیه دهر وونی و هسته سه کان، ههروه ها ره حمه ت و میهره بابیش بۆ نیما داران، بۆ سته مکار و خوانه ناسیش ته بها باد کردنی زهره ر و زیان نه بیت هیچی تر نییه و هیچ به هره و سودیکی لی نانه. ۲. رووکرده خوی گهره به راستی و پاکی بۆ نه وه ی شیفای بدات. ۳. په له نه کات له چاک بووه وه دا، چونکه نه م دوعا بۆ خویندنه پاران وه یه نه گهر په له بکات له واتیه وه لامی به درسه وه. پیغه مبه ر **سُبْحَانَكَ** فرموویته ی: **اَسْتَغْفِرُكَ لَأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَحْضُرْ قَوْلُ:** دعوت **لَمْ يَسْتَجِبْ** (متفق علیه) واته: هه ر که س له ئیوه وه لامی دهر دیتته وه (له لایه ن خوی گهره وه) به و مهره ی په له ی نه کرد بیت و لیت: پارامه وه و خوا دوعای لی وه رنه گرت

۱- خواندنی دعا که له گال فودا "تعیکی که م".
 ۲- خواندنی دعا به سی فووکړن. ۳- وەرگرتنی تف به په نجهکان و تیکه لکړدنی له گال خول
 و مسح کردنی شوی نازاره که پتی. ۴- خواندنی دوعاکان و مسح کردنی شوی نازاره که.
 نهو ناست و ۹۹ دعوای که به دوعا دمخو نریت یو نه خوش ناسته کان: سوره تی -
 "دو شته کوتایی" "سوره ته کانی" "و" "و" "و"
 و "له گال نه م" به تانه ی لای خواره وه:

۱. تَسْكِبُكَهٗ ذَاكَ هُوَ اسْمُ تَكِيْمٍ ۲. وَاَتَهٗ : (به لام دلنياه نهی محمد ﷺ)
 نهی نيماندار) حو نه ده پارتيزيت له پيلار و ته له كه يان چوپكه نه و حوايه زور يسه رو زانايه .
 « يَقُوْمُ جِئُوْا ذٰلِكَ وَاَمُوْا بِهِ يَقُوْلُ لَكُمْ مِنْ دُوْرِكُمْ وَيُخْرِجُكُمْ مِنْ عَذَابِ الْاَلَمِ » ۳
 واته : نهی كه كه م. وده لامي بانگوازه كه ي خوا بده ده وه (كه مه به ست پتي پينغه مبه ره ﷺ)
 و باوه پي پي نيس (حوا) له تاوانه كاستان خوش ده بي و ده يسي رتته وه وه له سزاي سه حث
 ده تان پارتيزيت.

وَأُتْرِلَ مِنَ الْفَقْرِ ، هُوَ شَفْعَةٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا تَرِيدُ أَنْ تُنْفِخَ فِي الْأَحْسَارِ ، ۱۷ : بَوَاتُهُ :
نَيْمُهُ لَمْ يَقُورْ ثَانِدًا ، بَوَاتُومَانِ مَارِدُودُهُ نَهَى مَوْحَمَهُمْ ! ۱۸ : گهلی نایات و سوورده
داده به زینین که مایه شیقاو چاکوونه وهیه له نه خوشییه دهروونی و هستییه کان و په حمت
و به زهی و میهره ماسشه بق خه لکانی پروادار ، له گه له نه میشدا بوسته مکارار و خوانه ناسانیش
ته نه زیاد کردنی ره ره رو زیانه ، چونکه هیچ سوودیکی لی نابیین .

﴿ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُم مِّنْ فَضْلِهِ ﴾ : واته : یان هر نه وهیه که حه سادته و به خیلی به خه لکی (نیماندان) دههس له سه ره وهی خوا له فره له و به خششی خوی به شی داون و (پیغه مبهری له ناویاندا مه لبر لره وه) .

﴿ وَ إِذْ أَمْرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِي ﴾ : واته : وه نه گهر هر کاتیکیش نه خوش بکهوم هر نهو شیقام ده دات و چاکم ده کاته وه

﴿ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴾ : واته : (خوای گهره) سینه و دلی کومه لی بیوادار خوش ده کات.

﴿ قُلْ هُوَ يَدِيرُ أَمْرَهُ هَذِي وَ شِفَا ﴾ : واته : نهی پیغه مبهری پی پیار بلن : نه م قورنانه بو نه وانه ی ناوهریار مبهوده هیدایهت و پینمونی و شیفایه و چاره سه ی هه موو دهر د و نه خوشیه کان ده کات .

﴿ لَوْ أَرَادَ الْفَرَّانُ عَلَى حَبْلٍ مُّنْجِيٍّ حَبْشَةً مُّنْصَرِعَةً مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ﴾ : واته : نه گهر بهاتسایه نه م قورنانه دایه بریایه ته سه ر کیتو شاخه کان، نه وه به ملکه چی ده تبیین و له ترسی خوای گهره وورد و خاش ده بوون.

﴿ فَارْجِعْ الْأَصْرَ هَلْ تَرَىٰ فِي ظُورِ نَارِيكَ دَهَبٍ ﴾ : واته : چاو بگریه و ببینه برانه هیچ ناته واوی و ناریکه ده ببینیت.

﴿ وَ بِنَاكِ الدِّينِ كَمَوْا نَبْرَ فَوْكٍ بِأَنْصَرِهِمْ سَمِعُوا أَلِدَ كَرِوَيْفُورُ إِيَّاهُ مَخَوًّ ﴾ : واته : نهی پیغه مبهری و کیتو به راستی نه وانه ی بیناوه ر بوون کاتیک که گوئیان له قورنانه که بوو نزیکه به چاویان هه لندترین و ده لئین : نه م پیغه مبهریه شیته .

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أُنْقِ عَصَاكَ إِذْ هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ فَوَقَّحْنَاهُ فَوَقَّحْنَا فَتَلَّ وَتَلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ : واته : نیگامان کرد بو موسی (علیه السلام) که گوجانه کت فیری بده، ح ده سته جی (که فیری دا) نهو فووقیلای که کردیان هر هه مووی هه لوشی (۱۱۷) نهوسا شتر هه ق چه سپار و دهر که وت و نه وه شی نه وان ده یانکرد پوچ و به تال بوویه وه (۱۱۸) هر نه ویشدا فیرعون و داروده سته که ی ژیر که وتن و تیکشکینران و به سه ر شوری و تیکشکاوی گهر نه وه (۱۱۹)

﴿ قَالُوا لِمَوْسَىٰ مَا لَكَ بِهَٰذَا نَارٍ مِّنْ نَّارٍ قَدْ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ وَ عَصَاهُ يُجَيِّدُ إِلَهُهُ مِنْ بَيْنِهِمْ أَتَنْبِيءُ وَ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أُنْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴾ : واته : (جادوگره کار) ووتیان : نهی موسی یان تو نار بو دار گوجانه کت فیری بده، یان نیعه ده ست پی ده که یی و فیری ده ده یی (۶۵) موسی (علیه السلام) ووتی : به لکو نیوه له پیشه وه فیری بده، چا که ده ستیان پیکرد به هوی حادوره که ماته وه پت و گوریس و دارو چیوه کانیا و ده هینرانه پیش چاوی که بیگومان وه ک مار نه حیزایی ده رقی (۶۶) نهوسا موسی (علیه السلام) له دل و ده رویندا ههستی به ترسینک کرد (۶۷) نیمهش نیگامان بو کرد و ووتمان : هیچ مه ترسه بیگومان هر تو به رز و بلندر سه رکه و توبت (۶۸) نه وهیشی که له ده سستی راستدایه که (گوجانه کته) فیری بده. هه رچی نه وهی که نه وان کردوویانه هه لی ده لوشیت و

ده ديانما شيتته وه، چوپكه سگومان نه وهی کردوویانه فیل و تله که ی جادووگه ره، جادووگه ریش
بۆ هرکوی بیجیت و هرچی بکات هر سه رکه ونوو نایت (۶۹) .

﴿ ثُمَّ ارَّلَ اللّٰهُ سَكِينَةً عَلٰى ذٰلِكَ. وَعَلِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴾ واته : پاشان خوی گه و ره
نارامی و ناسوودهیی دابه لده سهر پینعه مبه ره که ی و سهر باوه پداران .

﴿ فَأَرْسَلَ اللّٰهُ سَكِينَةً عَلَيْهِمْ وَآٰتِيْدَةً يُخَوِّرُ لَهَا تَرَوْكُم ﴾ واته : نه وسا نیت خوی
گه و ره ناسوودهیی و ناسی خوی دابه زانده سهر پینعه مبه ره و پشتگیری و به گیری کرد
به سه ریا زانیک که نیتوه نه تانده بینین .

﴿ فَأَرْسَلَ اللّٰهُ سَكِينَةً عَلٰى رُسُوْلِهِ. وَعَلِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَآٰتَمَهُمْ صَكِيْنَةً اُنْقَوٰى ﴾ واته :
نه وسا خوی گه و ره ناسوودهیی و نارامی دابه زانده سهر پینعه مبه ره که ی و سهر باوه پداران
ودامه رراو پانه دی کردر سهر نه قواو حاوپه رستی و (لا اله الا الله)

﴿ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْ نَبِيِّكُمْ ذٰلِكَ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ اَشْجَرَةً مِّنْ اَشْجَرِ مَدْيَنَ وَتَمَّارُكُمْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴾ واته :
فَتَحَقَّرْتُ عَنْهُمْ وَتَمَّارُكُمْ (نه ی موحه مه د) بیگومان خوی گه و ره پاری مو له باوه پداران
کاتیک له زتیر دره حته که (شجرة الرضوان) به یمانیا له گه ل ده مستیت، جا خوی گه و ره
ناگادر بوو به وده ها و رستیه ی که له دانیادا بوو، بۆیه په روه ردگار ناسوودهیی و دل نارامی
دابه زانده سه ریان و پاداشی به موژده ی سه رکه و تیکی نریک دانه وه .

﴿ هُوَ الَّذِيْ اَرْسَلَ اِلَيْكَ اَلرَّسُوْلَ بِالْحَقِّ لِيَرْدَاكُمَا اِلَيْكُمْ اَمَّا مَعْ اَمْسِيَّتِهِمْ ﴾ واته : هر نه و خوی
خوی نارامی و ناسوودهیی دابه زانده سهر دلی باوه پداران، بۆ نه وه ی باوه پریان دامه زراوتر و
پته وتر بکات، بۆ نه وه ی به گه ل باوه ره که ی خویاندا باوه پریان زیاتر بکات.

فرموده هکان:

﴿ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴾ (۷ جار) واته : داوا له خوی گه و ره، که
په روه دگاری ته حتی عهرشی بهر و بلند که شیفات بدات .

﴿ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴾ (۲ جار) واته : په نا ده گرم
بۆت به روشه ته و او ده کاسی خوی گه و ره له هه موو شه یتانیک وله هه موو حشوکیکی ژه هر دار
وه له هه موو چاوکیکی زیان به خوش .

﴿ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴾ (۳ جار)
واته : نه ی په روه دگاری هه موو خه لکی نه و نه خوشیه لایه وه لیگره و شیقای بده چونکه
هر توی شیقادهر، وه شیقا نیه شیقای تو نه بیت، شیقای که هیچ نه خوشیه ک ناهیلنیت وه
که شیقای نه دات .

﴿ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴾ (۱ جار) واته : نه ی خوی گه و ره هرچی تاو له رز
ونه خوشیه هیه له سه ری لایه بیت .

﴿ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴾ (۷ جار) واته : پشت و په نانم
نه و خوادایه که هیچ په رستراوینکی تری به هق نیه جگه له نه و، هر پشت به نه و
ده به ستم، که په روه دگاری ته حتی عهرشی گه و ره یه .

﴿ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴾ (۲ جار) واته : به ناوی خودا بوقیه و نزات بۆ ده که له گشت نه خوشیه ک که

نازارت بدات، وه له خراپه ی هه موو دهروونیک یان خراپه ی هه موو چاویکی هه سوود و به خیل، خوا ی گه وره شفات بدات، به ناوی خودا بوقیه و نرات بۆ ده که م .

دهست ده حه یته سه ر شوی بی نازاره که و ده لئی واته : به ناوی خوا (۲ جان)
(۷ جان) واته : به نا ده گرم به گه وره بی و عیزه تی

خودا و ده سه لانی گه وره ی له هه موو خراپه یه ک که ههستی پی ده که م ولئی ده ترسم .
تییینی:

۱- دروست نییه نه و خورمانه ی که ده رباره ی چاوپیس ده و تر یی به راست بزانییت، وه کو: خورمانه ی میزه که ی. یاخو ده لئی کاریگری تانییت نه گه ر چاوپیسه که بزانییت .

۲- دروست نییه پیسته و دریک و ملوانکه بۆ چاوه زار هه لواسریت، له فهرموده ی پیغه مبه ر
هاتوو: (الرمی) واته: هه رکس شتی هه لواسی نه وه به و
شته ده سپیریت، به لام نه گه ر قورنان بوو نه وای جیاوازی له سه ره و ونه کریت و واری
لیبه یتریت باشتره .

۳- نووسینی یان وینه ی شمشیر یان خه نجه ر یان چاو یان دانانی
قورنان له ناو ئوتۆمبیلدا یان هه لواسینی هه ندی تایت له ماله کاندایه مانه چاو پیسی
ناگریت وه، به لکو له وانه یه له نوشته حه رانه کان بن.

۴- پیویسته نه خوش متمه ی ته وای به گیرا وونی دوعا کان هه بییت و په له نه کات له
شیفادا، چونکه نه گه ر پی بو تر یی که چاره سه ری نه خوشیه ک به وه رگرتنی ده رمانیکه
تا وه کو مردن بی تاقت دست، به لام نه گه ر دوعا کان گیرا نه بوون بیزار نه بییت، له گه ل
نه وه ی به هه موو پیینیک چاکه یه کی دهست ده که ویت و چاکه ش یه ک به ده یه . پیویسته دوعا
و پارانه وه زیاده بکات و ده ی لی خوشیوون بکات و زۆر خیر بکات که هۆکاری شیفایه
به خشن.

۵- حویندنی قورنان به که مه ل پیچه وانه ی سوننه ته وه رموده که لاوازه، هه روه ها
به کاره یانی ته سحیل نه نه ها چونکه نیه تی له گه لدانییه که مه رچیکه له دوعا خویدا
پیویسته هه بییت، هه رچه سه گوئ لیگرتنی هه یه ره، سوننه ته تا وه کو به خوشه که چاک
ده بیته وه دوعا کان دووباره بکرتیه وه، مه گه ر هیلایکی ده کرد نه وکات که م بخوینریت تا وه کو
بیزار نه بییت، به لام دووباره کردنه وه ی یه ک تایت و یان دوعا کان به ژماره یه کی دیاریکراو
دروست نییه مه گه ر به لگه ی له سه ر بییت.

۶- هه ندیک نیشانه هه یه که نه کریت به به لگه هه مووی یان هه ندیکی که دوعا حوینه که
جادوو نه کات و به قورن چاره سه ری ناکات. تانییت مروف به که می دین بخله تی چونکه
له وانه یه دوعا کان به مورن دهست پی بکات به لام خیرا بگوریت، له وانه شه له وکه سانه بییت
که هاموشوی مرگه ووت بکات بۆ خه لک له خشته مردن، یان له وانه یه زۆر زیکر بکات له
به رچاوی تۆدا، به مانه مه خه لانی و وریابه.

نیشانه کی دهست: دهست پرسیار کردن له به خوش ده رباره ی ناوی خوی و ناوی
دابکی که زاینی نه و شسه هیچ شتی له چاره سه ره که ناگوریت، داوای پارچه جلیکی
نه خوشه که بکات وه کو کراس یان بلوز له وانه یه جاری و هه یه داوای نازه لیک بکات

هه‌شیوه‌یه‌کی تایه‌ته‌ر تاوه‌گو بو حنۆکه‌ سه‌ری سه‌ریت بان خوینه‌که‌ی له‌نه‌خۆشه‌که‌
مدات.. نووسین بار خه‌ندنه‌وه‌ی هه‌لیتو په‌لێت که‌ لێی تیهاگه‌بن و مانای بیه، پیدانی
لاپه‌ره‌یه‌ک به‌هه‌خۆشه‌که‌ که‌ چوارگۆشه‌ی تێدایه‌ و هه‌ندی پیت له‌و چوارگۆشانه‌ دایه‌ و پێی
نه‌وتریت "الحباب". ساواکردن له‌ نه‌خۆش که‌ ماوه‌یه‌ک له‌ ژورێکی تاریکدا به‌مینیته‌وه‌ که‌
پێی ده‌وتریت "الحبة" خه‌لوت.

دواکردن له نه خوښه که ماوه يک ناو مه کار به هينې . پيدایي شتياک به نه خوښه که تاوه کو له ژبړه ويده بېشار به ، ه يان لاپه ربه يک بسوتينې و مونی مکتا . هه وال بدات به نه خوښه که به هه بدياک تابه تمه دی خو ی که کسی تر نایرانيټ ، يان ناوه کی یان ولاته کی یان نه خوښ به کی بېش نه وهی قسه بکات ، ديار يکردنی حال تهی نه خوښه که به نه نه به چوونه ژورده وه يان به نه له فزون يان به نامه .

۷- بیرونیان و پری نه هنی سوننت نه وه به که جنوکه ده جپته له شی مړوځه وه، نه ویش به به لگې نه م همرمو و دی خوا ی که وره: *يَا سَبِيحُ يَكُونُونَ زَبَوًا لَا يَمُوتُونَ لَا كَمَا يَقُولُ كَذِبٌ يَحْطِئُهُ لَنْصَرُ مِنْ* (سفره ۲۷۵) واته: نه وانه ی سوو ده حق راست بانه وه (له گوردا) و هک نه وانه به بیت که شهیتان دهستی ی وه شاندوون. تویره ره وای قورنن به کده ننگن که مه به ست به (مس) به نایه ته که دا شیتیه کی شهیتایه به که مړوځ تووش ده بیت به هزی وابهسته برونې جنوکه کان پیڼه وه.

تہو اوکار بیہ ک حو و ہ یہ و کاریگری ہ یہ بہ لگی قورٹاں و فہرموودہ،
نہ نجامدانیشی حرامہ و گوناہی گہرہ یہ لہ نہ نہ فہرموودہ یہ ی پتہ مہر ^{صیغہ} « ۱۰۰۰ »
۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ (مفق علیہ) واتہ:

دور که ونه وه له خهوت گونا مه گه وره و به هيلاك به ره كان وتيان : نه وانه کامه ن؟ فهرمووی :
هاو بهش په يدا کرد بو خوای گه وره ، خادو کردن له خه لکی . . . " مه روه ها فهرمووده ی
خوای گه وره : ﴿ وَاعْبُدُوا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الَّذِي كَانَ حَقُّهُ عَلَيْهِ الْكَلِمَةُ وَكَانَ فِي الْحُجْرَةِ وَمِنَ الْمَقَامَاتِ ﴾ (سورة مائده ۱۷) واته : بینگومان
ده شزاین نه وهی کاذبی وای کر بیت و شتی وا فیر بیت له و دوا پوژدا هیچ به شبنکی ده ست
ناکه ویت .

جادوو دوو حوره ۱. چند گری و پت و وتیه کن که کارا به هویانه وه نه گاته به کار هیئانی شه ده کن له و شتانه که نه هیئت زیانی پی دات له جادو و لیکراوه که .

۲- جۆرىك دەرمانە كە كاريگەرى ھەيە لە لاشەي حادولبىكراۋەگە و ئەقلى و ويىست و ھەزەكانى، پېلى دەۋىرىت ~~بىر قىسىم~~ ۋا ئەخاتە ھەيال و بېرى جادولبىكراۋەگە ھە كە ئەۋىشتە پىنچە ۋا ھە ~~بىر قىسىم~~ فلان شت ئە ھولبىت يان ئە ھۋات... ھتد. جۆرى بەكە ميان ھاۋبەش پەيدا كەردە بۇ ھۋى گە ۋرە، چۈنكە شەيتانە كار خىزمەتى حادۈگەرەگە ناكەر بەۋە نەنىت بىۋاۋە پىت نە ھەي گە ۋرە. جۆرى دوۋە مىشيان گوناھىكى گە ۋرە ھە، ھەموو ئەم كاريگەر يانە بە ۋسىتى خۋاى گە ۋرە بوو ئە دەن.

دوعا و پارانوه

دروستکراوه کاسی خوی گوره هه موویان ناتاج و هه ژاری ره حمه تی خودان و پیو بیستیان به نه وه. خوی گوره ش می به له وان و پیو بیستی پنیان نییه. په روه ردگار پیو بیستی کردووه له سر به نده کاسی که سی بیارینه وه و هه رموویه تی « دَعُوْیَ اسْتَجِبْ لَکُمْ نَدِیْکَ یَسْتَجِکُمُورُنْ عَنِ عَادَتِ سَیْذُخُوْرْ حَمْدُ دَجْرِیْکَ » (عمر ۶) واته: له من بیارینه وه دوعا کانتان گیرا نه که م، نه و که سانه ی خوش به گوره نه گیر له به ندایه تبیکردنم نه و نه سر شوریه وه نه چنه دوزه خوه. له هه رمووده. هاتووه: « مِنْ لَمْ یَسْأَلِ اللّٰهَ یُعْصِ عِبْدَهٗ » (س م ح) واته: هه رکس له خودا نه پاریته وه نه و حوا لئی توره نه بیت. له گه ل نه وه شدا خوی گوره داوا کردنی به نده کای پی خوشه و نه و که سانه شی خوش نه ویت که پنداکری ده که ن له پارانوه و له خویان فزیک ده کاته وه.

به راستی هاوه لانی پیغمبر ﷺ هه ستیان به م راستییه کردووه، بویه هه ریه کیکیان به که می نه ده ژانی که نو شری که میش داوا له خودا بکات. نو جینه حیوونی خواست و داوا کانیان هانایان بو دروستکراوه کان به ده برد. له بهر نه وه ی زور په یوه ست بوون به په روه ردگار یانه وه و نزیک بوون له خوی گوره و حوا نزیک بوو له نه مانه وه. نه وان جینه جیکاری نه م نایه ته بوون « وَ اِذَا سَاَلْتُکَ عَسَادِیْ عَنِ فَاِیْ قَرِیْبٍ » (سقره ۱۸۶) واته: نه گه ر به نده کان پرسیاری من بکن و داوا له من بکن به راستی من لینیان بریکم.

پارانوه پله به کی گوره ی هه یه لای په روه ردگار و ریزی تاییه تی هه یه و قه زاو قه در ده گیتیه وه. هه رکسینک له خودا بیارینه وه به مهرچیک هوکاره کانی قبول بوون و ریزگره کانی ره تکرده وه نه و نه و دوعا که ی قبول نه بیت، مرقفی دوعا کار به کیک له م سی شته ی چنگ ده که ویت و ده کو به هه رمووده یه دا هاتووه: « مَا مِنْ مُسْلِمٍ یَدْعُوْهُ یَسْتَجِیْبُ فِیْهَا اِنَّهُ لَا تُصِیْفُهُ رَجُلًا عَصِدًا سَمًا یَخْذِیْ ثَلَاثًا مِنْ اَنْ یُعْجَلَ لَهٗ دَعْوَتُهُ، وَ اِنْ لَمْ یُعْجَزْ لَهٗ فِی الْاٰخِرَةِ وَ اَمَّا اَنْ یُضْرَفَ عَنْهُ مِنْ سَمٍّ مِثْلَ قُلُوْبٍ یُّکْفَرُہٗ قُلُوبٌ لِّمَنْ کُفِّرَ » (احمد) واته: هیچ موسولمانیک نییه دوعا بکات به مهرجی گوناوه و پچراندنی خزمایه تی تیدا نه بیت، خوی گوره به کیک له م سی شته ی پی ده خشییت. یان دوعا که ی قبول ده کات - واته له دونیادا، یان خوی گوره بوی هه لده گیت نو قیامت، یان به نه ندازه ی نه و دوعا به خرابه ی لی لاده مات، ووتیار که واته زور داوا ده که بر؟ هه رمووی خوی گوره زیاتری له لایه.

جوړه کانی دوعا و پارانوه دوو جوړه:

- ۱- پارانوه ی به رسته شکار (وه کو نویژ و ریزووی). ۲- پارانوه ی داوا کردن له په روه ردگار پله و یابه و کرده وه کار. ۳- قورئان خویندن چاکتره یان یادی خوا بار دوعا و پارانوه؟ قورئان خویندن چاکتره به ده بی. پاشان زیکر و یادی خودا. پاشان دوعا و پارانوه، دیاره به شینوه به کی گشتی. به لام به ایه به حاله تبکی وایه پیداییت که چاکه که بکات چاکتر و ده کو دوعا و پارانوه له ریزی عه ده دا که چاکتره له قورئان خویندن، یا خود خه ریک بوون به زیکرده کان که هاتوون له دوی نویژه هه رزه کانه وه چاکتره له قورئان خویندن.

هوکاره کانی کیر ابووس دوعا: چهند هوکاران ناشکرا و په نهان همن:

۱. **هوكاره ناشكراخان**. پيشخستننى كرده وه چاكه كان وه كو خير كردن و ده ستنويژ گرتن و نويژ كردن و رووك سه قيله و ده ست به رزكردنه وه و سوپاس كردنى په روهردگار به شياوى. داواكردن به دوه پيروز و سيفه ته به رزانه ي كه گونجاوه له گال دوعاى كه سه كه دا، كه نه گهر دوعا كرده كه داواى به هه شت بى پارانه وهش به فزل و ره حمه تى خواى گه وړه شه بيت، نه گهر دوعا كدن بيت له ستمكاريتك نابيت ناوى الرحمن يان الكريم به كارمېښتى، به لكو به ناوى "الحار ، القهار" له خوا بپاړيته وه، هه روه ها له هوكاره كانى قبول بوونى دوعا سه لاواتدانه له سهر بېغمه بهر سبحه له سهره تاو ناوه راست و كوتايى دوعا كه په وه، هه روه ها دانسان به گواه و ناواسارى خويده، سوپاسكردنى په روهردگار له سهر نيعمه ته كانى، هه لېزاردنى كاته چا كه كس كه به لگه يان له سهره كه گومانى قبول بووى دوعايان تيدا زياتره، وه كو ستيه كى كوتايى شه و كه په روهردگار ديتته ناسمى دونيا، له نيوان باگ و قامه تدا و له دواى ده ستنويژ كرس و له سوزده دا و پيش سه لامدانه وهى نويژ و دواى نويژه فره زه كان و له كاتى خه تمكردنى فوران و كه له شير حوينان و له سه فهدا و دوعاى ستمليكر او ماچار و بېچاره و دوعاى سو - بى كورپى خوى، موسولمان بى موسولمانى براى به په بهانى و له كاتى تيكرېزانى بېباوه ران و موسولمانان له غه زادا (نه مانه هه مووى له شه و روژدان)، به لام له هه فته دا روژى هه بى و نه تايه تى سه عاتى كوتايى روژه كه، له مانگه كاندا: مانگى ره مه زان له كاتى پارشيئ و به ريانگدا و له كاتى به ربه ياندا و شهوى قه درو روژى عه ربه ف.

له **بيكه بهر روه كاندا**. به گشتى له مزگه وته كاندا و له لاي كه عبه ي پيروزدا و به تايه تى له (الملتزم) دا و كاتى نزىكبوونه وه له كه عبه و له مه قامى نېبراهيم - عليه سلام - و له صفاو مه روه و هكئوى عه ربه فات و موزده ليفه ومينا و له كاتى خه جكرندا، له كاتى خواردنه وهى ناوى زمزمدا و جگه نه وانيش.

۲. **هوكاره په بهاسه كان**: له پيش دوعا كرده كه دا، ته وبه به كى راست و پاك و گه راندنه وهى خه بى ستمليكر او ان و هه ولدان بى خواردن و خواردنه وه و بهرگ و پوژشاك و جيگه مانه وهى له بهر هى خه لال، زورى به بدايه تيكردن بى خواى گه وړه و دوور كه و ته وه له گونا هه كان و حبه - وورگرتن له شتى گومانواى ثاره زووبازيى، ناماده بووى دل و ده روون و متمانه ي ته واو به خواى گه وړه له كاتى دوعادا و نوميدى ته واو به خواى گه وړه و هانا بردن بى لاي نه و و پيداگرى له دوعا كاندا و سپاردنى كاروبار به خواى گه وړه و بى نياز بوون له خه لكى تر و متمانه به قبول بوونى دوعا كانمان.

پسكه كانى قبول بووى دوعا: له وانه به نامده ميزاد دوعا بكات به لام خواى گه وړه لتي قبول نه كات يان سه بگ لنى وه رگريت له بهر زور هوكار، له وانه: * هاوركردن و دوعا كردنى عه بى خوا له گال خواى گه وړه دا. * هه روه ها ورده كارى زور له پارانه وه دا وهك: په بهانگرتى به خواى گه وړه له گهرمى دوزه خ وته بگى وتاريكى و .. هتد، كه ته نها په نا بردنه بهر خواى گه وړه له سزاي دوزه خ به سه. * هه روه ها له هوكاره كان دوعا كردنه له خوى يان له كه سېنكى تر به زولم و سته م، هه روه ها دوعاى گونا هه بارانه و پېچراندنى خزمه يه تى. * هه روه ها راگرتنى دوعا به ويستى خواى گه وړه وه كو بلتى: خوايه نه گهر خه زده كه ي ليم خوش به و ويڼه ي نه وانه، * هه روه ها په له كردن له قبول بوون به و

پہلے: سوپاس و ستیسی خوی پەرور دگار بکات **دویم:** صلاوات لی بدات **سہم:** توبہ و پشیمان ہووہ و .مان به گوناہ کاید، پشان سوپاسی خوی گہ ورہ لہ سر نیعمہ تہ کاسی **پہیم:** دہ سکر د به پارانہ و سوور موور لہ سر دوعا گشتگیر کان و توانی لہ پیغمبر ﷺ و بیشیانی چاکوہ هاتور. **ششم:** کوتاہینان به صلاواتدان لہ سر پیغمبر ﷺ

نهو دو عاویارانه روسی که پیغمبر ﷺ ای

له خوږيا " وانه په ما نه گرم نه وشه ته ووهه کاسي پوره دگار له توپه يي و سړي خوا و شوي
په سيمه بنده کاني.

[illegible][illegible][illegible]

دەرخوون ئە نەگەر دەرخوون ئە مرگەوت فاجی چەپ پیش نەحریت و دەلیق " سەبەر سەبەر سەبەر
مرگەوت سەبەر سەبەر سەبەر سەبەر " وائە ئەباوی حوای گەورە و سەلام ئە سەر
بەقەمەری ئە حوایوانە ئە گوئاهەکانم خوش ئەو سەرگای بەخششم ئی نەگەرەو

دو ماهه من مو کدوم " ..... و جمع ..... " وانه خوی گوره کار ده کت
ناره، مایوه دهی خورس مو پیروز مکت و نه سه ریشمت پیروز مکت و نه چاکه کوتار مکت و نه

نه گه گه به رهبري گه نوو نه واپه نگر نه حواله شهري و حربه ي ونه بلين "عرب-
ده گه" چوکه شه يزان نه بيلين "نه گه گويتار له حويندي گه له شير نوو نه واپه
داوي نه حششي حواله نگر، چوکه هريشته ي بيلويه واته بلين "بيلويه بيلويه" بيلويه

گویند: نه گره به سبک یار ره ریزی گویند زینار نه شهو گوی لی نوو په نا نه خوا بگر
نه گره: نه سر دی حوی لینییت نه لیت پیاوی لای پیغمه به ریخته نوو پاومکی تر تنبیری نه په پیاوه که
که سبک یار: لای نوو به نه پیغمه به ریخته خو من نه په پیاوه م خوش نه ویت به ره ووی بیت و نه و به و سی!

وېسې له هره خوا به خبر و نه مووې پېښې بلې. شويې ککړ و پښې وټ توږ له هر خوا خوش دهوې ټوېش وېسې؛
دوېسې دهوېسې جوړې گڼه، ه تړې خوش بوي که توږمته به به نه خوش نهوې "ډانه خوشه وېستې خوا مېت"
له خاص نه گهر که سکنږ پښې بلې "حمد له" براکې پار هاوریکې پېښې بلې "رحمت له" نه مېش له
پښې له ده لاند سر "هدک له" و صبح دیکه "نه گهر کاهر پښې وټې "حمد له" پېښې بلې "هدک
الله" و مټېښې "رحمت الله".

[illegible]

و نه هیچ په رسترو وبځي په حق و رسته قبیله ییبه راځي "الله" نه ست گوره به و خاوه یی
حجیم و خاوه نه به و خاوه یی عرش یی گوره و نسما نه کار و روی و عرش یی گوره به، نه بها "الله"
خو نه و هیچ خاوه شی ییبه، نه یی رمی هه همیشه ریدوو چاودیر به عیهره نای و ره حه تی تی
هه دیم - و می گردی مو خوی گوره و به ده سات

هوى كهره " اليهم من الكذب ومخري الصحاح سريع بحساب فرم الاخبار. لهم افرمهم ورلرلهم " واته: له هوى صان په روه رگ نهى بيزه رى قورمان و پالنه رى هه وره كال و لېبرسه روه دى خير گروپ و ده سته كان نبت و بده بشكنه نهى حوايه مياشكنه و روه دى به له رېښ مننه له ژبر بماندا

نوركه سيد حوى لى برا به شعو بلى "لا اله الا الله وحده لا شريك له. له الملك وله الحمد وهو على كل شىء قدير. الحمد لله و سبحان الله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله". ثم قال "سبح عفى" وانه هدى برستراوىك نبيه به حقه ببحكه له "الله" نكه وهاويه شىء نبيه.

ملك و دهسه لاتی هم سوپ - و ستایش می نهوه و به سهر مه موو شتیگدا مالاده سته، سوپاس بق
حو و پاك و می گهردی بو حه، هیچ پهرستراونگی به هاق بیبه حگه له (الله)، هر حوا گهره و
دلاده سته هیچ هیر و نو... به مازمتهی حوا ده بیبت، پاشان بلی حوا به لقم خوش سه.
نه گهر دوعای کرد گر ده... نه گهر ده سوویزی گرت و نوویزی کرد نوینزه که ی قبول ده بیبت.

نه گهر " ... واته: نهی خوی گهره هیچ

هاربار بهی کاریک ناسان مایبت مه گره، ساسی مکه بر و نه گهر بقوینت حه م و حه هتیش ناسان ده که بیت

لن مکران دوعای قهرز داری: " ... والشخل، وضمم اللین،

بوو " ... وته پهره دگاره به نو پهنا نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

ته مانی و له ترسوکی و دلی و له کاله که نووی قهرز و توپره مووی بیباوان

دوعای حویه " ... واته حوا به په به نو نه گرم له شه بتانی بیز و می

سهرناو له کانی هتیه ده ده ده بیت " ... وته داوای لی خوشوون نه که م له تو نهی حویه

دوعای وه سووه سسی شه بتانکه بی به بیت " حیرت " نه گهر هه ست پبی کرد له دو نوینزه په به به حوی

ناو بوو گهره بگرد له ده لای چه پدا سی حار تف مکه

دوعای " بَلِّغْهُ اَعْمَرُ لِي تَقْبَلُ كَلَّهْ " واته حوا به له هه موو گویناهه کاهم خوشه

کسی به بچول و گهردی سهر د، که بی ناشکراو نادبازی " ... واته:

سورده پاك و می گهردی نو نه به وهر دگرم، نهی حوا به لقم خوش سه " ... واته:

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

نه گرم به رییووی بو به نه ده نوویت و به لی خوشوویت له سهر د، په نا نه گرم به تو به رانی

حوت، ناتوام سوپاست مکه به نه نوای و وه صفت مکه و ده کو حوت و ده صفی حوت کردوه

سهرده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سراوه " ... واته نهی په وهر دگرم بو تو سه حده ده به و شمع به تو هتاوه و ته سلیمی

فهرمه کاهم، رووم سه حده ده بت نو رانی تو که دروست کردووم و وینه کیشاوم گوی و چوت

پن به حشوم، پاك و مکه ی و گهردی بو حوا ی گهره که حوینتر دروستکهره

دوعای " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سهرده " ... واته نهی په وهر دگرم بو تو سه حده ده به و شمع به تو هتاوه و ته سلیمی

سورده پاك و می گهردی نو نه به وهر دگرم، نهی حوا به لقم خوش سه " ... واته:

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

سورده " ... واته حوا به په به نو نه گرم له حه هت و دلته مگی و له بی دهسه لاتی و

هه لکرم دس " نه نهی حوایه داوی حیر و چاکای نهام مایهت لی نهکام و دواي نهو حیرهش
 رهشما که تینهسه خدکیش که نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 شهروش که تینیدایه و نهو خراپه یهش که نهام مایهی یو نیردراوه.

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه خدکیش نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

هوامانگرمی کرم " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

نه گهر سنجی " نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو
 نه نهام مایهی مو بیدراوه، پهنا یو نو دیم له شیری نهام مایه و نهو "له" به

دوای سکر

دوای کس نهی

لا تَلْعَا وَلَا تَخَامُكُ لَا

نه ده خورت تا سوره نهی سه جدمو ته پاره کی نه خویندایه.

بازرگانی قازانچى کردوو

په روه رډگار هه رلى نه مېرادی داوه به سهر هه موو دروستکراوه گاندا و تايه تی کردوو به نيعمه تی قسه کردو. زمېری نه قسه کردنه ش زياته که به حششینی وایه که له چاکه و خراپه دا به کار دیت، هه رکه س زووبانی له چاکه دا به کارهینا نه وه به حته وه ری دنیا و دواړو ده بیت له به هه شت، هه رکه سی له خراپه دا زبانی به کارهینا نه وای تووشی تیاچووشی هه ردوو دویا ده کت ها چاکترین شت که نه مېزاد کانه که ی پی سهرف نکات له دواي قورنات خویندن یادی خوی گوره یه.

فهرل وکوره سی یادی دوا زور هه مووده ده ربارده چاکي یادی خوی گوره هاتوو، له هه مووده به بېعه مېر **ﷺ** هه مووی نه. «**أَلَا إِنَّكُمْ خَيْرُ أَعْمَالِكُمْ، وَرَكِبَ عَنْدَ مَبْنِكُمْ وَأَرْفَعَهَا فِي دِرْحَمَةٍ وَخَيْرُكُمْ مَنْ يَلْفُ نَهْثَ وَنُورَ، وَخَيْرُكُمْ مَنْ أَلْفُ عَدُوِّكُمْ فَتَصَرُّوا أَعْدَاءَهُمْ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ سَيُقَالَ: ذَكَرَ اللَّهُ»** (مسلم) واته. هه والتار پی بدهم به چاکترین کرده وده و پاکترینان له لای خوی حوتان و به رزترینان له پله و پابه دا و چاکتر بیت له به حششی زور و ریو باشتر بیت له وهی به دوزمن بگن که بیانکون و بتانکون، و تیار به سی هه مووی: زیکر و یادی خوی گوره. له هه مووده به کی تردا ده هه مویت: **«مَنْ سَبَّ يَدْرُكُ رَيْهَ وَيَدِي لَا يَدْرُكُ رَيْهَ مِثْلَ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ»** مسق عه. واته: نمونه ی نه وهی یادی خوا نه نکات و نه و که سی یادی خوا نکات و ده کو زیندوو مردوو وایه. له هه مووده به کی موسیدا هاتوو **«أَنْتَ عَنْدَ ضَعْفِي يَ، وَأَنَا مَعَهُ بِذِكْرِي فِي ذِكْرِي فِي نَفْسِهِ ذِكْرُهُ فِي نَفْسِي»** زور ذکر ی فی ملا ذکر ته فی ملا خیر منه. واپ تفرس ای بشیر تقریت ایو ذراعا **«(احمد) وَتَه مِنْ وَام لَای گومانی به نده که م به رامهرم، مِنْ لَه گه لیدام که یادم نه نکات، نه گهر له به سی خویدا یادی کردم منیش له به سی خومدا یادی ده که م، نه گهر لای کومه لیک یادی کردم نه و منیش لای کومه لیک یادی نه که م له وان چاکترس، نه گهر به ک بست لیم بربک بېته، نه و مِنْ يَه كَ بِالْإِنِّي بَرِيكٌ دَهْمَه وَه. هه مووده ی پیغه مېر **ﷺ** «سِقُ الْمُرْدُونَ، قَالَ: وَمَا الْمُرْدُونَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الَّذِينَ كَثُرُوا لَكَ كَثِيرٌ وَلَدَكَ كَرَاتٌ» (مسلم) واته: تاکیووه کان بېشکه وتن. و تیار نه وان کامان نه ی پیغه مېری خوا؟ هه مووی: نه و پیاو ناهه تابه که زور یادی خوا نه که ن. ناموزگاری پیغه مېر **ﷺ** بویه کیک له هاوه لای **«لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ»** (ترمذی) واته: ما به رده وام زوبانتار پاراو میت به یادی خوا.**

چهد قاسووه ودهر ناداسه پاداشتی کرده وه چاکه کان چهد به رامهر نه بن، وه کو پاداشتی خویندی هرتان له بهر دوو هو: ۱- به پنی نه و نیمان ولسوزی و خوشه ویستی خویای که له دل و ده رویدایه. ۲- به پنی بیر کرده وه به دل و حه ریک بوو پییه وه نه ک ته نها به رومان یادی خوا نکات، نه گهر یادی خوا به م شیوه چاکه کرا، نه و نه بیت ه که فاره تی گونا هه کی و به ته واده تی پاداشته که ی وده رنه گرت، به لام نه گهر که موکورتی تیدا بوو نه و پاداشته که شی که م ده نکات به پنی خوی.

سوودده کاس مادی خوا شیحی ئیسلام (اس تیمیة) ئەلئیت: یادی خوای گەوره بۆ دڵاں وەك
ئاو وایە بۆ ماسیەکار، دەی گەواتە ئەبیتت حالی ماسی چۆن بیتت که بێ ئاوبیتت؟!

✱ ئەبیتتە هۆی دروست بووی خوشەویستی پەرەردگار و نریکی لینی و رازی بووی و
چاودیری کردی و برسان لینی و گەڕاوە بۆ لای و یارمەتیدەرە بۆ گوێزپایەلی
پەرەردگار.

✱ لەبەری خەم و خەفەر لە دڵ و دەروور و هینەری شادبە، ژیاں و هیزو پاکێ دەداتە
دڵ.

✱ کەلتنەکانی دڵ و دەروور پڕ ناسەووە بە یادی خوا ئەبیتت، دڵرەقی نەرم ئەکات و
ئەیتوینیتەووە.

✱ شیفا بەخشێ دڵ و دەرماییەتی و هیز و چالاکی و خوشەویستی که هیچ خوشیەك
هاوتای نییە کە بێئاگایی نەخۆشی دڵ.

✱ کەمی ریکر نیشانی دووروییە و زۆری یادی خوا نیشانی بەهێری ئیمان و
خوشەویستی راستەقەسە بۆ خوا، چونکە ئەگەر کەسێک شتێکی زۆر خوش بویت زۆر
یادی ئەکات.

✱ بەندە ی خوا ئەگەر بە کاتی خوشیدا یادی خوا بکات خوا ی گەوره لە تەنگانەدا فریای
دەکەوێت، بە تاییەتی لەکاتی مردن و گیانکێشان.

✱ هۆکاری پزگاربووە ئە سزای خوا و دابەزینی دلتارامییە و گشتگیربوونی رەحمەت و
داوای لیخۆشبوونی فریشتەکانە.

✱ پارێزەری زوبانە لە قەسە پڕبووچ و غەیبەت و دووزوبانی و درۆ و جگە لە ئەوانیش لە
حەرام و ناپەسندەکان.

✱ بەندایەتیەکی ئاسان و گەورە و چاکە و هۆی رواندنی دارەکانی بەهەشتە.

✱ مرقۆفی زیكړحوین نەسام و هەبەت و خوشەویستە و روخساری جوانە، ریکر دەبیتتە
نوور و رووناکی لە دنیا و گۆر و دوابۆژدا.

✱ هۆکاری سەلاواتی پەرەردگار و فریشتەکانە و خوا ی گەوره شاناریان پێووە دەکات
بەسەر فریشتەکانەووە.

✱ چاکترین خاوەن کردەووە چاکەکان ئەوانەن کە زۆر یادی خوا ی تێدا دەکەن، باشترین
رۆژووەار ئەوانەن کە مادی خوا زۆر ئەکەن لە رۆژووەکاندا

✱ گران ئاسان ئەکات و بارهەتی سوک دەکات و کارەگرانەکان ئاسان دەکات و زۆری
دەهینیت و لاشە بەهیز دەکات.

✱ شەیتان دەردەکات و سەرکۆتی دەکات و ریسوا و زەلیلێ دەکات.

دوعای روزانه	زمانه و مکان	جای و نحوه دعا
۱. نیت لکرمی	به پادشاه و نبیواران پیش حوش و	سریک نه که و نه و می شنبان و
۲. دو نایبانی کوری سورته النقره	دوای نویزه فخره کان	هزکاری چوونه به هشت
۳. سورته الاخلاص و (العلق) و (الفاس)	۳ حار به پادشاه و نبیواران	به سیه می دو پاریزاو موون له
۴. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	هه موو خرابه یه
۵. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	به سیه می دو هه موو شنبان
۶. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	پاریزاو له به لای کنوپر و هج
۷. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	شنبان ریاسی لی مدات
۸. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	پاریزاو له به لای کنوپر و هج
۹. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	شنبان ریاسی لی مدات
۱۰. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	پاریزاو له به لای کنوپر و هج
۱۱. ...	۳ حار به پادشاه و نبیواران	شنبان ریاسی لی مدات

۱. ...

۲. ...

۳. ...

۴. ...

۵. ...

۶. ...

۷. ...

۸. ...

۹. ...

۱۰. ...

۱۱. ...

وَمَلَأْنِيكَ وَتِلْكَ وَجْهَ حَبْرٍ نَتُّ نَتُّ لَهْ لَا لَهْ لَا وَتُيُورَان ۴ حار گه‌وره له شگري دوردج ريگري نهکات	نَتُّ نَتُّ لَهْ لَا لَهْ لَا وَتُيُورَان ۴ حار گه‌وره له شگري دوردج ريگري نهکات
اللهم فصر السموت وارضهم عبي وشهادة رب كل شيء ومبيكه تشهد لآله ربي عبيك من شر نفسي ومن شر الشيطان وشركه وارفعني على نفسي سوءة واخره لهکاني حه‌ودا بی مسمه	اللهم فصر السموت وارضهم عبي وشهادة رب كل شيء ومبيكه تشهد لآله ربي عبيك من شر نفسي ومن شر الشيطان وشركه وارفعني على نفسي سوءة واخره لهکاني حه‌ودا بی مسمه
انهم إلى عبيك من هم و عبيك من هم واکس و عبيك من هم و عبيك من هم بدین و قهر لرحا	انهم إلى عبيك من هم و عبيك من هم واکس و عبيك من هم و عبيك من هم بدین و قهر لرحا
نَهْ نَتُّ رَنِّي لَا إِلَهَ إِلَّا نَهْ عَنَّا وَرَ عَنَّا عَنَّا وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ نُوْهُ بِكَ نَعْمَتِكَ عَلَيَّ وَنُوْهُ بِكَ نَهْ وَنَعْمَتِكَ عَلَيَّ وَنُوْهُ لَا يَغْفِرُ نُتُّوْهُ لَا نَتُّ	نَهْ نَتُّ رَنِّي لَا إِلَهَ إِلَّا نَهْ عَنَّا وَرَ عَنَّا عَنَّا وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ نُوْهُ بِكَ نَعْمَتِكَ عَلَيَّ وَنُوْهُ بِكَ نَهْ وَنَعْمَتِكَ عَلَيَّ وَنُوْهُ لَا يَغْفِرُ نُتُّوْهُ لَا نَتُّ
يا حي يا قيوم رحمتك سمعت الله في شيء كره ولا تكسبي في نهي ضرة عيبي	يا حي يا قيوم رحمتك سمعت الله في شيء كره ولا تكسبي في نهي ضرة عيبي
نَهْ عَفِي فِي بَدِي نَهْ عَفِي فِي سَمِي نَهْ عَفِي فِي صَرِي النَهْ بِي عُوْذُ بِكَ مِنْ نَكْصَرٍ مَغْفِرٍ نَهْ بِي عُوْذُ بِكَ مِنْ عَدَابِ الْقُرْ لَا إِلَهَ إِلَّا نَتُّ	نَهْ عَفِي فِي بَدِي نَهْ عَفِي فِي سَمِي نَهْ عَفِي فِي صَرِي النَهْ بِي عُوْذُ بِكَ مِنْ نَكْصَرٍ مَغْفِرٍ نَهْ بِي عُوْذُ بِكَ مِنْ عَدَابِ الْقُرْ لَا إِلَهَ إِلَّا نَتُّ
لنَهْ بِي سَأَلْتُ لَعْنُو وَوَعْدُ لَسِبَ وَالْآخِرَةُ نَهْ بِي أَسْأَلُكَ لَعْنَةً فِي دِينِي وَدَارِي وَمَدِي نَهْ شَرِّ عُوْزِي وَأَمِنْ رَوْعَاتِي أُنَهْ خُصْمِي مِنْ بَدِيٍّ وَمِنْ خَلْقِي وَعَنْ بِمِيٍّ وَعَنْ شَمَالِي وَمِنْ قُوِي نَهْ نَعْمَتِكَ أُنَ عَتَلْ مِنْ تَخْتِي	لنَهْ بِي سَأَلْتُ لَعْنُو وَوَعْدُ لَسِبَ وَالْآخِرَةُ نَهْ بِي أَسْأَلُكَ لَعْنَةً فِي دِينِي وَدَارِي وَمَدِي نَهْ شَرِّ عُوْزِي وَأَمِنْ رَوْعَاتِي أُنَهْ خُصْمِي مِنْ بَدِيٍّ وَمِنْ خَلْقِي وَعَنْ بِمِيٍّ وَعَنْ شَمَالِي وَمِنْ قُوِي نَهْ نَعْمَتِكَ أُنَ عَتَلْ مِنْ تَخْتِي
سبحان الله وحمده عدد حبه ورحمته وربه عرشه ومداد كلماته	سبحان الله وحمده عدد حبه ورحمته وربه عرشه ومداد كلماته

چند وت و کرده ویه که پاداشتی که وره یان هیه

۱۶۴

ووت یان کرده ویه
پاداشتی که وره یان هیه

۱. لاله الا له یحده... لاشربک له... و له الحمد وهو عسی کل شیء قدر... "سبحان الله العظیم... یحده"
۲. "سبحان الله... یحده... الله العظیم"
۳. "سبحان الله... یحده... الله العظیم"
۴. (الا باله) بدهم وتی بهی، فرموی: (لا حول ولا قوة الا بالله).
۵. دو کرسی به هشت... ویه ناگرتن به حو... سزی دوره...
۶. که هارنه محسن... سورت...
۷. له سورته "الکف" پارتی زانو نه بیت له ده جال.
۸. سه لوات... یحده...
۹. سورته... و تابه کس...
۱۰. پاداشتی پیغمبر... یانی خبریای زیاتره.
۱۱. وه لاماده و دی... دوغا کردن له...
۱۲. جوان ده سوزی گرتن... دهرده چن نه ناهت له...
۱۳. دوغای دی... به هشتی یق ده کرتنه وه...

14

18

18

176

19

10

11

११

1

گہرے نا حور ہلندے، سوو، جھپٹک و عومرہ کی تہاؤ تہووی مہیہ
رکات سوڑ کر۔

۲۷ جبراسی جہرہ یکاۃ وہ یہ یکاۃ دو رکعات نویز مکہ، نو، ای جو لو پیاو و نافرہ نامہ حساس کہ رؤی ہار کہس شہ و نویز یکاۃ و پیچہ ہار ﷺ نہ ہار مویت ہار کہس ہستی لہ شہ و ا جبرایشی جہرہ یکاۃ وہ باری جو دہ کہس

[illegible]

دوغای چووبه به ده موده ده هتروه هه کهس چووه مارا به بلیت (لاله الاله وحده لاشریف به له املک وله الحمد
 مارا به محی، سمیت وه وحی لا یموت بمده لبحر وهو غنی کل شیء همدی)، حوای گه وده هه رر چاکه ی مق
 ده ده ی وهه رر گوبه ی ره شه ده کرینه وه وهه رر پله ی مه ده بیت

۳۰. (سبحان الله و الحمد لله) و پیغمبر ﷺ نه عمر میت هه ره کهس نوی نویزه کهس (۳۳) حار (سبحان الله) و (۳۳) (الله أكبر) له نوی سه. هه ره حار (الحمد لله) و (۳۴) حار (الله أكبر)، کهات که ده کاته سه وه و یو و له جاری سه ده ده نیت (لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملك وهو علی کل شیه قذیر) حواله

گرمابه کاسی خوش ده بخت نه گار به فقه ده که می نه دریاش بخت
 ۳۱ حوبیدمی، آیه بکرسى - بوی پیدمه‌ار ^{مستط} نه درموبیت هر که س بوی بویژه مهره کن (آیه الکرسى) محوینى
 هیچ ضنى رنگی نه به ضنى لی باکریت مردن به سبب
 بویژه کن

۴۲ سەردى بېغەمە نەزمىيەت ھەر مۇسۇلمانى لە ئەيىبىدا سەردى بەخۇش بىكات ئەو، ھەتتا ھەر بەخۇش ھەرىشە، ھو دوعاى خىزى بۇ دەكە ھەتتا ئۆلارە، ئەگەر لە ئۆلارەدە سەردى بىكات ئەو ھەتتا ھەر، ئەنئەنىۋى دوعاى جەمى مۇ دەكە تا ئەپى دەكەتەو

۲۲ که کسی به امداد و کرد - و دهی خوشی بوی کرد و دهی و هر ر و گه و دهی دوم به سه روز له روستا کرده کاند، نه و نه و ده خوش به امداد، پیوسته به شب و به ده عا که کابر گوی لی هست

سەرەخوشتی بە قەرزە هەتا ئەفەرمویب هەر کەس سەرەخوشتی لێ کەسیک نیکات کە نووشتی موسسەت بوو بە قەرز کردن نەو خەزەر نو دەبوسریت، هەروەها دەفەرمویب هەر موسولمانێک سەرەخوشتی لێ بڕاکە ی نیکات بە هەوی بە خەڵکەکە نوو خەزەر خەشتی بڕێری بە قەرزە نەو نیکات

۳۵ مویژ کرس له سار به سار ښکته نه هرمویت هر کس نامدهی حادیه بیت و مویژ له سار نکات قهرنی جیږی
 حادیه بو ۱۰۰۰ هر کس نامدهی نه سپرده کرسه کښی میت شو دوو قهرانی حدری بو هبه و نیای
 ونه سپرده کښی مو هر کس چنده ۶ هرمووی وده کو دوو کوی گوره وار ۱۰ بن عمر ده لیت نور هراغماښ
 ۱۰۰۰ بس چووه و که مته رحه مرنه نده

۲۶ دروسنگردن : « هر کس بهار جاری راه‌هایی جو مرگوند بروست بگت با
 بهار عملای کوپ‌گوره‌گیش بیت، نو حوای گوره مالکی له به‌شداید پی ده به‌شش وروی
 برابره ده‌گت »

۲۷ به خط پهلوی است. در این نسخه همو روژین که بعد از کس که روز ده گه روه روژ هریشتی خو ده روه و
پش به کس که روه خشی شوشه که یو پر مکره روه و ناره ی نریز نالیت خو به هری
که س ده روه گه روه مانه کی ندره

۴۸ هه و ههرووی پدای نوو دره‌می هه‌وو به‌کیکبسی کرده خیر بپویکی مریش هابگی زوری هه‌وو سه‌ده خیر هه‌رری نه‌مانی کرده خیر. هه‌ر موصلومی دیری مروینی یان کشتوکار نکات و دالده یان مزوژ نان

کرس تازه له کار لېمې مخون موی نه بیه خبر و صاده قه

۲۹ قهرردان نه بی هار موسونمانی دوو جا قهرردان ته موسولمانکی تر نهوا وه کو نهوه وابه که خاریک پاره کی نه سوو خبر و صاده قه دینسی

۳۰ موله داس نه هار کس موله نې قهرردان مې موهو دات نهوا هه موو روزی خبریکی ده گاتی پېش و هخت هانسی قهرردی نه موو قهرردکه، نه گهر و هجر قهرردکه هات و موله نې دابه نهوا نو هه موو روزی دوو هېنده ی قهرردکی خبری مو ده سرت

۳۱ نه پلژوو موو له هار حوای هار کس نه هار حانری ره راهه دینسی خو نه پلژوو بیت نهوا حوی گوره حه فنا گوره سال له مور دخی موو ده حنه وه

۳۲ نه پلژوو موو (۳) روزی خبری روزو (۳) روز له مانگیکه خبری نهووی ساله کی هه یه، پرسپار کر له خبری هه موو مانگی، هه یه ها روزو یه هه، هه یه موو که هره نې گوماهی سالی رابروو و داهانووه، پرسپار کر له روزی عه وه و عاشورا روزو یه هه، هه یه موو گوماهی سالی رابروو ده دت

۳۳ شه شهلان هار کس نه ووی ره مهران مگریت و نه شوییدا شش روز له شهلان مگریت نهوا خبری ساشک ده گاتی

۳۴ مووی نه راویح له گال نیمام نا هار کس مووی نکات له گال تمام نا نهوو ده بیت نهوا خبری شه مووی خبری نهوو نه بیت

۳۵ عومره کرس له عومره کرس له هه یه خبری حه حنکی هه یه، بان حه حیل له گال مند نکات، هار کس ره مهران (حوت) حه توف نکات و دوو رگات مووی نکات خبری نه ده دارا کرس دینکی ده گاتی

۳۶ حه حی موهو هار کس حه حی نکات و قسه ی پووی نکات و گوډه نکات نهوا نه بی گوډه ده گه پېته وه مالی حوی وه کو مای ساوا، حه حی موهو نهوو پادشستی نهوا نه هه شته

۳۷ چاکه کرس له ده روزی هېچ روزی نه ده کړده وه خبری تېږ چکتر بیت نهوا نه روزانه، ده روزی نه کرم، و تسان مانگی (دي الحة) نه ی ره سور نه حه حه کرس نه یی حو ده هه مووی حه حه کرس له پېی حو ده مانگی پادشستی نه ده، مانسه وه موهو و نه گه پېته وه

۳۸ قورمانی هوه لاسی پیغه مهران نه ی پیغه مهران حو نهو فورمانیه چیه هه مووی کار و کرس کړده وه و سوسه مې ده که نه هه یه، و تسان شپا هېچ خبر و چاکه کرس نه ی ده ست ده کو ی هه مووی نه هه موو موهو، چاکه مان، و تسان نه ی حو پیغه کی چی نه ی پیغه مهران هه مووی نه هه موو موهو نه حه حه کرس چاکه کرس نه ی ده سرت

۳۹ پله و پله و پله ی رانا نه هه یه، نه یه و نه یه مهران که سنان، هه یه ها پانه ی رانا پیغه مهران نه هه موو، حوای گوره و فریضه کس و حه لکی نسمان کار و ره ی نه مانت موهو نه نه کوډه کی حوید و مهران نه ریادا نوعای خبری ده کس نه نهو که سانه ی حه لکی مهران چاکه ده کس

۴۰ نه واکردنې شه هېد موو هار کس نه سس داوای شه هید موو نه حو نکات، حوی گوره نه یکه به بیت پنه ی نه سس شه هېد مهران نه هه یه حېگی خوشی مهران

۴۱ کرس نه ترسی حوی گوره و سس وو چو ناگری موهو دینسی، چوید نه هار خبری حو نگری و چاوک شمس و پسر و سس نه هه یه حو مانسه و سس نکات نه هار خبری حو

۴۲ پشست نه سس نه حوی نهوه؟ حه حی پیغه مهران نه یه حو مې دا که نومنه کی حوی سېپوه که گوره و وره یان نه دح حه حه، که مهران نه هه شته وه نه ی حسان و سزا، نه وابه که ساسیک که دح کرس و موشه کرس نه یه، نه یه نه یه (نه یه نه یه) و نوشنه مانکر و ره شیمی نکات و پشست نه حو و ره شیمی نه یه

۴۳ پدشستی مهران نه حو، نه یه سس مهران نه یه حو، نه یه حوای گوره نه گوره نه یه ده حه مې موی ده یخانه نه هه شته وه

- چاوله ده سندر و نار مگر پیغمبر ﷺ هر مویونی حوای گزیده هر مویونی نه گزیده نه دم نامیکردوه به
 ۵۴ له سهری له ده سندان دو خوشه ویسته گدی و نه ویش نارامگر مو له سهری نهوا له حیاتی
 نهوا، به هشتی پی نه دم، به سنی هر موو چاوله کابیه تی
- ۵۵ واره بیان له شند به حو هر سنی هر شنی وار لی بهنی له هر حو، نهوا حوای گزیده چاکرت پی دندات
 ۵۶ پارم رگاری عوروت ورو هر که ره مانی نه دمی بیوار شه ویستگامی و فچه کبی نکات، نهوا ره مانی
 به هشتی نو ده گم، وانه رویار و عوروت، هر که س پی ده کی نکات رگاری ده بیت
- ۵۷ (بسم الله) کرد نه گ ساو چووه مالی حوی و (بسم الله) کرد و پدی حوی کرد، له کانی نامحور دندا ناوی
 له کانی چووه حو د شه تار ده لنت به ماله و به شوتار همه نه گز چووه ماله و و پادی حوای نه کرد
 مال ومان شیت ده لنت نهوا ماله و تار مسوگر کرد، نه گزیش له کانی نامحور دیشدا دوی حوای نه کرد
 حوار دندا شه دلی ماله و و شیت ده ست که و
- ۵۸ دو عکردن دوی هر که س نامی خورد و ونی "الحمد لله لذي اطعمني هدا و رزقني من غير حول مني ولا قوة"،
 نامحور دندا حو د گواهه پیشیه کانی خوش ده بیت، نه گز پوشکی تاره ی له هر کرد بلیت "الحمد لله
 و پوشکی بوی لذي نسني هدا و رزقني من غير حول مني ولا قوة"، حو له گواهه کس پیشوی خوش ده بیت
 هر که س دمه رهای حوای لی بیت - پرسبری کرد له پیغمبر ﷺ که حرمه نگاریکی مدانی، هر موی
 ۵۹ بیویب له نرکی نه و به علی هاوسه ری ناب شتکتار پی بلم نه وده مایر بیت که دواتر کردوه؟ هر نکات
 کاره کانی سوو حو د سهر جیگی بوستر (۳۴) حو "الله اکبر"، نکات و (۳۲) حو "سبحان الله"، نکات و
 بیت "۳ الحمد لله"، نکات نه و داشته دواتر له حرمه نکات
- ۶۰ دو عا کرس پیش نه گ که سیکتان ویستی بچیت لای حیز نه که ی نی "بسم الله، اللهم حسبا الشيطان و حسب
 حوت موو "الشيطان ما رزقنا"، نه گز حوای گزیده مدانی دانی نهوا هر گز شینان مانوانی ریسی لی بدت
 له گز حو
- ۶۱ راری مووی نه گز ده دت پیچ موژده هر ره کانی کرد و سکی ره مزار نه وژلو موو و ویسی پارسه به حراپه کرس
 مرد و گویبه هاوسه ره که ی کرد، نه و پنی ده و تریست چوره به هشتنه له هر در گاب که وده که بیت
 له حیز نه که ی خوشه نه گز هر شاهزادت نعربت و مبرده که ی نی راری بیت ده چینه به هشتنه وده
- ۶۲ چاک له ناید و بوب د مدنی حو نه ره مانی دیب و ناوکه و به هر که س پی خوشه رزق و بوری هر و
 و حرمه د و و سکی چکی هشت چاک ی له بوی حوی نه وده م بیت ما نه گز حرمه ی چاب بیت
- ۶۳ سهریه رشدری د و سهریه رشدری هسور ناوین، نه مازی به هر دوو پانچای شایه د و په مچی
 هسور دهر سنی کرد
- ۶۴ ره ویش حویسی به سنی موسولمان به ره ویشی حویسی ده گانه پهی روژوه وانی شه و نوژ که ر، من که هاله سی
 نه که له لای روژوی به هشتند نو که سسل ره ویشی حوای س
- ۶۵ به رمی هانه و به به سنی حو ره هم به نه وده به حرمه کال ده کات، به ره بیت نه وده نه وانی له ره ویدان،
 حاکمید م و نسمان به رمی به نه وده نه وده
- ۶۶ چاک ویسی مو ده، ناوهری بیبه که سکتار نه وده ی مو حوی پی خوشه نو بر که ش پی خوش نه بیت
 ۶۷ شهرم شهرم کرد د خه نا کرس مایت به چاکه به بیت، شهرم و حو به ناوهره و به، چوار شت له پیوشوسی
 کرس پیغمبر ﷺ شهرم و حو و خوش کرس و سوال و تر هینار
- ۶۸ ده سنبیش یموو ده لای پیغمبر ﷺ، ونی اسلام عسکم، پیغمبر ﷺ هر موی ده دانه، پاشان
 حیزی که سکر هات و ونی السلام علمکم و رحمة الله، پیغمبر ﷺ هر موی بیست دانه، پاشان که سکی
 له سه لام نه وده، سی اسلام عسکم و رحمة الله و مرکانه، پیغمبر ﷺ هر موی سی دانه، وانه له حیز و
 کرس چاکه د ده بو سرت
- ۶۹ نه وده کرس پیغمبر ﷺ نه هر مویت هر دوو موسولمانی به بیت نکات و نه گز په کتر نه وده نکات

۷۰. به‌رگیری کردی. هر که در پی به‌بود عیب‌هستی برای موصوله‌مانی بکرفت و پیربرگاریی نکرد، حوی گه‌وره له‌ناموسی موصولان به‌رگیری. گری فی ده‌کات له قی‌مهند

۶۱ خوشه ویسنی بی و چاکار
مرف نهو که سانه دا چه شیر ده کزیت که خوشی دهوی، نه هس - رهنی الله عه

دوبیشتی م هم هر مو دده
له مهر شوشتی زیندر دلید خوش مو

۷۲ خوشه وستان له مر حور گه ، نه فرموبت نهو که ساسی له مر به کتریاں خوش دهوت چهند دونه به کپیاں
 حوای گه وره ، مو هه ، بور و روونکی له بنغه مهران و شهید هکال ناوانیاں پی ده حور

۷۳ موسولمانان دوعا کردن مؤ سوعی مـ سولمان له پاشه قله گبریه، له لای صهریه وه هریشنه بیت ههیه که رسیپاردروه ههه کس دوعا مکتات مؤ سواکه ی مه چا که هریشنه رسیپاردروه که نه لبت جوابه دوعا که ی گبرا مکه و مه خوشی

۷۶ دواي پنجوش مورو نو هه گيس دواي لېجوشوور سكات له خواي گوره نو پياوان و ناهره تاسي موسولماس،
ناهرداراسي پياو و ناهره نو دواي گوره نو هر موسولماسكي پياو و ناهره حيريكی مو ده موسيت

۷۵ لایردی باره‌جه بیی لهسه، پدکم بییی له مه‌شندا هاموشوی ده‌کرد به هوی لایردی دره‌خنیکه وه لهسه رینگا، بکئی حه‌لکی که نهریه‌تی نه‌دن

۷۶ له دمه ده مینې چې غیږ یې د سته مری مالیکم له ماوه هشتدا نو کسی که مشتمو واری بهی، هرچه ده له سر وار بهیږ مری مالیکم له ماوه هشتدا نو کسی که مشتمو واری بهی، هرچه ده له سر وار بهیږ

۷۷

رق حواریه وه هر کس بر حوی بحونه وه له کاتیکدا متواسی نوپهیی حوی حینه حنی نکات، حوی گه وه له نواریزه به برچای هه موو دروستکراوه گانه وه نانگی لی ده کات تاوه کو کام حوری ده ویت بق حوی سه شنبه یفت

پنجه لگوتی هەر کەس بە چاکە پێیاید، هه لگوتی نه وایه هه شنبیه، هەر کەسبش به حراپه پێیاید هه لگوتی نه وایه
 ٧٨ به چاکه یان به دۆره حهسه سوو شاهیدی حواری رهویدا
 حراپه

هه‌ر کەس بە‌دای موسولمانی لانه‌ری له مه‌لاکامی دهبیا. حوای گه‌وره مه‌لاکه له مه‌لاکامی دواوژی
موسولمان ئا‌ده‌هه‌ر کەس ئاسامکارایی کرد بو مه‌وویکه، نه‌وا حوای گه‌وره کارناسامی بو ده‌کاته له
وێستکارایی دوت و ده‌وێ، هه‌ر کەس عه‌یبی موسولمانی بێژی، نه‌وا حوای گه‌وره عه‌یبی له دهبیا و
کردن مۆی دواوژی ده‌وێ.

۸۰ پیش‌جسمنی هار کاس حسی بوپوژی بیت حوی گوره دلی دوله‌مه ده کات و کاروماری کوکروه ده بیت و
لوپوژ لوپ ده حسی بیت نۆی

نهو که سامه‌ی له حاوت دهسه، حوای گه‌وره ده‌پانجانه ژیر سیمه‌ی ره‌جمنه‌نی حوای له‌و یوزده‌ی که هیچ سیمه‌ریک،
ژیر سامه‌ی سیمه‌ی حوای، کاره‌ده‌ستیکه دایره‌وره، گه‌جیل که له به‌دایه‌نی خودا گه‌وره بیت،
ره‌جمنه‌نی پدوبل دس به‌مالی حواله به‌سرا بیت، دوو گه‌س له‌ره حوا به‌کناش حویش بووی و به‌ره حوا
پیکه‌وره به‌حیا به‌سه‌وه، پیاویل ناهه‌تیکه حوا و بوور نامگی نکات بو خراپه بلو، من له
حوا ناهه‌سه، پیاویل حیر نکات و په‌نهانی نکات به‌شیوه‌هک ده‌ستی چه‌پی ناهه‌نی ده‌ستی
راستی جی به‌خسیره، پیاویل به‌نهانی بادی حوا نکات و هرمیکل مرتزی

۸۶ داوی هر کس مەردەوام داوی لیخوششوو له حوای گەورە مەکات نەو پەرەزگار لێ هەموو
لێخوششوو نەبەگەنە مەرحی و لێ هەموو حەمی زرگارموسی ئەدانی و زۆق و زۆری بە شێوەیەک ئەدانی که
خوشی دروست

- ۱۶ تاو سارکردی هر بیابان به ارکهی ملی کافر، نهوا به کینکیار ده گرینه وه. یار وایه که ده یلی نه گهر تا مق موسولمان به کوفه خوی ده گه پخته وه.
- ۱۷ حو لکادن به هر کس که به سیکسی به عیری سوکی حوی و بشریت نهو به هشت لینی حرامه، پشت حه لکوه هه لکک له ده کس چوکی پشت هه لکردن له ماول سی ماوه رپیبه
- ۱۸ نرساندی موسولمان هه لال نیبه به میج موسولمانی که موسولمانیکی نر نرسیسی، هر کس به ناسیسی روو بکاته موسولمان (تا بیترستی) به راستی فریشته گانی خوا له عهتی ئی نه گهن.
- ۱۹ کوشنی په بمانداره کاس له هر کس که سیکسی هاوه به بمان بکوزیت به سی حه ق نهوا سوسی به هشت بکات، ولاتی نیسلام هه رچه نه بونی به هشت ده بیسترتیت له دوری سه سال ریگاوه.
- ۲۰ دوزمایدی کردی خوی گه روه هه رمویه تی هر کس دوزمایدی دوسیم بکات نهوا نیعلانی شه پرم بوسانی خوا کردوه له گلی.
- ۲۱ به گه روه ته ماشا کردنی به دوری مه لیر گه روه، چوکه نه گهر گه روه بیت نهوا حوات له حوات ره بکاده
- ۲۲ غهش کردن له گهش هر سه دهه حو کاروبریکی بی سبیری و میریت و فیلی له گه لکهی کردیت نهوا خوی گه روه به هشتی ئی هه رام نه کات.
- ۲۳ فه توادان به بی عیلم هر کس هه توی می مدیت به سی راست نهوا گوه هه کی له ملی نهوا که سه به که فه تو لکهی بق دلو.
- ۲۴ تهر کردی حومه و عهس هر کس سی حومه به سی گریگیدن تهر بکات نهوا خوی گه روه موز نه دات له دلی، هر کس واز له نویزی عهس بهیانی کرده و گانی پوچه له ده بنه وه.
- ۲۵ گوینده دان به نویژ نو به به به له بیوان نیبه و نه واده هیه نویژ کرده، هر کس نویژ تهر بکات سی باوه ده بیت، له نیوان پیار و هاوه له پیداکردن و بی باوه پیدا نویژ تهر کرده.
- ۲۶ نیبه رین به به ردهم نه گه کس نیبه رینو به به ردهم نویژ حویدا بیرانیایه چی گوهایی له سه ره، نهوا باشر نوویژی که چل راوه ستایه نهک تیبه پاییه به به ردهمیدا
- ۲۷ نازاردانی نویژ خوینان هر کس پیار و سیر و کوه ری حوارد به به بیت سو مرگوت، چوکه فریشته کابیش ناره حهت دهین به وهی که مرژی پینی ناره حهت ده بیت.
- ۲۸ داگیر کردنی زهوی هر کس سستی رهوی به رولم و ستم له موسولمان دگیر بکات، نهوا حو حهوت چینی رهوی ده خاته گهر دنی له رژی قیامه تدا.
- ۲۹ قسه کردنیک که خوی به سیم و ده بیت که به ده فسه هه ده کات له تهر کردی خوی گه روه دا و مو حوی گه روه به نهجینی میج حسابی بق ناکات، به لام هه لقا پاییز ده یفاته ناو نویژه خوه.
- ۳۰ زور قسه کردن له غیری زور قسه که به سی بادی حو، چوکه زور قسه کردن به سی بادی حو دل رهق ده کات، بادی خوا
- ۳۱ قسهی قسه و قله و کردن سرور سی که منان نه منه وه و دورترین لبم له رژی سواد نه واه که زور بلی ده گهن و پر به ده میان قسه ده گهن و حق به گه روه زانن.
- ۳۲ سی ناگا نوور له هر کس که سی دانیش و بادی حو به کس و صلوات به سه ر پیغه مهر به ده سی نهوا بادی حو گوهایی که دهوه، نه گهر حو میوهی سراپا ده دت و نه گهریش میوهی لیلیا حوش ده سی پینی حوش نوور به بکات حوش مه، چوکه له و سه به حوی گه روه ره حه نو و توش بکات، هر کس تاه به موسولمان له باریکی به سه گوهایی که کردوی به سی نامریت، هه تاوه کو حوشی نهو گوهامه به کات

- ۲۴ دهگ د بربړ له حاله سبب نو هېچ موسولمانی که دهگ دابری له براهی له (۳) ریز دبانرا، هر کهس (۲) ریز
نیوان موسولمانان دهگ وهریگنیت و بمریت نه چیته بوزره خهوه.
- ۲۵ نه ناشکرا تاوان هه و نومه نه کهم سه لامتر نه بها نو کهسه نه بیت نه ناشکرا گوماه نه کهس
وگوماه گردن
- ۲۶ رهوشنی حرب به سسی رهوشنی حرب کرده وه بیل دودت وه کو چور سرکه هه گوبین حرب دهکات
که سیک
- ۲۷ له به حشیه کهی د شل له رشاهه کهی حوی بحوات، حالان بیه مو پیاو که شنیگ مه حشی پان مکانه
په شیمان بیتنه وه دیاری پاشان په شیمان بیتنه وه.
- ۲۸ سه م کردن نه گار پیدو سا له گل ده ناهره ندا نکات ماوانی که متره له وهی که ریا له گل حتراسی دراوسینگی
له دراوسی نکات نهگ پیاو دری نکات له ده مال تاوانی که متره له وهی که دری له دراوسینگی نکات
روپین نو هه مو نه ده کاسی مرقه ریدبان له سه ره و تروشی دهس، ریا ی چاو روابیه، ریا ی گونچکه
نامه حره م گونگر نه بیا ی ریا ی قصه کردنه، ریا ی ده ست ده ست بیده، ریا ی قاچ هه گوماه، دلپش حوری
لنه و نه، س نو ده حواری، عوره تیش نه راستی ده گنریت یان نه دری ده خانه وه
- ۲۹ ده ست دان له ناهره نه گار مه سوزنیک نه سه نه اندا بدن ناشتره له وهی ده ست له ناهره نیک مدنه که
که نامه حره مه نامه حره مه، من له گل ناهره تان نه وه نه نا کهم.
- ۳۰ زن نه زن پیغمه سکه نه می کرنوه له زن نه زن، زن نه زن دریغه له وهی پیاو که که کی حوی دانه
که سنکر تر نه و مره کی نه ویش که که کی حوی لی ماره نکات و له بتوانیدا ماره بی نه بیت
- ۳۱ شین و شه پور هر کهس شینی له سه ر نکات سرا ده دریت له ریزی دوا پیدا به هوی شو شپکر دبه وه،
مردو سرا ده دریت له قه بردا به هوی شین گیزان له سه ری.
- ۳۲ سوید خورس هر کهس سوید نه غیری حو، بحوات نهوا کافر یان موشریک سووه، هر کهس ویستی
نه غیری حو سوید بحوات ما به حوای گوره سوید بحوات یان بیده گ بیت، هر کهس سوید نه
نه مانه ت بحوات له نیمه نییه.
- ۳۳ سویدی درو هر کهس سویدی کی درو بحوات مو نه وهی نه ش مالیکی موسولمان بحوات نه حرپه نهوا
نه گات به حوای گوره و لئی توپه به.
- ۳۴ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه
- ۳۵ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه
- ۳۶ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه
- ۳۷ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه
- ۳۸ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه
- ۳۹ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه
- ۴۰ سوید خورس وری روز سوید خورس من له مامه له دا، چونکه که لوپه له کال سه رف دهکات پاشان هه ی
له مامه له ماره کت ماهیلن، سوید خورس سه رف کهری کالایه ملام لاری نه ره که نه

[illegible]

ریکهای حیوانه به هم نشتن بیان دوزخ

تلموشر دس به شهزاددا (الصورة) بریتیبه له که په یو کی گه وړه، تیسرا فیل پنبینی و چاوه پوانه فرمان
مکرت پنبی تاوه که هوی به د ناکات حوای گه وړه نه هرموینت "و یوم یفج فی الصور فرح من فی السموات ومن فی
الأرض إلا من شاء الله وکذا أنشأ دهرین". و نه له وړه دا هوو ده کړیت به به صورت، مه گهر حوا حوی برایت پ
دهر گانه که، هر که له دنده کال و ره ویندا عامت نه مرتت مه گهر حوا ویستی مری به بیت، نه و کانه هه موو دوبا
تیک ده بیت، له دواي جر به وه هوی ریدو موو به ده کړیت (بفتح الموح) حوا هه مووینتی "ثم نفع عبه آخری فإذا
ثم قیم بفطرین"، و نه له وړه دوا موو یو کی نری پیدا ده کړیت وه ها ده سته حی حه لکی هه سته وه و چاوه یواس
ریدو موو به وه پشال حوای گه وړه مارنک ده بنزیت و لاشه کن دهر ویننه وه له نیسقای کلنچکه، نه م
ریدو کړده وه په دروس که به یو یو کی تاره ی و مرد نایت، به پپی پنی و رووت و قوونی و مریشنه کال و حو که کال
به یس و ریدو نه کړه، به به کړده و کال

سقا عصب شده یعنی گهره ناپسته به پیغمبر ص به روزی کربوبه و هی حال کندا مو لاندی به لای شو روزه و محاسبه گردیدان. شده عصبی گشتی مو پیغمبر ص حالکی و تریشه و دل دهر کردی نیمه اندازان له دوزخ و به روز گردیده هی بله کیت

حساب له کامل کرد حاکمی مه پیر تو په روه دگاریان دهرده کوی وکرده وه کابیان پشمن ددهات ولټیان دهر پسرښته وه، هره وها پرست دهرکزی له نه مه وگه یخینی وراست وپه پیمان وپه خششه کاسی حوی گه وړه وگوښکه وچان دان، کامر وډوپوړو محاسه دهان دهرکیت له هردهم حاکمی دانو سره کړه کړښان وبلگه پریښان وبلکي وړه وی وشو وروژ و مال وملهانک وند دمه کابیان شایه تپیان لی ددهات، تاحیگر ددینت ودان به تاوانی خوښاندا ددین، موسولمان ویاوه ردار خود به نه ما محاسه می دهکات و داس به گواهه کابیدا پینی دینی تا و، دهراسی تیا چوه، حوای گه وړه پینی ده لیت "له دویان نه گه هاسه نو پوښوی و نه موش لیت جوش دهم". په کهم کهس که محاسه مه دهرکیت نوممه تی یتمه مه پسر یت په کهم کرده وی لی برسراوه نویز کړمه و په کهم ټوله کړېده له حوین رشتندا ددینت

وه دهره پي پاشان پاشان له رسيدا نامهي كړده وه كاني ودره گرت " لا يُمانرُ صغيرة ولا كبيرة إلا أخصها " هيچ كړده وه په كې چوك وگوره د خي نه هيشنوه ، موسولمان به ده سني راستي كافر ومو بايق نه ده سني چې و له دواوه نامهي كړده وه كاني ودره گرت

ته رارووه پاشان كړده وه كاني ده كشرس ، دوه كو پاداشت ودرگرت له سر كړده وه كاني نه ته رارووه په كې راسه فبه كه دو ناي هبه ، كه نه كړده وانه به رسر مو خوا و نهو ته رارووه فورس و سه بگي ده كات ، لهو شنانه كې ته رارووه كه فورس ده كات "لا اله الا الله" و دوشن خواني و بادي خوي گوره و "سبحان الله وسبحه سبحان الله العظيم" ، كه لكې دهره ي كړده وه چې كه ، خرپه كاني دوه ريبان له گزل ده كريت

هه وران كه وسره پاشان موسولمانان ده چه سر خوري كه وسره ، هه كه س لبي مو نه وه هه رگير تيموري مابيت ، هه مو پنه مه ريك خوري تاشه تي هه به لام خوري كه وسره له هه مو بيان گوره تره ، نه ده كې له شير سپي تره ، له هه بگوي شير پي تره ، له ميسك مو خوشه ر ، به راجه كاني له ريز و ريو و نه ژماره ي نه ستيره ي ناسمانه كان ، دريژي نه م خوره له نيوان (الله) له نه رده د (عمر) نه ، ناوي خوره كه له روواري كه وسره دوه سه رچاوه ي گرتوه

تافه سرده هه **نمايداران** له كې ريزي خه شردا كاهردگان شوي نه و پرستراوه نه كور كه له دو بيدا پرستويان و بول پور وه كو رانه نه ر سهر بيبان و له سر دم و چاويان ده يا بگه په سه دودخ ، ته به ماوه بدار و نوووه كان ده ميسه وه ، په روه رديگار د (مو لايان و پسيان ده هرمويت (چاوه ربي چي ده كه ؟) نه ووشش ده لبي ؛ (چاوه ربي په روه رديگارمان ده كين ، و نه ، نه په روه رديگارمان به ساقيدا (قاچ) كه پيشانيان ده دريت ده ناسه وه و ده چي نه سوخته ده ، نه لام دوووه كان دسوس ، خوا نه هه رمويت "يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى اسْتِخْوَدٍ فَلَا يُسْتَلْعَمُونَ" ، واته رويك ديت په رده سه هه موو شتيك لاده دريت و لاق دهره كه ويت ، خواسان مانگ ده كرين بلي سوژده مردن ، نه لام دسوس ، پاشان شوسي په روه رديگار ده كور و صراط داده دريت و مور روواريان چي ده دريت و دوووه كانيش مور روواريان كه كې ده كو سه وه

پرتي سراب پرديك كه به سر دود خدا را خراوه تاوه كو بروادان پييد تپه پد به نه هشت ، پنه مه ر **سراب** "نه له رزل و حره و چه قولايي پيوه وه د سركي رووه كي سعدان و چه رفينه ري نيدايه ، ماريكتره له موو و تيزتره له شمشير" مسلم ، وه صفي كړيوه

موسولمانان مور و روشديان پي ده دريت به بي كړده وه كانيان روره كيان به قه كيويك و كه مه كين له هه راي په به ي گوره ي فاجيدا روواكي پي ده دريت رگ كين مو روواريان ده بته وه و نه پرده كه دا تنپه دس به پي كړده وه كانيان ، ماوه بداران وه چاوتروكايتل بې وه هه ، هروسكه يان وه ما يان وه ت نالده يان وه نه سپ و سوازي تيزه و تپه ي دس به هه هه و خورده د (خو به صفق عليه

به لام دوووه كان روواريان بيه ده كه سه وه و له نيوان نه وان و ماوه بداران ديواريك ده دريت و پاشان ده بيه و تيت تپه پد س ، نه لام نه كه وه ناو دودخ

دودخ كاهره كان و هه دي له موسو به ، گواهداره كان و له پاشاندا دوووه كان ده چه ناوي ، له هه هه رر كه سپكه ده هرمويت موسو كه سپان ده چه ناوي و خوت ده رگاي هبه (٧) خار له ناگري نوپ گه رتره ، لاشه و هسته ي كافر گوره ده كريت تا سرا ريانر چيزان ميوبي دوو شنه كاني سي روزه ي پامه و كاكنه كاني وه كتوي نوحودبان لينديب ، پيستي نه ستور ده كريت د (ي ريت و هه رگيرت ، خوارده وه كه س شوي كور نه كوله ريخوله كسان له ت ده كات ، خوارديان ده قوم و عسبر ، شم و چلكاوه ، لاي كه مي سراكه س نه وده به كه دوو پشتكو له ژير پيسان داده دريت و موحيان ده كوليبيب ريز و دج كرس و رگيشان له كوت و ربحردا ، سكه كي نه وده فولكه نه گه ر په رسيكي تي هري دريت (٧) ساسي ده ديت ته ده گاته بي سه وه ي ، سونه مه بيه كي نه رده و تاده مبرده ، هه واكي دوكه ن و سته ركه ي رور گه رمه ، به رگه كسان ناگره و هه موو شني له و ديه لتي ، خوش نه ا و نه ردي ديت و پيست ده سو تنييت و ده گانه نيسقان و د

فیه شش است شش و مهر لگام و ... لغات، سناگی رین و ریوه و (ملاط) هگی میسکه، ندره ورده هگی گوه و باقوت و گله هگی ره عفره و هشت ر. گای هغه دریمزی نه کتککن سنی روزه پسته، به لام قهره باله یی به ندره مسدا دروست دهی. (۱) ندره حای هغه سس هردوو پلنه ک سوسی رهوی و نسفانه، لای ژوروه هگی (فردن و سه) و له و یوه روو باره کاسی به هشت هله و ... و سه رانه هگی عارشی په روه رگاره. روو باره کاسی هه گوی و شبر و ناو و شهر سینه شهره یی جال و حوگ و ... شهر هر چون به ویت زنی ده کشی، حواره هگی ندره و م و نرم و نرم هسره و ختمه یی گوه و هری کلوی سس ... که دریمزه هگی (۶) میله. هه ووه گوشه یی جیر سکی ندره

گنج و سی موو چاو به کن گه چیمی و پوشاکه که مار هه می شه به و میرکرت و پیمانی و هنرهوسی بدایه نییه،
 زمانه کانبار ریز و نارعه کت میسکه، حیره کتیر کچنی گنج و هاونه مس، به کم کس که نه چیت ماری
 پیتهمه ره ستر و بهمه سه لامی خوب لی بیت، ای کمی که سیک که ثاوت محوریت چندی پی بدیت (۱۰)
 شه وده دی تاوانه جواسه که و ده بدیت، حرمانکاره کامی مالی به مرز و وه گه وه ری ملاووه وان، له گه وره برین
 بهمه کانی بیسی حوی گه وره و ده زه می نه و به مره به

تعمیم

روزنامه که در دست من است، در این باره می‌گوید:

چونیاں دے دستویر گرتن

دروست بېبه د ستنو بڼه مگر نه نایکې پـ کـ وـه. نو پور مړینی مه لرو شاولی که وکړه حزی ماسنه وده
وکه گوراست. هـ وـه هـا دروست بیه د هـست برید کـ نه نایکې وړ و تامی و ره مکی گوراست به هـوی شنیکي
پاکه ده، وک نایک که گوراست به حزی مانوهی زلمه وده.

لیپیدس ناری که م میس و دینت به هزی قنکه، سر میس، به لاء نیاوی زور (میرکهی ۳۱ لیتر) میس باامت

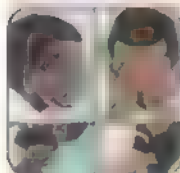
دوستيږي د دوست موزيه (مسم له دوسته) سوبه نه هاريدو دوستي سې حار شوات پيش هارو
د دوستو موزيه، شور د دوسته کاسي له دوسته هاريدو له حوې شوان ريانر ته نکندي لي کراوه
د دوستي موزيه (هکروه) شور د دوستي له حوې نه هارو نه دوسته کاسي دوستو موزيه

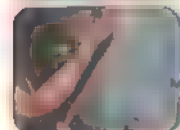
پاشاں حور ناو له ماو ده می رامدان، به خا پیویسته (واحد) و سی خاریش سومه
 میسی ۱- ناو به دهم پادان به ویده به سی به که نهوکه محبته ماو ده متوره و پاشاں هرنی ده به
 ده و ده، به لکو ده بیت له ماو ده هفا نه و ده حواں محو لبت ۲- سومه سیواک کرد له کنی ناو له
 دهم و هردان

پاشاڻ پيويسٽه (واحد) ه ڇاريڪ ٿاڻو به نيوئي رهند، سي ڇار پش سومرته
 پيويسٽي ٿاڻو لالوت ڀڙڻ مهه رهند به سي به ڪه ٿاڻو ڪه محبت ٿاڻو ٿونه، به لڪو پيويسٽه ڪه ٿاڻو
 ٿاڻو له ريگائي هماسه هه لڙيهه و گنه به ڪه پاشاڻ به هماسه دابيش مه به دهست بيگانه دهره وه،
 به ڪه ڇار وڃه وڃي ڇاريش ميت سومرته

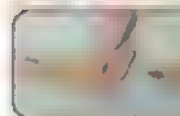
پاشاڻ دهم وچاڻ شورين، بهت حار بېويسته (واحدۍ) وه سي حاريش سوبه ته، سموري نو شور د
واحدۍ ته که ده گت شوري له گويي رسنه، نو چاپ به پاي، وله شويي دروست يووي موو له سره به
عاده نه، نا حه گه به درزي

پاشا پٽ حار هو رڳو دوستي لڳل ٿي. پر ٻه جڳهي ٺاڌو گناهه ٿيڻڪه کاسي مشوٽ، سٺي جاريش سونهه
 سڀني جي شخصيتي دوستي، رانيت ٻه سه دوستي جهڙا سونهه

پاشان مەمور سەرى بە ئاۋ مەسچەك — پاشان پەنچەكاسى شايەنماز ئىختە كۈنە گۈيەسى ۋە پەنچەك
گۈرەكاسى دەرەۋەي گۈيەكاسى مەسچەككە، ئەمەش مەمورى يەك چار بىت
نېمىسى ۱- ئەۋەي كە ۋاجىنە مەسچەككە، ئەسەر ئەۋەيە سىمورى دەم ۋاجا لەكۈي دىت تا پىشت
مەل ۲- مەسچەك كەسى مۇرى دىزىز بۇۋە، خەت مېيە ۳- مەسچەك كەسى مۇرى پىنۋە ئەۋۋە پىشت سەرى
مەسچەككە ۱- پىۋىسە مېمورى مۇر گۈچەك ۋە سەر مەسچەككە خۇجە ئەشەككە ئەسەر

پاشا پمپیسته (واجب) ه مه د
 فاجه کامی له گهژ فوله پیکابدا بشوات، سی حارمش

چەت ناھەتارەت ۱- ئەندامەكاسى دەست بۇزىۋاتقان ئەھۋالدا (۱) ئاۋالە دەم و لوپ رادىئو شۇرىمى دەم وچىو پ) شۇرىمى دەستەكەن ئەگەل ئايدىك (ج) مەسەكەس سەر وگىيەك (د) شۇرىمى پى كاس ئەگەل قولى قاپەكاس
واچە شۇرىمى ئەندامەكاسى دەست بۇزىۋاتقان ئەھۋالدا (۱) ئاۋالە دەم و لوپ رادىئو شۇرىمى دەم وچىو پ) شۇرىمى دەستەكەن ئەگەل ئايدىك (ج) مەسەكەس سەر وگىيەك (د) شۇرىمى پى كاس ئەگەل قولى قاپەكاس
واچە شۇرىمى ئەندامەكاسى دەست بۇزىۋاتقان ئەھۋالدا (۱) ئاۋالە دەم و لوپ رادىئو شۇرىمى دەم وچىو پ) شۇرىمى دەستەكەن ئەگەل ئايدىك (ج) مەسەكەس سەر وگىيەك (د) شۇرىمى پى كاس ئەگەل قولى قاپەكاس

۲- يك نه‌دواي به‌كدا هاتې (موله له سورنسي نه‌دامه‌گامي دهست بويز) واحه) وه مهرج گبروه، هه‌روه‌ها دهست بويز ته‌ال دهسته‌وه مه‌وي هه‌ديک له نه‌مه‌گامي دهست بويز نه‌شوریت هه‌نا نه‌وي که بيشتر شورواه ووشک دهسته‌وه

۳- له دواي دهستمونږ سويله به سجدې ان لا اله الا الله وحمده لا شريك له واسجد ان سجده سويله ورسوله"

چۆنلەپ ئۆيۈرگۈزۈش

كائىنەك رايونىدا بۇ ئۆيۈرگۈزۈش بە "الله اكبر" دەستىسى دەكات و ئىمام بە دەنگى بەرز دەپلىت تاۋەكو ئۆيۈرگۈزۈشنى بىلەن گۈپىيان ئۆيۈرگۈزۈش، ھەروھە "الله اكبر" ئۆيۈرگۈزۈش، بەلام غەپىرى ئىمام بە دەنگى نەزم "الله اكبر" دەكات، دەستەكائى بە شىۋەپەك كە پەنچەكائى بە يەكۋە بىلگىنى بەرزىيان بىكائەۋە تا ئاستى شائەكائى لە كائى "الله اكبر" ئۆيۈرگۈزۈش، مەنوم لە دىۋى "الله اكبر" ئۆيۈرگۈزۈش، مەنوم لە دىۋى "الله اكبر" ئۆيۈرگۈزۈش.

تەپەسسى: لە ئۆيۈرگۈزۈش ۋە ئۆيۈرگۈزۈش پىۋىستە ئۆيۈرگۈزۈش دەنگ بەرز بىكائەۋە كە گۈپى لە خۇي بىت، تەنەت لە ئۆيۈرگۈزۈش كە بە دەنگى نەزم دەخۇيۈرگۈزۈش (ۋەك نىۋەپۇ ۋە سىر)، لاي كەمى دەنگ نەۋى كۈرۈش ئۆيۈرگۈزۈش لە خۇي بىت.

بە دەستى راستى مەچەكى دەستى چەپى دەگىرىت و لەزىر سىنگى دايان دەنەت، چاۋى دەپىتە شىۋىنى سۈجۈدەكەي، پاشان بەۋىرە دىۋەپانە دەستىسى دەكات كە لە سۈننەتدا ھاتۋە، پاشان (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) دەكات و پاشان (بسم الله) دەكات، ھەموو ئەمانەي رابۈردن بە ئاشكراي ئالەت، پاشان سۈرەتى (فاتحە) دەخۇيۈرگۈزۈش، پاشان ئۆيۈرگۈزۈش كە ئەتۈرگۈزۈش لە قورئانى پىۋىز، ئىمام بە دەنگى بەرز قورئان دەخۇيۈرگۈزۈش لە بەپانىيان و دىۋى رىكائى ئۆيۈرگۈزۈش مەغرىب و غىشا و بىجەك لەمانە بە دەنگى نەزم دەخۇيۈرگۈزۈش.

تەپەسسى: خۇيۈرگۈزۈش سۈرەتەكەن ۋەك لە قورئاندا ھاتۋە لە دىۋى يەكە سۈننەت، بەپىچەۋەنەۋە كۈرۈشەۋە تاپەسەندە (مكروە)، ھەلگەۋەنەۋە پىتەكائى وئايەنەكائى سۈرەتەكەن ھەرامە.

پاشان الله اكبر دەكات و دەست بەرز دەكائەۋە دەپىتە رىكۈ، ھەردىۋ دەستەكائى لەسەر ئەۋرگۈزۈش دىۋەنەت و دىۋەنەت، پەنچەكائى بىلەن دەكائەۋە پىشتى رىكۈ دەكات و سەرىشى دەخاتە ئاستى پىشتى، پاشان سى جار دەنەت : (سبحان ربى العظيم) ئەگەر بىكەت بەم رۈكۈدە (ۋاتە بەرۈكۈد دا) ئۆيۈرگۈزۈش بە پىكائەكەدا.

تەپەسسى: تەكبىر كۈرۈش (سمع الله لمن حمده) لە كائى چۈرۈن بۇ رۈكۈدەكەن بىۋىرگۈزۈش، ئەك لە پاشا وپىشى رۈكۈدەكەدا، ھەروھە لە ھەموو تەكبىر كۈرۈشەۋە ئۆيۈرگۈزۈش ھەرز بەر شىۋەپە بىت، ۋە ئەگەر بە دەست ئەنقەست لىۋى خىست ئۆيۈرگۈزۈش بەتال دەپىتەۋە.

پاشان سەرى بەرز بىكائەۋە بىلى (سمع الله لمن حمده) ۋە ھەردىۋ دەستەكائى لەگەلەدا بەرز بىكائەۋە و رىكۈ بىپىتەۋە و بىلى (ربنا ولك الحمد، حمدا كثيرا مباركا فيه ملء السموات و ملء ما شئت من شيء بعد).

تەپەسسى: كائى ووتنى (ربنا ولك الحمد) لىۋى ھەستەنەۋە لە رۈكۈ دەپىت ئەك لەكائى بەرز بۈنەۋەي لەرۈكۈ.

پاشان سۈجۈدە دەپات و تەكبىر دەكات ھەردىۋ قۇلەكائى لە تەنەشتى دىۋىر دەخاتەۋە، ھەروھە سىكى لە رانى وپانى لە قاچەكائى دىۋىر دەخاتەۋە، ھەردىۋ دەستەكائى بەرامبەر بە شائەكائى دا نەبىت، پەنچەكائى دەست و قاچى رۈۋە قىبەلە دىۋەنەت، ئىنچا سى جار پىلىت : "سبحان ربى الاعلى".

تەپەسسى: سۈجۈدە بىرەن پىۋىستە لەسەر ھەت ئەندام بىت، سەرى پەنچەكائى قاچ وئۆرگۈزۈش ۋە پە دەستەكائى وئۆچۈۋانى و لىۋى، دىۋەنەت يەكەكە لە ئەندامانە لە سۈجۈدە بە ئەنقەست ئۆيۈرگۈزۈش بەتال دەكائەۋە، ئەگەر غوزىكى نەبىت.

پاشان سەری بەرز بکاتەو و (الله اکبر) بکات و دابنیشی، بۆ دانیشنی نێوان سەجدەکان دوو شیوەی دروست هەیە: ۱- قاچی چەپی رابخات و لەسەری دابنیشی و قاچی راستی هەلنی و پەنجەکانی روویان لە قیبلە بێت. ۲- هەردوو قاچەکانی هەلنی و پەنجەکانی روویان لە قیبلە بێت و لەسەر پازنە پێپەکانی دانیشی و (۳) چار بلیت "رب اغفر لی"، نەشتوانییت ئەم زیادەنەش بلیت: "وآرحمنی وأجبرنی وأرقمنی وأرزقنی وأنصرنی وأهدنی و عافنی و اعف عنی".

پاشان سەجدەى دووهم ببات وەك بەكەم، لە پاشاندا سەری بەرز بکاتەو و هەستینەو لەسەر سنگە پێکانی، رگانی دووهم بکات وەك بەكەم چار.

تەییبەن: نابێت نوێژخوێن (فاتحە) بخوێنێت هەتاوەکو هەلئەستێتەو، چونکە (فاتحە) شوێنەکی راوەستانە، ئەگەر خوێندنی پێش ئەوەی هەستێتەو ئەو دەبێت دووبارەى بکاتەو ئەو کاتەى کە بە پێوێ راوەستا، ئەگەر نا نوێژەکی بەتالە.

ئەگەر لە رگاتی دووهم ئەواو بوو دانەنیشی بۆ تەحیات دەستی راست لەسەر رانی راستی و دەستی چەپ لەسەر رانی چەپی دادەنێت، دەستی راستی پەنجەى بچووک و تەنیشتەکی ئەنوقینى و پەنجەى ناوەراست لەگەڵ پەنجە گەورەى دەکاتە پازنە و پەنجەى شایەتەمان ئامازە دەکات و تەحیات دەخوێنێ: "التحيات لله والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله"، لە نوێژی (۳) رگاتی و چوار رگاتیدا هەلئەستێتەو و "الله اکبر" دەکات و دەستی بەرز دەکاتەو، باقی نوێژەکی وەك لە رابەرێو باسەمان کرد ئەواو دەکات، بەلام بە پەنھانی دەخوێنێ و تەنها فاتحەش دەخوێنێ.

پاشان بۆ تەحیاتی کۆتایی دابنیشی لەسەر سمعی وە سەن شیوەی راستی هەیە، دانەنیشی لەسەر سمعی مەگەر لە کۆتاییدا نەبێت لەو نوێژەدا لە دوو تەحیاتیان تێدايە.

شیوازی لەسەر سمعی دانیشیت: ۱- قاچی چەپی رابخات و لە ژێر قاچی راستی دەری بکات و قاچی راستی هەلنی و سمعی کانی لەسەر زەوی بێ. ۲- هەروەك بەكەم، بەلام قاچی راستی رابخات. ۳- وەك بەكەم، بەلام قاچی چەپی لە نێوان لاقي و رانیدا دابنیت.

بەم شیوە بەش دانایشت تەنها بۆ تەحیاتی کۆتایی نەبێت، بۆ ئەو نوێژانەى کە دوو تەحیاتیان تێدايە (واتە لە تەحیات خوێندنی نوێژی بەیانیدا بەم شیوەیە دانایشت)

پاشان دەست دەکات بەخوێندنی تەحیات وەك تەحیاتی بەكەم، بەلام لەتەحیاتی دوهمدا ئەمەى بۆ زیاد دەکات: اللهم صل على محمد وعلى آله محمد كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد، اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد

سۆننەتە لە تەحیاتدا هەندێك لەم دوایانە بخوێنێت: "أعوذ بالله من عذاب النار، وعذاب القبر، وفتنة المعيا والمعاد، وفتنة اليمح الدجال".

پاشان دوو سەلام دەداتەو، بە لای راستدا ئاوپ دەداتەو و دەلێت: "السلام عليكم ورحمة الله"، هەروەها بەلا چەپەشدا، کە سەلامی داوەو ئەو دوایانە ئەخوێنێ کە لە دواى نوێژەکان هاتوون وەر لە جێى خۆی دەمینێ.

زانسته شهرعییه کان کارکردن نه خوانن

براو خوشکی موسلمان!

زانستیک کرداری له گه لدا نه بیت خواو پیغه مبهري خواو **موسلمانان** ناپانه ویت، خواي گه وره نه فرمووی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْمَلُونَ﴾ **کرم مفتاح** ﴿لَا تَقُولُوا مَا لَا تَعْمَلُونَ﴾ (الف ۲۱-۳) واته: نهی خه لکی نیماندار بق شتیک نه لئین و کاری پیناکان، نه وه گونا هیکي گه وره به وخوا عاجز نه کات که نیوه شتیک بلئین و کاری پینه کن.

نهی هوریه - ره زای خواي لیبیت - نه فرمووی: (نمونه ی نه زانسته ی که کاری پیناکریت وه ک پاره یه کی پاشه که ونگراو وابه که هیچی لئینه خشری له پیناوی خواو).

فوزیه یلیش - ره حمه تی خواي لی بیت - نه لیت: (به رده وام پیای زانا به نه زان دا نه نریت تا دست به کارکردن نه کات به و زانسته ی که هه یه تی).

مالیکی کوری دیناریش - ره حمه تی خواي لی بیت - نه لیت: (ریده که ویت نه گیت به کابرایه که هیچ نازانی، به لام له کارکردن زانایه که بق خوی).

✱ خواي گه وره خویندنه وه ی نه م کتیبه ی بق ناسان کردی، ماوه ته وه نه وه ی خویندنه وه که ت به ریگریت، نه ویش بریتیه له کارکردن به م زانیاریانه ی له ناو کتیبه که دا باسکراون.

✱ شتیک له قورئان و ته فسریر قورئانت خویندنه وه، هه ولیده که کار به و زانیاریانه به کی که ده ست که و توون ده رباره ی مانای نایه ته کان، چونکه هاوه له به ریزه کانی پیغه مبهري **موسلمانان** (داوای نه وه یان نه کرد له پیغه مبهري **موسلمانان** که ده نایه تیان پی بخوینی، جا ده ستیان نه کرد به کارکردن به و زانیاری و نه رکانه ی له و نایه تانه دا هه بوون و نه چوون بق ده نایه تی تر تا له نه و ده نایه ته نه بوونه وه، بویه نه یافنه رموو: نیعه زانستو کارکردن پیکه وه فیزه بووین)!

شهریه تی نیسلامیش مروء هه به و شتیه هه انده دات، عه بدولای کوری عه بیاس ده رباره ی نایه تی ﴿يَتْلُوهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ﴾ واته: به راستی قورئان نه خویندنه وه و مانی خوی نه ده نی، نه فرموویت: به راستی به شوین قورئاندا نه بوون.

فوزیه یلیش - ره حمه تی خواي لیبیت - نه لیت: قورئان بق نه وه دابه زیوه تا کاری پیناکریت، که چی خه ک نه نیا خویندنه وه که ی به کارکردن نه زانن!

✱ له م کتیبه دا هه ندی له سوننه ته کانی پیغه مبهريش **موسلمانان** ببینی، که واته هه سته و ده سته که به وه رگرتن و جیه جیکردن یان، چونکه پیاوچا که کانی نه م نوممه ته نیسلامیه هه شتیک فیر بیونایه به په له هه لده ستان و پیتش پیکریان نه کرد بق نه وه کامیان زووتر جیه جیتی بکات و خه لکی بق بانگ بکات، تا بهر نه و فرموده یه ی پیغه مبهري **موسلمانان** بکه ون که نه فرمووی: (نه گه فرمانی شتیکم پیکردن نه وه چه ندیک نه توان جیه جیتی بکن لئی و له و شتانه ش دوور بکه ونه وه که به رگرم کردوون لئی). هه روه ها له ترسی نه وه ی که تووشی نه م سزا سه خته نه بن که خواي گه وره له نایه تی ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (النور ۶۳) دا یاسی نه کات، که ماناکه ی نه وه یه نه وانه ی که پیچه وانه ی فرمانه کانی پیغه مبهري **موسلمانان** نه وسته سن، با له وه بترسن که فیتنه یه ک بیت و سه ریان تی بکات، یان سزایه کی سه خت روویه روویان ببیتنه وه...

بق نمونه سه بری نه م هه لوستانه به:

- **نوم حه بیبه ی دایکی موسلمانان** - ره زای خواي لیبیت - ریوایه نه کات که پیغه مبهري **موسلمانان** فرموویته: (هه رکه سیک دوازه رکات نوئز بکات له شه و و روئیکدا له پاداشتی نه و نوئزانه دا خواي گه وره خانویه کی له به هشتدا بق دروست ده کات)، جا نوم حه بیبه فرمووی: له و روژه وه ی که نه م فرموده یه له پیغه مبهري **موسلمانان** بیستوه، وازم له و نوئزانه نه هیتاوه.

- **نیبلو عومره ییش** - ره زای خواي لیبیت - نه م فرموده یه ریوایه نه کات که نه فرموویت: (مانی هه موو موسلمانیک که شتیک شک نه بات بق دواي خوی نه وه یه که پیش نه وه ی بمریت نه ی وسته ی خوی

بنووسیت^۱، پاشان ئیبنو عومەر ئەفرمووی: لەو رۆژەوی ئەوەم لە پێغمبەر ﷺ بیستوو، شەویەک نەبوو بێت بەسەرمداو وەسیتی خۆم لە مالددا دانەناییت.

- پێشەوا تەحمەدیش - رەحمەتی خۆی لێبێت - ئەفرمووی: (فەرموودەیکم نەنووسیوە تەووە که کارم پێ نەکردبێت، تەنانتە که ئەو فەرموودەیکم بیست که پێغمبەر ﷺ که لەشاخی گرتوو و لە هەقی کارەکه دا (دینارێک) ی دلوو بە (ئەبو ئیبه)، منیش که لەشاخیکم گرت و دینارێکدا بەو که سەبی که لەشاخەکی بۆگرتم).

- پێشەوا بوخاریش - رەحمەتی خۆی لێبێت - ئەفرمووی: (لەو رۆژەو زانیومە که غەیبەتکردن حەرەمە، غەیبەتیکم نەکردوو، ئومێد ئەکەم ئەو رۆژەو ئەگەرە حەزوری خوا لەسەر ئەوێ که غەیبەتی که سێکم کردبێت هیچ لێپرسینەوێکم لەگەڵدا نەکات).

- لە فەرموودەیکمێ تردا هاتوو که ئەفرمووی: (هەرکەسێک نوای هەموو نوێژێک ئایەتە لکوری بخوێنێ، مەگەر تەنیا مردن رێگە چوونە بەهەشتی لێبکێت).

ئیبنو قەیمی جەززی - رەحمەتی خۆی لێبێت ئەلێت: (گویم لە شیخوئیسلا (واتە ئیبنو تەیمیه) بوو که ئەفرموو: هەرگیز ئەو سوننەتەم پشتگۆی نەخستوو نوای هەموو نوێژێک مەگەر یان لەبیرم چووێت یان شەتیکی لەو جۆرە لێی روودایم).

✱ پاش زانست و کارکردن بەو زانستانە، تۆبە ئەو دێت که لە سوپاسی ئەویدا که خۆی گەرە ئەو نیعمەتە رۆژەو پێداوی تۆش خەلکی بانگ بکەیت بۆ لای خواو دین، نابێ خۆتو خەلکی تیش بێبەش بکە لەو خێرە گەرەو، پێغمبەر ﷺ ئەفرمووی: (هەرکەسێک بێتە پێتمایی خێر بۆ خەلکی وەك ئەوان بەشدار نەبێت لە پاداشتی کارەکانیاندا).

هەرەها ئەفرمووی: (باشترینان ئەوانەن که قورئان فێربوون و خەلکیش فێری قورئان دەکن).

هەرەها ئەفرمووی: (لە بری من ئەگەر یەك ئایەتیش بوو بێگەرەنە خەلکی).

چەند زۆر خێر بۆلایکەبەتو لەناو خەلکیدا، زۆرتر پاداشت وەرەگرت و کرێت زۆرتر نەبێت لە لای خواو بەردەوامیش چاکەت بۆ دێت تا لە زیاندا بێت و تەنانت پاش مردنیش، پێغمبەر ﷺ ئەفرمووی: (که مرووف نەمریت، کارو کردەوێکانی ئەبچرێن لێی لە سێ رێگەو نەبێت: لە چاکەیک بەردەوامو، یان لە زانستیکەو که خەلکی سوودی لێوەرگرن، یان لە رێگەو مەنالیکی چاکەخوازو که نزای بۆ بکات).

گەزەتە

ئیمە بەردەوام زیاد لە (هەفدە جار) هەموو رۆژی سورەتی (فاتیحه) ئەخوێنێ و خۆمان ئەدەینە پەنای خوا لەوێ بمانپاریزێ ئەو کەسانێ که خوا لێیان عاجزو توپەو بمانپاریزێ لەوانەش که وێل و سەرگەردان بوون، کهچی نوای ئەو لە کارو کردەوێکانیاندا چاویان لێ ئەکەین و واز لە خۆشارەزاکردن دەهێنین، تا کارەکانمان بەپێی ئەزانین بێت وەك ئەصارا سەرگەردانەکانمان لێبێت، یان زانستی باش وەرێگرین بەلام هیچ کاریکی پێ ئەکەین وەك جوله کهکانی لێبێت، که خۆی گەرە لێیان توپەو عاجزە!

لە خۆی گەرە نەپاریزێو که ئیمەش و تۆش فێری زانستی بەسوود بکات و پشتیوانیمان بکات بۆ کاری چاک.

خواو پێغمبەرەکی ﷺ باشتەر ئەزانن و سەلاوات و سەلامی بەردەوامیش لەسەر گەرە و خۆشەویستمان موحەممەد

^۱ رواه مسلم.

^۲ السنن الكبرى.

^۳ رواه مسلم.

^۴ رواه البخاري.

^۵ رواه البخاري ومسلم.

^۶ رواه مسلم.